Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Elmquist, Adolph Frederik.; af A. F. Elmquist.
Titel | Title:	Læsefrugter, samlede paa Litteraturens Mark
Bindbetegnelse | Volume Statement:	1827; Vol. 38
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Aarhuus, 1818-1833
Fysiske størrelse | Physical extent:	60 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

57.-9.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 57 8°

1 1 57 0 8 00108 7

+ Rex

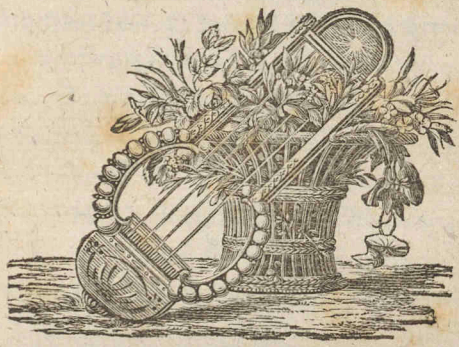
BIBLIOTHECA REG. HAFNIENSIS

Læsefrugter,

samlede paa Literaturens Mark

af

A. F. Elmquist.

Otte og tredivte Bind.

Trykt i Aarhuus Stiftsbogtrykkerie.

1827.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Indhold.

Side

Lys af Mørke, eller: Fordommens Magt.....1
Sophie Brahe. Efter historiske Data af Udgiveren.....14
Myrthekrandsen. Et bøhmisk Sagn fra Tredive-aarskrigens Tider.....45
Moina. Sagn og Fortælling tillige, fra nyere Tid.....82
Fugleskydningen i Ciney.....162
Digteren Byron's sidste Kjærlighed.....164
En Kabinets-Scene af Napoleon's Liv.....166
Hævnen. Original af Julin.....167
Smaadigte af Fr. Sneedorff Birch.....169

Kong Christian den Fjerdes Billed. En historisk Novelle af Georg Lotz.....177
Samvittigheden. Fortælling af den nyere Tids Historie, af Blumenhagen.....254
Soldaterlykke. Nogle Blade af en engelsk Officeers Dagbog.....289
Aarstidernes Strid.....313
En ny Ludvig den Syttende.....316
Regnbuen.....319

Hortensia, Napoleons Steddatter ..... a) 320
Ved Fru Kammerraadinde Mikisch's Grav,
af Sophus Zahle ..... b) 320

Josebeth. Fortælling af J. Schopenhauer 321
En Sommernat. Af Fr. Sneedorff Birch 380
De tre Konger, eller: den syde Kirkegaard 390
Steenjomfruen ved Lohra 397
Hortense Victorie dû Serry. En original Fortælling af Hanna Irgens 401
Bjergelide. Et jydsk Folkesagn af Schaldemose .. 427
Cæcilia Stuart. Historisk Novelle af Wachsmann. 433
Jørgen Jørgensen, Gouverneur af Island 491
Constantin Canaris 493
Postduen. Søslaget i Bugten ved Navarino 494
Sonnet i samme Anledning 495
Søstrene. En Epilog 496

Lys af Mörke,

eller:

Fordommens Magt.

Lysekronerne vare tændte i Selskabssalen, Gjæsterne begyndte alt at samles, og den Time nærmede sig, som skulde afgjøre den skjønne Natalia's Skjebne. Idag skulde hun for førstegang see den Mand, som var hende bestemt.

Begge de grevelige Huse havde sluttet Partiet, uden at raadspørge Natalia eller Edwin, som dengang endnu var paa Reiser. Familiefordeel, maaskee endogsaa Statskonst, vilde det saa; det var klogt, det var fordeelagtigt, at Ministeren gav Gesandtens Søn sin Datter. Hvor kunde Kjærlighed og Natur have nogen Stemme her?

En Elsker havde Natalia ikke valgt sig blandt den gehaltløse Smigrerhob; en Mand skulde hun vorde til Deel! Et Væsen, som hun ikke kjendte, og ak, som maaskee med vanhellig Haand skulde bryde denne skjønne Sjels Himmelblomster! Tidligt hav-

de hun lært, at beherske sine Ønsker; hun opløftede sit Hjerte til Gud, og bad Ham om Hengivenhed i sine Forældres Villie, men uvilkaarligt trængte sig Taarer mellem hendes Bønner, og en øde, en frydløs Fremtids Rædsler traadte for hendes Blik.

Dagen forud var Grev Edwin kommen tilbage fra sine Reiser, og den unge Grevindes Forældre havde anordnet denne Fest til Velkomsthilsen. Greven og hans Fader ventedes paa Slottet, som Natalia's Forældre beboede i Sommermaanederne, og adskillige Store fra den nærliggende Residents skulde forherlige Dagen.

Engsteligt bankede den arme Piges Hjerte, saa ofte Fløidørene aabnede sig, og hun troede at see den Frygtede træde ind. Den piinlige Forventning forlængede sig; Natalia hensank omsider i en vemodig Grublen, og det var hende som en Drøm, da hun nu ligeover for sig saae en Skikkelse, der af hendes Fader forestilledes hende som Grev Edwin. Ja, som af hendes skjønneste Drømme syntes denne Skikkelse laant. Alt, hvad hun i sit Liv dunkelt havde ahnet, oprandt nu for hende lyslevende. En brændende Rødme overfløi hendes Ansigt.

Ved Bordet talte Grev Edwin med Ild om Gjenstande, som vare ham dyrebare. Kun til Mænd talte han, men Natalia's Blik hang ufravendt ved de udtryksfulde Træk. Saa harmonisk havde endnu Ingen i Verden følt eller tænkt med hende.

Natalia bedrog sig ikke. Edwin var gandske det Væsen, der kunde forstaae et Hjerte som hendes, gjengjælde en Kjærlighed, stærk og inderlig som

hendes. Ogsaa han vilde have tilbedt Natalia, hvis ikke Tvang, men Kjærlighed, havde ført hende til ham. Med det hoimodigste, for alle Dyder aabne Hjerte forenede han en Lidenskabelighed, der ikke sjelden henrev ham ogsaa til det Onde. En brændende Frihedskjærlighed havde besjelet ham fra hans Barndom af. Det mindste Anstrøg af Tvang var tilstrækkelig til at indgyde ham Modbydelighed for det, han ellers frivillig vilde have opsøgt. Hvad Indtryk maatte det derfor gjøre paa ham, da han nu erfarede, hvorlunde man havde kastet Loddet om hans Skjebne.

Hans Faders Villie maatte omsider overvinde ham. Han hengav sig deri, men i ham stod den Beslutning fast, at bevare sit Hjerte frit, om han end maatte opoffre sin Skjebne.

Med denne Fordom lærte han at kjende Natalia, og ingen velgjørende Ahnelse tilhviskede ham, at dette var den Sjel, som vilde forstaae ham blandt Tusinde. Hun derimod priste sin Lod. Reen Beundring for ham fyldte strax hendes hele Væsen. Men ak, kun altfor snart skulde hun vækkes af sine skjønne Phantasier! Kun altfor snart skulde hun med dræbende Smerte føle den Kulde, som mødte hende i hans Blik, hans hele Væsen! Dage, Uger henrandt som den første Aften. Edwin's Stivsind forhindrede ethvert fortroligere Bekjendtskab, og Natalia tænkte for ædelt til at søge det. Det Eneste, hun ønskede, var Brylluppets Opsættelse, men ogsaa her gik Alt sin

afmaalte Gang, og den meest elskede, den elskværdige Mands Hustru var den ulykkeligste af alle Qvinder!

Natalia var for fintfølende til at yttre sin Kummer, for ædelstolt til at fjerne ham endnu mere ved den mindste Skygge af Paatrængenhed. Rolig syntes hun at taale, at han, lige fra deres Forbindelses Begyndelse, havde sine egne Aftencirkler, vel endogsaa søgte Adspredelser, der ikke altid stemte overeens med den strenge Dyd. Nødvendigheden havde gjort et voldsomt Indgreb i hans skjønne Frihed. Natalia hørte tale om de smaae Afveie, ad hvilke han forvildede sig, men ingen Bevægelse af skinsyg Bitterhed rørte sig i hendes Sjel; dog fløde hendes Taarer i Lønsom uden Tal.

„Skulde da Kjærligheden ikke kunne vinde, hvad den saa brændende omfatter? spurgte hun engang sig selv: Fat Mod, Natalia! Den høieste Lykke, eller — — den dybeste Hvile i en tidlig Grav!"—

Selve Kjærlighedens Genius syntes at have ledet den hulde Grevindes Tanker, og signende saae Himlen ned paa den dydige Qvindes dristige Idræt.

En bekjendt, allerede ofte anvendt List maatte her tjene den uskyldigste Hensigt til Indledning. Det var just Karnevalstiden. Edwin pleiede hver Aften at besøge Maskeraden. Natalia havde hidtil ikke taget Deel i denne Adspredelse. En Aften, da han, skjønnere end nogensinde, var taget paa Bal i spansk Ridderdragt, kastede hun sig i en fortryllende Hyrdindedragt, og fulgte efter.

Hendes Væsens fine Ynde egnede sig saare vel for den landlige Dragt. Men det Ophøiede i hendes Vext, hendes Gang, gav hende et Anstrøg af Hemmelighedsfuldhed; det var, som om man saae en Gudinde, der havde forladt sit Fædreland formedelst en ulykkelig Kjærlighed, nedstige til Jordens Egne. Roser smykkede hendes Pande og hendes Dragt; men en Stjerne af Brillanter blinkede mellem de skjønne Lokker, og gjorde — et Tegn paa hendes høie Stand — hendes vidunderlige Ynde endnu mere fortryllende. Hun havde hyllet sig i en Kaabe, for at blive ubemærket nogle Øieblikke; hun saae, hvorlunde den Mand, hun elskede, med et Slags Ængstelighed søgte en Gjenstand, hvorved han kunde hænge sit Hjerte, men med Henrykkelse blev hun vaer, at dette Hjerte ingen Tilfredsstillelse syntes at finde. Nu kastede hun Kaaben, og hendes Skjønhed i den skuffende Forklædning drog snart mange Blikke paa hende. Ogsaa Edwin nærmede sig hende. Denne Ynde, just denne, maatte der til at fængsle ham, denne huldе alvorlige Blyhed, forbunden med det Vidunderliges Trylleri, som tiltalte hans sværmerske Phantasie. Nogle Øieblikke dvælede hans Blik med Velbehag paa hende; derpaa nærmede han sig og bad om en Dands. Hun dandsede, og Grev Edwin meente, saaledes havde han endnu aldrig seet Nogen dandse, saa skjønt forenede sig her den huldeste Ynde med den ædleste Sædelighed. Aldrig havde han seet Natalia dandse, og havde han vel ogsaa villet finde de Yndigheder hos hende, han fandt hos en Fremmed? Han søgte at knytte en Samtale med

den skjønne Arkadierinde, men stedse vidste hun at undvige ham med Beskedenhed. „Skjønne, herlige Pige! raabte han, da hun omsider tillod ham at nærme sig: Hvi forsmaaer Du saa grusomt Din Ridders Hylding? Vil Du ikke tillade mig, at hellige mig Din Tjeneste?“ — „Ak, ædle Ridder! svarte Hyrdinden: Jeg er endnu fra hiin gode gamle Tid, som I kalde den gyldne, da Uskyldighed herskede og Kjærlighed kun hengav sig for Troskabs Løn.“

Den skjønne Ubekjendtes Ord overbeviste Edwin om hendes Aand, og forøgede hans Agtelse for hende. Med blu Værdighed vidste hun hele Aftenen at undvige hans Spørgsmaal om hendes Navn og Stand. Omsider forsvandt hun, uden at han havde kunnet faae det bestemte Løfte af hende, at see hende igjen her en af de næste Dage.

Urolig var Edwin's Sjel. Ingen Aften undlod han at indfinde sig i Balsalen. Forgjæves søgte hans Øine hende nogle Aftener blandt den bølgende Mængde, indtil han langt om længe gjenfandt hende. En lysgrøn, letbroderet Jagtdragt ophøiede den ædle Vext endnu mere, og hiin Stjerne af Brillanter, som hun forrige Gang bar i Haaret, blinkede idag blandt de vajende Fjer paa hendes Hat. Den allene havde kunnet gjøre hende kjendelig for hendes Beundrer, hvis ikke allerede hendes Gang, hendes Anstand, hver af hendes Bevægelser havde røbet hende.

„Omsider! sagde han sagte, efter en ærbødig Hilsen: Omsider, himmelske Ubekjendte, seer jeg Eder igjen! O, hvor har I ladet mig vente længe!“ — „Tykkes Eder da, svarte hun: en Tid af otte Dage

saa langt et Rum?" — „I glemmer, tog Edwin Ordet: at Længsel har et andet Maal for sin Beregning."

„Kjære Fremmede! sagde Jægerinden alvorlig: Ikke dette Sprog! I veed, jeg elsker det ikke!" — „I elsker det ikke! raabte Edwin: Og vil I da altid forsmaae dette den ærefrygtsfulde Kjærligheds Sprog?" — „Jeg frygter Kjærligheden! svarte hun: Fri vil jeg være, fri som Luften paa mine Bjerge og som det Vildt, der beboer mine Klipper!" — „Grusomme! raabte Edwin, stedse hedere: Er det det sidste, sidste Svar, I har for mig?"

Nogle Øieblikke saae hun tænksom ned for sig. Derpaa sagde hun med et Blik, som gik ham til Hjertets Inderste: „For ikke længe siden fandt jeg en ung Daa ved Bjergkilden. Jægerens Piil havde truffet den, uden gandske at dræbe den. Kildens Vand kunde ikke kjøle Saarets brændende Smerte. Den vendte sine bristende Øine mod den dalende Sol —

„Og — spurgte Edwin bevæget — hvortil dette sørgelige Billed? — Og?" —

„Og — vedblev hun: en dunkel Ahnelse sagde mig, at jeg maaskee engang kunde have samme Skjebne. Jægeren havde ei engang agtet det Umagen værd, at give det arme Dyr Naadestødet; Vandreren, som nys plukkede en Blomst ved Siden af Veien, kastede den ligegyldig bort, uden at værdige den et Blik. — Mændenes Hjerte skal være koldt og grusomt."

Edwin følte sig sælsomt truffen ved denne Tale, han vidste ikke selv hvorfor. Hun tillod ham denne

Aften at nærme sig mere end sidst. Den sidste Deel af Tiden tilbragte de i Samtale med hinanden, og med hvert Øieblik følte Edwin sig stærkere dragen til hende. For Afskeden besvor han hende, hun vilde dog give ham en Straale af Lys i den vidunderlige Dæmring, som syntes at omhylle hendes Skjebne. „Spørg mig ikke! sagde hun alvorligere: Kun saameget: Jeg er ulykkelig. Det bedste Bevis paa Deres Agtelse vil De give mig ved høimodig Skaansel."

„Den lover jeg helligt! sagde Edwin med Ild, idet han trykte hendes Haand mod sit Bryst: Men De føler nu, at det griber ind i min Roligheb, i mit Liv, om jeg skal gjensee Dem, eller ikke?"

„Svaret paa dette Spørgsmaal er ikke let! sagde hun: Jeg lever som en Fremmed i dette Land, og min Skjebne fordrer den dybeste Hemmelighed. Vil De ikke maaskee tænke ringere om mig, naar jeg aabenhjertigt tilstaaer Dem, at Deres Deeltagelse er mig velgjørende? Naar jeg, under Hemmelighedens Slør, forunder Dem Adgang til mit eensomme Fristed?"

„Tænke ringere? raabte Greven: Sjeldne, tilbedelsesværdige Qvinde, jeg sværger —

„Ingen Eeder! sagde den Fremmede: Mændenes Eeder ere ei at stole paa. Men velan, jeg stoler paa Dem. Deres Venskab vil maaskee engang vorde mig et kosteligt Klenodie. De vil i Fremtiden ikke nægte mig Deres Agtelse, om jeg end nu af Tvang maa handle underligt. Vil De, næste Fuldmaane-Dag, en Time efter Solens Nedgang, indfinde Dem ved denne Stads østlige Taarne, da

skal en Fortrolig vente Dem der, for at bringe Dem til mit eensomme Landsted. Men endnu engang, agt min Hemmelighed, og forlang aldrig, at jeg skal aflægge det Slør, som, ifølge et mig dyrebart Løfte, for stedse bedækker mit Ansigt."

At Edwin med Henrykkelse modtog dette Gjensyns-Løfte, at han lovede Alt, hvad den skjønne Hemmelighedsfulde forlangte, laae i hans hele Væsens Stemning. Hun bad ham, inden de skiltes ad, om hans Navn, og Edwin nævnte hende det med lidenskabelig Hengivelse. Om hendes vovede han ikke mere at spørge; hun selv sagde ham kun saameget, at hun heed Constance — „Et betydningsfuldt, uheldbebudende Navn, tilføiede hun: i en Tid, da Bestandighed kun lønner med Smerte."

I dybeste Londom havde Natalia kjøbt et fortryllende Landsted i Nærheden af Staden. Den Indgetogenhed, hvori hun levede, gjorde hende det let, at skjule sine Handlinger — der var jo Ingen, som agtede derpaa. Saaledes fik hun ogsaa, hellere end gjerne, Grevens Tilladelse til, paa nogle Maaneder at besøge en fjerntboende Tante. Hun reiste altsaa — for i Stilhed at vende tilbage til sin Eremitage, hvor hun nu skulde opbyde alle sin Sjels Kræfter til det skjønneste, men tillige dristigste Foretagende. Thi intet flygtigt Indtryk var Maalet for hendes Ønsker — hans Hjerte vilde hun vinde.

Fuldmaane-Natten kom. Den utaalmodige Elsker havde alt længe ventet paa det aftalte Sted, da den Fortrolige kom at hente ham. Han lagde saalidet Mærke til sin Kones Domestiker, at han maa-

skee ei engang vilde have kjendt den troe Mariane, om hun end ikke havde tilhyllet sig saa tæt. Ad Omveie førte hun ham til Landstedet, som han, der ikke var opdragen i denne Egn, aldrig før havde seet. Fuldmaanen gik op, og belyste det skjønne Vinterlandskab.

Nu saae de den fortryllende Vaanings hvide Mure blinke gjennem Træerne, og kom gjennem Haven til den letlukkede Dør. Søde Harpetoner kom den fortryllede Edwin imøde; ei heller dette Talent havde han agtet hos sin beskedne Gemalinde. Med Henrykkelse lyttede han, men Harpen forstummede, da hans Veiviserinde meldte hans Komme, og han førtes ind i et Gemak, hvor en mild Varme og ambrosisk Vellugt strømte ham imøde.

Strax gjenkjendte han sit Hjertes Dame, iført en simpel hvid Kjole og det nedbølgende Slør. Dette Slør blev siden tidt en Gjenstand for hans Suk, naar han brændte af Længsel efter at skue den Elskedes Ansigt; men tro sin Eed, overtraadte han aldrig en ærbødig Tilbageholdenheds Skranker. Huld, fortroligheds fuld modtog hun ham, og tilstod ham med elskværdig Aabenhjertighed, at hun havde glædet sig til hans Besøg. Let knyttedes en underholdende Samtale. Ved hans Indtrædelse havde Natalia lagt Harpen tilside; paa hans Bøn greb hun den igjen og forespillede ham nogle smukke Melodier. De talte om Musik, om Konst i Almindelighed. Efterhaands gik Underholdningen over paa stedse alvorligere, stedse vigtigere Gjenstande, og jo fortroligere denne Underholdning blev, desmere følte Edwin, hvad Nata-

lia forlængst havde følt, at deres Hjerter vare skabte for hinanden. Natalia tillod ham, imorgen at komme igjen ved samme Tid.

Fra nu af tilbragte Edwin mange Aftener her; de vare de saligste i hans Liv. Vaaren havde imidlertid nærmet sig, og medbragt nye Nydelser for denne uskyldige Forening.

Den dybeste Hemmelighed hvilte endnu stedse over Natalia's Ophold i denne Egn. Edwin feirede sin Blomstertid ved hendes Side, som han havde fjernet fra sig, for med Møie, med tusinde smaae Offre, at opsøge hende igjen. Endnu stedse skjulte Sløret hendes Ansigt; han var lykkelig, men med Dydens Trylleri vidste Natalia at beherske sin Vens alt for stormende Følelser. Ømmere, lykkeligere vendte han om Aftenen tilbage til hende, naar han havde tilbragt Dagen i Statens og Pligtens Tieneste.

Sælsomt var det, jo høiere hans Lidenskab for den Elskede steeg, desto ømmere følte han sig stemt mod sin forstødte Gemalinde. Han tilskrev hende deeltagende Breve, som hun besvarte, uden at svigte sin Character, indtil hun troede at have sikret sig hans Hjerte nok for at torde aflægge sin byrdefulde, skjøndt uskyldige Forstillelse.

En smuk Vaaraften havde han, gjennem et blomstrende Rosenkrat, nærmet sig hendes aabne Vindue, for at lytte til hendes Harpetoner. Indholdet af hendes Sang fængslede ham strax; det stemte alt for vel overeens med hendes Væsens rørende Tungsindighed. Til en simpel Melodi sang hun følgende Strophер:

„Er Strengen brusten paa Din Bue?
Hvad mørkner vel Dit Ungdomssind?"
Det rene Hjertes første Lue
Har viet mig til Sorgen ind.

„Hvo torde da Dit Liv formørke,
Hvo plante Torne for Dit Fjed?"
Han, som med Elskovs hele Styrke
Mit knuste Hjerte hænger ved!

„Hvad hedder Manden, som med Smerte
Omhegnet har Din Foraarsvei?"
O, drag ei Sløret fra mit Hjerte —
Det elskte Navn jeg siger ei!

Grevens Følelser vare modsigende. Heftig Skinsyge blussede op i hans Hjerte, da han overbevistes om hendes tidligere Kjærlighed; men snart maatte denne Bevægelse vige for den høimodigste Medlidenhed. „O, ikke længer — raabte han, idet han styrtede ind i Natalia's Værelse — dyrebare, tilbedte Væsen! Ikke længer martre Du mig ved at dølge mig Din Kummer! Denne Sang, Din Stemmes Tone have røbet, at Du elsker! — — Og har Du da ikke prøvet mig længe nok? Er jeg da uværdig Dit Hjertes Fortrolighed? — "

Natalia bævede, og hendes Hjerte slog heftigt, da hun følte det afgjørende Øieblik nærme sig. Bevæget rakte hun ham sin Haand. „Kjære, kjære Greve! sagde hun: Ja, jeg tilstaaer det. Deres Adfærd i al den Tid berettiger Dem til min høieste Fortrolighed, men hvad torde, hvad kunde jeg sige Dem om mit Hjertes sørgelige Historie? Ak, den er maaskee mit Kjøns almindelige Erfaring! — Med et Slags skinsyg Strenghed bevarede jeg mit Hjerte mod ethvert tidligere Indtryk, for at hellige det udelt

den udkaarne Gjenstand for min Tilbedelse. Jeg elskede ikke, nei, jeg forgudede! — Og hvad jeg fik til Løn for den reneste Ømhed, var Utaknemmelighed og Ringeagt!" —

„Det Umenneske! raabte Edwin, idet han sprang op: O, min Elskede, nævn mig hans Navn, og lad mig være Din Hævner!"

„Min Hævner? gjentog Natalia med et Udtryk, hvori hendes hele Sjel udtalte sig: O, Edwin, hvo der elskede saaledes, som jeg, hvor kunde Den tænke paa Hævn?"

„Engel i Fromhed! raabte Edwin ude af sig selv: Skjønne, guddommelige Qvinde! Nei, ikke længer holder Du min Lidenskab i Tømme! Vær Min for evigt, eller lad mig døe!"

„Edwin! raabte Natalia: Min dyrebare Ven, hvorhen forvilder De Dem i Deres Kjøns Lidenskabelighed? Maa jeg minde Dem om det, hvorom vi aldrig have talt — er De ikke gift?"

Edwin blegnede ved disse Ord. Skjælvende vendte han sig om, og bedækkede Ansigtet med sine Hænder. „Grusomme! sukkede han: I dette Øieblik gjør Du mig en hjertesønderrivende Bebreidelse! — Jeg Ulykkelige! O, var min Haand saa fri som mit Hjerte! — — Men, min Elskede, kan en Sjel som Din ansee det for Baand, som ikke Kjærlighed, men Konvenients har bestemt mig til? — Og kunde jeg dengang ahne, at jeg nogensinde vilde finde Dig?"

„Men er det den Armes Skyld, som Deres Koldsindighed har forstødt? spurgte Natalia: Og er De

ikke uretfærdig mod hende? Maaskee var hun dog Deres Agtelse og Kjærlighed værd. — Kjender De hende da? — — Forblindede, forgudede Edwin! raabte hun, idet hun grædende sank for hans Fødder, og rev Sløret af sit Hoved: Kjender Du da hende, som Din Foragt styrter i Graven?"

Bestyrtet, henrykt, beskjæmmet stod Edwin nogle Øieblikke, tvivlende, om han torde troe sine Øine. Men Henrykkelsen fik Overvægten. Han rev den elskede Qvinde til sit Bryst, og Taarer lettede hans beklemte Hjerte. Natalia græd mildt i hans Arme, og .....

Teppet falder for Kjærlighedens saligste Forsoningsfest.

(Louise Brachmann.)

Sophie Brahe.

(Samlet udaf gamle danske Skrifter.)

1566.

Min Broder Tyge har tilskrevet mig fra Rostock. Den Maaneformørkelse, som indfalder den 28de October, har han forudbeskrevet i heroiske Vers, og ladet disse opslaae paa det akademiske Collegium. I disse Vers har han forudsagt den tyrkiske Keiser Soliman's nærforestaaende Død. Al Verden er bleven opmærksom paa hans Spaadom; Nogle spotte

den, Andre troe derpaa. Jeg burde vel, saa ung endnu, ingen Stemme have i slige alvorlige Sager; men da Tyge har forudsagt Soliman's Død af hans Nativitæt, som han har stillet, tænker jeg vel, Stjernerne gjøre ham ikke til Løgner.

Nogle Uger sildigere.

Her kommer just nu Budskab til Danmark, at den tyrkiske Keiser er død. Jeg kan ikke sige, hvad Opsigt denne Efterretning har gjort hertillands, allerhelst i Forening med Tyges Spaadom derom. En himmelsk Videnskab maa det være, der saaledes kan drage Sloret fra ufødte Dage og vise Menneskет, hvad der ligger indenfor deres Kreds. Jeg føler mig dragen dertil med vidunderlig Magt. Saasnart Gud blot giver en stjerneklar Nat, kan Ingen holde mig inde. Min Sjel er i mine Øine, og mine Øine ere over Skyerne. O, gid Tyge var her!

1567.

Aaret begynder sørgeligt for mig. Gud lade ikke Enden vorde Begyndelsen liig. Her er atter kommen Brev fra Tyge, men det er saare ulysteligt at læse. Sagen er denne. Han ligger i Rostock i Huset hos Dr. Backmeister. Som han her staaer op af sin Seng den 29de December, ahner det ham strax, at der samme Dag skal hændes ham noget Ondt. Han beslutter derfor at holde sig inde hele Dagen. Om Aftenen tænker han: Nu er Dagen forbi, altsaa ogsaa Faren. Han gaaer altsaa ned at spise hos Doctorens. Her kommer han i Ordstrid med En af

sine Landsmænd, den unge Manderup Parsberg. De gaae udenfor med hinanden, tumle, i deres Forbittrelse, ind paa Kirkegaarden, gribe her hver til sin Kaarde, og hugge ind paa hinanden, skjøndt det er saa bælgmørkt, at de ikke kunne see en Haand for sig. I dette Slagsmaal har Parsberg hugget et stort Stykke af Tyges Næse. Jeg priser min Gud, at dog hans Liv blev sparet; med Næsen faaer det gaae, som det kan.

Mod Slutningen af samme Aar.

Tyge har været herhjemme den hele Sommer. Hvad han er vorden en Mand! Jeg kan slet ikke sige, at det ham saa ulykkeligen tilfaldne Meen paa hans Næse klæder ham ilde; jeg havde forestillet mig det langt værre. Hvor gjerne havde jeg holdt paa ham! Det kom mig ogsaa fore, som han gjerne saae mig om sig. Idet mindste tillod han mig at gaae ham tilhaande, naar han stillede sine Instrumenter og betragtede Himmelens Løb. Og da han nu skulde reise, løftede han mig op til sig, og en Taare trillede ned i hans Skjæg, da han kysfede mig til Afsked. Man har ikke behandlet ham herhjemme, som han fortjener; derfor reiste han igjen. Jeg saae ham ofte saare tungsindig. Han var hos Kongen men kom mørk tilbage. Sagtens er han gaaet for lige til, thi han kan ikke bøie sig for Mennesker, han, som har saa nøie Omgang med de Himmelske. Frænder og Venner toge meget hæderligt imod ham, dog mærkede jeg vel, at de rynkede Næsen og trak paa Skuldrene, naar han talte om sine høie Studier, og derom talte han tidt med Begeistring.

1568.

Hvor jeg er lykfalig! Kongen har udfærdt et aabent Brev, der tydeligt aabenbarer, at Himlen har opladt hans Øine til at erkjende Tyges sjeldne Dygtighed. Jeg kan ikke beskrive, hvor forunderligt, glad og beklemt tillige, jeg blev tilmode, da jeg læste de uforglemmelige Ord:

„Vi Frederik den Anden, ved Guds Naade ꝛc. Gjøre Alle vitterligt, at Vi af Vor synderlige Gunst og Naade have undt og tilladt, og nu ved dette Vort aabne Brev unde og tillade, at Os elskelige Tyge Brahe Ottesøn maa bekomme det første Kanikedømme, som ledigt bliver udi Roeskilde Domkirke ꝛc.

Jeg kan ikke slippe det Haab, at denne Naade vil drage ham tilbage til Fædrelandet.

1569.

Tyge forbliver udenlands. Han er nu i Augsburg, hvor han, med magelös Flid, fortsætter sine astronomiske Studier. Der gaaer stort Ry af hans Opfindelser. Jeg er stolt af denne Broder, og naar jeg hører hele Verden berømmer hans Dueligbed, naar man fortæller mig, at han i Augsburg betragtes som et Orakel, og at ingen Fremmed reiser gjennem denne Stad, uden at tale med den unge og navnkundige danske Adelsmand — da hæver mit Hjerte sig saa saligstolt, som om jeg havde Deel i al den Hæder.

1571

Jeg har paa eengang havt en stor Sorg og en stor Glæde. Himlen er meget miskundelig, at den lader begge Dele følges ad, Haand i Haand, som tvende Søstre. Min kjære Fader, Otte Brahe, er død. Da vi mærkede, det vilde blive hans Helsot, skreve vi til Tyge, og strax stod han ved den Syges Leie, trøstende ham med de sønligste Kjærligheds-Yttringer. Jeg mærkede, at hans Nærværelse beroligede den Gamle meget. Det var Midnat, da hans Øine brast. Tyge lukkede dem grædende, bøiede sit Ansigt mod mit, og sagde: „Nu ville vi holde desto fastere sammen!"

Og han har trolig holdt Ord. Thi fra denne Time har han beholdt mig hos sig paa Knudstrup, og været mig, ikke blot som en Broder, men som en Fader. Og jeg holder mig igjen saa nær til ham, som Vedbenden til sin Alm. Snart gaaer jeg ham tilhaande, snart underviser han mig. Astronomie, Astrologie, Chymie — hvor tiltrække mig disse Videnskaber! Det kommer mig fore, som de kunne lade et Menneske glemme al Sorg i Verden. Naar Andre sove, vaage vi. Natten er vor Fortrolige; Stjernerne ere vore Øines Hvilepunkter.

1572.

Det var om Aftenen den 11te November, just som Tyge og jeg gik hjem fra Laboratoriet, at vi paa Himlen opdagede en usædvanlig stor Stjerne, som skinnede med et sælsomt funklende Lys. Siden have vi flittigt iagttaget dette nye og forunderlige Særsyn. Den sees i Cassiopea's Tegn og har en for-

bausende Størrelse. Tyge optegner flittigt alle sine Jagttagelser, for ved Trykken at bekjendtgjøre dem.

1573.

Den nye Stjerne funkler endnu med sit blændende Lys. Vi have forundret os meget over den, men endnu mere over Menneskenes Trægbed i det Himmelskes Betragtning. Thi da vi forleden vare i Kjøbenhavn, og talte til de Lærde om det vidunderlige Stjernebilled, saae de paa os med store Øine, og rystede paa Hovedet, som om vi fortalte dem et Eventyr. Men da det nu blev Nat, og Tyge førte dem ud under den aabne Himmel, fik de snart Troen i Hænderne. De have brudt deres Hoveder stærkt dermed, og jeg hører, at alle Astronomer i Europa have gjort det samme. Tyges Bog om den nye Stjerne udkommer med det Første. Den vil begrunde hans Hæder.

Levemaaden i Kjøbenhavn huger slet ikke Tyge. Han harmer sig, hvergang han kommer derind. Et stille afholdende Liv, opoffret Konst og Videnskab, er Alt, hvad han attraaer. Man spotter ham derfor, men han veed at svare. Derinde vare vi indbudne til Peder Oxes. Idet vi traadte ind, sagde Tage Krabbe, saa lydt, at vi kunde høre det: „Der kommer Diogenes!" Tyge traadte ham rask under Øine, og spurgte: „Hvi saa?" — Tage Krabbe svarte: „Thi Du ligger altid inde, som Diogenes i sin Tønde." — Da rynkede Tyge den høie Pande lidet, men strax jevnede Folderne sig, og han sagde

med muntert Aasyn: „Jeg vil ikke ligne Dig ved saa ringe en Mand — Du ligner Julius Cæsar!" — Tage Krabbe spurgte: „Hvi saa?" — Tyge svarte: „Ligesom Julius Cæsar hellere vilde være den Ypperste i en anden By, end den Næstøverste i Rom, saaledes vil Du hellere være den Første blandt Tosserne, end den Anden eller Tredie blandt de Vise." —

Samme Aar, men sildigere.

Tyge har gjort et Skridt, som, skjøndt jeg billiger det af gandske Hjerte, dog sikkert vil volde ham megen Fortræd og give Anledning til de forargeligste Rygter. Han, der hidtil har været ligesom gvindesky, har pludseligt forelsket sig i en Præstedatter paa Knudstrup Gods. Hun hedder Kirstine, og er et fromt, ydmygt Væsen. Tyge har taget hende til sig paa Gaarden, da hun er svanger ved ham, i den faste Beslutning, at ægte hende, saasnart hun har gjort Barsel, hvad saa Verden end vil kalde det.

1574.

Tyges Kjæreste har født en Datter, som han har ladet døbe Kirstine, og straks efter har han givet hende sin Haand for Altret. Hun er en tro Sjel, og jeg deler gjerne hans Hjerte med hende. Vi ere Alle meget lykkelige i vor Eensomhed. Tyge mener kun, jeg vil snart vorde ham for hvilærd, saa vel nemmer jeg hans Undervisning. Jeg har været paa Hveen med ham. Han er ikke tilfreds med sit nuværende Opholdsted, men taler meget om, at reise fra os, for at udsee sig en Plet paa Jorden, der bedre

egner sig for hans Studeringer. Vi miste ham ikke gjerne; men jeg tænker, vi forblive samlede, om vi end adskilles.

1575.

Han er reist, hans Rygte gaaer foran ham, hans Hæder ledsager ham. Han besøger Schweitz, Italien og Venedig. Inden Aarets Udgang vil han komme tilbage, at hente os, Gud veed, hvorhen det bliver. Jeg er imidlertid Eneherskerinde paa hans Observatorium. Ogsaa i Laboratoriet tilbringer jeg mange Timer. Chymien tiltrækker mig uimodstaaeligt. Nu og da vil det bæres mig fore, som om det dog maatte være muligt, ved Hjelp af Destillerekonsten at finde de Vises Steen. Nu, maaskee forvilder min Aand sig. Tiden vil lære mig Mere.

Sildigere, s. A.

Han er kommen tilbage, kronet med Ære. Keiser Rudolph, hvis Kroning han bivaanede i Regensburg, har hædret ham høit og tilbudet ham glimrende Vilkaar ved sit Hof, men han foretrækker, at flytte til Basel. Næste Foraar skulle vi Alle følge ham did. Jeg er gjerne, hvor han er; dog føler jeg mig lidt beklemt ved den Tanke, at skulle forlade mit Fædreland. Nu, Gud føier vel Alt.

1576.

Gud har føiet Alt saare vel. Tyge bliver, Kongen har fængslet ham til Fædrelandet. Han har tillagt ham en aarlig Besolding af femhundrede gode gamle Daler. Ja, Kongen har ladet ham personlig komme for sig, og, til yderligere Raadestegn, tilbudet ham ei allene Øen Hveen, som et roligt Sted for

hans dybe Studier, men ogsaa saamange Penge, som der behoves, for at opføre de til Astronomiens og Chymiens Befordring nødvendige Bygninger og anskaffe de manglende Instrumenter. Jeg har kysset den fromme Konges Forlæningsbrev, jeg har vædet det med et taknemmeligt Hjertes Glædestaarer. Gode Gud, saamegen Roes, og kun tredive Aar!

Tyge er strax reist over til Hveen; Kongen selv har lagt Grundstenen til et astronomisk Slot, som skal kaldes Uranieborg.

Sildigere, s. A.

Idag, den 14de December, just Tyges Fødselsdag, have vi gjort den første Observation paa Hveen. Det var os en himmelsk Fest, ja, ret i bogstavelig Forstand en himmelsk Fest. Her ønskede jeg gjerne at blive. Allevegne fra stromme Mennesker til, for at see, hvad der ei er at finde andensteds i hele Verden. En Skare af unge Studenter sidde, som opmærksomme Disciple, ved Tyges Fødder. Man kan ret see sin Lyst derpaa.

1577.

Tyge har faaet en herlig Leilighed til at lægge sine astrologiske Kundskaber for Dagen. Frederik den Anden har befalet, at han skal stille den nyfødte Prinds Christian's Nativitæt og af Himmeltegnenes Beskaffenhed udregne hans forestaaende Skjebne. Tyge arbeider Nat og Dag derpaa. Den store Komet, som i denne Tid lader sig see, giver ham ogsaa Meget at iagttage. Intet Under derfor, at han har frabedt sig det over al Maade hæderlige Tilbud, det

kjøbenhavnske Universitets Professorer eenstemmigt have gjort ham, at overtage Rectoratet.

1578.

Saa skal jeg da træde ud af Jomfrustanden, ind i det husmoderlige Liv! Otto Tott til Eriksholm begjærer min Haand. Han er en ædel Mand, og jeg faaer vel give ham den, da de Fleste af mine Frænder og Venner raade mig saa alvorligt dertil; men mit Hjerte kan dog ikke hænge sig ved ham med uindskrænket Hengivelse. Jeg kjender endnu ingen Kjærlighed, uden den, jeg nærer til Videnskaberne. Skulde jeg sige, at jeg elskede nogen Mand i Verden, da maatte det være min Broder Tyge. Men han er ogsaa en Mand, som Faa! Jeg veed ikke, hvorledes jeg skal kunne forlade ham.

1579.

Stjernerne ville det. Jeg har givet Otto Tott min Haand, og skal være mod ham, som det sømmer sig en Ægtehvinde at være mod sin Ægtehusbond. Han elsker mig ret af Hjertensgrund, det lader han mig mærke paa tusinde Maader. Jeg savner Hveen, men mellem Skaane og den er jo ikke noget svælgende Dyb. Min Tanke, mit Blik er der, og at jeg kommer did igjen, veed jeg saa vist, som om jeg var der.

1580.

Den 27de Mai fødte jeg til Verden min første, og, hvis ikke mit Horoskop skuffer mig, min eneste Søn, som i den hellige Daab blev kaldet Tage. Den fromme Gud lade ham leve og arte vel!

1585.

Jeg har ikke bedraget mig i min Ahnelse. Atter er jeg paa Hveen, atter sidder jeg ved Midnatstid paa

det himmelstræbende Uranieborg, og de fem Aar ligge bag mig som en uklar Drøm. Otto er død, min Søn er faderløs og jeg er Enke. Nu skal mit Liv være helliget min Sons Opdragelse og Himlens Betragtning. Jeg har stillet hans Horoskop. Det spaaer ham Lykke. Men mig, hvad Skjebne venter mig? Jeg adspørger Stjernerne, men de flyde sammen i Taage for de forskende Øine. Det er, som om her skulde vederfares mig noget Sælsomt. Jeg har kunnet forudsige Andre deres Skjebne, og er dog nu i saadant Vilderede med min egen!

1586.

Her strømmer endnu stedse utallige Fremmede til. Især har jeg lagt Mærke til en ung Herremand, Erik Lange, fra Engelsholm i Jylland. Han er en synderlig god Ven af Tyge og en stor Elsker af de chymiske Videnskaber. Jeg kan ikke nægte, at han behager mig saare vel, ikke mindre ved sin Person, end ved sine Studier, som jeg har tilfælles med ham. Det opmuntrer mig meget, at tale med ham. Han har ret et elskeligt Væsen. Mange kongelige og fyrstelige Personer besøge Uranieborg, for at see Tyges astronomiske, mekaniske og chymiske Indretninger; men Alle tilhobe ere de mig ikke saa vigtige, som Erik Lange. Jeg skulde hartad troe, min Stjerne stod i en fortrolig Stilling til hans. Endogsaa Kong Frederik har været her med sin Dronning, min Navne. De opholdt sig her paa tredie Dag. Dronningen har paa en Rude, til en Amindelse, skrevet sit fromme Symbolum: „Gott verläßt die Seinen nicht.“ Men

Kongen selv har, med egen Haand, hængt en Guldkjæde med Elephanten om Tyges Hals.

1587.

Dronning Sophie har atter været her. Erik Lange og jeg studere og experimentere meget sammen. Han synes at bære stor Godhed for mig. Tyge mærker det vel, thi naar han seer paa os, har han et Par underlige Øine.

1588.

Kongen er død. Hele Landet sørger. Ogsaa jeg er bedrøvet, thi han var en naadig Herre. Erik Lange opmuntrer mig af yderste Evne. Den unge Kong Christian den Fjerde har skjænket Tyge 6000 Rigsdaler, som han har udlagt til Bygninger og Instrumenter. Det tage vi for et godt Varsel.

1589.

Vi have Meget at gjøre i denne Tid, Erik Lange og jeg, med at betragte Nordlysene paa Himlen. Dette Slags Betragtninger have en stor Behagelighed. Vi have eens Mening derom. Jeg tør sige, at han elsker mig mere, end almindeligt. Stundom vil det endogsaa bæres mig fore, som om han havde noget Vigtigt paa Hjertet, og skjøndt jeg hjertelig gjerne vilde vide, hvad det er, for om muligt at lindre hans sienlige Bekymrelse, har det dog altid truffet sig saaledes, at Tyge har været ved Haanden, saasnart han aabnede Munden. Tyge er nemlig meget skjemtsom i den Handel, og tidt fixerer han os saaledes, at jeg takker Gud for Natten, som baade skjuler og kjøler Heden paa mine Kinder. Vi, nemlig Erik og jeg, have nu saa temmelig overbe-

viist os om Rimeligheden af, ved en Række af chymiske Processer, at udfinde de Vises Steen.

1590.

Det er skeet! Vi stode, Erik og jeg, paa Uranieborgs Observatorium, og fordybede os i det Himmelskes Betragtning. Han stirrede gjennem Glaret, men klagede over at Alt løb i Eet for hans Øine, jo mere han stirrede. Nu satte jeg mit Øie for Kikkerten, og see, han havde Ret — hele Himlen laae som i en Taage. Og dog havde Tyge sagt, at det var en meget stjerneklar Aften. „Jeg vil torre Glaret!" sagde jeg. „Det vil hjelpe!" sagde han, og samme Øieblik laae jeg, Gud maa vide, ved hvad Vending, i hans Arme. „Urania!" sukkede han. „Titan!" hviskede jeg, men skjøndt jeg vilde sagt mere, kunde jeg ikke, thi hans Mund klæbede ved min, og jeg følte hans Aandedræt i mit Bryst. „Værer lykkelige, I fortjene hinanden!" raabte Tyge, som atter var ved Haanden. Jeg rev mig løs, faldt min Broder om Halsen, og skjulte mit skamfulde Ansigt ved hans Bryst. — Siden det Øieblik kjender jeg mig ikke mere selv. Jeg havde aldrig tænkt, at Kjærligheden var saa mægtig. Men jeg føler det nu.

S. A., sildigere

Jeg har meldt Frænder og Venner min Forlovelse med Erik Lange, men den huger dem ikke. De gjøre Alt hvad der staaer i Menneskers Magt, for at skille mig fra ham, men jeg takker min Gud, at der dog, til at adskille to i Kjærlighed forbundne Sjele, hører noget Mere, end hvad der staaer i Menneskers Magt. Det er mig ogsaa nok, at Tyge samtykker i

vor Pagt. Hvad de have at udsætte paa Erik, er egentlig dette, at han har givet Konsten Mere, end den hidtil har givet ham igjen. Han har nemlig opoffret sin meste Formue paa den Konst, at gjøre Guld, og jeg begriber ikke, hvor de kunne fortænke ham i, at han har vovet Saalidet, for at vinde Saameget. Men det veed jeg, at naar vi nu have opfundet den vidunderlige Tinctur, som er Maalet for al vor Forsken og Experimenteren, da skulle de tilligemed hele Verden beundre vor Standhaftighed. Jeg indseer meget vel, at han, for at undgaae sine haarde Creditorers Efterstræbelser, maa forlade Landet en Tidlang; men det skal kun binde mig desfastere til ham. — Stor Herreførd har her været paa Hveen i dette Aar. Kong Jacob af Skotland har besøgt min Broder med en heel Skare af sine første Raader og Adelsmænd; Kongen har ret forundret sig over Tyges Indretninger, og havt saa dybe Samtaler med ham, at jeg hartad frygtede, de vare aldrig komne derudaf igjen. Med egen Haand har Kongen skrevet sit Symbolum paa en Rude, saaledes:

Est nobilis ira Leonis
Parcere subjectis et debellare superbos.
JACOBUS REX.

For sin Afsked overøste han Tyge med de kongeligste Gaver. Jeg kunde ikke ret komme til at tale i Fortrolighed med Erik i al den Tid. Vi holde meest af Rolighed — Hertugen af Brunsvig-Wolfenbüttel var her ogsaa, men den Herre vilde have, især derfor at give. Han fik nemlig Lyst til et af Tyges sjeldneste Konststykker, et Merkurius-Billed, stobt

af Messing og ved et mekanisk Værk saa konstigt indrettet, at det kunde gaae omkring af sig selv. Han bad Tyge meget ligefrem derom, og den hoimodige Mand gav ham det, skjøndt det gik ham meget nær. Erik var paa samme Tid megen modfalden; men jeg behøvede kun at smile ad ham, saa smilte han igjen, den kjære Stakkel! — Muntrest gik det til, da den unge Kong Christian IV var her. Tyge forærede Kongen en kostbar forgyldt Messingglobus, ved et mekanisk Konstværk af smaae Hjul saaledes gjort, at den drelede sig selv, viste Solens og Maanens Løb, Timerne paa Dagen, og meget Mere. Til et Naadestegn skjænkede Kongen ham igjen en med synderlig Konst udarbeidet Guldkjæde, liig den, Hs. Majestæt selv pleier at bære, med sit kongelige Billed i. Den eneste Fortrædelighed, Tyge havde under Kongens Ophold, bestod deri, at Christopher Walkendorf, som han en Morgen aarle vilde gaae ind i Tyges Kammer, for at see sig om, blev overfalden af en udenfor Døren paa Vagt liggende Dogge, som Kong Jacob af Skotland havde foræret Tyge. Derover bleve nogle haarde Ord vexlede mellem ham og Walkendorf.

1591.

Hvad jeg frygtede, har maattet skee. Erik er reist udenrigs. Han kunde ikke nære sig længer her i Landet for Gjæld, min arme Ven! Gjæld for Guld — det er Alt hvad han nu har; men der kommer vel, der maa komme en bedre Tid. Sine chymiske Øvelser vil han fortsætte udenlands, ligesom jeg ufortrøden skal fortsætte mine herhjemme. Der maa dog

komme Noget ud af engang. Ofte er jeg Opdagelsen af den store Konst saa nær, at jeg ikke begriber, hvorledes den kan slippe fra mig igjen.

Vi stode hos hinanden paa Uranieborgs Taarn. Det var den sidste Nat. Jeg lovede ham dyrt i hvor han kom i Verden, skulde jeg altid komme ham ihu og elske ham. Da pegede han mod den klare Himmel, og sagde mildtgrædende: „Det er min Trost, at vi have samme Sol, Maane og Stjerner at see til. Naar vi nu kaste vore Øine til et Stjernebilled, saa maa vore Legemer være nok saa vidt adskilte paa Jorden, vore Øienstraaler ere dog samiede paa Himlen, og derved ville vi mindes hinanden uden Afladelse." Gud veed, det gik mig nær til Hjerte.

Havde jeg ikke Tyge, da holdt jeg det aldrig ud; men han veed forunderlig at troste mig i Skilsmissens Smerte. Han hitter paa de sælsomste Ting, for at adsprede mig. Jeg tænker vel ogsaa, det bliver godt engang endnu. Rigtignok vil det ligesom fortne for mine Øine, naar jeg betænker, hvor svagt Haabet er om hans Tilbagekomst, aldenstund han ei allene har pantsat alt sit egen Gods, men ogsaa maattet overlade sine Creditorer alle de Indkomster, han havde af Bygholms Slot og Læn, hvormed han af den forrige Konge paa Livstid var forlænet; dog troster jeg mig igjen ved den Tanke, at een eneste Opdagelse kan gjøre Alting godt igjen, ja, mere end godt.

1592.

Jeg fører et sørgeligt Liv. Min Elskov synes at have en uheldig Stjerne over sig. Tyge skriver mig stundom Skjemtebreve til i Eriks Navn, for at op-

muntre mig, men det vil ikke altid hjelpe. I Laboratoriet over jeg mig flittigt, men naar jeg mener at være Maalet nærmest, er jeg længst derfra. Og Erik gaaer det ligesaa.

1593.

Hvor dog Tiden kan være En lang, naar det Kjæreste er borte! Det er, som om der hang et Blylod ved hvert Minut. Man anfægter mig haardt for at bringe mig til at frafalde min Kjærlighed, men før frafalder jeg Livet. Hjertet er dog ingen af de Ting, veed jeg, som man kan give og tage, og give igjen efter Behag. Al min Hu staaer til Gud og til Erik. Tyge er den Eneste, som ikke falder fra. Dog begynder jeg ogsaa at see svære Skyer trække op paa hans Pande, og hvad skal der vel blive af, naar Verden gaaer os Alle imod?

1594.

Et Aar er snart sagt, i Lykke og Glæde ogsaa snart levet, men i Modgang og Gjenvordighed er det bitterlig langt, det kjender Gud! Jeg veed ikke mere, hvorved jeg skal holde mig. Ak, jeg er saa hjertelig utaalmodig! Erik bliver meget længere borte, end han havde lovet; jeg har i langsommelig Tid ikke havt Brev fra ham; jeg veed ei engang, hvor han færdes eller stædes i Verden. Ved Andre har jeg spurgt onde Tidender fra ham; der findes Nok, som hellere end gjerne fortælle og udbrede, hvad der ikke duer. Det gjøre de vel sagtens meest, for at drage mig fra ham; men jeg veed af Stjernerne, at der er et Slags Fornødenhed i vor Elskov. Jeg har tilskrevet ham et Kjærlighedsbrev paa 600 Vers. Mine

Taarer ere faldne paa hver Linie. Gid det maatte kalde ham tilbage! — Tyge har nu faaet sin store Himmelkugle færdig, hvorpaa der har været arbeidet i 25 Aar. Tusinde Fixstjerner ere udgravne derpaa.— Noget af det, der trøster mig meest, er det Haab, hvormed jeg hvergang træder ind i mit Laboratorium. Det koster mig mange Penge; men Alt maa komme tilbage med nye Renter.

1595.

Langt om længe da et Brev fra Erik! Det er mig saare kjært, skjøndt det ikke indeholder synderlig Godt. Han maa flakke fra Sted til andet, og har ikke det, han kan hælde sit Hoved til. Han skriver, at han hver Aften seer saa længselsfuld mod Stjernerne. Ak, jeg gjør jo ligeviis. Men vore Øienstraaler danne en mægtig Vinkel. Over Stjernerne var meget bedre. O, gid vi vare der!

1596.

Ulykken skrider frem over mit Hoved som et vældigt Tordenveir. Tyge har faaet stor Hjerteforg. Hans Datter Magdalena, som var trolovet med Dr. Gellius, er bleven skjændigt svegen af sin Fæstemand. Tyge har ladet Bedrageren søge for Lunds Domkapitul, men ingen Ret faaet. Han har indstævnet ham for Consistoriet i Kjøbenhavn, men ei heller her er Sagen kommen til Endelighed. Det gik mig meget nær, at jeg maatte træde op som Vidne i denne Sag, at værne om min Broders Ære, der i Sandhed er saa ubesmittet, som nogen Ædlings i Verden! —

Christopher Walkendorff, Tyges Fjende, er blevet Rigets Hofmester. Man begynder at betage ham den ene af hans Indkomster efter den anden, og at gjøre ham Livet surt paa alle optænkelige Maader. Han betaver sig alt i Tankerne paa, at forlade sit kjære Uranieborg. En Aften sad han ret fordybet i sig selv. „Besynderligt! sagde han paa engang: Hvergang et Sextal falder ind i et Aarti af mit Liv, skal jeg have en eller anden sær og sælsom Skjebne! 1546 er jeg født — 1556 begyndte jeg at lægge mig efter at kjende Stjerner — 1566 mistede jeg min Næse i Rostock — 1576 fik jeg Hveen i Forlæning — 1586 besøgte Kongen og Dronningen mig paa Uranienborg — og nu, 1596, bryder den Ild løs, hvortil mine Aandsmænd længe have puslet!" — Han har gjort Modforestillinger, men Kongen har, omsindet af onde Raadgivere, ladet svare, „at det ei er hans Leilighed, af det kongelige Skatkammer at gjøre Bekostninger paa astronomiske Instrumenters Vedligeholdelse." — „Det Svar minder mig om, at pakke ind jo før jo heller!" sagde Tyge, da han læste det — I hele dette Aar har jeg ikke seet en Linie fra Erik. Han maa være meget ulykkelig, siden han ei engang tør meddele mig sin Kummer. Min Formue smelter mærkeligt hen. Jeg destillerer store Summer bort — og endnu intet Guld! Men Alt maa vel tabes, før Alt kan vindes.

1597.

Tyge har endt sine astronomiske Observationer paa Hveen. Sine Instrumenter og Bøger, sit Bog-

trykkerie og Bohave har han ladet overføre paa Baade til Kjøbenhavn. Selv er han reist efter, og flyttet ind i sin Gaard i Farvegaden. Men Hofmesteren har strax ved Byfogden ladet ham forbyde, at fortsætte saavel sine astronomiske Jagttagelser, som sine chymiske Øvelser.

S. A., sildigere.

Tyge har, med Familie og Gods, indskibet sig til Rostock. Herfra har han tilskrevet Kongen, men faaet et saare haardt og unaadigt Svar. Han er da vel for stedse en landflygtig Mand.

Jeg er altsaa gandske allene tilbage. Paa Eriksholm henlever jeg en kummerfuld Dag efter en anden. Min Gjeld vorder stedse større. Eet Tusinde efter et andet gaaer op i Røg. Og dog haaber jeg endnu. Eet Forsøg mislykkes efter et andet, min Smeltedigel giver mig Kul for Guld, og dog haaber jeg endnu. Erik gaaer det ligesaa; han destillerer og destillerer, han haaber og haaber, han venter og venter.

Saavidt er jeg da kommen efter syv Aars Forlovelse! Neppe syv glade Dage i dem alle syv. Det er en fattig Jord, vi leve paa. En Broder og dog ingen Broder, en Elsker og dog ingen Elsker.... Gud, Du gjøre det bedre!

1598.

Det bliver værre, og ikke bedre. Jeg er nu bleven saa fattig ved min chymiske Konst, at jeg næsten ikke veed den Ting, jeg tør kalde min mere. Erik derimod begynder at fatte Mod. Han skri-

ver mig til, at han hvert Øieblik venter at see sine gyldne Forhaabninger træde i Virkeligheden, og beder mig være freidig en liden Stund endnu. Ak, det vil jeg da. Saamegen Standhaftighed og Opoffrelse fortjente dog omsider at krones med Lykke. Konsten har sveget mig mangelund, men det har ikke været Konstens Skyld, thi den er usvigelig — det har kun været min Uforstands. Og derfor er jeg den endnu saa tro, som en Brud sin Beiler.

1599.

Erik har atter bedraget sig; han er fattigere og elendigere end nogensinde. Han er i Gjeld til Gud og hver Mand, saavidt som han har været. Min Jammer gaaer smukt gradviis frem over mig. Hvornaar, ak hvornaar skal den naae sin høieste Pynt, at det kan vorde godt igjen! Hellere maatte Elendigheden storme løs over mig paa een Gang med alle sine Rædsler. Brast da Hjertet, var det med Eet forbi; gik det derimod Kampen igjennem, kunde det fryde sig i sin Seier.

Min Søn Tage er reist udenlands. Mere forladt Qvinde har der da neppe været i Verden, end jeg nu er. Ikke et Menneske har jeg nu tilbage i Skaane, af hvem jeg kunde vente mindste Trøst, Raad eller Bistand i min Nød. Min Broder borte, min Søn borte, min Kjæreste borte — Alt forloren!

1600

De handle med mig, saa vor Herre finde dem! Anna Brahe, min Broder Axels Hustru, kom for to Aar siden til mig paa Eriksholm, og laante mig

nogle Penge, skjøndt jeg aldrig bad hende derom. Hun vilde intet Brev have af mig, hun vilde ikke heller kræve mig dem i fire Aar, sagde hun. Dog gav jeg hende et lidet Brev derpaa, og nu, allerede nu, kræver hun mig dem. Jeg har bedet hende bønligt have Taalmodighed med mig en liden Stund endnu. Hun har ikke svaret mig.

Sildigere samme Aar.

Min Broder Axel har ladet sin Foged paa Helsingborg forfølge mig med Rigens Æskning. Naar man spørger ham, hvi han handler saaledes mod mig, svarer han, det er fordi jeg ikke er falden ham tilfode. Een Ting skulde han have at undskylde sin uhulde Gjerrighed med, kan jeg tænke. Da jeg ikke var lovlig stævnet, har jeg ladet ham raade, som han vilde.

Min Broder Steen har med Uret frataget mig fire Gaarde. Jeg havde laant 1400 Daler af ham, paa Vilkaar, at dersom de ikke bleve betalte, naar de med tolv Ugers Varsel bleve mig opsagte, da maatte han tage de fire Gaarde i Pant. Han opsagde mig aldrig Pengene, men tog Gaardene uden videre; thi de laae ham beleiligt. Og derforuden har han tolv af mine Gaarde for 1800 Daler.

..... Jeg var just i den bittreste Forlegenhed, jeg havde ikke en Skilling at holde mig med. Saa skrev jeg til min Moder, og bad hende give mig hundrede Daler for min Molle ved Sullerop. Jeg skrev, at jeg trængte saa meget hart, ellers skulde jeg ikke begjert det, thi hun vidste vel, hvor nødigt

jeg vilde begjere Noget af hende eller Nogen, men jeg var nu saa høilig nødt dertil, og vidste ikke, hvor jeg skulde faae Noget at holde mig med. Jeg lagde til, at hun gjorde saa Mange godt, og derfor troede jeg hende saa vel, at hun ikke forlod mig. Men skjøndt jeg trængte hart, og den Mølle er mere end Skjæl nok for 100 Daler, saa hjalp det mig dog intet, hun vilde ikke sende mig en Hvid. Men mine Øine have tidt løbet over derfor, at min egen Moder havde saa gandske forladt mig. Jeg begjerte dog kun Noget for mit Eget, og ei engang derom bad jeg, før jeg ikke vidste andet Raad. Det Gud forbyde, hun havde været saa arm som jeg, da skulde jeg før sat mine Klæder ud for hende, før jeg skulde ladet hende fattes. Men jeg tang alt stille dermed, og skrev hende ikke mere til derom. Jeg kjender hende saa vel, og veed, at Alt hvad hun gjør, er af idel Godhed; men hun lader sig bevæge af dem, som ere om hende, og dette er menneskeligt. Gud være med hende, og bevare hende længe og vel; hun er af sig selv from og god. Jeg troer ikke, der er frommere Qvinde i hele Danmark, end hun er. — Jeg holder det ikke længer ud herhjemme. Erik har jeg længe Intet hørt fra. Det drager mig mægtigt til ham. Jeg ønsker at dele al Elendighed med ham.

1601.

Ja, jeg vil drage ud af Landet, skjøndt jeg maa gjøre det som en Betlerske. Jeg vil opsøge min Kjæreste, tale med min Søn, besøge min Broder. Den gode Tyge! Han har tilskrevet mig fra Prag,

hvor han nu lever i høieste Hæder og Ære som Keiserens Mathematikus, og tilbudet mig, at vilde jeg drage til ham med alt mit Folk, da vilde han baade staae min Tøring did, og holde mig fri i Prag, saalænge jeg havde Lyst til at blive hos ham. „Kan jeg ikke gjøre Dig Andet tilgode, skriver han: saa kan jeg dog tage Dig mange mørke Tanker af." Den gode, kjærlige Sjel! Ham kan jeg kalde en Broder, og ikke de Andre.

S. A., sildigere.

Jeg kom til Flensborg. Ingen, som saae mig, skulde tænkt, at jeg var en saa høibyrdig Frue. I Herberget gjorde man ogsaa gandske faa Omstændigheder med mig. Mine faa Skillinger vare tilsatte underveis. Jeg havde kun et kosibart Smykke tilbage; men det var silde, da jeg kom til Staden, og jeg kjendte Ingen, som havde kunnet borge mig Noget derpaa. Jeg maatte altsaa tage tiltakke i den store Gjæstestue med et Knippe Straa eller med en Stol. Det sidste valgte jeg. Græmmelse havde svækket min Kraft. Snart faldt jeg i et sagte Blund. Fattige Reisende laae trindtomkring paa Gulvet; under Loftet brændte en sparsom Lampe. En sagte Klynken vakte mig. Ved min Side laae et Menneske paa et Straaknippe, og kastede sig, som i Smerte, hid og did. „Urania! Ak, Urania!" stønnede han. En mægtig Ahnelse greb mig. „Titan! Ak, Titan!" raabte jeg, foer op, og bøiede mig over den Syge. Det var Erik.

Efter lang Omflakken og usigelig Lidelse havde han omsider fattet den Beslutning, trods sine For-

følgere, at vandre hjem til mig, for at græde sig mæt ved mit Bryst. Efter elleve Aars Skilsmisse saaes vi saaledes igjen! Længere havde han ikke mægtet. Uden Penge, uden Kraft, var han segnet ned. Min Aande oplivede ham. Jeg satte mig ned paa Gulvet hos ham, tog hans syge Hoved paa mit Skjød, opmuntrede ham med trøstende Ord, og strøg ham saalænge med Haanden over den hede Pande, til han faldt i et roligt Blund. Saasnart det blev Dag, gik jeg ud i Staden, og fandt, efter lang Leden, en Mand, som paa mit Smykke laante mig hundrede Daler i tre Maaneder. Nu pleiede jeg Erik af yderste Formue, og vaagede hos ham Dag og Nat, indtil jeg fik ham karsk igjen. Ingen af sine Creditorer var han saa bange for, som for Bendix Rantzow. Jeg aftalte derfor med Erik, at jeg skulde reise til denne Mand, som boede i Hadersleb, for om muligt, at forsone ham, og at vi derpaa skulde mødes i Eckernførde, for at gives sammen. Da jeg kom til Hadersleb, maatte jeg staae for Rantzow's Dør en heel Dag; jeg maatte ikke komme ham tilorde, han vilde ikke tale med mig. Gandske fattig maatte jeg liste mig bort igjen.

1602.

Saa ere vi da Mand og Kone, Erik og jeg, efter tolv lange Aars Forlovelsemaal! Gud veed, det var et fattigt Bryllup. Havde vi strax gjort det samme som nu, da havde vi ikke lidt saa meget, som vi nu have lidt, dog haaber jeg med Guds Hjelp, at Alt skal blive godt endnu. Kort før Brylluppet var det saa trangt for mig for Penge, at vi ikke vidste,

hvor vi skulde bære os ad. Jeg havde ikke et heelt Par Stromper paa mine Been, begge mine Hæle sad ud. Da magede Gud det saa forunderligt, at Anne Bille og Lise og Birgitte kom hid. Lisbet og Birgitte gave mig deres Linklæder, og Anne Bille blev siddende oppe om Natten, sprættede Livet fra sit Skjort, og satte det til mit, thi mit kunde ikke hænge sammen. Erik havde maattet sætte sine Klæder ud. Lise og Birgitte satte deres Guldskee og Seierværk ud for Klæderne, og siden, da de kom hjem, sendte de selv Penge herud, og løste dette igjen. Og Lise sendte mig endda et Stykke Lærred og noget andet Toi, saa de have gjort mig mere, end godt Skjæl, skjøndt de ikke vel kunde gjøre det. Jeg havde havt saa ond en Vinter, og grædt meer i denne Vinter, end jeg havde tilforn gjort alle mine Dage. Jeg var gandske forsvækket baade i Hoved og Hjerte, saamegen Gjenvordighed havde jeg at tænke paa. Jeg fik ikke Søvn i mine Øine; jeg var saa tungsindig, at jeg aldrig vidste, hvad jeg vilde. Og ret i den Tid sendte vor Herre mig de gode Mennesker hid. Ak, jeg har saa godt deraf, at de ere mig saa hulde, og mene mig det saa redeligt, nu, i denne Tid, da Verden gaaer mig imod! Ingen kan troe, hvor inderligt det husvaler mig, at de ikke have forladt mig som Andre. Jeg har i al Sandhed takket vor Herre derfor med vaade Øine, at Han har gjort mig det Gode. Thi jeg regner Huldskab over al Slægt og Byrd og over alle Penge. Gud bevare dem, og lønne dem derfor!

Nu, vi reiste derpaa videre sønderpaa. „Fattig men ærlig," det var vort Valgsprog og vor Trøst mangegang. Da vi kom til Segeberg, maatte vi gjøre Holdt, thi vi havde ikke Mere at reise for. Saa skrev jeg til min rige Søster Margrethe Skeel paa Fusing, og bad hende for Guds Skyld forbarme sig af søsterlig Kjærlighed, og sende os en Tærepenning. Hun svarte mig, jeg skulde sende hende en Vogn, saa vilde hun hjelpe mig med nogen Fetalle. Nu ligger Segeberg fyrretyve Mile fra Fusing. Det vilde altsaa koste mig langt meer at hente, end det var værdt. Der kommer ellers tidt Skib fra Randers til Lübeck, og det efter tre til fire Dages Reise. Havde hun altsaa villet unde mig lidet, da kunde det meget let kommet tilskibs. Men jeg skal være forladt.

— — — Nei, nei, jeg er ikke forladt. Som vi vare allermeest forknyttede, kommer der en Capitain Nedermandt til os. Jeg har aldrig seet ham før, men han kjender Erik. Skjøndt jeg nu dulgte min Grædmmelse af yderste Magt, maa han dog vel have seet det paa mine røde Øine og blege Kinder. Thi han reiste strax bort, og laante 600 Daler paa Maanedsrente, og laante mig dem igjen uden Rente, kun paa mit Brev. Han er min ret svarlig gode Ven; ja, jeg maa vel kalde ham min Broder, thi han har gjort mig det, ingen Broder skulle ville gjøre mig.

Videre reiste vi nu til Hamborg. Her leiede vi os en lille Stue, og vare meget lykkelige med hin-

anden. Vi boede hos en vakker nederlandsk Familie, der gjorde sig al Flid, for at ophjelpe mit syge Lege: me. Manden var en Medikus. Ved det ringeste Bud der kom fra Danmark, blev jeg saa forfærdet, at jeg zittrede, hvilket han sagde, han havde aldrig seet saaledes af noget Menneske. Min Sygdom blev den samme. Saa raadte da den gode Mand mig, at jeg skulde drage til det varme Bad Achen ved Kölln, som var kun et halvt hundrede Mile fra Hamborg. Men min gode Broder Tyge skrev mig til, at vilde jeg drage til Carlsbad — en tyve Mile fra Prag — da vilde han møde mig der. „Skal nogen Ting hjelpe Dig, skriver han: da maa det være et saadant Bad." — Saasnart jeg kan, vil jeg da tiltræde Reisen.

Erik kan ikke slippe bort herfra. Hans Credi: torer holde paa ham. Saa maa jeg da allene van: dre videre, for at søge Hjelp paa det eneste Sted, hvor Hjelp endnu er at finde for os.

Jeg kom, efter megen Gjenvordighed, til Carls: bad, og tog ind i et ringe Herberg. Min Nativi: tæt:Bog havde jeg med mig, og maatte, for at friste Livet, stille mange fornemme Badegjæster deres Horo: skop. Til Tyge havde jeg strax skrevet, og meldt ham mit Komme, at han, efter sit hulde Løfte, skul: de hente mig; men der hengik een Uge efter en an: den, og der kom intet Svar. Imidlertid gik jeg omkring som et Vidunder for alle Mennesker; Ingen vidste, hveden jeg var kommen, eller hvorhen jeg stun: dede. Jeg talte til Ingen derom. Saare yderligt

var det kommet med mig. Jeg havde ikke et heelt Stykke Tøi paa mit arme, syge Legeme. Det Eneste, jeg endnu havde tilbage af al min fordums Rigdom og Herlighed, var min Signetring, som jeg bar paa Fingeren og som jeg for ingen Priis vilde skille mig ved, om end Noden skulde træde mig nærmere endnu. Naar da de lystige Badegjæster, med forundringsfulde Øine, sammenlignede den funklende Ring med mit lasede Klædebon, og hovedrystende meente, at min Forstand maatte være borte, vel endogsaa spottede mig i deres Overgivenhed, da skjar det mig i Hjertet, som med Knive, og jeg maatte vende mig bort, for at tørre mine Øine i mit hullede Forklæde. Ak Gud, ak gode Gud, var det da et Under, om min Forstand var borte!

Jeg gik i den skyggefulde Gang, og overveiede med Gud og mig selv, hvad jeg nu skulde gjøre — tove længere, eller sætte Staven videre. Kjendte jeg ikke Tyge desbedre, da maatte jeg troe, at han har forladt mig som alle de Andre, men dertil kjender jeg ham altforvel. Jeg vil liste mig saa sagte affted paa Veien til Prag. De tyve Mile faaer jeg vel ogsaa tilbagelagt med alle de andre. Og ville mine Been ikke bære mig længere — maa jeg segne døende underveis — da skal Ringen paa min Finger sige, hvad der er bleven af Sophie Brahe tilsidst.

Saaledes tænkte jeg ved mig selv. Da kom en ung, smuk Herre hen imod mig, rakte mig sin Haand, og sagde: „Tør jeg beile til Dig, skjøn Jomfru? Dine klare Øine og rosenrøde Kinder have stukket

mit Hjerte i Brand!" Jeg lod, som jeg Intet hørte, og sneg mig sagte videre, med mine dunkle Øine og lilleblege Kinder. Da kom der atter en Skikkelse imod mig. Det var et fromt Barn, eller maaskee var det en Engel. „Gud trøste Dig!" sagde den Lille, rakte mig en Silkepung, og var forsvunden. I Pungen var ti Dukater.

Mat og modig kom jeg til Prag. Men Tyge fandt jeg ikke, jeg fandt kun hans Grav! — Gud være ham god i det evige Rige, for alt det han var mig god af Hjertet. Han havde stor Sorg og Onde af Alt, hvad mig gik imod.

Fem Dukater var der endnu i Silkepungen. Giver jeg ogsaa dem ud, er Alt ude. Jeg vil sætte dem i Noget, som kan bringe mig lidet ind igjen. Ogsaa det usleste Liv er kjært, og Enhver frister det saa yderligt som muligt.

Saa kjøbte jeg da et og andet Smaa-Kram, og satte mig hen paa Torvet dermed blandt andre fattige Sælgekoner, for at forsøge min Lykke, men det gik mig kun kummerligt.

En Dag sidder jeg der igjen med mine Vare. Da kommer en fremmed Herre over Torvet, seer sig om, kommer hen imod mig, griber i min Kurv, og vil kjøbe sig en Kam.

Jeg kan ikke sige, hvor glad jeg fattige Stakkel blev, thi jeg havde i tre Dage siddet der paa Steen-

broen, og ikke solgt for en Skilling. Jeg bad ret inderligt til Gud, at han ikke vilde lade denne Kunde gaae fra mig.

Han var tilfreds med Prisen. Idet jeg nu saae op til ham, for at tage mod Pengene, faldt det som Skjel fra mine Øine — det var Tage, det var min Søn!

Men han kjendte mig ikke, før jeg viste ham Signetringen paa min Finger. Da bøiede han sig over mig, løftede mig op i sin Favn, og vi græd ved hinandens Bryst.

Nu har al min Jammer en Ende. Jeg reiser hjem med ham til Eriksholm. Han tager Erik til sig. Et nyt Liv oprinder for mig. Soli Deo Gloria!

(A. Fr. Elmquist.)

Myrthekrandsen.

Et bøhmisk Sagn fra Trediveaarskrigens Tider.

Paa Veien fra Prag til Eger red Ritmester von Gemmingen af Rhingrevens Regiment, med sine to Tjenere og nogle Bevæbnede. Han var bleven saaret i en Skjærmydsel for Prag, og drog nu hjemad til Franken, kjed af den evige Omflakken.

Solen dalede alt bag de skovbekrandste Høie, og endnu havde han intet Herberg fundet, thi i disse ulykkelige Tider laae Landsbyerne øde og forladte, og kun sjelden saae man ved Landeveien en enkelt Hytte, som havde trodset Krigens Raseri. — Taus red han foran, og overtænkte sit mørke Ungdomsliv. Sælsomme Skjebner havde mødt ham paa den korte Livsvei. Hans Fader, en rolig Herremand, havde mistet Alt ved Krigen og seet sig nødt til, at tage Tjeneste under Wallenstein, for at opholde sig og Sine. Tro havde Moderen pleiet sit eneste Barn, og opdraget ham til alt Godt og Ædelt; kun var hun noget tilbøielig til religiøst Sværmeri, og dette søgte hun ogsaa at meddele sin elskede Rudolph. Det lykkedes hende tildeels. Hans unge Hoved fyldtes med overspændte Ideer, og en gammel Tjener, som, trods sin Tro, havde fægtet ved Leipzig og Lützen under Gustav Adolphs Faner, bidrog ei lidet til den Retning, hans Aand tog i sin overspændte Flugt. Men ei til det Religiøse hældede denne Flamme; Soldaterlivet begeistrede ham, og førte ham, da hans Moder

pludseligt døde og Faderen var langtborte ved Hæ-ren i Italien, til de svenske Faner. Den avindsyge Skjebne lod ham, i Slaget ved Breitenfelde, just som han af Torstenson, til Løn for sin Tapperhed, var bleven udnævnt til Ritmester, finde sin Fader blandt de saarede Fjender, og med Rædsel hørte han af den Døende, at det var Rhingrevens Regiment, som havde kastet ham ned. Faderen døde i hans Arme, uden at have tilgivet ham, at han fægtede un-der den katholske Troes Fjender, og det alvorlige, kolde Farvel, hvormed han gik ud af Livet, efterlod i Ynglingens Bryst en Tungsindighed, som Intet kunde forjage. Saaledes blev han da snart kjed af Krigshaandværket, og ventede med Længsel Fredens Budskab, som det haardtbetrængte Tydskland alt saa længe havde seet imøde. —

Da øinede han i Maanens Skin, et gammelt Slot, som, ved Siden af Landeveien, ragede frem af dunkle Graner. En Sidevei førte did; om ad den bøiede han sin Hest. Stedse mørkere blev det om ham; jo snevrere Veien blev, desto tættere blev Gran-skoven. Forsigtigt toge hans Tjenere Bøsserne ihæn-de, og speidede til Høire og Venstre.

Men snart blev Udsigten lysere. I Maanskin-nets Glands laae de gamle Mure for dem, lig en sort Sørgekappe. Kun et svagt Lys, som glimtede dem imøde fra et af de smaae Buevinduer, gav dem den Trøst, at denne øde Borg var beboet, og jo nærmere de kom, desto visere bleve de i deres Haab, her at finde et Herberg. — Nu stode de for den op-trukne Vindebro. De raabte med høi Røst, In-

gen svarte. — Da bød Gemmingen En af de Bevæbnede blæse et lystigt Stykke paa sin Trompet, og strax svarte Taarnvægterens Horn med skraldende, umelodiske Toner. Et Vindue i det fremspringende Taarn gik op, og en Stemme spurgte, hvad de forlangte.

Gemmingen svarte: „En saaret svensk Officeer holder udenfor med nogle Svende, og beder om Nattequarteer." — „Hvormange ere I?" spurgte den samme Stemme. — „Syv!" svarte Ritmesteren. — „Et ondt Tal! lod det ned fra Taarnet: Men tov lidt, jeg vil tale med Herren derom."

Alt var roligt igjen. Nu lod den forrige Stemme sig atter høre: „Gode Herre, Træk Jer tilbage til det hellige Huus hist ved Veien — saa vil jeg komme ud, og see, om der ingen Fare er forbunden med Eders Indladelse." Ritmesteren red nogle hundrede Skridt tilbage, og ventede her den forsigtige Tjeners Komme.

Denne viste sig, talte de Fremmedes Hob, speidede trindtomkring, og da han intet Mistænkeligt fandt, floitede han — og flux raslede Vindebroen ned.

Gjæsterne rede derover, og kom til den ydre Port. Forsigtigt rede de gjennem en mørk Hvælving, som i boiet Retning førte til den indre Gaard, og da Skinnet af en mat Lampe paa den modsatte Side viste dem et Faldgitter, da de hørte, at Porten laasedes efter dem, spurgte Gemmingen sin Fører med alvorlig Stemme: „Hvad betyder det?"

Uden at besvare dette Spørgsmaal, sagde Castellanen, pegende paa en Mand, som med en Fakkel

kom ud af Taarnet, til de bevæbnede Svenskere: „Fø-rer Eders Heste ind i Staldene, som han viser Jer; I andre Herrer ville have den Godhed, at følge mig."

Spørgende saae de gamle Krigere paa deres Rit-mester; han vinkede, de fulgte. Faldgittret aabnede sig; de droge gjennem en anden Hvælving, og stode nu omsider i det gamle, rummelige Slots indre Gaard. Dets faa Vinduer vare næsten alle oplyste; Alt syn-tes at være i levende Bevægelse indenfor.

„Hav den Godhed, at stige af, naadige Herre! sagde Castellanen høfligt: Og tillad mig, i min Her-res, Grev Podirbrad's, Navn, at byde Jer velkom-men. Vel er han hjemme, men dog i dette Øieblik for-hindret fra, selv at modtage Jer."

Gemmingen var stegen af, og fulgte Castella-nen. En bred Trappe førte til den mægtige Dør, som den Gamles Nøgle aabnede. De traadte ind i en For-sal, som var smykket med store Billeder, og skrede op-ad Trappen gjennem lange, matoplyste Haller i et stort Værelse. Ritmesterens gamle Tjener fulgte med hans Randsel.

„Her, naadige Herre! sagde Castellanen, sæt-tende Kjerten paa et stort Egebord, som stod midt i Væ-relset: Her kan I gjøre Jer det mageligt! Snart kom-mer jeg igjen, at forhøre, om I har Noget at befa-le." Han bukkede og gik.

„Herre! sagde Curt: Her er det ikke rigtigt! Vi ere faldne i Bøhmernes Garn — *inde* ere vi, men be-dre var det, vi vare *ude* igjen." — „Tie!" bød Gem-mingen, skjønt han ikke kunde give den Gamle saa gandske Uret, aflagde sin Stormhue og sit Kyrads,

kastede sig paa en Stol, og saae sig om i sin nye Vaaning. For ham paa Væggen hang to sælsomme Billeder — det ene forestillede en ung Ridder i Huusdragt, som den omtrent kunde have været brugelig paa Kong Odoacers Tid. Langt, guult Haar rullede ned over hans sogronne Vams; en sneehvid Dogge stod ved hans Side, og saae opmærksomt op til ham. Ynglingen havde lagt den venstre Haand paa sit Hjerte og eftertænksom fæstet Øiet paa en Falk, som sad paa hans Høire.

Paa det andet Billed, som hang i nogen Frastand, laae en Jomfru i hvid Liigdragt, med foldede Hænder, udstrakt paa en Baare — hendes Kinders Bleghed, hendes lukkede Øie viste, at hun var afsjelet. Hendes Træk vare smukke. Ved hendes Fødder sad en anden Jomfru, ogsaa smuk; dog laae en mork Alvorlighed paa hendes Pande; hun saae stivt ned for sig, og sønderplukkede en Myrthekrands, hvorpaa hun ufravendt fæstede sit Blik.

Begge Malerier vare gamle, her og der ogsaa beskadigede; dog saae man endnu tydeligt, at en vakker Mester maatte have malet dem. Gemmingen kunde ikke vende sine Øine fra dem. Langt om længe saae han sig om i Værelset, uden videre at finde noget Mærkeligt. En stor, gammeldags Seng, adskillige med sort Skind beslagne Stole og et langt Speil var Alt, hvad Gemakket indeholdt.

Curt udpakkede imidlertid Randselen, fremtog Lærred, Charpie og lægende Salve, og var just i Begreb med at ville forbinde sin Herres Saar, da

den store Fløidør gik op, og Castellanen, ledsaget af to Tjenere, traen ind med fyldte Bægre og dampende Fade.

„En Begivenhed, som idetmindste for idag forstyrrer Roligheden her paa Borgen, sagde han, idet han bredte Dugen paa Bordet: hindrer min Herre fra at hilse paa Jer. Han beder om Undskyldning, og jeg gjør det samme, thi hvad jeg kan byde Jer, er meget tarveligt."

„Rolighed var mig vel tjenligere, end Spise og Drikke, sagde Gemmingen, og pegede paa sin saarede Arm, som han bar i et Bind: thi min Vunde gjør bitterligondt." — „Saaret? Min Gud!" sagde Castellanen: „Og hvor?" — „For Prag." — „Er Grev Konigsmark allerede rykket derind? spurgte han: Thi at J er en Svensker, siger mig Eders Feltbind, og det kjende vi noie." — „Jeg veed det ikke!" svarte Gemmingen kort, og rakte Curt sin saarede Arm. Forsigtigt tog han Bindet af, og rensede Saaret, idet han rystede paa Hovedet.

„Ei, ei! meente Castellanen, som saae til: Jeg kunde fristes til at sende Jer vor Mester Wilhelm; han er velerfaren i Lægekonsten." — „Behoves ikke!" mumlede Curt.

„Sig mig, min Ven, tiltalte Gemmingen Castellanen: hvad disse skjønne gamle Malerier beryde. De tiltrække mig saa stærkt, at jeg neppe kan vende mine Øine fra dem." — „Det er Familiebegivenheder, sørgelige Tildragelser!" sagde den Gamle alvorlig, bukkede ærbødig, og ønskede en rolig Nat.

„Nu tilsengs jo før jo hellere, kjære Herre!“ sagde Curt til Ritmesteren, der endnu, efter at hans Vunde forlængst var forbunden, sad eftertænksom paa sin Stol, og syntes sysselsat med Malerierne. Men da hans Mindelser ikke frugtede, gik han ned, at hente Resten af sin Herres Sager. — Gemmingen treen nu til det besatte Bord, nippede til Vinen, og nærmede sig Malerierne paany, med Lyset i Haanden. Da bemærkede han i Væggen mellem begge en Revne. Ved nærmere Undersøgelse fandt han en forborgen Dør, som han hurtigt aabnede. Nysgjerrighed, vel ogsaa den i de Tider saa nødvendige Forsigtighed, lokkede ham ud af Stuen. Gjennem en Række halvforfaldne Værelser kom han ind i en høi Sal, som var smykket med Familiebilleder. Det syntes at være et formeligt Stamtræ. Hans første Blik søgte den blondlokkede Yngling — men blandt alle Billederne var ikke eet, som lignede ham. Begge Jomfruerne derimod fandt han igjen. Den Blege, Hensovede, stod her, herligt smykket i Brudedragt, med Myrthekrandsen i sit Haar — den Anden i simpel Hussdragt, bedende, med sin Rosenkrands i Haanden. Længe saae han sig om i de gamle Ridderes og Fruers Kreds, og betragtede de ærværdige Ansigter, indtil det omsider kom ham uhyggeligt fore hos dem. Han kastede endnu et sky Blik paa Jomfruen i Brudesmykket, og forlod Salen, hvor Gjenlyden af hans egne Trin bevingede hans Fjed.

Han traadte ud i en lang Buegang, der, som det syntes, førte til en anden Deel af Slottet. Ogsaa

her var Alt stille og øde; men i den modsatte Deel af Bygningen saae han Lys og Liv. Han vilde did; men snart var Gangen tilende, en Dør lukkede den. Han aabnede den, og snublede, idet han maatte gaae nogle Trin ned i et mørkt Kammer. Lyset faldt og gik ud.

Der stod han nu i Bælgmørke. Vinden peeb gjennem en aaben Kamin, Vinduerne klirrede. Han famlede efter Indgangen, men da han havde forfeilet Retningen, kunde han ikke finde Døren igjen. Da saae han, gjennem en Sprække, Skinnet af et Lys. Sagte listede han sig did, fandt Klinken af en Dør, aabnede den, og for ham laae, paa en Seng, en bleg, qvindelig Skikkelse — blonde vare hendes Lokker, hvidt hendes Klædebon, som paa Billedet deroppe — ved hendes Fødder sad en Jomfrue med sorte Lokker; hun havde foldet sine Hænder, og syntes at bede. To Voxkjerter kastede kun et mat Skin paa disse ubevægelige Skikkelser.

Gemmingen stod der, som naglet i Jorden. En iiskold Gysen gjennemfoer ham. Han saae Maleriet deroppe levende for sig; kun Myrthekrandsen fattedes. Endnu stod han saaledes, da Jomfruen, som sad ved Sengen, strøg de sorte Lokker fra sin Pande, saae op, bemærkede ham, med et sagte Skrig sprang op, og traadte ham imøde. „Ha, formodentligt vor Gjæst!" sagde hun med indtagende Stemme. — „Tilgivelse, min Frøken!" svarte Gemmingen, som neppe var istand til at fatte sig: „Tilfældet førte mig hid." — „Stille, ak stille! afbrød ham den Sortlokkede: Min Søster sover — hun trænger

haardt til Hvile. Er De uden Lys?" — „Det faldt fra mig og gik ud." — „Tag dette!" sagde hun, idet hun tog et Lys af Bordet og rakte ham det: „Godnat!" — Gemmingen blev staaende ubevægelig. Hun saae paa ham med forskende Blikke. „Godnat!" gjentog hun, neiede, og gik tilbage til den slumrende Søster.

Ogsaa Gemmingen gik — over den lange Gang traadte han atter ind i den gamle gothiske Sal. Endnu levede de gamle Riddere og Fruer for ham; alvorligt syntes de at hilse ham. Hans Blik svævede dem forbi; han søgte Bruden og Jomfruen med Rosenkrandsen i Haanden; et flygtigt Blik kastede han paa dem, og ilte, som om alle disse Billeder forfulgte ham, paa sit Kammer.

Der fandt han den troe Curt, som bekymret ventede paa ham. Men uden at bemærke ham, raabte han i fælsom Tone: „Jeg har seet dem!"

„Tilsengs, kun tilsengs, kjære Herre! Min Gud, hvor Eders Puls slaaer hurtigt!" sagde Tjeneren, og mekanisk taalte Gemmingen, at han klædte ham af. Den høie Gjæsteseng modtog den Syge, og med Øiet fæstet paa begge Jomfruerne slumrede han ind.

Da han vaagnede, var det Nat. En Kjerte brændte paa Bordet. Hans Arm smertede; han reiste sig op, og, samlende sine Sandser, stirrede han hen for sig, da Sengeomhænget ved Fødderne blev slagen tilside, og en Jomfru, med en Rosenkrands i Haanden, stod for ham, seende paa ham med store Øine. Forfær-

det foer han tilbage, dog beholdt han hende ufravendt i Sigte. Ogsaa hun saae forskende paa ham. Men pludseligt forsvandt hun; han hørte kun en sagte Stønnen. Haaret reiste sig paa hans Hoved; nu hører han en Bevægelse — Skikkelsen nærmer sig igjen, og stiller sig for hans Seng som før — bag hende staaer Curt, gnidende sine Øine. Jomfruen neiede taus, og forsvandt bag Tapetdøren.

„Gud være lovet, kjære Herre, at I har slumret saa sødt! Vi vare ret bekymrede for Jer!" sagde Curt. — „Saae Du hende?" spurgte Gemmingen, pegende paa Døren. — „Hvem, kjære Herre?" — „Hist, hist forsvandt hun." — „Barmhjertige Gud! afbrød Curt ham: Det var jo Frøken Elisabeth, som har pleiet Jer saa ømt, og forbundet Eders Saar." — „Forbundet mig? Denne Skikkelse?" — „Ja vel, kjære Herre! I de otte Dage, vi have været her, har hun sørget søsterligt for Jer. Saa ofte den anden Frøkens Sygdom tillod hende det, er hun ikke vegen fra Eders Seng."

„Har jeg da sovet saalænge?" spurgte Gemmingen. — „Ikke sovet, kjære Herre! sagde den gamle Curt: ligget i Feberphantasier, og ifandhed, Mester Wilhelm, som de kalde ham her, har gjort Underværker."

„Syg var jeg altsaa, gode Gamle — og otte Dage af mit Liv har en Feberdrøm frastjaalet mig!" „Tag denne Lægedom, kjære Herre!" sagde Curt, idet han gjød en Mixtur i en Sølvskaal: „Mester Wilhelm har forordnet det saa." — Gemmingen

drak, og strax efter lukte hans Øine sig igjen i rolig Slummer.

Solen stod høit paa Himlen, da han vaagnede. For hans Seng, med Ryggen mod ham, stod en liden Skikkelse, som syntes at betragte Malerierne. Det var en gammel Mand, hvis hvide Haar sparsomt titede frem under den sorte Fløielskalot; en bruun Husdragt bedækkede det magre Legeme, og de graae Strømper, som omgave de tynde Been, havde allerede lidt betydeligt af Tidens Tand.

For at betragte ham nærmere, forandrede Gemmingen sin Stilling; den Gamle mærkede det, vendte sig, og traadte nærmere. Paa hans Ansigt svævede et muntert Smiil. „I har sovet sødt, Hr. von Gemmingen!" sagde han, og greb efter hans Puls. — „Er I maaskee Mester Wilhelm?" spurgte den Syge. Han bekræftede Spørgsmaalet. „I dyrker Lægevidenskaben?" — „Jeg dyrker Mangehaande! Her paa Slottet er jeg Læge, Mesterſanger, Mundskjænk og Lønskriver. I seer, jeg forener Meget i min lille Person." — „Jeg er Eder stor Tak skyldig." — „Hvorfor? For de Urter, jeg har samlet til Eders Helbredelse? For hvad ellers, indseer jeg ikke, thi Frøken Elisabeth har pleiet Jer." — „Hun, der ligner Frøkenen, som hænger afmalet i den gamle Ridderſal? Hende med Rosenkrandsen?" — „Det forbyde Gud!" sagde den Gamle hurtigt. — „Og hvorfor det?" spurgte Gemmingen spændt.

„Kjender I deres Historie, I her see afmalede?" spurgte den Gamle alvorsfuld, og pegede paa Billederne. — „Hvor skulde jeg — svarte Ritmesteren: dog mener jeg ikke hende, som boier Hovedet med de sorte Ravnelokker og seer saa alvorligt hen for sig. Jeg mener den andægtige Froken i Salen."

„Begge ere een og samme Person — kun er Hiin malet, da hun endnu tilhørte Himlen, men Denne, efter at hun havde overantvordet sig de morke Magter!" sagde Mester Wilhelm.

Ved disse Ord stirrede Gemmingen paa Malerierne. — „I ønsker vel at erfare mine Ords Betydning? vedblev Hiin: Velan, saa hør da! For mange Tider siden levede Slægten Podirbrad's Ahnherre paa denne Borg. To Døttre havde Himlen skjænket ham. Sybille, den Ældste — Frøkenen med det sorte Haar, som holder Rosenkrandsen i sin Haand, den Samme, som her plukker Myrthekrandsen itu — var Faderens Øiesteen. Mindre holdt han af Hedevig, som I hist seer brudeklædt, men her paa Dødsengen. Hun var en blid, stille Engel, fordringsløs og ydmyg, ikke stolt eller høiærdig, som den ældre Søster. Da begav det sig at Søstrene, som de vendte tilbage fra en Valfart, mødte en Ridder, som red forbi dem med en Falk paa sin Haand. Han hilste venligt; men i samme Øieblik svævede en Glente over dem, han lod Falken flyve, den svang sig høit i Luften, og stedse høiere, indtil den nu svævede over Glenten, og som en Piil styrtede ned paa sit Bytte, synkende ned for Frøkenernes Fødder dermed. Ridderen lokkede Falken til sig, og undskyldte sig hos dem, at

han ved sin Jagt havde opholdt dem. Dog saae han ikke paa sin Falk, der lydig satte sig paa hans Haand — han saae kun den rødmende Hedevig i det himmelblaae Øie, og hun kunde ei Andet, end vende sig, for at see sig om efter den smukke Jæger. Længe skal Ridderen have holdt paa dette Sted, og, hensunken i Tanker, stirret paa sin Falk. Omsider gav han sin Hest Sporerne, jog efter Toget, spurgte En af de Tilbageblevne om Frøkenens Navn, og neppe vidste han det, før han ilte hjem, væbnede sig, og travede hid til Slottet. Kjærlighed skal endogsaa kunne give Gangere Vinger; ad Biveie kom han tidligere hid, end Jomfruen selv, blev hjerteligt modtagen af den gamle Greve, og — hvortil en lang Fortælling? — kort Tid efter stod han med Frøken Hedevig for Altret. Men den Onde saaer ogsaa sin Klinte paa den helligste Grund — hvormeget lettere da ei i en elskovssyg Jomfrues Hjerte! Ogsaa i Sybilles Øine var Ridder von Eger den skjønneste Ungersvend, hun i sit Liv havde seet; ogsaa hun ønskede, at træde for Altret ved hans Haand. Dog var hendes Haab forgjæves. Maaskee viste han den Arme for strengt tilbage. Den Onde fik Magt over hende. Da Gjæsterne under Trompeters skingrende Lyd, fulgte den salige Brud ind i Brudekammeret, blev hun tilbage hos hende, hjalp hende Klæderne af, tog med skjælvende Haand Myrthekrandsen af hendes Lokker, gav Ridderen den med et mørkt Blik, og sagde ham haanligtsmilende Godnat. Kort efter styrtede han ud af Gemakket til Brudens Fader. „Død! raabte han: Død er

min Hedevig!" Man styrtede ind i Brudekammeret. Der laae, som I her seer, Hedevig livløs, og ved Sengen sad Sybille, plukkende Myrthekrandsen itu. Maallos, ubevægelig blev hun siddende, saae kun paa de nedfaldende Blade, loe haanligt, og syntes ikke at bemærke de Omstaaende. Gud havde berøvet hende Forstanden, idet hun triumpherende saae ned paa den myrdede Søster. Den Betydning har Billedet. Sagnet siger, at Sybille, naar noget Mærkværdigt foreſtaaer Familien, gaaer igjen, endogsaa om Dagen. Dog er dette vel kun en Fabel. Helvede slipper ikke sine Fanger saa let, og alt i en Række af adskillige Generationer har man i Archivet skriftlige Efterretninger, at den graae Kone, som Sagnet kaldte hende, ikke har viist sig. Hidtil har man anseet det Hele for et Eventyr fra Overtroens Tider."

„Hidtil? afbrød Gemmingen ham spændt: Og hvorfor nu ikke mere?"

„I en Række af Aar, tog Mester Wilhelm Ordet: har jeg selv opfordret den ugudelige Sybille til at vise sig for mig; ved Midnatstid har jeg siddet her for dette Billed, saavelsom for det i Salen, og besvoret hende, at vise sig for mig — men jeg har Intet seet, og i Aarhundreder er Ingen bleven Gjengangerſken vaer. Kun samme Dag, I kom hertil, kun faa Timer forud, gaaer Froken Jakobine gjennem disse øde Gemakker, og da hun træder ind i Pragtværelset, at hente et Bæger til sin Fader, staaer en lang, aandig Gestalt i graat Klædebon for hende, vinkende med truende Mine, at hun skal gaae. —

Skrækken overmander hende, hun segner til Jorden, Lyset gaaer ud, og saaledes fandt jeg hende i dyb Afmagt. Derfor var det saa uroligt her paa Borgen, da I kom; derfor kunde Greven ikke selv modtage Jer."

„Besynderligt! foer Gemmingen op: Og Ingen, uden Frøkenen, blev Gjenfærdet vaer?"

„Ingen! Selv ikke Frøken Elisabeth, som dog ellers gjerne omgaaes med Aandeverden, og med sit overspændte Gemyt kun er alt for modtagelig for slige Indtryk. Gud være lovet, at Frøkenen atter er helbredt. Hun var haardt angreben, og det havde været Skade for denne huldе Engel, om vi skulde have mistet heade for et Phantoms Skyld."

Armvunden var snart lægt; men den Vunde Elisabeth's Øie havde slaget Hjertet, vilde ikke læges. Han blev paa Slottet. Den gamle Grev Podirbrad, en god, venlig Gubbe, nødte ham desuden til at blive. Ogsaa Jakobine, den milde blonde Jakobine, bad saa bønligt — hvor havde han kunnet forlade dette Sted, hvor Alt omgav ham saa venligt, hvor — saa sagde hans ahnende Hjerte — Elisabeth's fyrige Blik røbede den stumme Kjærlighed, hun meente at kunne skjule!

Der blev snart et muntert Liv paa den gamle Borg. Fredsbudskabet aabnede Hjerterne, Mester Wilhelm's Harpe tonte. Den graae Dame havde ikke viist sig siden; Alle loe ad Jakobine's Overtro.

Men stedse nærmere kom de to elskende Hjerter hinanden. Gemmingen levede kun for Elisabeth, hun kun for ham. Snart var Kjærlighedspagten sluttet. Venligt tilsmilte Jakobine de Elskende, dog glindsede tidt en Taare i hendes milde, blaae Øie. Ogsaa hun følte sig dragen til Gemmingen, og var end hendes Tilbøielighed ikke Elisabeth's sværmerske Lidenskab, saa var den dog sikkert inderligere, dybere. Hun prøvede, at lade Kjærligheden gaae over til Venskab, og frygtede hun at overmandes af sin Følelse, treen hun grublende hen for Billedet paa Gemmingen's Værelse, overtænkte det skrækkelige Sagn, og øste deraf Mod og Kraft til at bære sin Skjebne.

Det var en venlig Morgen, da Gemmingen fandt den gamle Greve i Ridderſalen, hvor han grublende gik op og ned. Han kom, at aabenbare sin Kjærlighed og at bede om Datterens Haand. „I har havt saamegen Godhed for mig, kjære Herre! sagde han stammende: At jeg frygter —

„Hvad I vil sige mig, veed jeg, Gemmingen! afbrød den Gamle ham hurtigt: Jeg elsker Eder, det nægter jeg ikke. Forlangte I min Jakobine, med Glæde lagde jeg Eders Haand i hendes. Men Elisabeth —

„Og hvorfor ikke hende?" spurgte Gemmingen. „Hun er yngst! sagde Greven alvorlig: Og det duer ikke, naar Rachel gifter sig før Lea, mindst i min Fa-

milie. Næsten kunde jeg sige, det er en Familielov, at —

„Skulde I, min værdige Fader, afbrød ham den fyrige Yngling: skulde I ogsaa være greben af den ulykkelige Indbildning, at man skal ordne Sines Skjebner efter Fortidens Sagn, om hvis Sandhed Ingen er overbeviist?"

„Jeg vil ikke lade mig bestemme af Overtroen! svarte den Gamle, efter nogen Betænkning: Jeg vil ikke lægge Noget iveien for Eders Lykke, jeg giver efter for Eders Ønsker, men med et tungt Hjerte, som intet Godt ahner. Himlen give, at jeg ikke maa bøde for min Svaghed, da jeg er den Første, som overtræder denne Hunslov!"

„Sikkert ikke, min dyrebare Fader!" sagde den glædedrukne Gemmingen, sank i Oldingens Favn, og iilte med det glade Budskab til sin Elskede. Han fandt hende i en Løvhytte, arbeidende paa et Skjærf til ham — Jakobine sad hos hende, læsende i en Andagtsbog. Han kastede sig i hendes Favn, og forkyndte hende, at Faderen ikke vilde hindre deres Lykke. — Elisabeth bævede af Glæde. Men siltiende stod Jakobine op, for at skjule sine Taarer. Gemmingen greb hendes Haand: „Ikke saa, kjære Søster! sagde han med Hjertelighed: Forlad os ikke, uden at velsigne vor Kjærlighed!"

Jakobine rystede. Dog fattede hun sig, lagde sin skjælvende Haand paa Begge, og sagde dybtbevæget: „Gud signe Eders Kjærlighed, det er mit hedeste Ønske, det var alt længe min inderligste Bøn!" —

Hun kyssede Elisabeth's Pande, trykte Gemmingen's Haand, og gik.

Snart forglemte Gemmingen og Elisabeth Jakobines Taarer og hendes Græmmelse; kun for deres Kjærlighed, kun for deres Lykke levede de i dette salige Øieblik.

Tusinde Fremtidsplaner skabte denne herlige Time, tusinde Forsikkringer om evig Kjærlighed strømte fra deres Læber; Gemmingens Hjerte svor evig Troskab, og modtog den samme Eed af Elisabeth.

Men pludseligt rev Jomfruen sig af hans Favn: „For Livet har jeg Dit Ord, min Elskede, men ogsaa for Døden kræver jeg af Dig den Eed, at Du aldrig vil kalde en Anden Din."

Gemmingen svor uden Betænkning: „Ogsaa Troskab efter Døden!" —

Da svævede Elisabeth's flammende Blik hen over Tid og Grav. Ogsaa hun svor Kjærlighed i Livet, Troskab i Døden, favnede den Elskede og trykte ham fast til sit Bryst. Pludseligt foer hun op af denne Ruus, og syntes greben af en overjordisk Magt. Hun traadte nogle Skridt tilbage. „Elskede!" raabte hun: Den af os, som indgaaer først til den evige Hvile, skal vende tilbage, og minde den Efterlevende om den Eed, vi nu have svoret: Vil Du det, Gemmingen?"

„Elisabeth! sagde Gemmingen, og Tanken rystede ham: Lader os ikke begynde noget Formasteligt! End kom Ingen tilbage af Gravens Mulm."

„See! vedblev hun efter en Pause, og traadte høitideligt hen for ham og hendes dunkle Lokker rulle-

de skyggende over hendes Pande: See, Længslen efter Dig, min Rudolph, vilde kalde mig tilbage fra Aandernes Verden — og om end tusind Fængsler indsluttede mig, jeg brød dog igjennem, for at komme til Dig. Her, i dette høitidsfulde Øieblik, tilsværger jeg Dig: Bortkalder Døden mig først, da seer Du mig igjen!"

„Elisabeth! afbrød Gemmingen hende, og trykte hende til sit Hjerte: Lad disse Toner fra Aandeverden tie! Vær min for denne Verden; for hiin lade Du den barmhjertige Fader sørge!"

Hun sank med Heftighed til hans Bryst; han trykte hende fast til sig, og iilte med hende til Faderen.

Denne deelte kun halvt de Elskendes Glæde. Han saae Jakobines taarefulde Øie, saae den Kamp, hvori hun truede at give tabt. Fortidens dunkle Sagn fornyedes i hans Erindring, og en Ahnelse, hvorfor han gruede, greb ham. En Begivenhed, liig den, hvorpaa Billedet hentydede, befrygtede han ikke — dertil kjendte han sin fromme Jakobine for vel. Men i Mennesket ligger en egen synderlig Følelse. Troe vi os end hævede over Aandeverden, spotte vi end Ahnelser, Drømme og al Berørelse med Ting, som overgaae vort Begreb, saa tør vi dog ikke stille os i formastelig Kamp med det Ubegribelige, og Vantroen maa være saa kjæk den vil, saa udfordrer den dog ikke gjerne Overtroen til Strid.

I Aarhundreder havde det været en Lov i Familien Podirbrad, aldrig at gifte den yngre Datter

bort, før Sløret dækkede, eller Myrthen krandsede den Ældre, og om end Aarhundreder vare hengangne, uden at den graae Kone havde viist sig, saa havde dog Begivenheden med Jakobine, der dog vel kun var en Følge af en sygelig Indbildningskraft, gjenvakt det næsten hendøde Sagn.

Imidlertid indløb det sikkre Glædesbudskab fra Prag, at Freden, den saa berømte westphalske Fred, var sluttet, og dermed var den sidste Hindring, som kunde staae de Elskendes Forbindelse i Veien, bortryddet. Den gamle Greve gav efter for Gemmingens Bønner, at Forbindelsen maatte sluttes med det første.

Gjæsterne vare samlede, Kjerterne blussede i den høie Riddersal, de Henfarnes Aander syntes at have oplivet de døde Billeder, thi som om de toge Deel i Familiefesten, saa alvorligt og dog saa levende saae de ned paa den talrige Forsamling af Naboer og Venner. Nu kom Bruden, ført af sin Brudgom. Hun var fortryllende skjøn; en Kjole af hvidt Fløiel sluttede sig til de yppige Lemmer, en Rose af Brillanter lukkede Kniplingskraven, som skjulte det Skjønneste, og om de brune Lokker, som rullede ned over den blændende Hals, snoede sig en Krands af Myrther.

Simplere stod Brudgommen for hende. Idag for sidste Gang bar han sin Rytterdragt. Mester Wilhelm meente, at Venus og Mars kunde ikke have været skjønnere, end dette Par.

Jakobine fulgte med sin Fader. Ogsaa hun var skjøn, ret et Madonnabillede. Rullende faldt de gyldne Lokker over den hvide Skulder og den graae Silkekjole; fast omsluttede det gyldne Belte under det bankende Bryst, det ranke Liv, og slyngede end ingen Myrthe sig i hendes Haar, saa tittede dog Cyaner frem af Lokkerne, og blussede end ikke Glæden i hendes Blik, saa straalede dog Korsdragerindens hellige Resignation af det blaae Violoie. Ifandhed, det vilde være vanskeligt, at bestemme, hvem Prisen tilkom.

Toget traadte ind i Slotskapellet, en høi, gothisk Hvælving, kun mat oplyst af de malede Ruders Skin. I Midten hvilte Ahnherrerne i deres forfulede Kister; tilhøire og tilvenstre knælede Ridderne og Fruerne, udhugne i kolden Steen, bedende og ventende paa Opstandelsen. Paa høire Side hævede sig, ved en gammel Piller, en Grav fra ældgammel Tid — Indskriften var udslettet, Figurerne utydelige og halvforvittrede. Om denne Grav gik det dunkle Sagn, at den skjulte de ulykkelige Søstres Been, som Livet fjendtligt havde adskilt, men Døden samlet i Fred. Over denne Grav hang en gammel Rustning. I Hvælvingens Baggrund hævede sig et Marmoralter, hvorover saaes et ypperligt Billed, forestillende Mariæ Himmelfart.

Præsten stod allerede for Altret. Dyb Stilhed herskede. Trinene gjenlød høit, alt som Toget skred frem over de hule Grave.

Da Gemmingen med sin Brud naaede Midten af Kapellet, og skred forbi Søstrenes Gravmæle, kom det mod dem, som en iiskold Aande. „Det er jo saa koldt som Døden!" hviskede Elisabeth til Gemmingen, og samme Øieblik styrtede Rustningen over Graven raslende ned. Alle fore sammen. Elisabeth trykte sig skjælvende op mod sin Ledsager, og den gamle Greve sagde sukkende: „Gud give en god Ende!"

Roligt gik Toget derpaa videre. — Det var kun en forbigaaende Forstyrrelse, som Tilfældet havde voldt. De traadte for Alteret, Præsten helligede Pagten, og smilende vendte de tilbage, idet de gjorde sig lystige over deres utidige Skræk.

„Det gjaldt Eder, min kjære Herre!" sagde Mester Wilhelm munter: Imorgen afkægger I den svenske Vaabendragt, og siger den vilde Krigstummel Farvel — derfor styrtede Rustningen ned. Vel har den ikke voldet os en ringe Skræk, men nu betyder det Fred i det kjære tydske Rige og i Eders Bryst, min huldе Frøken!

Gemmingen trykte hjerteligt hans Haand, og iilte til Gjæsternes glade Kreds. Et Bryllup har en magisk Kraft til at stemme Hjerterne til Glæde. Alderdommen vedergvæger sig ved Erindringen, Ungdommen ved salige Dromme om en himmelsk Fremtid. Kun Jakobine var ikke glad. Fortiden kunde hun ingen Erindring aflokke, Fremtiden laae mørk for hende. Medens de Andre iilte til munter Dands, listede hun sig ned i Haven.

„Det er forbi! sagde hun, idet hun lagde Haanden paa sit Hjerte: Tie, og dve!" Endnu engang saae hun op til de skinnende Vinduer, saae de Dandsende, lilla Skygger, svæve forbi, sukkede dybt, og ilte med vinget Fjed gjennem de høie Taxusgange til den stille Hytte paa Klippeskrænten. Her styrtede hun paa sine Knæe, hævede sin stumme Bøn til Gud, og saae ned i den rædselfulde Afgrund. Høit bruste Skovstrømmen dernede. „Derned! raabte hun pludseligt: Barmhjertige Gud! Derned!"—Da hørte hun en sagte Harpeklang og en Stemme, som sang dertil:

Søger Du et Lys i mørke Tanker,
Brænder hedt paa Kinden Vemods Graad:
Trøstigt Du udkaste Haabets Anker,
Fast det holde skal Din Valfartsbaad.
Lad ei Livets Kamp Dit Hjerte trætte,
Kjærlighed kan alle Byrder lette.

Troen holder freidigt Liv i Taanden,
Naar den slukkes vil i Stormens Kast,
Og i Nødens Stund Forbarmerhaanden
Holde skal en Faldefærdig fast.
Hvad kan værne da i Kamp om Freden?
Ene Troen, Haabet, Kjærligheden.

Endnu en Harpeaccord, og Tonerne hendøde. — Jakobine stod op, saae mod Himlen, saae den skinnende Maane, saae Guds funklende Stjerner over sig, og med dette Blik trængte Troen, som havde nærmet sig hende paa Tonernes Vinger, ind i hendes beroligede Hjerte. „Værer lykkelige! raabte hun, og Taarer styrtede over hendes Kinder: Værer lykkelige, I Dyrebare!"

Langsomt nærmede hun sig Slottet. — Da mødte hende Mester Wilhelm i Haven. Stiltiende nærmede han sig hende, bukkede sig, og i det han kyssede hendes Haand, fornam hun, at der dryppede en Taare derpaa.

„Hvad fattes Eder, kjære Mester?" spurgte hun deeltagende. — „Intet, kjære Frøken! svarte han: Kom kun tilbage paa Slottet. Man har længe savnet Eder der, jeg har forgjæves søgt Eder allevegne. Betragt kun, hvilket Uveir der trækker op hist! Tunge og mørke vælte Skyerne sig frem, snart ville de tilhylle Maanens Skive — kom! See, der funkle allerede enkelte Lyn i Midnatsmulmet."

Tordenen rullede ogsaa i en Fraskand og forenede sine høitidelige Accorder med den larmende Musik, som fra Slottet lod dem imøde. Enkelte Draaber faldt, og næsten med Magt maatte Mester Wilhelm bortføre Jakobine, der syntes at fryde sig ved det fremrullende Tordenveir.

Hvor gandske anderledes fandt de det i den gamle Riddersal! — Uden Frygt for Lynet, som de ikke saae, uden Frygt for Tordenen, som de ikke hørte, svævede de Dandsende muntert i følgende Kredse. Taus og alvorlig stod Gemmingen ved den høie Kamin, ligeoverfor den bedende Jomfrues Billed, og saae grublende paa den herlige Gestalt, men jo mere han betragtede den, destomere traadte Elisabeth's Træk levende frem deraf. Samme Øie, samme fortlokkede Haar, samme Vext — det var hende.

Da foer et Lyn forbi det høie Balkon-Vindue; han foer sammen. „Her den larmende Musik, og

udenfor Himlens alvorlige, høitidsfulde Tone! raabte han: Men bort med al Tungsindighed — idag vil jeg være glad!" —

Hurtigt vendte han sig til Elisabeth, som stod ved Vinduet i fortrolig Samtale med sin Fader. „Lader os undflye af denne Tummel, min Elskede! tilhviskede han hende: Kom min Elisabeth!" — „Kun et Øieblik, min Gemmingen, lader os tøve!" svarte hun sagte, trykte hans Haand, kysede Faderens Læber, og forsvandt i Vrimlen.

Tordenveiret kom stedse nærmere, Lynene knittrede, Slag i Slag rullede Tordenen, Kjerternes Skin var ikke istand til at overstraale Himlens Lys, Trompeterens og Paukernes Lyd ikke mægtig nok til at overtone Tordenens Brag. Da bleve Dandserne stedse færre; Fruer og Jomfruer listede sig bort, og kun Enkelte svang sig endnu i en brusende Vals.

Gemmingens Øie foer omkring — ingensteds saae han sin Elisabeth. Han spurgte Tjenerne — Ingen kunde give ham nogen Underretning. Kastellanen havde seet hende forlade Salen med Jakobine, men hvorhen de vare gangne, vidste Ingen. Alle Værelser gjennemsøgte han, men forgjæves. Nu traadte han ind i sit eget Gemak — der stod den troe Curt og ventede paa ham, men han bemærkede ham ikke. Han løftede Kjerten iveiret, og belyste Søstrenes mørke Billed. Som en Lynstraale slog det ned i hans Hjerte, men det tændte ikke. — „Nei, nei! raabte han: Jakobine! Nei, hun er en Engel, det er umuligt!" —

Han styrtede ud. Da mødte ham Jakobine. „Har I ikke seet Elisabeth?" tilraabte han hende ængsteligt. — „Hun beder i Kapellet! svarte Denne med et venligt Smiil: Godnat, Gemmingen! tilføiede hun vemodsfuld: Godnat!" Jilsom forlod hun ham.

„Hun beder i Kapellet!" tilhviskede Brudgommen den gamle Fader, der i Salen ventede hans Tilbagekomst med Uro. „Kom, gode Fader, ledsag mig! Vi ville hente hende — Natteluften kunde skade hende."

De forlode Salen, Kastellanen lyste for dem. — Da de traadte ind i den lange Buegang, som hørte til Kapellet, saae de, gjennem den aabne Dør, Elisabeth knæle for Altret, hvorpaa de hellige Lys viftende brændte. Sit Hoved havde hun bøiet dybt for den Korsfæstede. — Nu betegnede hun sig med det hellige Kors, stod op, og vendte tilbage. — Gemmingen hastede hende imøde. — Da knittrede et Lyn, Tordenen skraldede i samme Øieblik, og truffen laae Elisabeth ved de ulykkelige Søstres Grav. Kapellet stod i lys Lue.

Blandt dets Ruiner sad Mester Wilhelm paa en Liigsteen; ved hans Fødder aabnede sig et Gravsted, Familiens Begravelseshvælving. Harpen hvilte i hans Arm. Tankefuld greb han nogle Accorder; derpaa sagde han: „En Ruin est du altsaa, du hellige Sted! Udbrændte staae de øde Mure — kun hvad Jorden gjemte, blev uforstyrret; roligt staae

Kisterne endnu dernede — det tændende Lyn naaede dem ikke. Roligt er kun, hvad Jorden gjemmer."

Da slog Klokken i Slotstaarnet ti; det begyndte at kime deroppe, og fra den fjerne Dal svarte Abbediets alvorlige Klokkeklang. I en Fraſtand glimtede Lys, tydeligt og stedse tydeligere forenede sig et Tog, og i høitideligt Stilhed tonede de hellige Qvinders Gravsang. Elisabeth's Liig nærmede sig sit Hvilested. — Høitideligt kom Toget nærmere. Foran Ungdommen i festlig Dragt, saa Mødre og Gubber, begrædende den Hensovede, der saatidt var traadt ind i deres Hytter som en Velsignelsens Engel. Dem fulgte Ursulinerinderne, med viede Kjerter i deres Haand. Den hellige Moder Clara, deres Abbedisse, sluttede det ærværdige Tog. Efter hende kom de, som bare det hellige Kors. Otte Ungersvende bare Liget; det sorte, nedhængende Klæde skjulte det Jordiske af Engelen, der nu, som en forløst Aand, svævede for Jehova's Throne. Midt paa Kisten laae, grøn endnu, den jomfruelige Krands, som Lynets Element vidunderligt havde skaanet. Gemmingen fulgte. Ved hans Side vandrede den høiede Fader og Jakobine. Tyendet sluttede sig parviis til Sørgetoget. Ingen fattedes, uden Mester Wilhelm; han var allerede stegen foran ned i den øde Grav, hvor han ventede den kjære Afsjelede.

Bærerne satte deres Byrde ned; Præsten signede Liget. Sangen tonede paany, og ned i Gravens Nat blev Kisten sænket. Sønderknust vendte Faderen tilbage — ham fulgte Toget. Kun Gemmingen blev, og med ham Jakobine.

Stiltiende satte han sig paa Liigstenen ved Indgangen til Hvælvingen, og saae fortvivlelsesfuld ned i det øde Mulm. Klart saae Maanen ned paa ham; dog var dens Sølvlys kun som et farende Lyn; de flyvende Skyer fordunklede den igjen. Alt var stille om dem. Jakobine saae paa den Nedbøiede med taarefuldt Blik.

Da lod Klokken i Slotstaarnet sin hule Stemme høre, og som det ellevte Slag gjennembævede Luften, raabte Gemmingen, udstrækkende sine Arme: „Viis Dig, og los Dit Ord!“ —

Stivt stirrede han paa Graven; ængsteligt fæstede Jakobine sit Blik paa samme Plet. „O, viis Dig, min Elisabeth!“ raabte den Forladte endnu engang. — Men Alt blev stille.

„Lader os gaae hjem!“ bad Jakobine; men Gemmingen sprang op og styrtede ned ad Trappen til Begravelsen. Raslende sloi Jerndøren i for ham.

„Aandeverden viser Jer tilbage, Døden lukker sine Porte for Jer — vend tilbage til Livet! bad Jakobine: Lader os gaae hjem!“

„Ikke for Aandernes Time er forbi!“ sagde Gemmingen, og satte sig atter ned paa Gravstenen. Jakobine blev staaende hos ham. — Ingen Tone, intet Ord afbrød Stilheden. Da floitede udenfor den lokkende Nattergal; dens Toner aabnede Hjertet for Vemodigheden, og denne gav det Luft i lindrende Toner.

„Elisabeth! raabte han, og strakte Armene mod Himlen: Elisabeth, hvi løser Du ikke Dit

Ord, og aabenbarer Dig, mig til Trøst? O, kom, kom!" Alt var stille; kun Jakobines Suk lød gjennem Luften.

Indtil Aandernes Time var forbi, blev han troligt siddende. Først da Klokken slog Eet, reiste han sig, og gik stiltiende tilbage, uden at bekymre sig om Jakobine. Grædende fulgte hun ham.

Blandt Ruinerne, for den bedende Jomfrues Billed i Salen, selv for det morke Billed i sit Værelse, sad han ofte ved Midnatstid, og ventede paa Elisabeth's Tilbagekomst. — Forgjæves! Hvad Døden tog, gav den aldrig tilbage. Jakobine's trøstende Ord kunde ikke berolige ham. „Hun ihukommer mig ikke! raabte han smertefuld: I Englenes Kreds har hun glemt mig!"

„Og hvad om nu hendes Aand ikke tør omsvæve Eder?" spurgte Pigen. — „Saa er Kjærlighed en, svarte han morkt: kun en sandselig Ruus, som forgaaer med det sandselige Liv!"

„Det var vel bedre for Jer, I drog ud i Verdens Tummel paany! sagde Mester Wilhelm, efter adskillige Maaneders Forløb, til Gemmingen: Indsug fremmed Luft, som Balsom for Eders saarede Hjerte, og tænk, Vaaren er ikke forbi, om end Natvinden knækker dens skjønneste Blomst. Afsted, afsted herfra! Her smitte I Alle med Eders Sorg, mig, den gamle Herre og — " „Nu? Hvem ellers?" spurgte Gemmingen, som En, der selv

kan besvare sig et Spørgsmaal, men dog gjerne vilde høre Svaret af en Andens Mund.

„Froken Jakobine! vedblev Mesteren med tilsyneladende Rolighed: Vel var hun aldrig overgiven vild, hun var altid stille og from, men nu sniger hun sig omkring som .... Eders Melankoli har sikkert smittet hende."

„Jeg reiser imorgen! raabte Gemmingen pludseligt: Alt lader jeg tilbage her, tilføiede han lidenskabeligt: Min Rolighed, min Ungdomsdrøm."

„Og mit Hjerte!" brummede Mester Wilhelm hen for sig. — „Kun hendes Krands tager jeg med. Den er det Eneste, det tændende Lyn ikke traf, det Eneste, jeg endnu har af denne Engel. J har Ret, Mester Wilhelm, jeg maa bort. Jeg føler det selv, J har Ret. Derfor afsted, jo før, jo hellere!" Han ilte bort, at give sin Curt de nødvendige Befalinger.

„Svage Menneskehjerte! sukkede Mester Wilhelm efter ham: Han flyer, og det er godt; han flyer sig selv, flyer Jakobine, og det er brav. Han kæmper mod den opblussende Lidenskab. Men inden han ahner det, er han her igjen."

„Nu, i Guds Navn! vedblev han efter en Pause: Jeg vover ei at gribe ind i Skjebnens Hjul — lad ham reise!"

Over Klipper og Strømme, gjennem Skov og Mark, gjennem Tydsklands hærgede Egne, over Alperne til det smilende Italia, jog Gemmingen

— altid svævede Elisabeth's Billed, som ledende Engel, foran ham, altid — men det vilde han ikke tilstaae sig selv — fulgte ham Jakobines Billed. Han jog gjennem Verden, som om han vilde gribe det luftige Phantom, der svævede foran ham, eller undflye den milde Engel, som fulgte ham. Men neppe havde han forladt Mailands smilende Egne, neppe naaede han Arno's Bredder, hvor de gyldne Frugter, den høie Pinie mindede ham om, at han ikke mere vandrede i de fædrelandske Eges Skygge, før han begyndte at længes efter at komme tilbage. Han vendte sin Hest, og da han overskred Appeninerne, da han igjen sage de høie Alper for sig — besynderligt! — da svævede Jakobines Billed foran ham, og Elisabeth's Skygge fulgte den Flende.

Mester Wilhelm havde sagt sandt, da han udraabte: „Han holder sig ikke, han kommer nok igjen!" Jublende modtog han ham i Slotsporten.

En Dag og nogle Maaneder vare forgangne siden hiin Ulykkesdag, da den faderlige Gubbe gav Jakobine og Gemmingen sin Velsignelse. En stille Bøn, som han sendte til Himlen, skulde standse Vredens Lyn. Til Efteraaret opsatte han den lykkelige Dag.

Bladene faldt af; Naturens Liv blegede sine friske Farver. Da vandrede Gemmingen, Aftenen før den lykkelige Dag, til Begravelsen. En uimodstaaelig Længsel drev ham idag til hans Elisabeth's dyrebare Levninger, og med hendes Myrthekrands i

Haanden steg han ned ad Trinene. En Taarestrøm styrtede af hans Øine, da han satte sig paa det nederste Trin, og saae den sorte Kiste foran sig. Mildt og levende traadte den Hedengangnes Billed for ham. Yndig, som i Kjærlighedens Dage, reiste hun sig af den lukkede Kiste, og saae ned paa ham som en Fredsengel. Ak, kun et levende Tilbageblik i Fortiden havde fremtryllet dette Billed for ham. Hans Længsel, hans usigelige Længsel, at see hende endnu engang, havde ikke fremlokket hende af hendes stille Bolig.

„Elisabeth! raabte han, stod op, og holdt Myrthekrandsen iveiret: Dyrebare Elisabeth! Er Du mig nær, omsvæver mig Din Aand, da lad mig see Dig endnu engang, da velsign min Kjærlighedspagt, velsign mig og Din elskede Jakobine!"

Stille og dødt blev Alt omkring ham. Lampeskinnet kastede sit matte Lys og sine lange, sorte Skygger eensformigt over ham. Da slog Aandernes Time. „Elisabeth!" raabte han endnu engang, og gnistrende blussede Lampen op, og med det sidste Slag drog en skjærende Vind forbi ham gjennem Gitteraabningen. Myrthekrandsen sank ham af Haanden, Vinden drev den hen paa Elisabeth's Kiste.

Gysende greb Gemmingen efter dette dyrebare Pant, tog det andengang af Kistelaaget, og stiltiende, rystet af Rædsel, vaklede han op ad Trinene. Over det afbrændte Kapels øde Ruiner listede han sig ind i den lange Hal; der kom Jakobine og Mester Wilhelm ham imøde. De søgte ham, og deres Ahnelse havde ledt dem den rette Vei. Jako-

bine forfærdedes, da hun saae Gemmingens blege Ansigt.

„Hvad fattes Dig, Elskede? spurgte hun ham ængsteligt, og sagte og skjælvende lagde hun til: Har Du seet Elisabeth?" — „Jeg saae hende ikke! svarte Gemmingen mørkt: Men en skjærende Vind foer mig forbi, tog Myrthekrandsen, som sank af min Haand, og bar den igjen hen paa Kisten — hvorfra jeg tog den."

„Paa hendes Kiste?" afbrød Jakobine ham opmærksom. — „Ja, min Elskede!" — „Nu, saa smykke den imorgen mine Lokker!" raabte hun, og greb Krandsen.

„Frøken!" advarede den gamle Mesterfanger. — „I forstaaer ikke Aandernes Sprog! vedblev hun: Ikke længer skulde Krandsen i Dine Hænder være et Dødningoffer; jeg og Elisabeth deelte i Livet Fryd og Sorg, Lyst og Smerte — hun vidste, min Rudolph, at jeg elskede Dig, at jeg taalte og taug. Derfor under hun mig, som forklaret Aand, min Lykke — jeg forstyrrede jo aldrig hendes. Ja, min Elisabeth! raabte hun begeistret, trykte Krandsen til sit Hjerte, og løftede Faklen i sin Høire høit iveiret: Jeg kjendte Dit Hjerte, Du kjendte mit. Er Du os nær, saa velsigner Du vor Pagt."

Trækvinden peeb gjennem den lange Hal, Faklen sluktes, de stode i Nattens Mulm.

„Du ryster! raabte Jakobine, gribende Gemmingen's Haand: Jeg bæver ikke. Min Skjebne ligger i Guds Haand, jeg er mig ingen Synd bevidst, jeg frygter ikke Gjengjælderen. Er hendes Aand for-

tørnet paa mig, da er den det med Uret. Jeg vil-de offre hendes Lykke mit Liv. At byde den Døde min Glæde, min Salighed paa Jorden, vilde være forgjæves."

„Kom! raabte hun modigt: Kom, min elskede Ven! vedblev hun, trykkende ham til sig med Inderlighed: Et reent og skyldfrit Hjerte staaer under Guds Beskjermelse; Troen paa ham maa bevare os fra Vantro, fra Overtro. Kom, lad Aanderne vredes, om de kunne — Gud er deres Herre, som han er vores."

Til Ursuliner-Abbediets Kirke vandrede Toget. Ikke larmende, som hiin ulykkelige Dag, skulde Festen begynde. Stille, kun omgiven af faa Venner, uden Dands og Sang, i christelig Ydmyghed, vilde de tiltræde den alvorlige Valfart. Simpelt, dog fortryllende klædt, stod Jakobine for Altret; Elisabeth's Krands slyngede sig i hendes gyldne Lokker. Hendes glade, tillidsfulde Stemning havde i Gemmingen's Bryst tilbagekaldt den Rolighed, Overtro og Overspændthed havde forjaget. Præsten udtalte Velsignelsen over dem, de vendte tilbage til Borgen, og i stille Glæde nærmede sig den forønskede Stund.

Da de traadte til Brudekammerdøren, stod Mester Wilhelm der, med Harpen i Haanden, og sagde venligt: „Naar Engle drage ind i Himlen, da klinger Psalter og Harpe. Tillader derfor, at jeg

maa tove her, og sende en from Sang som Bøn til Gud!"

„Og Du, kjære Gemmingen! hviskede Jakobine nu: Tov ogsaa Du! Lad mig gaae allene derind! Marie, min Terne, venter mig. Kom ikke, før Du faaer Bud!"

Jakobine gik ind. Alt længe havde Marie ventet paa hende. Kammeret var herligt, pragtfuldt udsmykket i Datidens Smag. Et bredt Speil gav den hulde Brud hendes fortryllende Billed tilbage, og hvor ydmyg-beskeden hun end var, hvilte hendes Blik dog med Velbehag paa hendes yndige Skikkelse. Blomster pyntede de store Marmorborde; prægtige Stole indbøde til Hvile, og en Mængde Voxkjerter oplyste det Hele med deres magiske Skin.

Rask klædte hun sig af. Nu hvilte Brudekjolen paa Stolen, nu nærmede hun sig, i sin simple Natdragt, med bange Trin og bankende Hjerte, Silkeomhænget. Da blev hun pludseligt staaende; hun erindrede, at Myrthekrandsen endnu sad i hendes Haar; den opmærksomme Terne løste den ogsaa, i samme Øieblik, af hendes Lokker.

„Men tag dog ikke saa haardt, Pige!" raabte hun, idet hun vendte sig om. Pigen var forsvunden; i hendes Sted stod Gemmingen med udbredt Favn bag sin Brud, hun sank til hans bankende Hjerte. Alt, Alt var forglemt. Da aandede en kold Gravluft dem imøde, Lysene sluktes, Omhænget bevægede sig, langsomt deelte det sig, og for dem sad den blege Elisabeth, brudeklædt; Myrthekrandsen holdt hun i sin Haand, og saae sørgmodig ned der-

paa i det magiske Halvmørke. Intet Skrig, ingen Lyd undfoer de Forfærdede. Da reiste Gjenfærdsskikkelsen sig langsomt op, pegede paa Krandsen, truede med alvorligt Blik — men snart bredte sig et venligt Smiil over det kolde Dødningansigt, en Taare syntes at rulle ned paa Krandsen fra det hule Øie — hun nærmede sig dem. Og som hun nu svævede imellem dem, slyngede hun Krandsen i Jakobines Lokker, og lagde den iiskolde Dødninghaand paa Gemmingens Pande, som om hun vilde velsigne ham.

Hun skred mod Døren og vendte sig. „Jeg har holdt Ord, Du ikke!" lød det hult, dog fredeligt — et helligt Lys omstraalte Skikkelsen, og hensmeltende i Maanens Skin forsvandt hun. Udenfor sang Mester Wilhelm:

Din Englehær udsende Du
Til deres Værn paa Jorden!
Beskjerm Du dem i Nat og Gru,
I Lyn og Storm og Torden!

Sangen, Harpen taug, stille var det, som i Graven. Ned paa deres Knæe styrtede Gemmingen og Jakobine, og bade stille til Gud. Da de stode op, og med sky Blik saae sig om, straalte de slukte Kjerter i klareste Glands. Jakobine styrtede i Gemmingen's Favn. „Jeg har forstaaet hende, min Elskede! raabte hun: Tag dette sidste Kys, og nu — sov vel, og gaae med Gud!"

Neppe graanede Morgenen, for Jakobine vandrede til det øde Kapel. Med den visnede Krands

i Haanden, steg hun ned i Begravelsen, og lagde den paa Søsterens Kiste. „Hvad jeg tog fra Dig, gav jeg Dig igjen!" sagde hun høitideligt, knælede, befalte den vandrende Sjel Gud i Vold, og tiltraadte med roligt Fjed sin Valfart til Ursulinerindernes Abbedi.

Her udøste hun sin Kummer i den værdige Abbedisses Barm; men Denne beroligede let det piinte Hjerte. „Forsonet er den Hensovede! sagde hun: For at løse sit Ord, for at løse Gemmingen fra hans Eed, viste hun sig for Eder, og slyngede Brudekrandsen i Dine Lokker. Nyd i Livet den Lykke, Døden rovede den arme Elisabeth!"

Da Gemmingen med sin Jakobine om Aftenen nærmede sig det Sted, hvor Elisabeth havde viist sig for dem, smykkede Roser og Myrther og Tusinde af Vaarens yndige Børn den hvide Seng; der omtonede dem en sagte Hvisken, som naar Aftenvinden farer over Æolsharpens Strenge.

Næste Morgen meldte Mester Wilhelm: Paa Elisabeth's Grav grønnedes Myrthekrandsen atter.

(A. von Tromlitz.)

Moina.

Sagn og Fortælling tillige, fra nyere Tid.

1

Det var — fortalte min Onkel Samuel — det var i Aaret 1696, da nogle unge polske Adelsmænd lavede sig til at forlade Paris, hvor de havde opholdt sig en Tidlang. Adskillige Fragtvogne holdt paa Gaden; i Huset herskede største Bevægelse. De Afreisende havde samlet sig om en Frokost, fem Personer i Tallet. To af dem bare dyb Sorg. Den Ældste, en høi, ung Mand med mørke Haar og Øine, bar i sit Væsen den bestemteste Alvorligheds Præg; med faa bydende Ord ledte han alle Anstalter til Reisen. Den Anden, en blondhaaret Yngling, drak af og til hastigt af et for ham staaende Bæger, med bævende Læber og bøiet Hoved, som om han vilde undertrykke eller skjule en ubehagelig Fornelse; men saa loe han igjen ved sig selv, som om en glad Erindring traadte mellem ham og hans Mismod. Den Tredie havde et smukt Ansigt, og hvad der kunde mangle hans Træk i Fuldkommenhed, erstattedes rigeligt ved et ualmindeligt Udtryk af huldsalig Værdighed. Han var fordybet i en Samtale med sin Nabo, en bedaget Geistlig. Begge saae, fra Tid til anden, over til den Femte af de Tilstedeværende; Denne, en meget ung Mand af fordeelagtigt Udvortes, syntes, efter sin Rang, ei at høre til de

Andre. Han sad ikke ved det lille runde Bord, skjøndt han af og til tog et Bæger Viin deraf. Holdende sin Tallerken i Haanden stod han ved den Aldste af de fortklædte Brødres Stol.

„Hvorfor seer I saa vemodig ud, Stanislaw? tiltalte ham Kasimir, den yngste Fyrste Lubomirski, idet han holdt et Glas Viin mod Lyset: Var jeg i Eders Sted, og torde blive her, da vilde jeg aldrig græmme mig. Men — vedblev han, idet han tømte sit Glas: Adieu, du skjønne Paris, det er Afskedsskaalen!"

Alvorsfuld tog Walenty, den ældre Broder, Ordet: „Da vor Faders Død kalder os hjem, skal, mener jeg, det Behagelige vige for det Værdige og Nødvendige."

„I kan sagtens snakke! indvendte Kasimir: I arver alle Landsbyerne tæt om Warschau og Krakow; jeg derimod nogle forfaldne Slotte ved Verdens Ende. I har ogsaa lært endeel, og kan vel svinge Jer op til Kantzler eller Kronskriver med det første. Jeg derimod bringer Intet hjem med, uden et tomt Hoved og en fransk Kok."

„I er uretfærdig mod Eder selv, Fætter Kasimir! afbrød ham den Tredie: Har I end ikke læst Meget, saa kan I dog, i adelig Anstand og fine Sæder, være et Mønster for vore unge Adelsmænd, og jeg tænker, slige Egenskaber ville være Eder til større Nytte ved Maria Kasimira's *) Hof, end om I havde det hele kongelige Bibliothek i Hovedet.

---

*) Johannes III Sobieski's Gemalinde.

„Ja, med Eder lader der sig dog tale et fornuftigt Ord, Stanislaw Leszczynski! svarte Fyrst Kasimir: I har Intet forsømt, men altid forbundet det Nyttige med det Behagelige, hvilket skal være den bedste Deel. Jeg vælger Eder ogsaa til min Mentor i Fædrelandet, thi I er forstandig og mild tillige, og gjør Eder ikke saa vigtig, som min strenge Hr. Broder. Men det være nu, som det vil! tilføiede han, idet han vendte sig til den staaende Yngling: Gik det an, Stanislaw, da sendte jeg Dig gjerne ud, at regjere mine Bønder, og blev her i Dit Sted."

„Jeg vil ikke befinde mig vel her! svarte Stanislaw Poniatowsky, thi det var den Tiltaltes Navn: Saa langt fra min gode Herre. Naar jeg, med Eders Tilladelse, har erhvervet mig, hvad jeg behøver, for engang at tjene Eder værdigt, saa kommer jeg efter Eder, og beder om Fornyelsen af den Gunst, I hidtil har skjænket mig."

„Vil I ikke komme mig ihu, Poniatowsky?" sagde derpaa Leszczynski halvsagte til ham. — Taknemmelig trykte Ynglingen sin Mund paa den Opstaaendes Arm, og tog, med Taarer i Øinene, Afsked fra den yngre Lubomirski.

De Reisende gik ned. Da vendte Pateren sig, fæstede et langt, forskende Blik paa den grædende Yngling, og tilhviskede ham: „Fat Mod, Hr. Stanislaw! Lykkens Kugle er rund. Jeg har gode Tanker om Jer, jeg og Flere. Farvel. Det skal

ikke undre mig, om jeg engang hører, at J er vorden, hvad J nu mindst drømmer om!"

2

Stanislaw Poniatowsky saae med Smerte efter de Bortkjørende. Da de vare forsvundne, saae han ret beklemt paa den Vrimmel af Mennesker, af hvilke ei een Eneste tog Deel i hans Skjebne. Sukkende steeg han op i de høie, øde Gemakker, ordnede de Ting, Herrerne havde givet ham at besørge, og sammenpakkede sine egne Sager, for at lade dem bære til sit nye Logis. Vel havde Fyrst Valenty, med en polsk Magnats Høimodighed, sørget rigeligt for hans Underholdning; Fyrst Kasimirs vennesælle Godhjertighed og Stanislaw Leszczynski's sindige Mildhed havde hævet ham over alle Bekymringer af denne Art — dog sømmede det sig ei en tjenende Adelsmands Søn, at blive i de Pragtværelser, hans høie Beskytter havde beboet. Han havde derfor leiet sig et Logis i Gaden St. Victor, for her i Stilhed at forfølge sin Uddannelsesplan. Det var mørk Aften, da han forlod Hotellet.

Det var allerede meget silde, da han skred over Broen La Tournelle til Forstaden St. Victor. Vor unge Landsmand havde kun eengang været i det Qvarteer af Staden, hvor han havde valgt sit Logis; saaledes gik det da til, at han, istedet for at gaae over Pladsen Maubert, vendte sig til Venstre, og snart befandt sig ved Ringmuren af den kongelige botaniske Have, hvor den stødte til Seinestodens Bredder. Maanen var stegen op, og kastede sit Skin paa

Strømmen og det øde Sted. En liden til Bolværket hørende Baad gyngede paa Bølgerne; men da Stanislaw nærmede sig den, for at spørge Vei hos Færgefolkene, saae han, at Ingen var ved Fartøiet, skjøndt det syntes fyldt med alskjøns Gods. Han vendte sig, og besluttede, at gaae frem langsmed Havens Sidemuur, indtil han kom til en beboet Egn. Allerede havde han tilbagelagt en temmelig Strækning, da han pludseligt hørte et ynkeligt Hjelperaab, stundom afbrudt af en raa Mandsstemmes heftige Skjælden og Banden. Nogle Øieblikke stod han der, læggende Øret til. Da hørte han en gjentagen Lyd, som af kraftige Slag, og efter hvert Slag lød Jammerskriget ængsteligere og ynkeligere. Da drog han sin Kaarde, og løb til det Sted, der, som han meente, var Skuepladsen for et Mord. Ved Maanens Skin saae han ogsaa virkeligen en ung Karl af modbydeligt Udseende, som havde en gammel Mand under sig, der forgjæves anstrængte sine faa Kræfter, for at slippe op. Med lynende Klinge fløi Poniatowsky mod Angriberen, som ikke blev ham vaer, og bød ham afstaae fra den begyndte Misgjerning. Mennesket vendte sig ved disse Ord, mumlede Noget i Skjægget og vedblev derpaa at mishandle den Gamle, som nu brød ud i nye Jammerstoner.

„Vogt Jer nu!" raabte Poniatowsky, og just vilde han, ved et kraftigt Udfald, tvinge den formeentlige Morder til at slippe sit værgeløse Offer, da han bemærkede, at det Vaaben, Denne betjente sig af, kun var en gandske almindelig Knippel, som han

brugte paa en Maade, der mere hentydede paa raa Voldsomhed, end paa et forsætligt Manddrab.

Da fløi vor Stanislaw's Klinge noglegange fladt, dog vældigt, over den unge Karls Ryg. Vredt reiste den Slagne sig iveiret, og spurgte med sky Trods: „Hvad rager det Jer, at jeg giver den gamle Skurk hans Løn?" — „Det rager mig saameget, svarte Stanislaw: at Du øieblikkeligt skal gjøre Bekjendtskab med Spidsen af denne Kaarde, hvis Du ikke pakker Dig herfra!"

Menneskет traadte nu tilside, og sagde i knurrende Tone: „Nu, jeg seer, at Djævelen aldrig forlader Sine — men, tilføiede han, idet han med knyttet, truende Haand vendte sig mod den Gamle, som endnu stedse laae stønnende paa Jorden: Gjemt er ikke glemt! Vi sees nok engang endnu, skjændige Graakop, og da skal jeg nærmere berigtige vort Mellemværende."

„Berigtige Du Dit Mellemværende med Dig selv, sagde den Gamle, afbrydende sin Klynken, i underlig fast Tone: og med Livet, thi Dine Dage ere talte!" Da vilde Menneskет atter kaste sig over den Gamle, men Stanislaw's Kaarde, der, funklende i Maanens Skin, lig et gloende Sværd udstrakte sig mellem ham og Oldingen, bragte ham paa andre Tanker. Han trak sig tilbage, og forsvandt snart i Nattens Mulm.

Stanislaw nærmede sig nu den Gamle, for at hjelpe ham op. Men idet han bøiede sig over den Liggende, paakom ham ligesom en lønlig Rædsel. Mere end een sædvanlig Menneskealder syntes at have

draget disse dybe Furer i det Ansigt, han saae for sig; en uhyggelig Ild, lynte frem af de indsunkne Øienhuler, og den blege, tandløse Mund fremstønnede uforstaaelige, grufulde Ord.

„Gak Du kun, gak Du kun! sagde den Gamle: Du undløber ikke den Trebenede; Værket har Du forstyrret, men Dig skal det aldrig baade! Afsted, afsted, afsted maa Du, og jeg iligemaade — ned jeg og op Du — saa samles vi dog. O, hvorfor traf han mig her, langt fra Baaden, i den skjebnesvangre Stund? Siig mig det, Du funklende Aldabaran — men en Sky har tilhyllet Dig, og Du svarer mig ikke. Jeg forstaaer — bort, bort maa jeg, men ogsaa han maa bort!"

„Berolige Jer, Gamle! sagde Poniatowsky: Forsøg at reise Jer, og støt Jer paa mig, at jeg kan følge Jer til Baaden hisnede, der, om jeg har forstaaet ret, tilhører Eder."

Da fæstede Gubben sine Øine paa ham, liig En, der vaagner af tunge Drømme. En mildere Følelse syntes at mildne Spændingen i hans skarpe Træk, og halvt reisende sig op, sagde han mat: „Jeg takker Dig, Yngling, som Skjebnen har hidført til en værgeløs Oldings Redning; men ogsaa Du takke den, thi den leder Menneskets Fjed i Mørket. Hvad er det for en Stjerne, som skinner over til mig gjennem Lokkerne af Dit Pandehaar? Er det ikke Din Stjerne? tilføiede han med forhøiet Stemme, idet han foer op og udstrakte Pegefingeren paa sin kjødløse Høire mod Horizonten: See om mod den nordlige Himmel,

unge Mand! Kjender Du det Stjernebilled, jeg peger paa?"

„Det er Sobieski's Skjold!" svarte Ynglingen. — „Du har truffet det; dog er Din Stjerne ikke deri. Seer Du hiin tæt derunder? Den er det."

„Hvor boer I, gamle Herre, at jeg kan følge Jer hjem?" afbrød Poniatowsky den besynderlige Tale. — Taus stottede Oldingen sig ved ham, og de vandrede ned mod Seineflodens Bredder. Imidlertid spurgte Ynglingen: „Kjendte I Eders Fjende, og hvor har I seet ham?" — „Paa den hellige Laurentii Marked!" svarte Hiin. — „Og hvad gjorde I ham da imod?" — „Jeg sagde ham, at inden ni Dage forgaae, skal hans Legeme vorde Ravnenes Føde paa Galgebakken."

„Nu ved Gud! raabte Stanislaw forundret: Nu kan jeg vel forklare mig hans Vrede, men Eders Adfærd ikke." — „Ikke min er Skylden! sagde den Gamle: Aanden har befalet mig det."

Nu stode Begge i det gyngende Fartøi, og Stanislaw greb Roret. Pludseligt tog den Gamle en Pung op, som laae paa Bunden af Baaden, og raabte: „O, hvi var Du ikke hos mig før, da Fjenden traadte til mig i Nattens Mørke? Hans Skjebne var bleven tidligere afgjort — men for os Begge havde det været bedre. Men — det skulde saa være."

„Hvorhen?" spurgte Stanislaw. — „Til Øen Louvier!" lød Svaret, og Baaden begyndte at gjennemskjære den stille Flod.

Efter nogen Tids Forløb bemærkede Poniatowsky, at den Gamle fra Tid til anden, tog Noget frem

af Varmen, og kastede det i Vandet, idet han frem-mumlede uforstaaelige Ord.

„Hvad strøer I der i Vandet, gode Gamle?" spurgte han, for at afbryde den ængstende Taushed. — „Jeg strøer Urter for Fiskene, skjønne, kraftige Urter, men de nytte mig ikke mere." — „Saa botaniserer I ved Nattetid?" — „Jeg søgte Lægedoms-planter i Kongens Have." — „Men den er jo lukket paa denne Tid — hvorledes kunde I da komme ind, og hvorledes ud igjen? Springe over Muren lader I vel være — den er ti Fod bred —"

„Springe — nei!" mumlede Oldingen, og samme Øieblik landede Baaden.

Den Louvier var dengang meget øde. Kun et lidet Huus med en Have fuld af høie Træer laae ligeover for Forstaden St. Victor. Det var Maalet for deres Reise.

3

Den Gamle bankede tregange paa; da gik Døren op. Stanislaw vilde nu forlade ham, men han nødte ham ind i et Værelse med mørkegraae Vægge, hvorpaa større og mindre Stjerner blinkede i uregelmæssig Sammenstilling. Paa et rundt Bord laae Pergamentruller og Folianter; mellem dem stode og laae allehaande mathematiske Instrumenter, og det Hele oplystes af en reen Flamme; en Sphynx, mesterligt udskaaren af sort Granit, tjente til Lampe. Den Gamle kastede sig mat paa en Seng, anviste sin Gjæst Plads paa en Stol, slog begge Hænder for det blege, rynkefulde Ansigt, og syntes at hensynke i dybe

Tanker. Da lode Cithartoner fra et Sideværelse, ledsagede af qvindelig Sang. „Moina! Moina!" sagde Oldingen gandske sagte, i Vemodighedens usikkre Tone. Strax forstummede Cithar og Sang, Døren aabnedes, og ind traadte en Skikkelse, hvis Beskrivelse vil falde mig lidt vanskelig. Smuk, ja smuk var Jomfruens Ansigt — derom forsikkrede mig den Ubenævnte, som har meddeelt mig, hvad jeg her fortæller Dem, og som meget let kunde have hørt det af En, der havde seet hende — dog var hendes Ynde ikke overstraalet af den Alders friske Liv, hun syntes at tilhøre — Marmorets Farve og Ubevægelighed laae paa hendes Træk, og næsten ndtryksløst saae hendes store, straalende Øie hen for sig.

Hun nærmede sig Oldingen, uden, som det syntes, at bemærke den tredie Mand, og bøiede sig over Sengen. Da nu den Gamle havde tiltalt hende med nogle halvsagte Ord i fremmed Mundart, gled Roget, liigt Smerte, over hendes yndige Træk, og to store Taarer rullede over hendes Kinder.

Videre talte den Gamle til hende i det ubekjendte Sprog, stundom pegende paa Ynglingen, som stod der, lænet til sin Stol, i ubeskrivelig Forlegenhed. Kun eengang faldt den stille Jomfrues Blik paa ham; men det var et langt Blik, der gled fra hans Isse til hans Fod, som om hun vilde opfatte hans hele Billed i sit Inderste, for længe at bevare det.

„Jeg er Eder megen Tak skyldig, tiltalte Oldingen ham nu: for den Hjelp, I nopfordret har ydet en Ubekjendt. Den sidste Tjeneste, som vises en Døende, er et godt Sædekorn, som ofte bærer Frugt for

hele Livet. Skylden er jo ei heller Eders, at det var for silde for mig, thi mig maatte der times, hvad der var besluttet i Skjebnens Raad."

Moina havde vendt sig bort; stum stod hun for Lampen, hvis Flamme forunderligt bestinnede hendes Ansigts Snee.

„I kalder Eder en Doende, min værdige gamle Herre? svarte Poniatowsky: Vel synes I beda-get, dog haaber jeg, at hiint ustyrlige Menneskes vil-de Medfart ikke har forkortet Eders Liv."

„I denne Nat, sagde Oldingen hovedrystende: i denne Nat er mit Livsuhr falden til Slag, og hiin Ulykkeliges plumpe Haand har forstyrret Hjulværket i Maskinen, som nu rask løber af. Men ogsaa hans Skjebne haster mod Enden, paa det Alt kan opfyldes, og samme Øieblik, denne skrøbelige Hytte falder om, vil hans Fod forgjæves søge den støttende Jord."

„Allerede eengang, sagde Poniatowsky: allerede underveis lod I et Ord falde om den synder-lige Grund, som kunde havde bevæget Eders Mod-stander til saa raa en Medfart, og nu taler I om Eder selv i saa gaadefulde Udtryk. Har Nysielsen virket saa voldsomt paa Eders Hjerne — eller har det en anden Sammenhæng med Jer, som jeg ikke kan begribe?"

„See dog, Hr. Student, sagde den Gamle i spottende Tone: hvor strax I er færdig med, for Hjernespind at erklære, hvad der gaaer over de Lær-des Horizont! En Sammenhæng har det med mig, det er vist, og at I ikke kan begribe den, er endnu

visere, med mindre det maatte behage Jer, at høre paa, hvad jeg vil sige Jer."

I dette Øieblik vendte Jomfruen sig mod den Talende og fæstede et spørgende Blik paa ham — derpaa faldt hendes Øine paa Stanislaw, og som om hun i hans Ansigt havde læst Svaret paa en eller anden Betænkelighed, indtog hun atter sin forrige Stilling, uden videre at agte paa det, der foregik om hende.

„Og hvorfor skulde jeg ikke, Moina? vedblev den Gamle: Alt er jo dog nu tilende, og Stormen, som spreder min Aske omkring, bærer Dig langt, langt herfra. Saa lad mig adlyde den Følelse, som byder mig tale, og Stjernerne, som saae ned paa os, da Ynglingen traadte til mig i Afgjørelsens Time. Har I — vendte han sig til Poniatowsky — har I aldrig hørt tale om Mennesker, der ere begavede med den sjette Sands, som seer op over Elementerne og agter paa det Sprog, hvis Toner, uhørte af Andre, svæve fra Østerlide til Solens Nedgang? Eet af disse Mennesker er jeg. Jeg stod ved Randen af det, I kalde Verden, med den ene Haand gribende ud i de uendelige Rum, med den Anden omfattende Menneskeslægten, hvormed jeg var bleven forbunden for et Øieblik af mange, mange jordiske Aars Varighed. Men dette Baand er løst i denne Nat. Du, Yngling, er den Sidste, der kom mig imøde i Adskillelsens Øieblik, Du kom mig imøde med en Kjærlighedstjeneste, og derfor beder jeg Dig fordre Noget af mig, at jeg ei skal blive Din Skyldner, thi saa uformuende er jeg ei, som Du vel mener."

„I lægger for stor Vægt paa min ringe Handling! svarte Stanislaw: Men troer I virkeligen, at være i min Gjæld, saa vilde jeg bede Eder stille mit Horoskop."

„Du har valgt, hvad Din Alder lod mig vente! sagde den Gamle: Du har valgt, hvad Din Stjerne bød Dig. Thi vid, ei det blinde Tilfælde førte i Mørket Dine Skridt til Muren af Kongens Have, ei heller lagde det de Ord paa Din Tunge, Du talte nys.Ræk mig Din Haand, Ungersvend!"

Nærmende sig den lyse Sphynx, undersøgte Oldingen opmærksomt den venstre Haands Lineamenter, som Stanislaw, ei uden lønlig Gysen, rakte ham, og skrev fra Tid til anden nogle hieroglyphiske Træk paa en Pergamentrulle; derpaa spurgte han ham om hans Fødsels Dag og Stund o. s. v. Med stor Anstrengelse lyttede han til Ynglingens Ord, og med hvert Svar blev hans Holdning freidigere, hans Blik gladere, liig Ens, der ved nærmere Forskning finder en eller anden Formodning stadfæstet. Derpaa vendte han sig til Jomfruen, og sagde: „Gak ud med ham, Moina! Natten er stille og stjerneklar, og jeg trænger til Eensomhed."

4.

Poniatowsky fulgte den stumme, foranskridende Mø udenfor. Hun pegede paa en Steenbænk — han satte sig, og overlod sig til de Tanker, der bølgede op og ned i hans Inderste. Den underlige Pige stod, støttende sig mod et Jern-Rækværk, hos ham, og saae, taus og uden Bevægelse, ud i det

dunkle Fjerne. Nu bares det ham fore, som om han, i den skjønne Moina's Træk, bemærkede et Udtryk af dyb, inderlig Rørelse, som om Sukke stundom hævede hendes Marmorbryst. Da randt det ham ihu, at den Gamle, naar han døde, rimeligviis efterlod hende uden al Beskyttelse i en Verden, for hvilken hun var saa pienlynlig fremmed. Han besluttede, at tilbyde hende sin ridderlige Tjeneste, thi et dybt Indtryk havde hun gjort paa ham.

„I seer saa betænkelig og alvorlig ud, skjøn Jomfru! begyndte han: Og jeg kan ikke fortænke Eder deri, da I seer det Øieblik nærmer sig, der vil berøve Eder den gamle Herre, som synes at være Eders Beskytter, skjøndt han, at dømme efter hans Aar og Eders, neppe kan være Eders Fader. Har I da Ingen Venner eller Frænder, som kunne tage Eder til sig, naar det Uundgaaelige indtræffer?" — Istedetfor at svare, kastede Jomfruen et Blik paa Stjernehimlen over sig; derpaa bøiede hun sit Hoved, og tang som før.

Modigere blev Stanislaw ved: „Har jeg forstaaet Eder ret, saa staaer I ene i Verden, og har ingen Fader eller Ven, uden Ham hiistoppe. Han hjelper vel ogsaa bedst, dog kun middelbart, og saa vilde jeg da spørge Eder, om I, i Trangens Øieblik, vilde modtage nogen Venskabstjeneste af Den, der af Faderen over Stjernerne sendtes Eders graahærdede Ven til Hjelp inat?"

Da saae Moina paa ham med et Smiil, hvori en medlidende Overlegenheds Udtryk var umiskjende-

ligt. Dog mildnedes det ved en vemodigmild Erkjendelse af en, vel afmægtig, dog ulastelig Villie.

Da sagde Stanislaw noget stødt: „I gjør ikke Uret i, at agte en Mands Tjeneste ringe, som selv er en Fremmed i denne Stad, og kun har indskrænkede Midler at byde over. Dog meente jeg at have hørt, I var tilsinde, at forlade Paris, saasnart Himlen kaldte den gamle Herre derinde, og veed I ikke selv noget Bedre, kjender jeg vel, i mit Fædreland, et Huus, hvis fyrstelige Vertinde gjerne vilde modtage Eder paa en tro Tjeners Bøn."

Moina svarte i blid, dog eftertrykkelig Tone: „Gaaer han end bort, vil det dog ikke fattes mig paa Førere, saalidet som Søfareren paa Verdenshavet, thi hver Nat skue Stjernerne ned, og lede min Valfart."

„Og vore Stjerner, tog Ynglingen Ordet: vore Stjerner ere vel saa vidt fjernede fra hinanden, at jeg aldrig tor haabe, at møde den skjønne Moina paa de Baner, de føre os?"

Da gav Jomfruen ham et Vink at staae op, og pegede mod den nordlige Horizont, sigende: „Det er Eders Stjerne!" Og Poniatowsky bemærkede, det var den samme, tæt under Sobieski's Skjold, som den Gamle havde vist ham. Derpaa vedblev hun: „Min hører til Plejadernes Stjernebillede, som vel fra Tid til anden opsluges af Havets Bølger, men saa dukker op igjen, og sender sine Glimt herover paa den nordlige Halvkugle. Men vel kan det hændes, tidligt eller sildigt, at vi mødes, og Moina

skal vise sig taknemmelig for det, I har villet, og for det, I har gjort. — Men nu er det Tid, at gaae ind."

Oldingen kom de Indtrædende nogle Skridt imø-de — han syntes at ville sige vor Ven Noget — dog vendte han sig pludseligt til Jomfruen, og talte vel nogle Minuter med hende i et fremmed Sprog. Hvad han har sagt hende, er ubekjendt; men Stanislaw kom det fore, som om en svag Rødme overfløi Moina's sneehvide Kinder. Hun nærmede sig ham, og bød ham, idet hun bøiede sit Hoved lidet, begge sine Hænder. Undrende og henrykt over den strenge Jomfrues uventede Fagter, sluttede han hendes Hænder i sine, og bemærkede strax, at hun trykte begge Tommel- og Pegefingrene mod hans Guld- og Lillefinger, og i denne Stilling forblev hun. Var det denne hemmelighedsfulde Berørelse, eller var det den Følelse, at holde et saa yndigt Væsens Hænder i saa fortrolig Omfatning, og at mærke, hvorlunde de lidt efter lidt opvarmedes ved hans bankende Pulse — nok er det, en sød drømmerisk Behagelighed gjennemstrømmede hans hele Væsen — de ham omgivende Gjenstande begyndte at gynge — omsider henflode de i en let Taage, og snart saae han Intet, uden Moina. Det kom ham fore, som om han stod gandske allene med hende i hele den vide Verden, som om han tilhørte hende for evige Tider.

Aldrig har Kongens Fader *) kunnet mindes, hvorlænge denne salige Bedøvelse har varet. Da han lidt efter lidt vendte tilbage i den virkelige Verden, fandt han sig udstrakt paa en Stol, og Jomfruen siddende hos ham. For ham stod den Gamle, holdende et stort Guldbæger i Haanden. „Drik, Stanislaw Poniatowsky, sagde han: at det Jordiske i Dig kan vende tilbage til sin jordiske Bestemmelse."

Reppe sig selv halvbevidst, greb Denne Bægret, uden at det faldt ham ind, at undre sig over at høre sig kaldet ved Navn. Han drak; de sidste Taager vege fra hans Aand, han stod op, og traadte med fast Fjed hen til Bordet paa den Gamles Vink.

„Jeg har spurgt dem om Din Skjebne, som vide Mere, end jeg! tog Denne Ordet: Og de have svart mig. Der forestaaer Dig ualmindelige Ting, min Søn, og naar Tidens Fylde kommer, rykker Din Stjerne nærmere det kongelige Stjernebilled, som skinner derover. Dunkel og liden stod den over Din Vugge; inden Dine Dages Middag slutter den sig til Mars, og naar Aftenen dæmrer, træder Jupiter til den. Lavt har Du begyndt, Krigens vilde Tummel oplofter Dig, og Du stiger i Graven fra det Trin, som er Thronen næst."

---

*) Helten i denne Fortælling, Stanislaw Greve af Poniatowsky, blev Fader til Stanislaw II August, Konge af Polen. Han var født 1678, og døde 1762. Hans nysnævnte Søn, som Catharina II løftede paa Polens Throne to Aar efter Faderens Død, fødtes 1732.

E.

„Hvor skulde jeg? svarte Poniatowsky bestyrtet: Jeg, en Tjeners Søn — i mit Fædreland?"

„Afbryd mig ikke! sagde den Gamle strengt: Det Afgjørende er skeet, det skjebnesvangre Ord udtalt. Lyt til min Tale: Du stiger ned, og den Søn, Du har avlet, stiger op, høiere, end Du. Paa den Stol skal han sidde, ved hvilken Du har staaet i mange Aar."

Her forstummede Oldingen, hans Blik blev mørkere, tunge Aandedræt hævede hans indsunkne Bryst, og med huul Røst vedblev han: „Men for ham og for Mange var det bedre, om Sligt aldrig skete — thi den gamle Throne skal vakle under ham og omstyrte, for aldrig at reises mere, og Folkenes Veeraab skal tone efter den Faldende, og deres Veeraab skal gjenlyde i Krøniken indtil Dagenes Fylde. Og Din Slægt skal forgaae, hurtigt, som den opblomstrede, og det Barn, som idag seer Verdens Lys, kan vel opleve den Dag, da man vil spørge: Hvor er den kommen hen? — For ham nu over til Flodbredden, Moina!"

Jomfruen gik ud. Da vedblev den Gamle at tale til den ryslede Yngling: „Meget har jeg at ordne i de korte Dage, som endnu ere mig forundte. Saa lad mig da sige Dig Farvel, og med Dig hele det menneskelige Kjøn. Snart skulle Dine egne Øine afslægge Vidnesbyrd for Sandheden af mine Ord. Farvel for denne Verden, maaskee ogsaa for den tilkommende!"

Nu treen den skjønne Moina atter i Døren, næsten ukjendelig ved en Kappe, hun havde kastet over sin fremmede Dragt og en Kappe, som skjulte hendes bølgende Haar. Med hende forlod Ynglingen det eensomme Huus.

Det klarede just i Østen, og en frisk Morgenvind krusede Flodens Bølger, da Moina steg i Baaden. Stanislaw greb Roeret, men snarere forsinkede, end befordrede han den altfor raske Fart, thi han havde Saameget at sige, og ham fattedes Mod til at begynde. Da sagde Jomfruen, mildere end hidtil, smilende endogsaa: „Kjender I Tidens Værd saalidet, at I bortødsler det Dobbelte deraf, hvor det Enkelte var nok?"

„Tillad, svarte han: at jeg forlænger den Tid, jeg tør være i Eders Nærhed. Snart skilles vi ad, for aldrig mere at sees." — „I feiler, sagde Moina med fortryllende, dog noget høitidelig Mildhed: Vi gjenfinde hinanden, og det mere end eengang."

„Er det muligt? raabte Poniatowsky glad: Tør jeg troe det? Dog syntes I før at ville røve mig det Haab, som fra nu af er mit Livs Anker."

„Det var anderledes besluttet! svarte hun sagte: Vore Baner løbe fra Tid til anden jevnsides frem, fredeligt og venligt; de adskilles, for atter at mødes. Saa har Skjebnens Stemme talt til mig, og jeg skal adlyde. Føler I ei, at der er sluttet en Pagt imellem os, og at vi aldrig kunne være fremmede for hinanden?"

„Jeg fremmed for Eder? raabte vor Ven: O, sig dog hellere, at jeg er Eders Eiendom for evigt!

Men hvi skulde vore Baner kun berøre hinanden paa ubestemt Tid? Hvorfor ikke bestandigt? tilføiede han, idet han slap Roeret og med funklende Blikke nærmede sig den yndige Ms: Hvo vil adskille, hvad der i Himlens Raad er forbunden?"

Da reiste Jomfruen sig høit iveiret; i et Nu bedækkede hiin dødsstive Kulde hendes Ansigt, bydende vinkede hun den blussende Yngling bort, og med fast, næsten tonløs Stemme sagde hun: „Ei en saadan Pagt er det, vi have sluttet. Har Du glemt, at min Stjerne hører til Plejaderne, som i bestemte Tidsrum nedsænke sig i Havsbølgerne? Hvorledes vilde Du følge mig did? Grib Roeret! vedblev hun bydende: See, Strømmen driver os ned ad Staden til. Skynd Dig, at vi kunne lande, thi min Tid er afmaalt."

Lydig gjorde Stanislaw, som hun befalede, og kort efter lagde Baaden mod Land. Da greb Moina, med et alvorligt, dog ikke strengt Blik, hans Venstre med sin Høire, medens hun med den anden Haand, sagte strøg ham over det lokkede Hoved, og sagde: „Lev vel, til vi gjensees!"

Taus, rystet i sit Inderste, steg Poniatowsky iland, og saae længe efter den bortglidende Baad. Derpaa vendte han sig, og tiltraadte Hjemveien, nu først ihukommende, at han, samme Øieblik Moina's Haand gled over hans Hoved, havde følt en trykkende, dog hastigt forbigaaende Smerte i den venstre Tinding. Da han var kommen i sit Logis, bemærkede han i Speilet, at paa det Sted, hvor han havde følt Smerten, fattedes en Haarlok, og Øieblik-

ker efter saae han paa sin Finger en simpel Guldring med en liden sort Steen, hvori var indgravet et *M*.

Vel gjenlødte denne Nats Begivenheder uophørligt i hans oprørte Sind, men snart begyndte dog alvorligere Sysler at fortrænge hine vidunderlige Billeder. Han besluttede, at forsage slige Drømmerier aldeles, og inden Ugen var omme, havde han saa temmelig naaet sin Hensigt.

5.

Otte eller ni Dage kunde være forgangne, da sad Stanislaw Poniatowsky en Eftermiddag i sit Kammervindue, flittigtstuderende. Pludseligt vakte en forbistrommende Skare hans Opmærksomhed. Han saae ud af Vinduet, og saae et Menneske, omringet af mange Nysgjerrige og omgiven af Vagt, et Menneske, som den hvide Dragt, det blege forstyrrede Ansigt, den ledsagende Præst, bebudede at være en Forbryder, der nu vandrede sin sidste Gang. Stanislaw sprang op, fløi ned ad Trappen, spurgte sin Vert, som stod i Gadedøren, hvad dette Optog havde at betyde, og fik til Svar: „Hvad det har at betyde? Det er en Kjeltring, som spadserer til Galgebakken.“ Da kastede Ynglingen et Blik paa den arme Synders fordreiede Ansigt, og gjenkjendte i ham den samme, som hiin Nat havde slaget den værgeløse Gamle.

En uforklarlig Følelse greb hans Inderste, uvilkaarligt blandede han sig i det larmende Tog, thi det kom ham fore, som om han maatte ud til Ulyk-

kesstedet, for at see, hvorledes det Begyndte opfyldtes. Da Folket nu omgav Retterstedet, og Bødlerne havde gjort sig rede, og Præsten bortvendte sig, efterat have forrettet sit Embed, da bares det Ponjatowsky fore, som om Forbryderen gjenkjendte ham blandt Mængden, som om de i Dødsangsten alt udslukte Øine endnu engang blussede op i den bitreste Vredes Flamme, som om den blege Mund fortrak sig til et haanligt Smiil — de bundne Hænder strakte sig ligesom truende imod ham. Halvbevidstlos sank Stanislaw mod en Træstamme i Nærheden af Retterstedet, og da han igjen kom til sig selv, var Pladsen tom, og Aftenvinden gyngede det stivnende Liig i Galgeporten. Da overkom ham en kold Rædsel; det var ham, som om Fremtidens Port var opladt, og den Døde svævede for den som Vogter, og tilvinkede ham, at skride ind i de Rum, en mørk Magt havde aabnet for ham. Hastigt vendte han sig, og flyede ind i Staden.

Da han var kommen hjem, mindedes han den Gamles Ord, at hiint Menneskes Dødsstund ogsaa vilde kalde ham bort af Livet. Jomfruen stod vel altsaa nu allene i Verden; maaskee saae hun ud efter ham, om han ikke kom. Rask sprang han op, for at ile over til Øen. Men alt var Natten indbrudt, han var for dybt rystet af det, der nys var skeet — han havde ikke Mod til at vende tilbage til Skuepladsen for det uhyggelige Væsen, før Dagens venlige Lys opklarede den. Han gik, for at adsprede sig, hen i et Badehuus.

Her samledes man om ham, og spurgte ham, om han ingen Efterretning havde fra Polen. Og da han benægtede det, fortalte man ham, at Johannes III Sobieski var død. Da ihukom Poniatowski mangt et Ord, som var undsluppen hans unge Velyndere; han ahnede, at ikke Faderens Død allene havde hjemkaldt Fyrsterne Lubomirski, ikke Hjemvee allene havde Stanislaw Leszczynski. De Tanker, som de foreſtaaende Begivenheder vakte i hans Sjel, formælede sig paa en saa besynderlig Maade med den Gamles Spaadomme, at han maatte søge Eensomhed, for at hengive sig sine underlige Drømme.

Næste Dag besøgte han Den Louvier. Snart nærmede han sig den eensomme Vaaning, og saae her en stor Mængde Mennesker, som med betænkelig Hvisken og nysgjerrige Blikke omringede Huset, hvis Dører og Vinduer stode aabne. Indenfor gik adskillige Personer, deels i geistlig Dragt. Han gjorde En af sine Naboer et flygtigt Spørgsmaal. „Har I aldrig, fik han til Svar: hørt tale om den gamle Djævlemaner, som for nogen Tid siden har kjøbt dette Huus og drevet sit Væsen deri? Nu, han er i Aftes forsvunden, Gud veed bedst, paa hvad Maade, thi jeg vil ikke dømme. Men man har i Skumringen seet en mægtig Ild blusse op i Haven — kort Tid brændte den, saa sluktes den med et mægtigt Knald. Da Folk nu i lang Tid have rystet paa Hovedet ad den Gamles underlige Væsen, og Erkebispedømmets Officialitæt længe har holdt Øie med ham, er En af de Herrer Generalvikarer, tilligemed andre Præster og Øv-

righedspersoner, bleven sendt herover, at paasee det Almenes Tarv."

„Og hvad have de fundet?" spurgte Stanislaw utaalmodig. — „Intet Synderligt, unge Herre! svarte Hiin: Paa et Sted i Haven, der, hvor man har seet Flamme, har Græsset været sveden vidtomkring, dog uden mindste Spor af Aske eller Kul. Hverken levende heller død har man truffet den Gamle, og det lader sig, efter mit Tykke, let forklare. Hele Huset har været som uddødt."

„Levede den Gamle da saa eenlig? spurgte Yngtingen atter: Har man Ingen af hans Husfæller fundet?" — „Vel var der et Slags Qvindemenneske hos ham, lød Svaret: eller idetmindste Noget, der saae ud som et Qvindemenneske, men hun var heller ikke at finde —"

Nu afbrødes Samtalen. Generalvikaren kom tilbage med sit Følge, Folket veeg tilside, og Stanislaw vilde just fjerne sig, da han følte sig sagte berørt paa den høire Skulder. Han vendte sig om, og saae en Dreng, som i sit Udvortes lignede en Savoyard. Hemmeligt trykte den Lille ham et sammenfoldet Blad i Haanden, lagde Fingeren paa Munden, og forsvandt i Vrimlen.

Stanislaw aabnede Seddelen paa sit Kammer, og læste følgende Ord:

„Det Forjættede er opfyldt. Hvad endnu er tilbage, bringe de kommende Timer. Plejadernes Stjernebilled er nedsunken under Horizonten; men det dukker op igjen.

Moina."

„Tillad mig, vedblev Onkel Samuel: tillad mig, Fætter Alexander, i Korthed at berøre, hvorlunde Kurfyrsten af Sachsen, Frederik August's Valg til Konge af Polen kort efter blev bekjendt for hele Europa, altsaa ogsaa for vor Ven, som vi ville lade ende sine Studier i Paris, for at gjenfinde ham i vid Fraſtand og i et Tidsrum, der vil blive uforglemmeligt i vort Riges Annaler."

6.

Vi gjenfinde da vor Helt i Gniezno, i Kardinal Radziejowski's Pallads.

Polen var dengang en Skueplads for Krig og indvortes Tvedragt. Nordens Alexander, Carl den Tolvte, havde i Slaget ved Narva overvundet Czar Peter den Første, og med al en tvilelos Begjærligheds Forbittrelse, som seer sig opholdt i sin Tilfredsſtillelse, vendt sig mod August den Anden, den beseirede Fyrstes Bundsforvandt. Kardinalen, en gammel Tjener af Huset Sobieski og en Fjende af August, fremtraadte som Talsmand for den afdøde Konges Sønner: Jacob, Alexander og Constantin Sobieski. I deres Navn forsamlede han i en Conføderation en stor Deel af den høie Adel, hvoriblandt man talte Fyrsterne Lubomirski og vor tidligere Bekjendt, Stanislaw Leszczynski, Kronens Storskatmeſter. Svenskekongen gik frem som en Fordærvelsens Engel. Snart var August ikke sikker mere i det Rige, der eensstemmigt havde loftet ham paa Thronen nys. Carl havde i det uforsonligste Had svoret, at knuse hans Scep-

ter. Jacob Sobieski, den Ældste af Kongesønnerne, var bestemt for Thronen, men da han, tilligemed sin Broder Constantin, var bleven grebben og fængslet af det modsatte Parti, var kun Prinds Alexander tilbage. Hans Navn blev altsaa Feltraabet, og for at anbefale ham, som Kronen værdig, blev Leszczynski af Kardinalen sendt til Warschau, hvor Carl den Tolvte havde sammenkaldt en Rigsdag. Ham ledsagede den daværende Oberst Poniatowsky, som Chef for Gesandtens væbnede Følge.

Det var i Foraaret 1704, de kom til Warschau, og strax kaldtes de for Svenskekongen. Ei i Slottes kongelige Gemakker, men i et Kjælderværelse, fandt de Erobreren. Han støttede sig ved et stort, med Papirer og Karter bedækket Bord, og talte meget ivrigt, ja heftigt, i latinsk Tungemaal, med en hos ham Staaende. Dette var en ung, rank Mand; hans Dragt var simpel, mørkfarvet, og kun en Ordensstjerne paa hans venstre Bryst bebudede en høiere Rang. Et vemodigt Udtryk af stille, venlig Resignation laae paa det ungdommelig-skjønne Ansigt, men medens han satte en fast Overbeviisnings eensformige Tone mod Kongens hastige og usædvanlig høie Spørgsmaal, sagde hans Holdning og de klare, straalende Blikke, han kastede paa den fortørnede Monark, at det ei var Underdanigheds ydmyge Følelse, som holdt hans Kraft fangen. Da Carl saae de Indtrædende, og Kronskatmesteren nærmede sig ham, for at overrække ham Kardinalens Skrivelse, sagde han, efter at han flygtigt havde gjennemlø-

bet Bladet, med hiint besynderlig-uhyggelige Smiil, der ofte vanzirede hans Mund: „Velkommen, Hr. Leszczynski! I kommer her til et sælsomt Skuespil — Prinds Alexander Sobieski anvender ligesaamegen Umage, for at afslaae den Krone, jeg tilbyder ham, som Kurfyrsten af Sachsen, for at beholde den. Hvad mener I, mine Herrer, om slig utidig Hoimodighed?"

„Jeg har ikke fordulgt Eder mine Grunde, Sire!" svarte Prindsen i blid, men fast Tone. — Heftigt stampende med Foden, vendte Carl sig fra ham til Leszczynski, og gjorde ham nogle Spørgsmaal, som han besvarede med hiin Aandsklarhed, der sildigere erhvervede ham Navn af „den kronede Vise."

Med Velbehag hørte Svenskekongen den unge polske Herres Beretning, og trak noglegange Øienbrynene skarpt, dog ikke umildt sammen, som han pleiede at gjøre, naar en ny, frydelig Tanke opsteg i ham. Derpaa vendte han sig atter til Prindsen, og spurgte spottende: „Nu have I selv hørt, hvorledes Sagerne staae — vil I endnu ikke gribe Leiligheden til at hævne Eder paa Eders Æts Fjende?"

„Alt mere end eengang har jeg for Eders Majestæt erklæret, svarte Prindsen af Polen utaalmodig: at jeg her hverken kan eller vil fremtræde i anden Egenskab, end som Prinds Jacobs, min ældste Broders, Repræsentant, og jeg beraaber mig paa disse ædle Mænds Vidnesbyrd, om det vel sommede sig for mig, at benytte den Ulykke, som har truffet ham, til at indtrænge mig i den Plads, For-

stefødselen anviste ham. Jeg haaber ogsaa, at Senatet og Ridderskabet, ihukommende vor glorværdige Fader, ei ville forkrænke den Ret, som et forbigaaende Uheld ikke kan ophæve."

„Saa mener i da, foer Kongen op, i det hiint Smiil, stærkere end sædvanligt, vanzirede hans Ansigt: at jeg vil tove med mine Beslutningers Udførelse, indtil de mange Hoveder, I kalder Senat og Ridderskab, ere bragte under een Hat, eller til det behager Himlen ved et Jertegn at udfrie Eders Broder af den Fælde, hvori han ubegribeligviis er gangen? Jeg har allerede tidligere erklæret, at jeg vil blive her paa Pletten i halvtredsindstyve Aar, om behov gjøres, for at styrte Kong August fra Thronen! Men dette er ikke fuldbragt, og Kardinalens Affærtelsesakt har ingen Kraft, saalænge den Stol ikke er besat, fra hvilken Guds Raadslutning har stødt Kurfyrsten af Sachsen ved min Arm. Da jeg nu ikke er tilsinds, at opholde mig længer ved saa simpel en Sag, aldenstund vigtigere Ting kalde mig herfra, saa siger jeg hermed, at Kongen af Polen skal være udvalgt inden fire Uger ere omme; men denne Konge skal ikke være nogen Fange, min Herre! Dermed skeer Vor Villie."

„Naar Sagerne staae saaledes, tog Prinds Alexander med kold Værdighed Ordet, idet han greb sin bortlagte Hat: saa er mit Hverv her tilende, og jeg gaaer, efter at have underrettet Eders Majestæt om den Protest, jeg, i min fyrstelige Broders Navn,

agter at indgive til Rigets Stænder, der ene ere bemyndigede til, at besætte den ledige Throne."

Da han havde sagt dette, bukkede han for Kongen, og gik. Mørk saae Carl efter ham, og sagde hen for sig: „Nu, ved Gud, jeg er ogsaa noget stivsindet undertiden, men han giver mig ifandhed Intet efter! Gaae kun, gaae, Hr. Prinds! Jeg tænker vel, vi skulle vorde færdige uden Eder og uden nogensomhelst Sobieski.

Derpaa nærmede sig Leszczynski, og sagde: „Hvorledes vil det være muligt, at skride til noget Valg, naar To af Prindserne ere fængslede, og den Tredie vægrer sig?"

„Det maa vorde muligt! svarte Carl kort og tørt: Republiken kan ikke reddes paa anden Maade."

Erobrerens Underholdning med Leszczynski varede endnu rum Tid, og Kongens mørke Pande opklaredes stedse mere. Han syntes at finde stort Velbehag i den unge Magnat, og da Denne fjernede sig, kastede han et langt Blik efter ham, og sagde derpaa til Friherre von Groothusen: „Der gik just en Mand, hvis Ven jeg altid skal være."

Disse Ord spaaede Stanislaw Leszczynski hans nærforestaaende Ophøielse. Valgrigsdagen forsamlede sig under de svenske Kanoner, og den 12te Julius 1704 blev han udraabt til Konge af Polen.

7.

Den nye Monarks første Regjeringsdage syntes at føre Roligheden tilbage i det forstyrrede Rige. Han saavelsom Carl belønnede deres Tilhængeres Tjene-

ster kongeligt. Vor Poniatowsky fik, med Generalsværdighed, Overbefalingen over den svenske Livvagt, som Carl stillede om sin Yndlings endnu vakkelende Throne. Derpaa forlod Svenskekongen Hovedstaden, for at ile til Erobringen af Lemberg, der ogsaa paafulgte inden faa Dages Forløb.

Alt vare Vognene beredte, som skulde føre Kong Stanislaw med et glimrende Følge til Syden; han vilde holde sit Indtog i de russiske Provindsers Hovedstad. Da traadte Skjebnen førstegang truende for de Seierdrukne, mindende dem om al jordisk Storheds Forgængelighed.

Med al'en erfaren Feltherres Snildhed havde August den Anden vidst at skuffe den krigskyndige Konge af Sverrig; i hurtige Marscher havde han nærmet sig, og viste sig pludseligt, Aftenen den 6te September, for Hovedstadens ubeskyttede Porte. Nær var det lykkedes ham, at bortføre sin Modstander, thi Borgerne flygtede ind i deres Huse. Ved den første Efterretning havde Poniatowsky samlet Livvagten, og i dens Spidse forlod den flygtende Leszczynski den allerede af Fjender opfyldte Stad. Dronningen, Charlotte, var just i Operen, da Rygtet trængte ind i Skuespilhuset; snart fulgte Rædselstoner paa de brusende Symphonier, der pludseligt forstummede med Teppets Fald. Den forfærdede Mængde trængte sig mod Udgangen, og omgiven af sine skjælvende Damer ventede Monarkinden i sin Loge paa Budskab fra Kongen. Da traen Poniatowsky ind, stadfæstede med faa Ord Farens Nærhed, og fulgte Dronningen ned. Hænderoridende

spurgte hun, om hendes Børn ogsaa vare i Sikkerhed. Man svarte hende, at deres Vogn var fulgt efter Kongen i strakt Galop, og kun et Øieblik var hende levnet, for at gjøre det samme.

Aldrig saasnart var Dronningen afreist, før Poniatowsky for et Øieblik iilte tilbage til de Værelser, han beboede paa Slottet, som Fjenden endnu ikke havde naaet. Hastigt greb han, hvad der syntes ham vigtigst, og skjøi derpaa ned i de kongelige Stalde, ved hvis Udgang han havde befalet, at man skulde holde hans Hest beredt. Slottet laae øde og uddød; de skrækslagne Beboere vare deels flygtede, deels krøbne i Skjul. Maanen kastede sit blege Skin paa Steenbroen. Stedse nærmere knaldede Geværilden, stedse tydeligere lød larmende Stemmer. Gandske nær lød allerede Feltraabet: „Leve Kong August!" da Poniatowsky traadte ind i en mørk Gang, som skulde føre ham til hans ventende Folk. Pludseligt følte han sig greben ved Haanden og trukken tilbage ud i Gaarden. Hans første Bevægelse var efter Kaarden, men han fornam at den Haand, som havde grebet hans, ikke tilhørte nogen Mand, og Maanskinnet, som just faldt paa dette Sted, viste ham en Qvindeskikkelses fine Omrids. Stiltiende drog hun ham nogle Skridt afsides til en lav Dør, som førte ind i Staldene. Samme Øieblik saae Poniatowsky i Mørket en liden Skikkelse, liig et Barn, som ved hans Indtrædelse reiste sig op af en Hestestald, hvor det sad paa Huk og grædende løb ham imøde. Aldrig saasnart gjenkjendte Barnet ham, før det raabte: „Ak, General!

Forbarm Jer over mig! De ere alle borte, og have forglemt Maria!*) Her er jeg løben ind, men kan ikke hitte ud igjen. Tag mig med, jeg beder saa kjønt!"

Ogsaa Poniatowsky havde strax gjenkjendt Barnet. Uden at sige et Ord, eller spilde et Øieblik, løftede han det op, tog det paa sin Arm, og bar det ud i Gaarden, hvor den stumme Veiviserinde ventede paa ham. Men da han saae hende i Ansigtet, glemte han det dyrebare Pant, han bar, saavelsom den truende Fare; han glemte sig selv, og raabte med den høieste Bevægelses Udtryk: „Moina? Er det Dig?"

„Det er mig! svarte den hemmelighedsfulde Jomfru: Jeg er kommen, at løse mit Ord. Din Lykkes andet Pant har jeg overantvordet Dig; bevar det vel! Dog bliver det ei det sidste. Naar Stjernerne atter føre os sammen, seer Du mig igjen."

Da udrakte Poniatowsky den venstre Arm efter hende, medens han med den høire trykte det i hans Kappe indhyllede Barn fast til sig, og bad hende tøve, men alt forsvandt det sidste Glimt af hendes Klædebon i Skyggen af en Buegang.

Da gik han hen til det Sted, hvor hans Følge ventede ham, kastede sig, med Barnet i Armen, paa sin Hest, og galopperede bort, efter den flygtende Dronning. Først i Lowicz indhentede han hende, og

*) Historisk.

lagde den allerede smerteligt begrædte Datter i den taknemmelige Moders Arme. Men det Barn, som han havde fundet grædende og forladt i Hestestalden i Warschau, var Maria Leszczynska, siden Ludvig den Femtendes Gemalinde og Kongehuset Bourbons Stammemoder.

8.

Det kan vel ikke være min Hensigt, vedblev Onkel Samuel: at gjentage hine Felttogs Historie. Kun kort vil jeg berøre, hvorlunde vort Warschau hiin 6te September blev et Bytte for den hævnlystne Fjende; hvorlunde derpaa Modkongens Parti atter fik Overhaand, og tvang August til at flye det Rige, hvis udvalgte Herre han var, for at beskytte sine Arvestater; hvorlunde han endeligen ogsaa herhen forfulgtes af sin uforsonlige Fjende, den tolvte Carl, som nødte ham til, i Altranstädter-Traktaten at fraside sig den polske Krone. Mig tilkommer det kun at berette, at Poniatowsky, som Mellemmand mellem sin Herre, Kong Stanislaw, og den svenske Love, fulgte den Sidste som Generaladjutant i alle hans seierrige Felttog lige til Ukraine, hvor vi atter træffe sammen med ham, fire Aar sildigere.

Det var Natten mellem den 7de og 8de Julius 1708, da Generaladjutant Poniatowsky blev kaldet ind i Kongens Telt, som laae meget syg af en Vunde, han, nogle Dage forud, havde faaet ved at rekognoscere Fjenden. Ved Indgangen mødte han Grev Piper, Carl den Tolvtes Minister og Fortro-

lige. „Veed J ikke, tilhviskede den svenske Statsmand ham med bekymret Mine: Veed J ikke, Hr. General, hvad denne Forsamling, saa silde paa Natten, har at betyde? Jeg vil ikke troe, at Kongens Tilstand har forværret sig, og dog maa jeg frygte det, thi skjøndt Smerten ikke har afbunget denne Jernnatur eet eneste Suk, er den dog sikkert meget heftig, og Saaret er, som Livlægen Neumann har sagt mig, desværre alt for betydeligt."

„Jeg troer ikke, hvad Eders Excellents befrygter! svarte Stanislaw: Det er kun en Time siden jeg forlod Kongen, og dengang var han muntrere, snaksommere, end nogensinde; han forsikkrede ogsaa, at Doctorens Knivsnit havde skaffet ham stor Lindring."

„Hvad kan da have bevæget ham til, at afbryde den Rolighed, der er ham saa nødvendig? vedblev Piper med forøget Uro: Jeg vilde nødig troe, og dog frygter jeg ... Hr. General, J er jo ogsaa en Krigsmand; sig mig oprigtigt, vilde J vel, under disse Omstændigheder, angribe Czaren? Med alt for stor, maaskee uforsigtig Hast ere vi faldne ind i et uveisomt Steppeland, i Tillid til den gamle Mazeppa, for hvis Bestandighed hans Troløshed mod Czaren vel kun er en ufuldkommen Borgen; vi ere blottede for alle Krigsfornødenheder; for os ligger Staden Pultawa, som vi nu i saa lang Tid have beleiret; bag os er Czaren med en talrig Hær. Og mod alt dette kunne vi kun stille 30,000 Mand — og Hærføreren, uden hvis besjelende Aand det Øvrige kun er en død Masse, ligger haardtsaaret, ude af

Stand til at bestige sin Hest, der saa tidt har banet os Vei i Slagets Tummel. Siig, Hr. General, vilde I, under saadanne Forhold, raade til det, hvorpaa, som jeg ikke uden Grund befrygter, Kongen ponser, og for hvis Skyld han sikkert har kaldt os sammen?"

„Jeg kan ikke nægte, svarte Poniatowsky: at Meget virkeligen forholder sig, som I har sagt, Hr. Minister. Dog mener jeg, at blandt de Omstændigheder, I har nævnet, egne sig just nogle til, mægtigt at opfordre en Herre, som Eders, til ved rask Daad at fremskynde Afgjørelsens Øieblik. For Mazeppa's Troskab indestaaer os Marterpælen, Knuthen og Bøddeløxen, som vente ham i Moskau, og lad end være, at den svenske Hær kun er ringe i Tal, saa er det dog de samme Folk, af hvilke 8000 ved Narva sloge Czarens tigange overlegne Hær."

„Om ogsaa Svenskerne ere de samme, tog Grev Piper hovedrystende Ordet: saa vil det dog forekomme mig, som Moskoviterne ikke mere ere de samme, der lode sig slaae ved Narva. Men der kommer just En, der kan give os Forklaring, om han vil."

Grev Rheinskjold traadte just, med mørk Pande og i sienfynlig Bevægelse, ud af Teltet. „Er der noget Nyt, Hr. Feltmarskalk?" spurgte Grev Piper ham hastigt. — „Ikke det jeg veed!" svarte den gamle Krigsmand tørt, og skred, efter en skjødesløs Compliment, ud gjennem Leirens Gader. Men Piper og Poniatowsky traadte ind i det Indre af Teltet.

„God Aften, mine Herrer!" raabte Carl dem imøde. Halvopret laae han paa den haarde Feltseng;

om den stode Prindsen af Würtemberg, Generalerne Hord og Schlippenbach, og Fabrice, Hertugen af Holsteens Gesandt. „Har Rheinskjold ikke sagt Eder Noget?" spurgte Monarken, og da de benægtede det, tilføiede han i munter, næsten leende Tone: „Nu, saa skulle I høre det af mig, at vi imorgen gandske aarle ville angribe Czaren, min Broder!"

Han syntes at vente et Svar, men da intet kom, kastede han et spottende Blik paa Grevens blegnende Ansigt, og vedblev derpaa, med faa, bydende Ord at uddele sine Befalinger i Forsamlingen, som man vel saare uegentligt maatte kalde et Krigsraad, da Ingen af de Tilstedeværende gav sin Mening tilkjende, vel vidende, at Kongens stive Sind ikke lod sig bøie en Haandsbred. Da Carl derpaa vendte sig mod Væggen med de Ord: „Nu, god Nat, mine Generaler, jeg vil sove til imorgen!" adskiltes Forsamlingen taus, som den hele Tiden havde staaet, og i Teltdøren tilhviskede Grev Piper vor Poniatowsky: „Godnat, General! Hvo veed, om vi kunne ønske hinanden det samme imorgen."

Kun alt for vel følte vor Helt, hvor grundet Grevens Frygt var. Truende traadte Morgendagens Skjebne for ham i Nattens Mulm. Han følte, det var ham umuligt at sove, og da han intet Embed beklædte i Svenskekongens Hær, som kunde have paalagt ham nogen Forberedelsespligt til det forestaaende Slag, gik han, indhyllet i sin Kappe, grublende og langsomt, udenfor Teltgaderne, ad Feltvagterne til. Kun Skildvagternes og Vedetternes monotone Raab

lod gjennem den i dyb Slummer begravne Leir. I vid Fraſtand hørte man Arbeidsfolk tomre, som slog Broerne, paa hvilke Czaren lod sin Hær gaae over Floden Warskla, og kort efter viste Fjendens Vagtild, omtrent en halv Miil fra den svenske Leir, at Overgangen, som Carl ikke havde besluttet at forhindre, størstedeels var iværksat. Som nu Poniatowsky saaledes vankede omkring, fordybet i mangehaande Tanker, faldt hans Blik hændelsesviis paa den hemmelighedsfulde Ring, som han aldrig lagde fra sig. Da traadte Fortiden levende for hans Minde; han ihukom, hvorlunde det nu idag lige var otte Aar siden han i samme Time havde befriet den Gamle af hans Modstanders Hænder. Alle de Begivenheder, der siden havde afløst hinanden i hans Liv, gik ham forbi. Han betænkte, hvor høit han i den korte Tid var stegen, men tillige, hvilket farligt Øieblik der maaskee snart skulde sætte Alt paa Spil, hvad hidtil var vundet. Han følte sig levende greben af Længsel efter Den, der havde kaldt sig hans Beskjermerinde.

Da skred en tilhyllet Skikkelse, langsmed den befæstede Leirs indre Vold, mod den Plet, hvorpaa han stod, og da den kom nærmere, gjenkjendte han hende, hvis Billede just fyldte hans hele Sjel. Mere glad end bestyrtet, rakte han hende sin Haand. „Hvad lykkelig Hændelse fører Dig til mig, huldе Moina? begyndte han sagte og næsten vemodig: idet Øieblik, da Intet, Intet i Verden vilde have været mig saa frydeligt, som just Dit Komme? Saa er det da sandt, at et usynligt Baand sammenholder os, og at Intet formaaer at sønderrive det, hvor stor end Afstanden er?"

„Hverken Rum eller Tid herskr paa hiin Side Sandseverdenen! svarte Jomfruen, vendende sine Straale-Øine mod Himlen: Og ikke Hændelsen har tegnet de Baner, vi vandre. Mit Billed traadte for Dig, og samme Øieblik fornam ogsaa jeg det Vink, som for Øieblikke bringer mig Dig nær."

„For Øieblikke kun? spurgte Poniatowsky: See, Din Nærværelse er en Hvalelse for min beklemte Sjel. O, bliv hos mig, hos mig, som er fængslet til Dig ved høiere Magters Villie! Du tier? Du ryster paa Hovedet? O, vel er dette intet Opholdsted for den høitbegavede Jomfru; Vaabenlarmen egner sig ikke for de dybe Videnskabers stille Sysler, Du har foretrukket den muntre Ungdomslyst. Morgendagen vil dysse Mange af dem, som sove i disse Telte, i længere Slummer, og med dem maaskee ogsaa mig. Derfor kan jeg ikke holde Dig i Farens Øieblik."

„Ikke Faren er det, som kalder mig bort! svarte Moina høitideligt: Kan da Stormen knuse Bølgen? Ikke til min Fordærvelse blusse hine Vagtild, hvorigjennem jeg er vandret, som Steppens Taage; ikke mod mig slynge de Ildsvælg Døden, hvis hule Rasslen paa Strømbroen Du hører nu. Dog er det en skjebnesvanger Dag, som snart skal dæmre; en stor Sag skal være afgjort inden Solen synker i Vesten, og mange hundrede Aar skal dens Amindelse leve blandt Folkefærdene. Under en rask og dristigt opført Bygning skal den troløse Sandgrund vakle; dens Mure skulle briste, dens Spidse styrte bragende ned. Den nordiske Eeg, som har trodset Stormene saalænge,

skal bøie sig; dens Løv skal kysse Støvet og Pøbelens plumpe Trin skal gaae over Toppen af det kongelige Træ. En Leir fuld af Sovende seer jeg, og naar Hvilens Tid vender tilbage, skulle Nogle af dem være gangne til evig Hvile, Andre føle sig omviklede af tungere Baand, end Sovnens Valmuekrandse."

„Jeg forstaaer Dig! sagde Poniatowsky: Din prophetiske Mund stadfæster, hvad min Sjel har ahnet. Saa staaer vel ogsaa jeg ved Enden nu, og Legen er forbi, før jeg tænkte?"

„Er Du saa lidettroende? svarte Moina bebreidende: Veed Du ei, at det Forjættede gaaer i Opfyldelse, om der end reiste sig en Verden, for at hindre det? Ei ad jevne Veie naaer Du det Store; gjennem Nat og Storm gaaer Veien til den solbestraalede Pynt, hvorpaa det boer. Et tredie Pant faaer Du endnu, inden Du kommer did — men der er langt frem til Maalet. Man kalder mig bort fra Dig! sagde hun derpaa, idet hun stirrede ud i Nattens Mørke: Lev vel, til vi sees igjen!"

9.

Slagdagen var tilende; seierdrukken Stoltheds alt for dristige Bygning var brusten; Nordens kongelige Eeg bøiede sit himmelstræbende Hoved, Europa's Skjebne havde taget en afgjørende Vending. Bestyrtede og modløse vege de saalænge seierrige Phalanger; næsten alle de svenske Generaler, denne Novelle omtaler, befandt sig i Czarens Magt, som, holdende paa Valpladsen, idet han mønstrede Fangerne, som førtes forbi ham, fra Tid til anden spurgte, hvor da hans

Broder Carl var. Men han var undkommen; En af hans Oberster havde løfter ham af hans Bæresiol paa sin Hest. Den 8de Julius's Morgensol havde forgyldt en hidtil uovervindelig Hærs Telte; Dæmringen tog de fortvivlende Flygtninge i sin Beskyttelse. Poniatowsky var, i hele den svenske Hær, den Eneste, som havde tænkt paa Muligheden af et Tilbagetog. Skjøndt han ingen Skare kommanderede, samledes dog, paa hans Vink, femhundrede Kyrasserer om den ulykkelige Konges hellige Person, og fulgte ham fra Valpladsen, hvorpaa hans Verdenserobringsplaner laae udstrakte tilligemed mange tusinde gjæve Helte.

Forfulgt af Menzikoff's efterjagende Rytteri, kom Kongen, med sit ringe Følge, til Dniepers Bred. Ved udvortes Anstrengelse og indvortes Bevægelse havde hans Saar forværret sig i den Grad, at selv denne sjeldne Mands Jernfasthed laae under for Smertens Magt. Nogle slette Baade bragte Levningerne af den over al Verden berømte Svenskehær til den anden Flodbred, og nu ilte de fremad mod Bog, som dengang var Grændseskjællet mellem Ukraine og det ottomanniske Rige. Her vilde man ikke lade de Flygtende slippe over, før man havde indhentet Paschaen af Oczakows Tilladelse, og da Denne meldte, at han først maatte indhente Seraskierens Samtykke, som holdt sit Hof i Bender, saae den overvundne Konge, med Afmagtens bittre Følelse, Halvdelen af sine tilbageblevne Helte bortføres i Fangenskab af de efterfættende Russer. Den med hvert Øieblik voxende Nød kjendte fra nu af ingen Lov, uden Selvop-

holdelsens; Paa General Poniatowsky's Raad bemægtigede man sig med Vold nogle Fiskerbaade, og saaledes betraadte den Fyrste, paa hvis Kaardespidse Europa, for faa Dage siden, havde svævet, han, som alle Christenhedens Monarker frygtede eller smigrede, syg, hjelpløs, flygtende, det tyrkiske Rige.

Poniatowsky sendtes af Kongen til Constantinopel, for at udvirke Portens virksomme Bistand. Paa Byzanz's Throne sad dengang Achmet III. Historien fremstiller ham som en havesyg Fyrste; dog frikjender den ham for Mange af hans Forgængeres raae Grusomhed. Tchurluly Ali var hans første Vezier. Czarens Forøringer havde i føie Tid fortrængt den Deeltagelse, den nordiske Helts Skjebne havde vakt, og snart erkjendte Carl XII i Vezieren en erklæret Modstander.

Ulykken havde ikke bøiet Svenskens kongelige Stolthed — med frimodig Trods haanede han Vezieren aabenbart, og vant til, at gjøre det Umulige muligt, befalede han sin Forretningsfører i Constantinopel, at styrte den fjendtligsindede Minister.

Det var ingen ringe Opgave for Poniatowsky. Dog vovede han, at lade Sultanen tilstille et Skrift, hvori Vezieren anklagedes for Forræderi mod sin egen Herre, og man maa troe, at vor Ven allerede dengang maa have erhvervet sig stor Agtelse hos Osmanerne, siden dette forvovne Foretagende ikke førte ham i de syv Taarne, eller en anden maaskee endnu fordærveligere Vei. Dog mærkede han snart, at den forbittrede Tchurluly's Hævn havde

omgivet ham med hemmelige Snarer; kun sjelden vovede han derfor, at forlade Forstaden Pera.

En Dag havde han atter faaet Budskab fra Kong Carl, der, med den ham egne Utaalmodighed, drev paa Vezierens Bortfjernelse, som om dette var en let Sag for den polske General. Eftermiddagen var gaaet hen med mismodig Grublen, med Udkast til mangehaande Planer. Solen dalede just, og en forfriskende Østenvind kaldte vor Stanislaw ud af det lumre Arbeidsværelse, ned paa Terrassen, hvor han vilde nyde den smukke Aften. Pludseligt bemærkede han en rigtklædt Sort, der iilsomt kom hen imod ham. Flux greb han efter Sabelen, thi han ahnede intet Godt; men bestyrtet udbredte Slaven begge Arme, trykte derpaa Pegefingeren mod Munden, treen rask hen mod ham, hilste ham med ydmyg Høflighed, og sagde sagte: „Er Du den polske Aga, som staaer i den Jernfastes Tjeneste?" — „Søger Du General Poniatowsky, den heltemodige Svenskekonges Vaabenfælle, svarte den Spurgte: saa har Du fundet ham."

Da tog den Sorte et i Guldstof indsvøbt Blad frem af Barmen og sagde: „Saa velsign da, Christen, den Dag, hvorpaa Verdens Sol sender sit skinnende Ansigt til Dig!"

„Verdens Sol? gjentog Poniatowsky smilende, thi han meente, det Hele løb ud paa et Elskovseventyr: Nu, er den saa skinnende, som den Skygge, den har forudsendt, er sort, saa kunde jeg vel ønske, at skue dens Ansigt."

„Vogt Dig, Aga! sagde Slaven høitideligt: At Du ikke blindes ved Synet af det Ansigt, selve Padischahen nedslaaer sine Øine for, og iil, at kaste et Blik paa dette hellige, ambraduftende Blad, at Du ei i Din Vankundighed skal forsynde Dig mod hende, som det Navn allene tilkommer, jeg i Ærefrygt har nævnet."

Da nu Poniatowsky havde læst den hemmelighedsfulde Tilskrift, forsvandt Smilet af hans Ansigt; fortrolig med de østerlandske Skikke, lagde han Pergamentet paa sit Hoved, og bøiede sig dybt mod Jorden, thi under de faa Linier stod — Sultaninde Valida's Navn.

Trøstigt gik Generalen den Vei, hans Skjebne førte ham, og efter faa Øieblikkes Eftertanke overlod han sig til den inderligste Glæde over den uventede Virkning, de Breve havde havt, som han, med mageløs Dristighed og Snildhed, havde vidst, at lade komme den keiserlige Moder tilhænde gjennem Serailets uigjennemtrængelige Mure.

Han fulgte den Sorte gjennem Haven, ud paa Marken, ad Strandbredden til, hvor en liden, trindt om med Tepper overhængt Baad ventede dem. Det var mørkt, da de landede, hvor det gamle Serails Haver stode mod Bosphori Strand.

10.

I dybeste Stilhed forlode de Fartøiet. Egnen var eensom og menneskefom — Ingen mødte dem paa den korte Vei til en liden Dør, som, skjult af Buskværk, var anbragt i den høie Muur. Sagte

aabnede Slaven den, vinkede Generalen efter sig, og nu betraadte han det Sted, hvor før og efter ham vel kun sjelden en Christens Fodtrin har lydt gjennem de hemmelighedsfulde Lovgange. De gik ind i en Forsal, hvor Slaven bød ham tove, til han kom tilbage. Det skete snart og nu vandrede de gjennem en Række med blændende Pragt udsmykkede Værelser. Nu standsede de for en lukket Dør. Sagte bankede den Sorte med sin flade Haand derpaa, og strax gik den op. Med Ansigtet kastede Veiviseren sig ned til Jorden, stod derpaa op, gik nogle Skridt tilbage, og gav Generalen Rum til at træde ind.

Ligeoverfor Indgangen sad, eller rettere laae en Dame paa høitsvulmende Hynder. Hun havde tilbagelagt Ungdomsaarene, og havde hun tilforn været smuk, saa var dog ethvert Spor af tidligere Skjønhed forsvunden i en umaadelig Fedme, hvis Begyndelse maaskee ene og allene havde erhvervet hende Sultan Muhameds Gunst. Hun havde slaaet Sløret tilbage, og kastede af de vidunderlig levende og fyrige Øine et skarpt, dog velbehageligt Blik paa den Indtrædende, der hilste Storherrens Moder ærbødigt, dog paa europæisk Viis. Hos hende stod i temmelig skjødesløs Stilling, en rigtklædt Tyrk, som med Hænderne dreiede den ved hans Belte nedhængende Rosenkrands, og snart kastede spørgende Blikke paa Sultaninden, snart smilende maalte den christne General med Øinene. Han syntes neppe at have naaet Ynglingsalderen, og hans Ansigt var af ualmindelig Skjønhed; dog formindskedes det Indtryk hans Skikkelse gjorde ved første Øiekast, ved et Ud-

tryk af haanlig Stolthed om den smukke Mund og et sky, lumsk Blik, som hans store, straalende Øine ofte kastede ad Siden.

Ved Enden af Divanen knælede en qvindelig Skikkelse — efter sin Dragt at slutte, En af hine græske Qvinder, der som Modehandlerinder have fri Adgang i de østerlandske Damers Gemakker. Hendes bøiede, ærefrygtsfulde Stilling og de høit over Brystet korslagte Arme skjulte hendes Ansigt, der desuden beskyggedes af hendes lange, i mange Fletninger nedhængende Haar.

„I har alt længe været i Stambul, som Svenskekongens Forretningsfører, General?" begyndte Achmet den 3dies Moder. — „Mere end tolv Gange har Maanens Skive fornyet sig, svarte Poniatowsky i Landets Sprog: siden Nordens Løve sendte mig hid." — „Er I En af hans Fortrolige? spurgte Sultaninden videre: Og kjender I ham nøie fra Ansigt til Ansigt?" — „I mange Aar har jeg drukket af eet Bæger med ham!" svarte Generalen.

„Hvad binder Dig nu til ham? vedblev hun: Nu, han er hjelpeløs og ude af Stand til at belønne sine Tjenere?" — „Hvad der binder mig til ham? raabte Poniatowsky med opblussende Varme: Skulde man forlade Den i Nøden, der ikke blot er sine Fjenders Fjende, men dem til Døden hengiven, som han engang har kaldt sine Venner?"

„Hvad siger Du dertil, Ali Kumurschi? spurgte Valida, vendende sig til den unge Tyrk: Mener Du, der er Mange om Storherrens Throne, som saaledes vilde hænge ved ham paa Nødens Dag?

Vilde Du, Selictar *), tale ligesaa, om der mødte ham, hvad Allah forbyde?"

„Alt for ophøiet, svarte Achmets Yndling i langsomme, ofte afbrudte Ord: alt for ophøiet er Omars Efterfølger over sine Tjenere, til at han skulde kalde Nogen af dem sin Ven. Kun Slaver har han, og jeg er den Ringeste blandt dem. Hans Skjebne er tegnet i Himlens Bog; min Dønner kun et Bogstav i den evige Skrift, og forud er bestemt, hvad komme skal — at noget Ondt skulde komme, forbyde Allah, som Du, Verdens Ædelsteen, sagde, og Muhamed hans Prophet."

Noget utilfreds med Selictarens tonende, tomme Svar, vedblev Sultaninden at tale til Generalen: „Ja, en Konge for Mænd er den jernhaarde Carl, men Qvinderne ville ikke rose ham, som jeg hører. Man siger, han hader Kjønnet."

„Han frygter det! gjenmælede Poniatowsky med mere Smildhed, end Sandhedskjærlighed: Og kan I vredes derfor paa Den, som ellers Intet frygter i Verden?"

„Og saa mener da Kongen, tog Valida Ordet: at han atter vil opstaae i den gamle Kraft og kriegerske Herlighed, naar Europa's og Asia's Folkefærd, paa Storherrens Vink, samlede sig under ham? Saa mener han da, at han atter vil kunne jage Czaren til Nordens Jismarker, hvorhen han hører? Svar, christelige Aga, naar Storherren saae mildelig til

*) Sværdbærer.

Carl i hans Nod, vilde han da ikke forgjæves udøse de Troendes Blod?"

Generalen svarte: „Naar Nordens Helt fører Østerlands Kæmper i Strid, hvo vil da bestaae for dem? Firesindstyvetusinde ere flygtede for hans Sværdeblink, da kun en Haandfuld Folk stod ved hans Side; opstiller han de talløse Skarer, der følge Prophetens Banner, i vældig Slagorden: hvad formaaer da mod ham Europa's samtlige Hære? Østerlandenes Behersker udsende Lynstraalen, og den vil fare hen, uimodstaaelig, sønderknusende, indtil man raaber: nu er det nok! — Men fjernt er endnu dette Øieblik, lagde han nølende til: og det vil ikke komme, saalænge endnu en mørk Sky skjuler den skinnende Maane, saa længe ...

„Hvad mener Du, Christen, og om hvem vil Du tale?" afbrød Selictaren ham. — „Saalænge, siger jeg, vedblev Generalen: den keiserlige Naades rige Kilde falder i et Bækken, der misundeligt indsuger den kostelige Gave, uden at lade en Draabe deraf tilflyde dem, for hvilke den er bestemt — saalænge, siger jeg, Tchurluly Ali fører Rigets Segl, han, der sælger Moskoviterne Moslemiens Ære for lumpent Sølv!"

Poniatowsky havde udtalt; Sultaninden nedslog Øinene; om Ali Kumurdschi's Mund svævede et let, tvetydigt Smiil. Da lød et dybt Suk fra den Vraa, hvori Grækerinden knælede. „Stat op, mit Barn! sagde Valida til hende: Du knæler forlænge. Vær ikke bange, Du har ikke taget feil af mig, ei heller af en Anden."

Men Grækerinden blev liggende; kun bøiede hun sig taknemmelighedsfuld endnu dybere mod Jorden. Da vendte Valida pludseligt sit Hoved mod den tyrkiske Yngling, og sagde med stor Fyrighed: „Nu, Ali Kumurdschi Aga, hvornaar vil Achmet, Muhamed's Søn, hjelpe den nordiske Løve, at han kan opsluge denne Czar? *) Storherrens Naade har stillet Dig saa høit, at Du formaaer, at svare derpaa. Saa svar da, thi det er Valida, som spørger Dig!"

„Du befaler, sagde Ali, og Din Slave adlyder. Jeg nægter da ikke, at Din Høiheds milde Sindelag mod den vantroe Konge, saavelsom Din Omhu for den høie Ports Ære, ville være uvirksomme, indtil den værdige Vezier, som veed at vurdere Czarens Rubler efter deres Gehalt, faaer den Rolighed, hvortil han høilig kan trænge."

„Du har læst Generalens Klageskrift mod ham? spurgte Sultaninden: Jeg veed, Du har læst det; sig mig nu, er han virkelig den Tillid uværdig, min Søn har skjænket ham?"

„Et svært Ansvar lægger Du paa mine Skuldre i denne Stund, svarte Ali, som kun med Møie undertrykte sin stille Glæde over den vellykkede List: men Du er Herskerinde, Slave jeg. Du spørger, og jeg svarer Ja."

„Det er nok! tog Valida Ordet: Naar I skriver til Eders Herre, General, saa meld ham, at

*) Disse Valida's Ord ere historisk Sandhed.

elsker han end ikke mit Kjøn, saa er jeg dog Helten huld. I har ogsaa en Veninde her, maaskee uden at vide det. Staae op, Moina! tilraabte hun den Knælende: og før Din Yndling den Vei, Du kjender. Imorgen vil Du sige mig, om han har været taknemmelig. Lev vel, Du den nordiske Løves Kampfælle."

11.

Da Valida udtalte Moina's Navn, kastede han dybtrystet sine Øine paa den Tilhyllede, som langsomt stod op. Strax gjenkjendte han det yndige, hemmelighedsfulde Væsen, som, ad sjelden synlige Traade, ledte ham gjennem Livet. Foran ham svævede hun hen gjennem Havens Skygger, til Baaden, som laae ved Bredden. Begge stege deri. „Minder denne Fart Dig ikke om hiin i Paris?" spurgte Poniatowsky.

„Hvor skulde jeg forglemme en Time, svarte hun, der var skjebnerigere for mig end for Dig? Da jeg gled med Dig henover Seinefloden, vidste jeg alt, at een Baad skulde bære os over Bosphorus."

„Saa er det kun Skjebnens uimodstaaelige Magt, spurgte Generalen: som binder Dig til mig, og ikke Hjertets frie Valg? Meget har jeg Dig at takke, Moina, og Dig selv var jeg allerhelst forbunden."

„End er ikke Alt opfyldt, sagde Moina: og først ved Maalet kan Du takke mig. Men vid, Du er i denne Nat kommen det nærmere, end Du troer. Seer Du hiint oplyste Pallads? vedblev hun, idet

hun pegede mod Staden: Idag herſker muntert Liv deri, imorgen vandrer Herren ud af de forgyldte Gemakker."

„Klar ligger Fremtiden for Dit Øie, ſagde Generalen: og Dine Ord huſvale mit Hjerte. O, ſiig mig, er det Dit eget Hjerte, ſom gjør mig ſaa lykkelig?"

Da fæſtede Moina for første Gang den vaagnende Følelſes milde Blik paa den Spørgende; et dybt Suk hævede det ſkjønne Bryſt, og hun ſagde med rørende Stemme: „Hvi ſkulde mit Hjerte ikke vende ſig til Den, med hvem Skjebnen har forenet mig, til Den, hvis Velfærd er min Tanke og min Drøm?"

„Velſignet være dette Ord! raabte Poniatowsky begeiſtret: Med mig har Skjebnen forenet Dig? Saa vær da Min, thi jeg lever kun ved Dig og i Dig."

„Vaagn af disſe Drømme! ſagde Moina langſomt og ſørgmodigt: Ikke ſaaledes maa Du tyde mine Ord, at Du af dem væver et Baand, ſom ſkal binde mig efter Dit Ønſke. Aldrig torde jeg — og vilde jeg, vee mig da! Den ſtrænge Villie, jeg adlyder, vilde ſønderrive Baandet, og jeg maatte — hører Du? Jeg maatte da ſlye med brudten Hjerte!"

„O, ſaa forſag den Videnſkab, der har gjort Dig fremmed for Din Slægt og hengivet Dig en ubekjendt Verdens følesløſe Magter; vend tilbage til Menneſkeheden, ſom Du tilhører: lær at frydes med os, og at bedrøves; lær at elſke og at græde, ſom Dine

Brødre! See, jeg føler det vel, den Kraft og den Videnskab, som iboer Dig, er Betingelsen for det, Du har lovet mig; men jeg bortkaster dem, de Ærens Kroner, som kunne vente mig og min Ætt; en beskednere Krands skal være mig nok, naar Du vil træde ud af den Sky, som indhyller Dig, naar Du ikke mere vil være den Skytsaand, jeg frygtsom beundrer, men den elskende Mands elskende Viv!"

„For silde! For silde!" sukkede Moina i hjertesønderrivende Tone, idet hun stræbte, at vriste sig af Stanislaw's Favn. Strax derpaa udstødte hun et sagte, men gjennemtrængende Skrig — Baaden landede i samme Øieblik i Forstaden Pera, og hun var forsvunden.

Næste Dag blev Tchurluly Ali, Storvezieren, forviist til Theodosia, og Numan Kupruzli fik det osmanniske Riges Segl.

12.

Den nye Vezier kunde ikke holde sig længe i Sultan Achmet's Gunst. Hans Retskaffenhed passede ikke for det Embed han beklædte. Efter kort Tids Forløb fik han Befaling, at begive sig til Negropont, og Paschahen af Syrien, Baltadschi Mehemet, traadte i hans Sted.

Poniatowsky havde ikke ladet de Forbindelser ubenyttede, hvortil hans hemmelighedsfulde Beskytterinde havde banet ham Vei. Valida, Ali og flere Stormænd havde besluttet Krig mod Czaren; den ukrigerske Storvezier maatte vige for Storherrens Befaling, og Felttoget aabnedes. Men ogsaa

Peter Czar havde sine Forretningsførere i Stambul; de vare heller ikke ledige. Mange osmanniske Stormænd vare misfornøiede med Sultanens Beslutning. I deres Spidse stod Tchurluly Ali, som var kommen tilbage af sin Forviisning. Med hadefulde Øine betragtede de Poniatowsky, og besluttede hans Undergang.

Alt vajede Propheterens Banner i Adrianopel; fra det vide Riges fjerneste Grændser hidstrømte Skarer, forskjellige i Farve, Dragt, Tungemaal og Sæder. Janitscharerne havde forladt Constantinopel, Forposterne vare alt trængte frem mod Moldau, og Poniatowsky lavede sig til at følge Storvezieren til Hæren.

Morgenen, da han skulde afreise, brød frem. Der var allerede indpakket. Med nogle saavel christne, som muhamedanske Venner havde han tilbragt Natten i fortrolig Raadførsel, og vilde nu spise Frokost. Af en lang Rosentræes-Pibe blæste han Røgen af Sultanbladene hen for sig, og samtalte, ventende paa Kaffeen, med en Kapidschi Baschi, som, affendt af Storvezieren, sagde sig at være kommen, for at betegne ham det første Natteqvarteer.

Tyrken, et endnu ungt Menneske, besvarte kun kort Generalens behagelige Spørgsmaal; ofte vendte sig hans Blik, der stræbte at undvige Denne saameget muligt, mod Døren, som om han ventede Noget. Trods Ynglingens vienfynlige Forlegenhed og skye Væsen fandt Poniatowsky dog Behag i ham, thi vel var hans Ansigt blegt og sørgmodigt, men af sjelden Skjønhed, og det Lidet, han talte, vidnede

om ualmindelig Forstand *). Langt om længe aabnedes Døren, og en Tjener bragte den ventede Kaffe. Generalen greb efter Sølvskaalen, men samme Øieblik faldt hans Øine paa Mundskjænken, og istedetfor Den, som ellers forrettede denne Pligt, saae han en Slave, som han først for faa Dage siden havde antaget til den laveste Tjeneste.

„Hvorledes kommer Du til at betjene mig? spurgte Generalen noget forundret: Troer J, at fordi det nu gaaer tilfelts, kan Enhver gjøre, hvad han lyster? Siig Den, i hvis Sted Du er her, at han skal komme og forrette sin Gjerning! Men Du gaae ned og lægge Toiet paa Muuldyrene."

„Du har vel glemt, min høie Aga, svarte Slaven, idet han blegnende traadte tilbage: at Overkokken er ude med Rustvognen, og at de Andre pakke ind? Saa har da jeg vovet, at betjene Dig i ærefrygtsfuld Villighed."

„Du har Ret, og jeg takker Dig!" sagde Poniatowsky, gribende Skaalen. — „Da raabte den unge Tyrk: „Hold inde!" Og vendende sig mod den skjælvende Slave, vedblev han: „Drik Du! Drik, hvad Du har tillavet!"

Slaven stod der med dirrende Knæe og nedslagne Øine. Med et uvilkaarligt Udtryk af Modbydelighed rakte han Haanden ud for sig og stammede: „Hvorledes skulde jeg — under Herrens Øine."

„Drik!" gjentog den muhamedanske Yngling, og hans Øine syntes at beherske den Elendige med

*) Det Følgende er historisk.

magisk Vælde. Thi endnu engang saae Denne tænderskjærende paa den bestyrtede General, tog derpaa Skaalen, og tømte den i eet Drag.

Forundringsfuld saae Poniatowsky snart paa den dødsblege Slave, snart paa Tyrken, men da Hiin begyndte at tumle, derpaa faldt tilbage, og efter faa Trækninger udstrakte sig i Dødens Stivhed, da overløb ham en iiskold Gysen. „Hvorledes skal jeg takke Dig, Baschi? sagde han dybt bevæget: Hvad hedder Du? Hvo er Du, som jeg skylder Livet?"

„Hvo kunde det vel være, sagde Ynglingen, idet to store Taarer perlede i de vemodige Øine og Rosenmunden fortrak sig til et smerteligt Smiil — hvo kunde det vel være, uden Moina?"

Generalen behøvede nogen Tid, for at fatte sig; hans Inderste var saa bevæget, saa forvirret, at han længe ikke var istand til at takke sin troe Beskjermerinde. Da han nu saae hende staae for sig, den yndige Skikkelse, med de lange, bølgende Lokker, som den nedfaldne Turban havde befriet, i stum, dog kjendelig Bevægelse — da han bemærkede den fine Rødme, som havde lagt sig over de ellers altid blege Kinder, og det i uvante Taarer svømmende Øie — da trykte han hendes Haand til sit Hjerte og sagde: „Saa er Du mig da trofast nær i alle Farer, Moina? Og dog er jeg neppe saa megen Omhu værd, thi jeg, som er Din egen og Din Skabning, har vel ofte tabt Dit Spor i den vilde Færsel, som omgiver mig. Jeg tør neppe tilstaae for Dig, at Din Aabenbarelse har

truffet mig uforberedt i dette Øieblik, og jeg maa blues ved denne Forundring, som jeg endnu neppe kan beherske. Thi hvornaar har jeg modtaget noget Godt, eller undgaaet noget Ondt, at jo Hjelpen kom fra Dig?"

„Saaledes er det bedst for Dig og mig! svarte Moina med usikker Stemme: Lad det blive saaledes. Jeg er tilfreds med Din Lykke; det er mig nok, at Du erkjender, hvor vel jeg vil Dig, om Du end kun erkjendte det i et flygtigt Øieblikks Tanke."

„Er det Bebreidelsens Stemme? raabte Poniatowsky: O, gid det var! Hvor gjerne, hvor let, skulde jeg gjendrive den for stedse! Men Du kjender mit Hjerte. Du veed, hvor jeg er fængslet af Din Ynde."

„Af min Ynde? smilte Moina: O sandselige Jordboer, som glemmer Gehalten over Formen!" — „Jeg er et Menneske, sagde Generalen: og jeg frydes ved at være det. Med Forundring bemærker jeg, at Aarene gaae sporløst hen over Dit Hoved og forskaane denne fortryllende Form."

„Ogsaa min Tid vil komme, svarte Jomfruen: ogsaa jeg skal engang gjengive Jorden det Slør, den har laant mig." — „Siig mig, hiin Gamle, var det Din Fader?" — „Han var det ikke!" svarte Moina, og idet hun trykte begge Hænder mod Panden, tilføiede hun i bævende Tone: „Det var mig bedre nu, om jeg aldrig havde seet ham!"

„Saa er det altsaa ham, spurgte Generalen betænkeligt: der har ført Dig ad hemmelige Vi-

denskabers dunkle Veie? Der maaskee har givet Dig noget Farligt for det simple Klenodie, han har frarevet Dig? Thi et reent Væsen var han ikke! Men han er ikke mere, og Du er vel nu fri. Saa vend om, Moina, ad Menneskehedens banede Veie — vend om — jeg vorder saa usigelig bange for Dig!"

„Jeg takker Dig! sagde Moina, og bød ham med vemodig Venlighed sin Haand: Jeg takker Dig for denne Følelse, som gjør mig vel; men forsk ei efter det, hvis Erkjendelse vilde træde forstyrrende ind i Dit Liv. Et tungt Valg er bleven mig forelagt, og jeg har valgt."

„Hvorledes vil Du hævde Din Plads paa denne Høide? tog Poniatowsky rystet Ordet: Stig ned derfra! See, jeg er vel nu snart ved det Maal, Du har visst mig — i Spidsen for den osmanniske Hær vil Kong Carl snart hævde sin gamle Krigshæder, mit Fædreland vil udeelt hylde Stanislaw, min ophøiede Ven, og de ville ikke glemme Den, som blev dem tro paa Nødens Dag. Saaledes vil det Forjættede opfyldes — og naar det nu er skeet, da kron Dit Værk, da vord Stammemoder for den Æt, Du har propheteret saa herlig en Lod!"

„Ikke saa nær er Du Fuldendelsen, som Du mener! svarte Jomfruen: Mange tusind rustede Mænd drage i Striden, men inden Maanen fornyes togange, ere Sværdene i Balgen igjen. Ikke Carl, ikke Stanislaw er det, hvis Haand skal stille Dig did, hvor jeg har seet Dig med Aandens

Øie — en Anden er det, som Du ikke hylder, en Anden, som i dette Øieblik, i viden Fraſtand, ſeer paa Dig og Din Færd med harmfulde Øine. Men omſkifteligt er Menneſkenes Sind. Forgængelig er Kjærlighed, endnu forgængeligere Had. Naar da Den, ſom nu hader Dig, boier ſig ned til Dig i Tilgivelſens Mildhed, da ſkal Moina ogſaa ſkjænke Dig Kjærligheds Lykke."

„Tak, Tak for dette Haab! raabte Generalen: Det er den ſkjønneſte af alle Dine Gaver." Han vilde gribe hendes Haand, men hun traadte tilbage, og ſagde alvorlig og ſørgmodig: „Bedrag Dig ikke paany. Give kan jeg, men ikke tage. Lev vel, Stanislaw, til vi gjenſees!"

13.

Mellem en dobbelt Ild, mellem Pruth og de tyrkiſke Skarer, ſaae Czarens Hær ſin viſſe Undergang imøde. Opgivende alt Haab, ventede Peter den Første det Øieblik, der ſkulde ſætte en Grændſe for hans Planer og hans Liv. Officerer og Gemene overantvordede deres Eiendele til Flammerne. Kun een Dag endnu, og Hunger og Fortvivlelſe havde frarevet Ruſſerne de Vaaben, ſom nu ikke nyttede dem mere. Efter Poniatowsky's Raad gik Storvezieren kun forſvarsviis frem. Adſkillige Bud havde Generalen ſendt til Kongen, ſom opholdt ſig i Varnika, og hver Time ventede man hans Komme i den tyrkiſke Leir.

Saa ſtode Sagerne om Aftenen. Inden Morgen ſkulde Meget være anderledes. Catharina's beſlutningsraſke Klogſkab reddede Czaren.

Da Poniatowsky om Morgenen betraadte Storvezierens Telt, kom man ham imøde med Efterretningen om den sluttede Vaabenstilstand. Han saae med sine egne Øine, at to fjendtlige Officerer frigaves, og at de Tatarer, som havde taget dem tilfange, henrettedes. Forgjæves opløftede han i Krigsraadet sin Stemme mod den troløse Vezier — Catharina's Guld var mægtigere.

Selvsamme Øieblik, som Kong Carl, bedækket med Sveed og Støv, kom galopperende fra Bender til Leiren, bortmarscherede Peter Czars Kolonner med flyvende Faner og klingende Spil.

Den nordiske Helt steg af udenfor General Poniatowsky's Telt, og det første Blik paa den ham Imødetrædende overbeviste ham om, at hans Haab atter var vorden tilskamme. Maalløs og rystende af Vrede vendte han sig, gik, ledsaget af Generalen, til Storvezierens Qvarteer, og overøste ham med heftige Bebreidelser. Det er bekjendt, at Vezieren svarte ham: „Jeg har Myndighed til at føre Krig og slutte Fred!" og at Kongen derpaa svarte: „Havde Du ikke hele den moskovitiske Hær i Din Magt?"

„Loven befaler, indvendte Vezieren: at vi skulle tilgive vore Fjender, naar de ydmyge sig for os." — „Befaler den Dig ogsaa, sagde Carl med Forbittrelsens Latter: ved en skjændig Fred at forraade Din Herres og hans Bundsforvandtes Ære? Hvorfor har Du ikke, som Du kunde, ført Czaren fangen til Stambul?" — Derpaa svarte Tyrken med

stor Kulde: „Og hvo skulde styre hans Rige i hans Fraværelse? Det duer ikke, at alle Konger ere hjemmefra."

Uden at svare et Ord paa denne bittre Glose, kastede Kongen sig paa en Divan, saae Vezieren længe i Ansigtet med harmfuld Haan, udstrakte derpaa pludseligt sin Fod, og rev hans Høitidsdragt sønder med sine mægtige Jernsporer *). Derpaa stod han op, satte sig ufortovet tilhest, og galopperede bort, efter krampagtigt at have trykket Generalens Haand.

Endnu i Leiren opsatte Poniatowsky en Klage over den troløse Feltherre, og ilte derpaa til Hovedstaden. Hans Klage var ikke forgjæves. Tchurluly Ali blev stranguleret, og Baltadschi Mehemet forviist til Lemnos.

Stedse mægtigere blev Achmet's Yndling, Seliktar Ali; de følgende Vezierer vare hans Creature. Men allerede nu sysselsatte andre Planer den ærgjerrige Ynglings Sjel; hans Iver for Svenskekongens Sag kjølnedes efterhaands, og snart var det i Serailet saavelsom i Divanet, et almindeligt Ønske, saasnart muligt at slippe af med den byrdefulde Gjæst. Da forlangte Carl ved Poniatowsky, den anseelige Sum af 1000 Punge, for at ruste sig til Afreisen, og Sultanens usædvanlige Gavmildhed lagde endnu 200 til **). I October 1714 forlod Carl den Tolvte Tyrkiet. General

*) Historisk.

**) Over 600,000 Lovedaler.

Poniatowsky sluttede sig til Kongens Følge, og kom med ham til Stralsund.

14.

End var den nordiske Løve frygtet. Hans pludselige Tilbagekomst fyldte hans Fjender med Skræk. De forbundne Konger af Polen, Preussen og Danmark søgte igjen at vinde Czaren for deres Sag. Danskekongen fali ind i Sverrig, og de Fyrstes Hære beleirede Fæstningen Stralsund. Staden var haardt betrængt af Sachserne, og paa det ligeoverfor liggende Rügen var Fyrsten af Anhalt-Dessau landet med de preussiske og danske Regimenter. Kun totusinde Svenske forsvarte Øen. Da førte, under Nattens Beskyttelse, et ringe Fartøi Kongen tilligemed Poniatowsky og nogle Flere over fra Stralsund, og han besluttede næste Nat at angribe den sexgange overlegne Fjendes, som han troede, endnu ikke forskandsede Leir. Dagen var forgangen, en mørk, stormende Novemberaften var fulgt derpaa. Kongens Følge havde, for at hvile nogle Timer før Træfningen, indtaget nogle Hytter, og det Huus, som var anviist den polske General, laae tætved Stranden. Strømmens hule Brusen foer over det baltiske Hav, hvis Bølger tordnende sloge mod den stenige Strand, saa store Draaber pidskede paa de lave Hyttevinduer. Modig længtes han efter nogle Timers Slummer, og kastede sig paaklædt, paa noget Straa, hvoraf man i den Skynding havde redt ham et Leie. Men Elementernes Larm tillod ham ikke at sove. Uro-

lig kastede han sig hid og did, tænkende frem og tilbage. Han ihukom Moina og hendes Løfter, og sank omsider i hiin Tilstand mellem Søven og Vaagen, hvori Sjelen halvt tilhører Virkeligheden, halvt det Overjandselige. I denne Halvslummer saae han en Skikkelse for sig; den blev stedse tydeligere; nu gjenkjendte han den — det var Moina. Hun bøiede sig over ham og sagde: „Hvi est Du saa bedrøvet, Udvalgte? Vel er det mørkt om Dig, og inden det dages, vil Jorden være farvet af Blod, men fører Veien til Høihed ikke gjennem Blod og Mørke? Staae tætved Kongen, at hans Skjebne kan opfyldes, og Din, og min ogsaa. Saa faaer Du det sidste Pant, jeg har lovet Dig. Mærk Dig mit Ord: Staae tætved Kong Carl!" Derpaa bares det ham fore, som hun bøiede sig dybere, og trykte Læberne sagte paa hans Pande. —

Samme Øieblik bankede man haardt paa det lille Hyttevindue; Poniatowsky foer op, og et Blik, som han hurtigt kastede om sig, overbeviste ham om, at han var allene. Men udenfor lød de Ord: „Herud, General, herud! Kongen er allerede tilhest!"

I dyb Stilhed marscherede Svenskerne mod Danskernes og Preussernes Leir. Disse meente, Kongen var i Stralsund. End var Solen dybt under Horizonten, og en nordisk Stormnats dybe Mulm skjulte endnu Jorden, da man naaede de spanske Ryttere, som dækkede Leirens Fløi. Med sagte Røst bød Carl Fodfolket strække dem ned, og da dette var skeet, lavede han sig til, stormende at

trænge ind i Teltgaderne. Men Hertug Leopold's Forsigtighed havde ikke betroet sig til dette lette Værn. En bred og dyb Grav laae foran de Angribende. Ved denne Hindring blev Rytteriet ubrugbart, Fodfolket kom i Uorden, Feltvagterne bleve opmærksomme, snart vaagnede de Sovende under deres Telte, og strax derpaa stod en regelret Slagorden ligeoverfor Svenskerne. Det uforudseete Overfald havde forvandlet sig til en almindelig Træfning, Overmagten seirede, og Carl den Tolvtes Krigere flyede over den natlige Egn, forfulgte af Fjenden. Endnu ahnede Fyrsten af Dessau ikke, at han personligen havde overvundet Aarhundredets første Helt, da en dansk Officeer gjenkjendte Kongen blandt de Flygtende, red hen imod ham, og raabte: „Overgiv Jer, Sire, eller I er dødsens!"

Da greb Carl sin Pistol, og skjød den forvovne Angriber ned. Men Danskens Raab havde røbet Monarkens Nærværelse. I tætte Hobe styrtede Preussерne og Danskerne mod ham, og kappedes om den Ære, at gjøre ham til Fange. En mat Musketkugle slog to Tommer dybt ind i hans venstre Bryst, og styrtede ham af Hesten.

Da traadte Poniatowsky, som ikke var vegen fra hans Side i hele Træfningen, hen for ham, og beskyttede den Faldne med sin lynende Klinge. Nogle Krigere af hans Følge omringede den bevidstløse Monark, og saaledes lykkedes det dem, at holde de fremtrængende Fjender fra ham, indtil en Eskadron finlandske Ryttere befriede ham og hans

Redningsmænd. Endnu samme Nat bar et let Fartøi Carl den Tolvte og den ligeledes saarede Poniatowsky tilbage til Stralsund.

Generalen maatte, efter Saarlægernes Befaling, holde sig paa sit Værelse adskillige Uger. Imidlertid antog Stadens Beleiring en stedse farligere Skikkelse. Den lille Troppeafdeling paa Rügen havde maattet strække Vaaben. Fyrst Leopold havde med sine Skarer forstærket de forbundne Hære, til hvilke begge Frederiker, Preussens og Danmarks Konger, vare ankomne. Carl lod sig ikke holde inde længere end i to Dage; men hans magelose Virksomhed var ei istand til at afværge den truende Undergang. Uophørligt sloge Beleirernes Kugler og Bomber ned i Stralsunds Gader; næsten alle Udenværker vare tagne, og da Carl en Dag, i en Række af Timer, havde trodset Døden i en forstyrret, af Fjenden bestormet Skandse, uden at kunne redde den, gav han omsider efter for sine Vaabenfællers indstændige Bønner, og besluttede, at forlade den Fæstning, som ikke mere stod til at forsvare.

Det var Aftenen den 22de December 1715, da En af Folgers Officerer kaldte General Poniatowsky til Kongen. Da nu den neppe Helbredte, med langsomme Trin, traadte ind i Carls Gemak, fandt han ham mod Sædvane siddende ved et Bord. En Armstage med adskillige Voxlys kastede et halvt Lys paa den ulykkelige Helts Træk, og den Indtrædende bemærkede i dem en Blidhed, som ellers var dem fremmed. En Kasse med nogle Pa-

pirer stod aabne hos ham, og en liden Kuffert, som indeholdt en eller et Par Uniformer, syntes nys at være tilpakket.

„Er I helbredt, General? begyndte Carl den Tolvte med usædvanlig mild Stemme, og tilføiede strax: Det glæder mig meget. Natten paa Rügen har kostet mig meget — min troe Kamerad Grothusen ... den gamle Daldorf blev ogsaa derovre."

„Endnu har Gud ladet Eders Majestæt beholde en tro Tjener i mig! svarte Poniatowsky: Jeg forlader Eder ikke, før Raden ogsaa kommer til mig engang." — Da saae Kongen stivt, dog ikke umildt, paa ham, og rystede paa Hovedet. „Ikke saa! sagde han derpaa: Eders forrige Liv har I helliget mig; det er billigt, at det Gjenvundne er Eders Eiendom."

„Hvorledes skal jeg forstaae det, Sire? raabte Hiin: Vil I ikke taale mig længer i Eders Nærhed?"

„Hør mig, Poniatowsky! sagde Kongen, idet han stod op, med fast Stemme: Ei min fødte Tjener er I; Eders Fædreland er et andet, end mit, og Begge have til hver af os en uafhændelig Ret. Ikke Eder paaligger det, at fægte med i mit Arves Riges Forsvar, som er et fremmed Land for Eder, og did fører mig Nødvendighedens Bud. I min Hær var I Kongen af Polens Officeer, og hans Befaling var det, der sendte Eder til mig, hans Bundsforvandt. En Anden er nu Konge i hans

Sted, og aldrig lykkes det mig vel, at føre Stanislaw Leszczynski tilbage paa den Plads, han selv har forsmaaet, i den Ligegyldighed, som Mange kalde Viisdom. Gak da hen, og tilhør Eders Fædreland."

„Hvorledes kan jeg forlade Eders Majestæt efter saamange Aar! svarte Stanislaw med heftigbevæget Stemme: Og vende tilbage til det Land, hvori jeg ikke er hjemme mere? Til det Land, hvis Beherskер maa betragte mig som en Fjende og Majestætsforbryder? Lønner Eders Majestæt saaledes de Tjenester, jeg har viist Eder i Constantinopel, og, at jeg maa sige det, hvad der begav sig paa Rügen?"

„Just derfor, just derfor, raabte Carl utaalmodig og med letrynket Pande: befaler jeg Eder, at forlade mig, og I vil adlyde! Dog — tilføiede han mildere, idet han lagde en Haand paa Generalens Skulder — meen ei, at jeg har glemt Eders Troskab, som togange har reddet mit Liv. Tag her Beviset! sagde han i den dybeste Bevægelses Tone, idet han rakte ham et Pergamentblad: Det er en fattig Konges Skjænk, men dog en kongelig Gave. Brug det, som Eder bedst synes. Og nu Farvel! vedblev han, idet han trykte Generalen raskt til sig: Farvel, gamle Vaabenbroder!"

Derpaa vendte han sig, og gik bort med raske, klingende Skridt. Inden den Bestyrtede kunde svare et Ord, havde han lukket Døren til sit Kabinet. Da faldt Stanislaw's Øine paa Pergamentet, og han erkjendte, at det virkeligen var en herlig

Gave, en Konge værdig. Endnu samme Nat forlod Carl Stralsund i en Fiskerbaad, som maatte ises ud, for at begive sig til Carlskrona, og Poniatowsky ilte paa Sideveie ad Rhinstrommen til.

15.

I Zweibrücken, Carl's tydske Arvefyrstedømme, holdt Stanislaw Leszczynski, den dethroniserede Konge af Polen, sit lille Hof. Med dyb Bevægelse saae Poniatowsky den dyrebare Herre, der modtog ham med hjertelig Glæde. De havde rigt Stof til mange Dages Samtale. Uden Savn og Smerte saae Stanislaw paa sin forsvundne Lykke. Han syntes tilfreds med det, Skjebnen havde ladet ham beholde, og ikke een eneste Gang kom det Ønske over hans Læber, at det Forlorne maatte vorde ham gjengivet. Jo længere Generalen hørte den herlige Fyrstes Tale, desmere tabte sig en vis Uro og Banghed, som han, ligesiden han kom til den venstre Rhinbred, havde fornummet, og da han engang hørte ham omtale Kong August uden Nag og Fjendskab, da Stanislaw ønskede, at Denne maatte have en bedre Lykke paa Thronen, end Skjebnen havde bestemt for ham, da steg et dybt Suk fra Generalens Bryst, som om han følte sig befriet fra en trykkende Byrde. Endnu i Løbet af samme Aften faldt Talen paa Svenskekongens Afreise til Skaane og hans sidste Samtale med Generalen. Da sagde Kong Stanislaw smilende: „Vel har han gjort Ret i, at afskedige Eder, thi de

ville give ham for meget at bestille, til at han skulde kunne tænke paa Polen og paa mig. Han har været os Begge en trofast Ven, Hr. Poniatowsky, thi han har givet os det Bedste, Omstændighederne tillode ham. Dog nei, I er ikke betænkt saa vel af ham. Fattig træder I ud af Eders dethroniserede Konges Tjeneste, og Intet har han at byde Eder, uden dette ringe Fristed."

„Ikke uden Gave har han afskediget mig! begyndte Generalen med nedslaget Blik og usis Stemme, idet han fremtog det Pergamentblad, Carl havde givet ham i Stralsund: dog er hans Gave uden Værdie for mig, saalænge den fattes Eders Majestæts Sanction — thi, som Kongen af Sverrig selv har sagt, Sire, I er min Herre, og endnu er jeg ikke afskediget af min Tjeneste." Rolende tog Kongen Bladet. Længe fæstede han tankefuld sine Øine paa Indholdet; smertelige og dog dyrebare Erindringer syntes at svæve ham forbi, og en let Sky omdæmrede for et Øieblik hans klare, venlige Øine. „Ja, i Sandhed! sagde han derpaa: Det er en kongelig Skjænk, Dig værdig, min Broder Carl! Men jeg er ikke ringere, end Du, skjøndt ingen født Konge, og havde jeg eiet dette Pant, da havde jeg forlængst gjort den Brug deraf, for hvilken Skjebnen syntes at have bestemt det. Jeg takker Eder, General, thi I har gjort, hvad Tusinder havde efterladt. Jeg takker Eder for Eders Tillid til mig, hvorpaa I har givet mig et sjeldent Beviis. Den har ikke skuffet Eder. Tjeneren har jeg tabt i Eder, lad mig beholde Vennen!"

Et Ærinde fra Stanislaw førte Generalen til Paris. Forgemakket i hans Hotel var hartad altid fuldt af Nysgjerrige, som ønskede at kjende den navnkundige Mand. Digtere og Historieskrivere trængte sig om ham, for i hans Samtaler at finde Stof til Digtninger og Fremstillinger. Blandt dem var den unge Voltaire, som af sine Samtaler med Poniatowsky for en stor Deel øste sin „Carl den Tolvtes Historie."

16.

En Eftermiddag lod han sin Dør lukke for et hvert Besøg, kastede sig i en simpel Overkjole, og gik til Den Louvier. Snart stod han for den Gamles eensomme Huus, som han vel med al Grund kunde kalde sin Skjebnes Fødested; det syntes ubeboet og bar synlige Spor af Forsømmelse. Vinden strøg gjennem de sønderbrudte Ruder ind i de tomme Gemakker og dreiede den aabne Dør, saa den peb i sine Hængsler. Haven var groet i Eet. En Deel af Terrassen var falden ned; han steg op paa Levningerne deraf, og stod nu paa det Sted, hvor han for henved tyve Aar siden havde staaet med Moina. Han ihukom, hvad hun dengang havde talt om Stjernerne og deres Baner; han saae op til Sobieski's Skjold og til sin egen Stjerne, som just, blege og utydelige, viste sig paa Himlen. Længe dvælede han her, hensunken i alvorlige Erindringer. Alt var det mørk Nat, da han vendte sig, for endnu at kaste et Blik paa det stille Huus, som han ikke havde betraadt. Da saae han med Forundring,

at et blegt Lys blinkede gjennem Glasdøren, der førte til det Værelse, den Gamle før havde beboet. Han nærmede sig Indgangen og saae ind gjennem de forvittrede Ruder. En Sphynx, lig den, han før havde seet her, oplyste Omgivelsen med et blegt, blaaligt Skin. I det uvisse Lys viste sig en qvindelig Skikkelse, som han ved første Øiekast erkjendte for Moina; men bleg syntes hun og forstyrret. Løst bølgede hendes lange Haar fra Skuldrene til Gulvet, og hun talte snart klagende, snart harmfuld, i hine fremmede, allerede før hørte Toner, til et Noget, hvis utydelige Omrids, ligt et Taagebilled, svævede i Gemakkets Baggrund. Da nu Poniatowsky fæstede sine Øine stivt paa den dunkle Skikkelse, troede han at gjenkjende Husets gamle Herre. Dog syntes det, han saae, ei at være en Levendes Gestalt, skjøndt det i gruelig Ufuldkommenhed efterabede en Levendes Form. Da meente han, der ængstede ham en tung Drøm, og han maatte, ved dristig Nærmelse, tilintetgjøre det Gjøglebilled. Han greb den rustne Klinke, aabnede, og stod nu i Gemakket. Pludseligt straalte Lampeskinnet reent og klart; den uhyggelige Skikkelse henflød i Hallen. Moina vendte sig mod ham, gjenkjendte ham, bød ham velkommen. „O, hvor tydeligt udtaler Skjebnen sig, sagde hun: idet den lod Dig, just Dig, komme, for at ende den bangeste Time i mit Liv! Du har seet ham, Du havde Ret: han er intet reent Væsen!"

„Og hvorfor løsriver Du Dig ikke fra ham? begyndte han: Hvi tør dette Rædselsbilled nærme sig

Dig, naar Du er bedre end Den, der nys har forladt Dig?"

„Du troer mig ikke vel! sagde hun bekymret: O, Du skulde dog mindst af Alle fordømme mig!"

„Jeg er kun et Menneske! svarte Poniatowsky: Og Du kan ikke fortænke mig i, at jeg gyser tilbage for det Uhyggelige, som omgiver Dig. Tør jeg stole paa Dig, som omgaaes med Afgrundens Aander, thi en Saadan er hiint Spottebillede af Menneskeskikkelse, som forsvandt ved min Indtrædelse. Tør jeg fremdeles lade mig lede af Dig, uden at tage Skade paa min udødelige Sjel? Vover Du, at nævne Himlens Herre, og skjælver Du ei for Guds hellige Navn?"

„Hvorfor, sagde Moina stolt og freidig: hvorfor skulde jeg ikke prise den Evige, der har foretegnet mig min Bane i Himlens uendelige Rum, som Dig Din i Jordens smaaelige Labyrinther, indtil Din Tid er opfyldt? Hvi skulde jeg i slaviſk Frygt skjælve for Hans Navn, som har beredt mig en ei uhæderlig Seier i den tungeste Kamp, som vel i dette Øieblik nedskuer paa mig med Velbehag? Fordi det Onde træder mig imøde paa min retfærdige Vei, derfor mistroer Du mig?"

„Vil Du tilgive mig? spurgte Stanislaw: Tak være Dig, at Du har hævet mine Tvivl, thi i Troen paa Dig ligger mit Livs Kraft! Men viis ei den Bøn tilbage, jeg atter har til Dig! Sønderriv de Baand, som ikke gjøre Dig lykkelig — vord min! For reenmenneskelig Idræts levende Færd viger det Uhyggelige tilbage, og kun til den Eensomme træder Fristeren."

„Vil Du da være min Frister? svarte hun smerteligt smilende: En stor Forpligtelse paaligger mig, og jeg vil opfylde den. Aldrig oftere derfor sligt et Ord, Stanislaw! vedblev hun med rørende Mildhed: Kan Du ville bringe mig til Fald, mig, som aldrig gjorde Dig noget Ondt?"

Maallos og bedrøvet stod Poniatowsky for hende. Da vedblev hun: „Det tredie Pant har Du faaet; gjør dermed, hvad Din kongelige Ven har raadt Dig. Kort er Veien, som endnu ligger for Dig. Trættes ei før Løbets Ende. Den, som skal lede Dig, er ikke langt borte."

„Saa seer jeg Dig ikke igjen, Moina, og naar nu Alt er opfyldt, vender Du Dig bort fra mig!" — „Saalænge Du vandrer i den legemlige Verden, svarte Jomfruen trøstende: forlader jeg Dig ikke. Ogsaa Din Stammes Sønner skal jeg omsvæve, usynlig og synlig — indtil — —

I dette Øieblik slukkedes Lampen, Maanen saae ind i Gemakket, men dens Skin faldt ikke mere paa Moina's Skikkelse. Med hurtige Fjed forlod Poniatowsky det uhyggelige Sted, og iilte hjem.

Da hans Dørvogter overrakte ham Listen paa dem, som om Aftenen havde villet besøge ham, fandt han derpaa Navnet: Fyrst Kasimir Lubomirski.

17.

Næste Dag kjørte han til Fyrsten. Med Glæde og Høiagtelse modtog Denne ham, men paa Gjensynets første glade Øieblikke fulgte snart alvorligere Betragtninger. Fyrsten nærede det Ønske, at give Fædre-

landet den udmærkede Mand tilbage; imidlertid kun-de han dog, hverken for sig selv eller for Generalen, dølge de Hindringer, som modsatte sig denne Hensigt. Alt forlængst havde Fyrsten hyldet Kong August, der endogsaa bar stor personlig Velvillie for ham. Dog var det ikke rimeligt, at Generalen turde vente Tilgivelse. Kong August troede dem, som indtil det yderste hang ved hans Modstandere, al Tilgivelse uværdige; men fremfor Alle traf hans Vrede Sta-nislaw Poniatowsky, hvis ufortrødne Virksom-hed i Constantinopel havde lagt ham saamange Hin-dringer iveien, og Fyrst Kasimir maatte tilstaae sin Ungdomsven, at han, hvis han viste sig i den for-nærmede Fyrstes Stater, ufeilbarligt vilde vorde straf-fet som Landsforræder. Tankefuld hørte Generalen paa hans Tale, men da den var tilende, fremtog han det betydningsfulde Pergament, Kong Carl havde givet ham ved Afskeden i Stralsund. Faa Blikke deri vare nok, for at udslette ethvert betænkeligt Ud-tryk af Fyrstens Aasyn, og med glad Forundring sagde han: „Ja, isandhed, det giver Sagen en an-den Skikkelse!"

Efter en Uges Forløb begav Fyrst Kasimir sig tilbage til Dresden, men Poniatowsky fulgte ham i nogen Frastand.

Under et fremmed Navn kom han til Hovedsta-den, og steg af i Fyrstens Pallads. Endnu samme Aften kom Feltmarskalk Grev Flemming, Kong August's første Minister, i dybeste Londom, til Her-ren i Huset, med hvem han underholdt sig i adskil-lige Timer. Generalen var tilstede derved, og da

nu Grev Flemming forlod Palladset, bød Hiin sin Kammertjener holde en simpel polsk Nationaldragt i Beredskab til næste Morgen.

Søndagmorgen havde nærmet sig Middagen, Messen var forbi og Kongen i sine Værelser. Fra alle Sider rullede forgyldte Karosser for Slottets Portal. Efterhaands fyldtes den rigtsmykkede Sal, og lydløs, deels stiltiende, deels sagte hviskende, stod den glimrende Forsamling i Grupper, ventende Kongens Komme.

Da treen en Mand i Kredsen, klædt som en polsk Adelsmand, uden mindste Distinction. Et Belte af Sølvstof omgav den brune Overdragt, hvorunder et hvidt, længere Klædebon med indsyede Damaskesblomster tittede frem. En simpel Sabel hang ved hans Side; dog syntes dybe Indsnit paa dens Greb at vidne om dens Brug i alvorlige Kampe. Mellem det over Brystet aabentstaaende Klædebon viste sig Enden af et sammenrullet Pergamentblad, hvorover den Indtraadte holdt sin høire Haand, som om han vilde bevare en kostbar Skat, medens den venstre løftede Sabelen op, at ei dens Klirren skulde forstyrre Gemakkets Stilhed.

Ingen af de Tilstedeværende besvarte den Indtrædendes Hilsen, hvis simple Dragt stak forunderligt af mod alt det Skarlagen og Guld, der skinnede som Ildflammer i Solen, skjøndt den rolige Værdighed i det udmærket smukke Ansigt og den frie Ynde i hans Bevægelser, syntes at vise, hvor gandske han, i denne høie Forsamling, var paa sin Plads. Kun Grev Flemming og Fyrst Kasimir, som, sagte samtalende, stode i et Vindue, besvarte hans Hilsen,

skjøndt kun i Fraskand og med tilsyneladende Ligegyldighed. Dog vilde Nogle af de Omstaaende bemærke noget andet i de Øiekast, den Sidste, fra Tid til anden, sendte den Fremmede — man blev opmærksommere paa Denne, og kort efter lod det, som En eller Anden af de Tilstedeværende erindrede sig hans Ansigtstræk. Man traadte hviskende sammen. Forundringsfulde Blikke fløi fra alle Sider over til den polske Herre og Hoffolkene begyndte at trække sig tilbage fra ham, saa at han umiddelbart efter stod gandske allene midt i det vide Gemak. Da kaldtes Grev von Flemming ind til Kongen. Faa Øieblikke efter hortes en lydelig Ordvexling indenfor. Man skjelnede Kongens høie, vrede Stemme. Greven talte derimellem, bedende, beroligende. Men ogsaa Kongen begyndte efterhaands at tale sagtere. Det varede en Tidlang. Da traadte en Page ud i Forsamlingssalen, nærmede sig den Fremmede, nævnede sagte hans Navn, og bød ham ind i det indre Gemak. Et Øieblik stod han tvivlraadig. Med lettere Hjerte var han gangen i mangt et Feltslag, end han nu gik til denne Dør, inden hvilken hans hele Fremtid skulde finde sin Afgjørelse. Der randt ham saameget ihu, som han havde gjort den Mand imod, for hvis Aasyn han skulde stædes nu. Fortrøstningens svage Funke truede gandske at slukkes i disse Tanker — da faldt hans Blik paa Pagen, som havde bragt ham Kongens Befaling. Under den blonde Paryks Lokkebygning troede han at gjenkjende Træk, lig dem, af hvilke Lykkens Morgenrøde hvergang havde tilsmilt ham. Ogsaa dennegang forfeilede disse Træk

ikke deres Virkning. Haab og Selvtillid opreiste ham kraftigt, og med faste Trin traadte han ind for sin fortørnede Konge.

Længe varede Samtalen. Utallige vare de Formodninger, Hoffets Herrer meddeelte hverandre med dæmpet Stemme. Forskjellige vare Meningerne om den Skjebne, der vilde ramme Majestætsforbryderen, som selv, med exempellos Forvovenhed, havde lagt sit skyldige Hoved under Hævnens Haand. Dog var der neppe Nogen, hvis Forventning jo blev aldeles skuffet, da nu Fløidørene gik op, og Kong August, med et Mildhedens Smiil, som forklarede hans mandigskjønne Ansigt, holdende General Poniatowsky ved Haanden, traadte blandt de Forundrede.

Kongen stod, da Generalen indtraadte, efter sin Sædvane, høitopreist i sit Værelse og saae med en Dommers Alvorlighed paa ham. Ofte har Stanislaw Poniatowsky sildigere tilstaaet, at Kongens høie, af al den høieste Værdigheds Pomp omgivne Gestalt, hans Ubevægelighed, hans fyrige Øies skarpe Blik, gjorde et dybt, og, under disse Omstændigheder, ikke frydeligt Indtryk paa ham, saa at han, ude af Stand til at tale, bøiede sig dybt, og, ventende August den Andens Tiltale, blev staaende for ham.

Uden at gjengjelde Generalens Hilsen med den huldrige Værdighed, der var ham egen, sagde derpaa Kongen i langsom Tone: „Hvad har bevæget Eder, Hr. Poniatowsky, til at fremtræde for Os, inden I har retfærdiggjort Eder og forvisset Eder om Vor kongelige Tilgivelse? I har gjort et betænkeligt

Skridt, og maa tilskrive Eder selv de Følger, det kan have."

„Sire! begyndte Stanislaw, som imidlertid havde fattet sig, beskeden men frygtløs: Jeg kommer, at bringe Eders Majestæt en Hylding, som vel kommer silde —

„Som kommer vel silde, til at optages naadigt!" afbrød Kongen ham.

„Kong Stanislaw var min Velgjører, Sire! Ikke Eder, ham havde jeg svoret Troskabseeden. Torde jeg vende mig fra ham, inden han havde afskediget mig? Mange Aar, rige paa Glæde og Lidelse, bandt mig til Kongen af Sverrig — hvor er den Hædersmand, som i Nøden forlader Den, der i gode Dage gjorde ham vel?"

„I mener vel hiin Tid, da Freden ved Altranstädt blev sluttet? afbrød ham Kongen atter med neppe undertrykt Bitterhed: Ja, Mindet om dette Tidsrum tiltaler Os endnu gandske levende i Sporene af det, den Hær har svet, ved hvilken jo ogsaa I befandt Jer. Denne Tid skulde I allermindst kalde Os i Minde, Hr. Generaladjutant hos Kongen af Sverrig. Den erindrer Os tillige om den ulykkelige Patkul's Skjebne, en Erindring, som let kunde vorde fordærvelig for Eder. Mangen Liighed finde Vi i det, der angaaer ham og Eder, og ved en Sammenligning vilde Fordelen isandhed ikke være paa Eders Side."

„Gud allene er Kongernes Dommer! svarte Generalen: Og det tilkommer ikke mig, at forsvare, hvad jeg ingen Deel har i. Sandt er det, at det, jeg er kommen at overrække Eders Majestæt, er bleven mig

givet af den svenske Konge, og skulde mit Blod flyde som Hævnoffer for Patkul's, da vilde jeg aldrig angre, at have stolet alt formeget paa min Konges Hsimodighed, men underkaste mig min Skjebne, saasnart nemlig mit Fædrelands Senat og Ridderskab have dømt den frie Adelsmand."

Ved de sidste Ord farvedes August den Andens Kinder. Han syntes at ville sige Noget, men hastigt undertrykkende det, saae han en Tidlang mørkt paa den Talende, og begyndte derpaa: „Et Budskab fra Carl til Os? Har han forglemt, at Skydsets Torden herefter er den eneste Stemme, hvori Vi underhandle? Tilmed har han valgt sit Sendebud ilde, og Sendebudet selv kan være ilde nok faren."

„Det, jeg byder Eders Majestæt, er min Eiendom, sagde Poniatowsky: og min frie Villie lægger det for Eders Majestæts Fødder. Det er ikke Verden ubekjendt, at jeg har gjort de Herrer, jeg valgte mig, ikke ubetydelige Tjenester. De have givet mig min Frihed; jeg vender tilbage til Den, som mine Medborgeres almindelige Stemme giver Herreret over mig idag, og jeg begynder min Hylding, ei med Ord allene, men med Gjerning. Kast et Blik paa dette Blad, Sire! tilføiede han, idet han knælende rakte Monarken Pergamentet: Og Eders Majestæt ville afgjøre, hvorvidt det fortjener at modtages."

August havde udfoldet Rullen. Det første Blik, han kastede derpaa, overbeviste ham om, at han i sine Hænder holdt det Originaldokument, hvori han egenhændig havde frasagt sig Polens Throne, da Nødvendighedens Jernhaand laae tungt paa

ham. Nogle Øieblikke holdt han det Blad hen for sig, som mindede ham om hans Livs tungeste Time. Derpaa gjorde han en hurtig Bevægelse, som om han vilde tilintetgjøre det, men strax tilbagevendende inden den kongelige Anstands Skranker, bemestrede han sin for rask opbrusende Følelse, sammenrullede Bladet langsomt, fæstede derpaa et skarpt Blik paa den Knælende, og sagde: „Stat op, Stanislaw Poniatowsky! Vel er I kommen silde, men det Gode kommer aldrig for silde. I har været Eders Herre en trofast Tjener; vil I ogsaa være Os saa troe, som Begyndelsen lader Os haabe?"

Stum kysede Generalen Kongens Haand. Da nu Fløidørene aabnedes, og August treen ud med den Benaadede blandt de forsamlede Hoffolk, sagde han: „Vi foreslille Eder General Poniatowsky, I Herrer, og bede Eder, I ville betragte ham som en vakker, Os synderlig elskelig Adelsmand!"

18.

„Hvad jeg endnu vil have at sige Dem — vedblev min gamle Onkel, som nu iilte mod Udgangen af sin Fortælling — er tildeels almindelig bekjendt i vort Land, og behøver derfor kun løselig at berøres. Lad mig derfor i muligste Korthed berette Dem, hvorlunde Stanislaw Poniatowsky retfærdiggjorde Kong Augusts gunstige Modtagelse, og under ham og hans Søn hurtigt steg iveiret, indtil han omsider naaede det høieste verdslige Embed og blev Kastellan i Krakow. Noget udførligere vil jeg derimod endnu fortælle,

hvad der staaer i Forbindelse med Sagnet om den hemmelighedsfulde Jomfru:

En Aften begav Kastellanen sig til den gamle Hovedstads Kathedralkirke, for at bivaane Vesperen. Efterat Gudstjenesten var endt, og den største Deel af Menigheden allerede havde forladt Kirken, afskedigede han sit Følge, og nærmede sig sin Skytspatrons Gravsted, for at forrette sin Bøn ved den sølverne Cenotaph. Det var allerede bleven mørk Aften; kun den rigtsmykkede Lampe oplyste Kapellet og den af Engle baarne Thronhimmel; to bedende Qvinder befandt sig tillige med ham paa det hellige Sted; den Ene knælede paa Gravmælets Trin, den Anden stod i et Hjørne, halvskjult af den uhyre Baldachins folderige Forhæng, medens et anseeligt Følge udenfor syntes at vente paa deres Herskerinde. Ligeoverfor den Første tog Kastellanen sin Plads, og forrettede sin Andagt. Da han derpaa stod op, og vilde forlade Kirken, treen den Anden, med rask, dog hørligt Fjed, frem af Fordybningen hen imod ham, og greb hans Haand. Da han nu saae op, var det Moina's Ansigt. Bleg, som stedse, dog i overjordisk Skjønhed, stod hun for ham i Lampens Skin, og pegede paa hende, som knælede ved Gravmælet.

Overrasket vilde Kastellanen just ved et Udraab afbryde Stedets hellige Stilhed. Da bød hun ham Taushed, idet hun lagde Fingeren paa Læberne, pegede endnu engang paa den Bedende, udbredte derpaa, som velsignende, sine Hænder over Begges Hoveder. Derpaa vendte hun sig, idet hun med et Vink forbød ham at følge efter, og strax derpaa for-

svandt den høie Skikkelse i Kirkens dunkle Sidegange. Men da nu den Ubekjendte stod op, og flygtigt hilsende vendte sig mod Naboen, saae han et engleskjønt Ansigt, og for første Gang bares det ham fore, som han kunde glemme det Uopnaaelige.

Kort efter gjenkjendte han, ved Hoffet i Warschau, en Fyrst Czartoryski's Datter, sin Naboeske i Kirken. Ikke længe kunde han med Ligegyldighed see paa den fortryllende Mø, som Moina havde betegnet ham. Efter et kort Frierie førte han Prindsessen hjem, og En af dette Pars Sønner var det, som besteg Thronen under Navn af Stanislaw Augustus.

Mange Aar efter sygnede Kastellanen, syg og aldersvag, paa det Leie, hvorfra han ikke skulde reise sig igjen. Tjenere, Læger og Præster omringede den døende Olding. Da traadte en Nat, just som Klokken slog tolv, en høi Qvindeskikkelse ind i Gemakket og skred frem mod den Dødssyges Seng. Hendes Træk vare alvorlige, dog ungdommelige, og Stanislaws matte Øie gjenkjendte, ved første Blik, det skjønne Billed fra længstfremfaren Tid. Han gav de Tilstedeværende et Vink at fjerne sig. Længe varede Samtalen, og da Husfællerne igjen kom ind, fandt de Herren allene og i heftig Bevægelse. Ingen af de Spørgsmaal, man gjorde ham angaaende det sælsomme Besøg, har han besvaret, og først da man, for at adsprede ham og føre lyse Billeder frem for hans i Dødskampen bævende Sjel, begyndte at tale om hans Søn, hvorlunde han med raske Trin gik Veien

til Storhed, og nu snart vilde have naaet det Høieste paa Jorden, opløftet af Catharina's almægtige Arm, vinkede han afværgende med Haanden, og sagde med bristende Stemme: „Man skal ikke rose Dagen før Aften, men Herrens Villie skee!"

Det var hans sidste Ord. Endnu inden Morgenen dæmrede, fulgte Carl den Tolvtes Vaabenbroder, Augusternes agtede Tjener, efter dem til hiint Land, hvorhen de vare forudgangne.

(Alexander Bronikowsky.)

Fugleskydningen i Ciney.

Ciney er en liden gammel Stad i Bispedømmet Lüttich, og aarligt pleiede man her at feire en Drengefest. Om man gjør det endnu, veed jeg ikke. Dagen efter Pindse samledes alle Ynglinger under sexten Aar paa en stor Plads, og øvede sig i at skyde med Bue efter en Fugl, som var opsat paa en Stang. Den, som skjød den ned, blev Fuglekonge, og var berettiget til at føre den Mø, han elskede, til det paafølgende Gilde og Bal. Dette Gilde blev foranstaltet af alle Byens unge Piger, saaledes, at Hver af dem leverede een Ret, det Fineste og Lækreste hendes kunstrige Haand formaaede at tillave. Saasnart nu det Budskab kom, at Fuglekongen nærmede sig, traadte

hver Pige med sin Ret udenfor Døren, ventende paa den unge Helt, som skulde afhente hende. En Fremmed, som i dette Øieblik var kommen gjennem Gaderne, hvor, paa begge Sider, appetitlige Retter, holdte af appetitlige Piger, dampede ham under Næsen, maatte troe sig hentryllet til Schlaraffenland. Seierherren kom, og valgte Den, hans Hu stod til. De af hans Legebrødre, som næst ham, havde udmærket sig meest, benyttede sig af samme Valgret. Parviis droge de nu, naar Veiret var smukt, ud paa en grøn Plads; i modsat Fald op paa Raadhuset. En Trommeslager aabnede Toget, en Herold fulgte efter med den nedskudte Fugl. Derpaa kom Fuglekongen, smykket med en Sølvfugl, som hang ved et Baand om hans Hals; ved Siden af ham gik hans Dronning. Fløiter og Piber ledsagede dem. Efter dem fulgte de Øvrige Par for Par. Over Borde bleve de opvartede af de Gamle, der den Dag vare ligesaa glade som Børnene.

(Meth. Müller.)

Digteren Byron's sidste Kjærlighed.

(En af de Grækere, som havde kæmpet i Messolunghi, og med Flere slaaet sig igjennem Tyrkehæren, fortalte ved et Aftengilde, som man gjorde til hans Ære i Genf, følgende Begivenhed, der havde tildraget sig i førstnævnte Stad et Aarstid før Lord Byron døde:)

Da Byron en Dag kom fra Jagt, hørte han i et Huus En spille paa Claveer, og ledsage Spillet med en høist behagelig Stemme. Saavel Instrumentets Sjeldenhed i dette Land, som Stemmens Skjønhed, satte ham i Forundring. Han standsede; Sangen tang saavel som Strengelegen, og Sangerinden traadte ud paa Balkonen. Hvor henrykt blev Byron, da en Skikkelse viste sig for ham, hvis Deilighed overgik Alt, hvad han endnu havde seet af Skjønhed. Han tiltalte hende paa Nygræsk, idet han takkede hende for den Fornøielse, hun ved sit Spil og sine melodiske Toner havde forskaffet ham. Hun besvarte Complimenten paa Fransk, og gav derved et nyt Beviis paa hendes, for en Grækerinde, usædvanlige Dannelse. Gjerne havde Byron fortsat Samtalen længere, men hun drog sig beskeden tilbage. Imidlertid aabnede dette Møde altfor tryllerske Udsigter for Lorden til at lade det beroe ved første Skridt. Han erkyndigede sig om Familien, som beboede Huset, og erfarede, at den smukke Claveerspillerinde var Datter af en græsk Kjøbmand. Da Lorden blev tilbedt af Grækerfolket, faldt det ham ingenlunde vanskeligt at faae Adgang i Huset. Den Henrykkelse, Synet af den unge Grækerinde havde sat ham i paa Gaden, blev ikke formindsket

da han kom i Huset, og lærte ham at kjende hendes Aands Fortrin. Foruden sit Modersmaal talte hun baade Fransk og Italiensk, hvilket sidste Sprog Byron lidenskabeligen elskede. Med sit Kjøns hele Qvindelighed og Blufærdighed nærede hun en sværmerisk Kjærlighed til Fædrelandet; hun var stolt af det græske Navn, og begeistredes, naar hun tænkte paa Forfædrenes Bedrifter.

Byron fattede en heftig Kjærlighed til hende, der først yttrede sig i Diekast, og derpaa luede frem i de meest brændende Ord og Udtryk. Men hun undveeg ham bestandig. Dette var maaskee den første Gang at Byron, med alle sine Bestræbelser for at vække Gjenkjærlighed, forfeilede sin Hensigt. Men jo større Modstand hans Lidenskab fandt, desto mere opblussede den. Han ophørte ikke med at udøse sit elskovssyge Hjerte for Ungmøen, men det hjalp Alt sammen ikke. Byron kunde paa ingen Maade forklare sig denne Gaade, indtil den endeligen løste sig selv.

Da han en Dag besøgte hende, fandt han hende bleg som et Liig. Den dybeste Smerte stod malet i hendes himmelske Træk. Ude af sig selv iilte Byron til hende, og spurgte om Aarsagen til hendes Kummer. Hun svarte ham: „De maa vide, gode Byron, at jeg har givet en Palikar mit Hjerte. Han var min Barndoms Legebroder. Da han sidst drog ud til Hæren, svor jeg ham evig Kjærlighed, og lovede, ei at ville overleve ham, hvis han skulde døe i Felten. Jeg har idag faaet Efterretning om, at han er falden for sit Land; mit Lod er kastet!" Ved disse Ord begyndte hun at vakle. Byron greb

hende; i hans Arme udaandede hun sit Liv. Hun havde taget Gift. Dagen, hvorpaa hun døde, dræbte alle Byron's Glæder. Man skal siden aldrig have seet ham munter.

En Kabinets-Scene af Napoleon's Liv.

Slotspræfecten Hr. Beausset har fortalt følgende interessante Notits:

Josephine, sin Gemals ømme Ægtefælle, skulde være et Offer for Politiken. Skilsmissen var besluttet, den 30te Novbr. 1810 skulde den offentlig bekjendtgjøres. Nogle Dage iforveien vilde Napoleon forberede Keiserinden derpaa. Middagstaflet var tilende. Jeg (Hr. v. Beausset) befandt mig i Forgemakket, da jeg pludseligt fra Keiserens Værelse hørte Keiserinden give et stærkt Skrig fra sig. I samme Øieblik rev Napoleon Døren op og raabte: „Beausset, kom ind, men luk først Gemaksdøren i!" Det gjorde jeg, og fandt ved Indtrædelsen Keiserinden ligge grædende paa Sophaen. „Nei, jeg overlever det ikke!" udraabte hun hulkende. Keiseren sagde til mig: „Er De stærk nok til at bære Josephine over i sit Værelse?" Jeg adlød, og bar hende ned. Keiseren tog Lyset, gik foran, og aabnede alle Dørre. Da vi nu vare komne til Trappen, saae jeg, at den var for smal til at bære Keiserinden saaledes ned deraf, uden at staae Fare for at falde med hende. Napoleon hjalp mig

derfor, og bar hendes Been. For at bære Lyset, kaldte han paa sin Portefeuilleforvarer. Saaledes bragte vi Keiserinden til sit Gemak. Paa Tilbageveien sagde Keiseren dybtbevæget: „Frankrigs og mit Dynasties Interesse gjør Vold paa mit Hjerte. Skilsmissen er bleven en tung Pligt for mig; den Scene som Josephine nys beredte mig, bedrøver mig ret inderlig. Jeg troede, hun havde været af en fastere Caracteer, og var ikke belavet paa saa grændselos en Smerte." Da han sagde disse Ord, stod der Taarer i hans Øine.

Hævnen.

En Tid jeg kan mindes, hvor Alt, hvad jeg saae,
Jeg ønskede ogsaa at eje; —
Vel troer jeg, det Mange som mig monne gaae —
Dog først jeg for min Dør vil feje.

En Skomager boede tætved den Gaard,
I hvilken som Dreng jeg var hjemme;
Og da jeg nys fyldte mit trettende Aar,
Jeg fik et Produkt af hans Remme.
Hvorfor? og hvordan? — det er netop den Sag,
Jeg her Dig paa Riim vil berette:

Det var paa en taagefuld Eftermiddag,
Da jeg og min Søsterlil Mette
I Nabovens Have os listede ud,
Og stjal af hans modneste Blommer;
Hun fyldte sin lille broderede Klud,
Jeg proppede fuld mine Lommer.
Men Mesteren styrtede frem af sit Huus,
Og Mette — hun løb som en Skrædder! —
Saa stille jeg sad, som en flukøret Muus,
Paa Træet og tænkte: hvo redder? —
Mit Smuthul opdagedes — Jammer og Vee!
Jeg tabte med Blommerne Modet.
Da Træet blev rystet, jeg drattede ned,
Af Mund og af Næse flød Blodet.

Jeg maatte, skjøndt nolens, i Værkstedet ind;
Her tog han sin flettede Remme,
Og smurte saalunde mit ængstede Skind,
At jeg det vist aldrig vil glemme.
O Skjændsel! Han trykte sin Fod mod min Bag,
Og hovedskuld faldt jeg i Sandet.
„Ha! tænkte jeg: bie kun! der kommer en Dag,
„Hvor jeg nok skal plumre Dig Vandet!“ —

Min Søster og jeg gik nu daglig paa Raad,
Hvordan vi os vel monne hævne —
Omsider vi fandt paa en passende Daad,
Og den jeg nu netop vil nævne.

Det Vinter var bleven — og fyldte med Snee
Laae Marker og Gader og Tage;
Men da det blev Tøveir, vi hastede ned,
Og rullede hele to Dage
En Sneebold saa stor, at den neppe nok gik
I een af de bredeste Sække;
En Stige vi satte til Huset og fik
Vor Sæk gjennem Tagenes Sprække
Med megen Strabads op til Skorstenens Top.
(Sit tolvte Slag Klokken just endte.)
Vi krængede Sækken — i hurtig Galop
Vor Bold styrted' ned — men vi — rendte. —
Vor Mester ved Arnen i Kjøkkenet stod,
At tænde sin Pibe ved Branden,
Og just, da han stod i den herligste Ro,
Han fik en Trykkerten for Panden. —
I Aske og Snee laae den duftende Mad,
Og Grøden omskabtes til Vælling;
Isiykker gik Potter og Skaale og Fad,
Besvimet laae han og hans Kjælling.
Men Mesteren vaagned' og iled' i Hast
Ved Hjelp af en Stige paa Taget,
Og fatted' nu Grunden, hvi Potterne brast,
Hvi han blev fortumler af Slaget.
Han fnyste af Harme og styrted' paa Stand
Fra Taget til vores Forældre,
Og trods vore Taarers nedrindende Vand,
Vi hørte snart Pidsken at smældre.
Jeg beder Dig, Læser, at ikke Du leer
Ad det, som paa Enden nu kommer —
Thi vid: at vi aldrig os hævnede meer,
Og aldrig fra Næsten sjal Blommer.

(C. F. Julin.)

Smaaedigte

af

Fred. Sneedorff Birch.

See! mellem grønne Blade Ormen spinder
Paa Dødens Liin og hyller sig deri —
Men snart for Morgenrøden Natten svinder:
De snævre Mumiebaand den bryder fri;
Den folder ud sin lette Purpurvinge,
Naar op det skumle Fængsels Dørre springe,
Og flagrer frem af Gravens-mørke Skjul,
Mod Himlens Blaa: en deilig Sommerfugl.

Hvor Dalens friske Roser og Violer
Fortroligt vinke den, i Solens Straaler,
Den boltrer sig i svale Morgenluft
Og qvæger sig ved Blomstens Ambraduft,
Et Forbud paa den milde Sommervarme
Som modner Frugten for den gyldne Høst,
Naar Jorden hviler sig i Solens Arme,
Lig Barnet, ved den ømme Moders Bryst.

Saa næres og en Orm i Skjaldens Indre
Og gnaver stille der ved Dag og Nat:
Thi ak! hans Idealer flyede brat
Og dunkelt Phantasiens Stjerner tindre —
Hvorhen han skued' end paa Livets Vei,
Den hede Længsel fandt dog Maalet ei.

Men Smerten ind i Tankens Nat sig spinder
Og i det lune Svøb den Hvile finder;
Den sover ind, men vaagner glad paany
Og seer forvandlet Nattens Taage flye:
Snart flagrer Digtets venlige Sylphide
Blandt Æthrens gule Roser, Lilier hvide,
Og minder om en evig himmelsk Vaar,
Hvor Jordelivets sidste Mislyd tier
Og smelter hen i rene Harmonier,
Hvor Aanden luttret frem af Støvet gaaer
Og Vingen fri i Morgenrøden slaaer.

Saa flyver da I Sommerfugle smaae
Som Skjalden fostred' i sit eget Indre —
Frisk! Tumler Eder lystigt i det Blaae,
See Himlens gyldne Blomster venligt tindre!
Ei frygte I, naar Somrens Gud maa flye
Og Vintren truer med sin mørke Sky:
Til et beslægtet Hjertes lune Kammer,
Hvor Phantasiens lyse Kjerte flammer,
Did kan I freidigt under Stormen tye
Og sikkert finde venlig Skjærm og Ly.

Pilene.

— Es scheinen die alten Weiden so grau.
Goethe.

Aftensolens røde Gnist
Gjennem Vestens Skyer flammer:
Mat belyst, paa Marken hist,
Staae de løvbeklædte Stammer;
Sølvgraae, trætte Gubber liig,
Som til Gravens tause Hvile
Stunde ned, de gamle Pile
Vinke Skjalden hen til sig.

Tidt, med dybtbevæget Sjel,
Vandred' han paa Marken ene,
I den svale Sommerqvæl,
Under Eders ranke Grene.
I var ham saa sælsomt kjær
Og han troede at fornemme
Et beslægtet Hjertes Stemme,
Naar I suste, gamle Træer!

Alferne, bag runkne Bark,
Bygte sig de lune Hytter,
Som, i Høst, paa nøgne Mark,
Dem mod kolde Storm beskytter;
Til de hulde Aanders Sang
Skjalden lytted' i det Fjerne:

Dybt fra Marvens hule Kjærne
Den, lig Æolsharper klang.

Og han saae, i Maanens Glands,
Dem paa lette, sølvblaa Vinge,
Flokke sig til natlig Dands
Og paa Marken lystig springe;
Ei de flyede naar han kom:
Sympathetisk bæved' Strængen
Til de søde Smaae paa Engen,
Hvor de glad sig tumled' om.

Thi en dyb, en hellig Aand
Sig i Harpens Klang bevæger,
Som, med øm og kjærlig Haand,
Gyder Trøst i Livets Bæger;
Underpant, fra Himlens Øe,
Paa et Liv for Evigheden,
Selv om Alt forgik herneden,
Er den huldе Sangens Mø.

Med sin Moder, Aandens Barn
Skal, paa lette Purpurvinge,
Spræng alle Støvets Garn
Og mod Æthren fri sig svinge:
Thi som Træet Roden slaaer
Dybt i Jorden, men sin Krone
Løfter høit mod Himlens Zone,
Støvets Søn paa Kloden slaaer.

Alfer! I er Sangens Børn:
Eders rene Melodier
Suse gjennem Livets Tjørn
Sødt, lig Sphærers Harmonier.
Skjalden selv er Markens Piil,
Aander bygge bag hans Qviste;
Ene han kan Runen riste,
Som forvandler Graad til Smiil.

Maanen med sin blege Kind
Dukker frem bag Skyens Rifter,
Og den svale Aftenvind
Underlig i Løvet vifter;

Ak, snart suser den ei meer
Gjennem Bladet, from og stille,
Snart de Vinterstorme vilde
Rase i de nøgne Træer.

Og vel mangen Stamme huul,
Hvor de hulde Aander søgte,
Mod Orkanen, Ly og Skjul,
Knækker den og de maae flygte —
Ja, saa er det — Alt paa Jord
Tidens Bølger med sig rive:
Aanden, ene den skal blive,
Som i Støvets Hjerte boer!

Kommer da, I Alfer smaae,
Ind i Skjaldens lune Kammer!
Folder ud de Vinger blaae,
Hvor fortrolig Lampen flammer.
Harpen lad, i Eders Haand,
Sødt, om Fortids Glæder, klinge
Og, paa lette Æthervinge,
Løft mod Himlen Skjaldens Aand!

De fire Ædelstene.

Fire Ædelstene er min Lykke,
Kunde jeg med dem min Tinding smykke,
Salig da jeg vilde prise mig.
Jordens, Himlens Farver de forene —
Vel de trende har jeg, men den ene,
Hulde Pige, fandt jeg kun hos Dig.

Grønt det høie Græs for Vinden bølger,
Naar Dit Øie hen ad Marken følger:
Grøn er Somrens lyse Høitidsdragt;
Selv naar Vintrens Lagen Alt omhyller,
Sødt det Eviggrønne Blikket tryller:
Grøn er Haabets funklende Smaragd.

Rød er Solen, naar i Qvæl den dukker
Ned bag Skyen og sin Fakkel slukker,
Pigens hulde Kinder er Karmin;
Rosen blusser rød naar den i Vaaren,
Fra sit Blad nedryster Himmeltaaren:
Rød er Elskovs glødende Rubin.

Blaat sig Himlens hvalte Telt udspænder,
Hvor den lyse Dagens Kugle brænder,
Klædt i Blaat de blye Kjærminder staae;
Blaa er Bølgen som vort Land omslynger,
Hvor, lig Svanen, stolt sig Snækken gynger:
Mindets blinkende Saphir er blaa.

Hvidt er Liliens rene Nektarbæger,
Sødt den milde Farve Viet qvæger,
Hvidt er Diamantens klare Skjær —
Hvad er Haabet, Mindet, Kjærligheden,
Naar ei Sjelens Reenhed, Hjertefreden,
Uskylds hvide Engel staaer os nær?

Søger Du forgjæves i det Høie
Trøstens Stjerne — fæst Dit vaade Øie
Paa Dit Hjertes hvide Diamant:
Luttret vil det Grønne, Blaae og Røde,
Hele Himlen straale Dig imøde,
Huldt forenet, fra den slebne Kant.

Æblet.

De skjønne, røde Æbler hænge
I Nabohaven, Barnet stod
Begjerlig der og stirred' længe —
Omsider dog det fatter Mod:
Som tænkt, saa gjort: det kravler op
Og sidder snart i Træets Top.

Dog, mens det, lig en Usurpator,
Stolt skuer fra sin Throne ned,

Da kommer dets Herr Informator
Med bistre Blik og snare Fjed:
„Vanartige, giv Frugten hid
„Og tænk paa Eva's Æblebid

„Din Lod vist eengang Galgen bliver,
„For første Skridt i Synden skjælv!",
Saa talte han med hellig Iver
Og — — — — spiste Æblet selv.

Den hvide Rose.

Den samme Nat vor Frelser blev forraadt
Da gik han ene i Gethsemane,
Bedrøvet indtil Døden, og hans Sveed,
Lig Blodets tunge Draaber, sank til Jorden.

En hellig Taushed hviilte overalt:
Naturen sørged' ved den Nenes Smerte:
Vemodigt suste Sølverpoplens Blade
Og Taarepilen sanked' ned sin Green.

Og midt i Haven stod en Rosenbusk;
Den saae hans Hjertes Angst da fromt han bad:
„Min Fader! Var det muligt, o da tag
Den bittre Dødens Kalk fra mine Læber:

Dog ikke Din Villie og ikke min!" —
En Taare trilled' ned i Rosens Bæger —
Da blegnede dens friske Purpurkind,
Og hvid den bævede i Natteluften.

Og Christus saae den fromme Blomst og sagde:
„Naar jeg forlængst er vandret til min Fader,
Da blomstre du endnu paa Jorderige
Og minde Støvets Hjerter om min Qval."

Fra den Tid af den hvide Rose spirer
Trindt i Naturens Egne og tilhvisker os,
Med blege Læber, stille, from og blid:
„Glem ei Din Frelsers Lidelse og Død!“

Svanesang.

Det mørknes — bag Skyerne Solen sank,
Snart skinner den atter i Østen blank,
Snart stiger jeg did paa Aandernes Karm
Og Bølgerne sagtnes i stormende Barm.

Der ligger mit Liv i Stjerneskjær
Og Evigheds store Morgen er nær,
Der hænger min Harpe i Aftenens Glands,
Omvunden af grønnende Laurbærkrands.

Snart er udslettet mit sidste Spoer:
Et Lyn, jeg bort udi Stormen foer;
Men Skjalden lever end i sin Sang,
Forgjæves ei her min Harpe klang.

Farvel da, farvel du mørke Jord!
Snart mellem de tindrende Stjerner jeg boer. —
Men Livets bedste Rose jeg brød,
I Himlen er Hvilen mig dobbelt sød.

Jeg blunded' jo ved den Elskedes Bryst,
Jeg sang jo om Kjærligheds salige Lyst,
Jeg tømte jo Glædernes Bæger ud,
Høit over Skyen jeg møder min Brud.

Jeg var paa Jorden den fremmede Fugl
Som sad og qviddred', bag Løvets Skjul;
Som maatte døe, naar det fulde Bryst
Ei kunde tolke sin Qval og Lyst.

Dybt dukked jeg ned i Tankernes Elv,
Men aldrig forstod og begreb jeg mig selv,
Og aldrig løftede Sløret min Haand,
Og Ingen mægted' at fatte min Aand.

Men dybt jeg følte: at Længselens Ild,
Som luer i Brystet, fortærende, vild,
Som aldrig paa Jorden fandt Hvile og Ro:
Skal dæmpes og kjøles i Ætherens Bo.

Jeg følte: at hisset den naaer først sit Maal,
At Draaben, som trilled' af Aandernes Skaal,
Den himmelske Draabe, i Legemets Skal,
Forædles til Perle i Skyernes Sal.

O glemmer, I Elskte! ei reent Eders Skjald,
Til engang vi samles i straalende Hal.
O mindes da, Venner! stundom mit Qvad,
Naar Maanen forsølver det glimrende Blad.

Jeg sang jo saa ofte for Eder i Qvæl,
Naar Solen sank ned bag det rødmende Fjeld —
Den daler — som den jeg fuldender min Gang;
Mat dirrer de brustne Strænges Klang.

I Lunden jorder de trætte Been,
Og hænger min Harpe paa Vaarens Green;
Og hvor jeg lagde den brudte Stav:
Der planter en Rose paa Skjaldens Grav!

Kong Christian den Fjerdes Billed.

En historisk Novelle.

Omtrent i Midten af det syttende Aarhundrede levede i Haag en Dekorationsmaler, som kaldte sig Arentzen. Som Svend havde han reist meget, og opholdt sig længe i Rom, Florentz og Paris. Derfor maatte han være med, naar det kom an paa at dekorere et Huus i den nyeste Smag, og at smykke Lofter og Vægge med Arabesker og rige Forgyldninger. Dette var iøvrigt ikke ret ofte Tilfældet, thi den velhavende, alvorlige Hollænder fandt kun sjeldent Behag i slig forgængelig Flitter.

For at ernære sig, var derfor Arentzen nødt til, i sit Værksted at lakere eller male allehaande mindre Gjenstande. Hans Kone var ung og smuk; hun havde bragt ham en liden Medgift, som satte ham istand til at indrette sig i sin Vaaning og anskaffe de til hans Kunsts Udøvelse nødvendige Ting. De levede stille, og frydede sig Begge ved deres eneste Barn, en udmærket smuk lille Pige paa omtrent sex Aar. De kom næsten aldrig ud af Huset, Kirkegangen om Søndagen og et Par Lystvandringer om Sommeren fraregnede. Paa disse ledte Moderen den lille Datter, idet hun med langsomme Fjed fulgte sin Ægtherre, som gik foran i sin Festdagsdragt, med den lange Spanskrørsstok i sin Haand, og med store, blankpolerede Sølvspænder i sine Skoe.

Saaledes vare syv Aar forgangne, roligt og eensformigt, og maaskee var det just derfor de syntes den vakkre Arentzen saa korte. Da forstyrrede pludseligt en gandske uventet Begivenhed hans huuslige Stilhed. Hans Hustru blev nemlig angreben af en ondartet Feber, og gik kort efter over til det bedre Liv. Maalløs stirrede Maleren ned i den aabne Kiste, og kunde ikke tænke sig det som muligt, at den nu snart skulde lukke sig for stedse, og berøve ham de venlige Træk, der hidtil havde opklaret hans Livsvei. Først da Præsten sagde: „Af Jord est Du kommen, til Jord skal Du vorde, af Jorden skal Du igjen opstaae!" først da traadte den frygtelige Virkelighed ham imøde. Og da han nu kom hjem, og saae sin Datter, saae den Stoel, hvorpaa den Bortgangne pleiede at sidde, saae Rokken staae foran den, for første Gang bedækket med Støv, da brast han i bittre Taarer, og kun med stor Anstrengelse var han istand til at besørge sit Huusvæsen.

Den lille Elisabeth følte naturligviis det Tab, hun havde lidt, hverken saa smerteligt eller saa længe som Faderen. Vel græd hun bitterlig i de første Dage, vel betragtede hun med Afsky, ja med Forfærdelse, de sorte Klæder, da Pigen førstegang vilde give hende dem paa. Dog fandt hun sig snart deri, og legede som sædvanligt i Stuen, skjøndt Sørgegardinerne udbredte en tungsindig Dæmring deri. Hidtil var hun næsten ikke kommen fra sin Moders Side; alle hendes Sysler, alle hendes Lege stode under den Forevigedes Opsigt. Nu var hun pludseligt overladt til sig selv, da hendes Fader, fra Morgen aarle til

Aften silde, var sysselsat i sit Værksted. At hun benyttede sig af sin Frihed, at hun, som en vild Dreng, sløi omkring i hele Huset, vel endogsaa tidt stak sit blonde Lokkehoved udaf Gadedøren, det ville mine milde Læsere finde meget begribeligt.

Elisabeth var af Naturen opvakt og fyrig; kun ved Tvang, Exempel og Vane var hun før bleven bragt til Rolighed. Hendes Overgang til det modsatte Extrem var derfor saare naturlig. Det varede heller ikke længe, før hendes Fader bemærkede den Forandring, som var foregaaen med hendes Klædedragt, hvori hun begyndte at blive meget skjødesløs— en Jagttagelse, som gjorde et høist ubehageligt Indtryk paa ham. Strax efter hans Kones Død havde en Frænke i Flandern tilbudet, at tage den lille Elisabeth til sig; men Arentzen, som ikke gjerne vilde miste Barnet, ei heller, formedelst det ham eiendommelige Phlegma, let kunde fatte en Beslutning, havde vel ikke gandske forsmaaet Tilbudet, men dog ei heller erklæret sig beredt til at tage derimod. Men nu indsaae han, at Pigen ikke kunde have den fornødne Opsigt med Barnet. Han overtalte derfor En af sine Naboerske, en Tapetfabrikants Enke, til at tage imod den Lille, indtil han havde endt et Arbeid, som han just havde fore; saa vilde han selv bringe hende til Flandern.

Naar han havde fuldendt sit Dagværk, smøgede han nu sin Aftenpibe hos Madam Bergen — det var Enkens Navn. Thi saa fik han dog sin lille Elisabeth at see i det mindste eengang daglig.

Saaledes sad han nu ogsaa der, en iiskold Februaraften, med sin Datterlil paa Skjødet. Idet han blæste Rogen af sin Pibe hen for sig, beregnede han, hvorlænge Reisen til Flandern kunde vare, og hvormeget den omtrent kunde koste. Da bankede det pludseligt paa Døren, og ind traadte en Tjener i stadseligt Livree, som bad Maleren, saasnart muligt komme til hans Herre, Hr. Vilhelm Boreel, der havde noget af stor Vigtighed at aftale med ham. Da Arentzen, som sædvanligt, gav sig god Tid, gjentog Tjeneren sin Begjering om Hast, og tilføiede, at der var noget for ham at fortjene. Maleren satte den Lille ned, og lod i Samtalens Løb nogle Ord falde om den Reise, han havde fore; men Tjeneren smiilte og svarte, der blev neppe noget af, da hans Herre havde Arbeid til ham for lang Tid. Arentzen, som allerede havde taget sin Frakke ned af Knagen, og just stod i Begreb med at stikke Armen deri, holdt pludseligt inde: „Saa behøver jeg jo ikke at gaae med Jer, sagde han: thi om otte Dage maa jeg reise." Men Tjeneren hjalp ham hastigt Frakken paa, og sagde: „Naar I har talt med min Herre, kommer I nok paa andre Tanker."

Maleren betænkte sig endnu et Øieblik. Derpaa svarte han, idet han langsomt viskede Støvet af sin Hat med sin flade Haand: „Nu, de Par Trin kan jeg da sagtens gaae med Jer!" og fulgte med Tjeneren.

Denne havde Ret. Efter en Times Forløb kom Arentzen tilbage, begav sig med usædvanlig hurtige Skridt paa sit Værksted, og sagde til sin Svend: at fra næste Morgen vilde de faae alle Hænder

fulde, at han derfor havde maattet antage flere Medhjelpere, idet nemlig et stort Pallads skulde dekoreres, for at modtage en fremmed Gesandt, som ventedes med det første. Han gav ham Farver at rive, og gik derpaa atter hen til Madam Bergen, som just var i Begreb med at gaae tilsengs, og ikke undredes lidet over, at see ham hos sig saa silde. Han sagde hende, at han havde et Arbeide for, som der var noget at fortjene ved, men som hastede meget, hvisaarsag hun maatte antage endeel Syepiger. Han lovede, næste Dag at indkjøbe, hvad der behovedes til Arbeidet, og saa underrette hende om Alt. Derpaa forlod han hende, men blev, til Husfolkenes store Forundring, oppe indtil Midnat. Han overlagde, beregnede, udkastede Tegninger, og skred derpaa igjen, gandske imod sin Vane, op og ned ad Gulvet, med Hænderne paa Ryggen.

Næste Morgen var han igjen hos Madam Bergen. Ham fulgte en Lastdrager, som sukkede under Vægten af alle de Pakker, han bar. Medens nu de kostbare Silkestoffer udpakkedes, og Madam Bergen begyndte at lægge Haand paa Værket, løb den lille Elisabeth med barnlig Travlhed om i Stuen, menende i sin Eenfoldighed, hvor hun dog vilde være lykkelig, naar alle de Herligheder, hun saae, vare hendes.

Da derpaa de prægtfulde Forhæng, tilligemed de dertil hørende Zirater, den bestemte Aften laae færdige til Indpakning, erklærede Arentzen sig særdeles veltilfreds dermed. Men da nu Gardinerne skulde hænges op, lovede Madam Bergen, næste Morgen selv at indfinde sig i Palladset, for at gjøre

det. Men nu var Spørgsmaalet, hvor man imidlertid skulde gjøre af den lille Elisabeth. Thi Arentzen selv havde nok at gjøre i Palladset fra Morgen til Aften. Efter kort Betænkning spurgte Madam Bergen Maleren temmelig sagte, om man ikke kunde tage den Lille med. Arentzen rystede paa Hovedet, men Barnet, som havde hørt hendes Spørgsmaal, sprang med et høit Glædesskrig til ham, slyngede Armene om ham, og slap ham ikke, før han gav sit Samtykke til, at hun fulgte med.

Hun troede sig flyttet til et Trylleslot, og kunde ikke komme sig af sin Forundring. Arentzen, som, ordnende Arbeidet, skred op og ned i Salen, syntes ligesom forynget; hans gulagtige Kolorit havde pludseligt forvandlet sig til Sundhedens friske, røde Farve. Da lød pludseligt drønende Fodtrin op ad Trappen, medens en Hest begyndte at stampe og vrinske i Gaarden. Fløidøren aabnedes, og ind traadte en Mand i Reiseklæder, med klirrende Solvsporer paa de høie Støvler; den før omtalte Tjener fulgte ham. Skjødesløst kastede den Fremmede sin Hat i Vindueskarmen, saae sig et Øieblik om i Værelset, og skred derpaa gjennem de øvrige Gemakker, idet han i Forbigaaende tilnikkede Maleren og de Øvrige en flygtig Hilsen. Betjenten nærmede sig nu, og sagde i en hviskende Tone: „Det er Hr. Gesandtens Staldmester; han skal tage Alt i Øiesyn, og see hvorvidt det er kommet med Arbeidet, thi Herskabet tænker at hidkomme om nogle Dage." Derpaa fulgte han Staldmesteren, og sagde til Denne: „Den Mand hist er Maleren Arentzen; han har anordnet hele Palladsets Dekorationer, og gjort Tegningerne dertil.

Det er en dygtig Mand. Jeg tænker, Hr. Holst, at Gesandten vil være tilfreds med ham."

Staldmesteren nikkede endnu engang skjødesløst ad Arentzen, og sagde derpaa til Tjeneren, som ærbødig holdt sig et Skridt bag ham: „Isandhed, Louis, det er ikke saa ilde, allerhelst da Arbeidet er gaaet saa rask fra Haanden. Vel er Greven bedre vant, men han maa hjelpe sig, saa godt han kan — paa Reiser tager man det ei saa noie."

„Hr. Staldmester! bemærkede Maleren nu, ikke lidet krænket over den ringeagtende Maade, hvorpaa hans Arbeide blev omtalt: Alt er gjort efter de bedste Tegninger, og med den største Omhu; Kongen af Frankrig kunde ikke forlange det bedre — saa vil det vel ogsaa tilfredsstille Deres Hr. Greve!"

Haanligt saae Holst over Skulderen efter Hollænderen. Derpaa løftede han Ridepidsken, og stødte Maleren Huen af Hovedet dermed. „Huen af, godeVen, i Grevens Værelser! raabte han: Maa han end være tilfreds med denne slette Vaaning, saa skal man dog vise ham den Ærefrygt her, som tilkommer ham!"

Uden at forandre en Mine, tog Hollænderen gandske langsomt sin Hue op igjen, og svarte: „Naar mit Arbeid er tilende her, betræder jeg vel neppe Hr. Grevens Værelser mere; men saalænge jeg maler her, betragter jeg dem som mit Værksted, og jeg arbeider stedse med bedækket Hoved." Saaledes talende, satte han sin Hue paa igjen, vendte Staldmesteren Ryggen, og steg op paa Stelladset, for at male Loftet færdigt.

Forundret saae Staldmesteren efter ham, og syntes et Øieblik tvivlraadig, om han skulde lee eller

ærgre sig. Endeligen beed han sig i Læberne, fæstede endnu et truende Blik paa Arentzen, og sagde, idet han vendte sig til Tjeneren: „Er der ogsaa indrettet Værelser for Hr. Doctoren? Smukke og bequemme Værelser, som om de kunne være bestemte for Hr. Greven selv?"

Louis bekræftede dette Spørgsmaal, og Staldmesteren vedblev: „Jeg maa tage dem selv i Øiesyn; Greven har udtrykkeligen befalet mig det. Vel kommer Doctoren ikke med strax, men følger snart efter. For Alting vil Greven, Louis, at der i hans Gemalindes Værelser skal anbringes den største Pragt. Han selv vil behjelpe sig som han kan; men hende maa Intet fattes, thi hun er en Kongedatter, og vant til at behandles som en Saadan." — Tjeneren lovede med et dybt Buk, at besørge Alt paa det Bedste.

„Men vil ogsaa Grevens talrige Tyende finde Plads her?" spurgte Holst videre. — Da Louis ogsaa bekræftede dette Spørgsmaal, erkyndigede han sig om Vogn-Remiserne og Staldene, hvilke han, som han sagde, selv maatte besee. Da han nu, for at begive sig ned i Gaarden, skred forbi Stelladset, hvorpaa Arentzen stod, raabte han leende: „Den gode Hollænder gjør vel i, at trække Huen over de store Øren, men hans Skrig røber dog den Slægt, hvortil han hører." Derpaa gik han, ledsaget af Tjeneren, fløitende ud af Salen.

„Det er en uforskammet Tølper!" udbrød Hollænderen nu. — „Ja tilvisse, det er han! svarte Madam Bergen: Her har Ordsproget vist Ret: Som Herren er,

saa følge hans Svende. Greven, hans Herre, skal jo føre en Pragt, som om han var den første Konge i Verden. Hvilket uhyre Følge bragte han ikke med sig, da han for et Aar siden kom til Holland!"

„Last mig ikke Herren! sagde Maleren: Fører han en Konges Pragt, saa betaler han ogsaa som en Konge. Mild og nedladende mod Alle er han ogsaa, det have vi jo seet sidst, da han var her. Og er han end stolt i sit Hjerte, hvo er da Skyld deri? Viser man ham ikke kongelig Ære, hvor han kommer frem? Forlangte ikke selv Generalstaterne, da han var her først, at hans Søn, som fødtes her, til Republikens Ære skulde kaldes Belgieren? Forærede de ham ikke den kostbare Guldkjæde, som veiede 380 Lod, og ansaae de det ikke for en Ære, at han tog derimod, og lovede at bære den? Ja, rose ikke Alle hans udmærkede Forstand, hans store Belæsthed, hans næsten kongelige Rigdom og hans fyrstelige Gavmildhed?"

Loftsmaleriet var nu færdigt, og da Staldmesteren havde erklæret, at hans Herre alt vilde komme om nogle Dage, maatte nu alt Øvrigt besørges saa hastigt muligt. Da den lille Elisabeth kun var i Veien derved, maatte hun næste Dag blive hjemme hos Pigen. Da nu Maleren om Aftenen kom hjem med sin Naboeske, hørte de, allerede udenfor Dennes Vaaning, den lille Elisabeth græde bitterlig, og fandt, da de indtraadte, den Lille i Kjøkkenet, hvor hun i sin Vildhed havde væltet en Kjedel med hedt Vand og brændt sig. Dette bestemte vor Arentzen til, ufortøvet at tiltræde sin Reise, hvilket nu syntes ham saameget lettere, som hans Arbeide var fuldført.

Imidlertid hindredes han dog fra at iværksætte sit Forsæt saa hurtigt, som han ønskede. Elisabeth tilbragte den næste Nat og de følgende Dage i Smerte og Uro. Som hun nu en Aften sad der paa sin Skammel, grædende og jamrende, traadte Madam Bergen ilsomt ind til hende: „Hurtigt, mit Barn! raabte hun: Herskabet kommer! Jeg vil tage Dig med.“

Da de naaede Palladsets Port, hørte de Hestetramp nærme sig; kort efter kom en Løber med en blussende Fakkel; foran ham reed Staldmesteren, som den lille Elisabeth strax gjenkjendte. Madam Bergen iilte med den Lille ind i Palladset, hvor hun stillede sig ved Siden af Opgangen. Her herskede stor Uro; rigtklædte Tjenere fløi op og ned ad Trapperne, og ordnede sig omsider med store Sølv-Armstager, i hvilke brændte klartlysende Voxkjerter, i to Rækker, for at modtage Herskabet. En af dem anviste Madam Bergen en Plads ved hans Side, hvorfra den lille Elisabeth, til sin store Forundring, fik Øie paa sin Fader, som stod der i sin Søndagskjole, og, ligesom de Øvrige, holdt en Armstage i Haanden. Samme Øieblik rullede en med sex ravnsorte Hingster forspændt Vogn ind i Gaarden. En af Tjenerne sprang til, satte Armstagen ned, og rev Vogndøren op.

Greven steg ud. Det var en stor, smuk Herre, hvis ædle Skikkelse, i Forening med den ham omgivende Pragt, maatte vække Beundring. Han bar en med Zobel foret Reisepelts af mørkeblaat Fløiel, og paa hans sorte Fløiels Reisehue prangede en kostbar Demants-Agraffe. Høihed og Værdighed straalede af hans mandigskjønne Ansigt. Men naar han

hilste, eller talte, var hans Smiil høist indtagende, ja, næsten uimodstaaeligt. I hans Dienkroge og om hans Mund spillede imidlertid et sælsomt Træk, som hans Venner erklærede for et Udtryk af sarcastisk Vittighed, medens hans Fjender ansaae det for et Tegn paa Haan og Trædskhed. Hans blege, af morke Lokker ombølgede Ansigt syntes iøvrigt at forkynde, at han havde havt mangehaande Sjels- og Legemsanstrengelser, og at stormende Lidenskaber ingenlunde vare blevne fremmede for hans Bryst.

Da Greven eller Ambassadeuren, som han ogsaa kaldtes, var stegen ud af Vognen, blev han staaende, for at hjelpe sin Gemalinde ud. Hendes herlige, ranke Vext, hendes skjønne Legemsbygning, vilde have draget Alles Blikke paa sig, hvis ikke hendes deilige Ansigt allerede havde fængslet dem. En med Hermelin rigtbesat Pelts af purpurrødt Fløiel gav hende et, isandhed, kongeligt Udseende; paa sit blonde Lokkehoved bar hun en sort, med et kostbart Ædelsteens-Spænde smykket Fløiels-Hat, hvorfra hvide Fjer nedbølgede. Som hun steg ud af Vognen, greb Greven hendes Haand, og førte hende op ad Trappen. Tjenerne og de Nysgjerrige, som havde trængt sig ind, bukkede sig næsten til Jorden, idet det grevelige Par skred forbi. Endogsaa Arentzen, som ellers neppe pleiede at lette paa Huen, bøiede sin stive Ryg gandske dybt. Greven hilste til begge Sider med vennesæl Nedladenhed, uden at dog hans sorte, fyrige Øines Blik fæstede sig paa Nogen isærdeleshed. Grevinden derimod kastede sine skjønne himmelblaa Øine, snart paa Denne, snart paa Hiin, med ubeskrivelig

Mildhed og Ynde. Eet af hendes Øiekast gjorde saa dybt et Indtryk paa den lille Elisabeths Hjerte, at hun aldrig i sit Liv kunde glemme det.

Ovenfor Trappen stod en Deputation fra Generalstaterne, som havde indfundet sig for at complimentere det grevelige Par. To af dem, Hr. Johan van Gent og Hr. Vilhelm Boreel, førte Ordet.

Nu blev der, efter at Herskabet var forsvundet, en Snakken nede paa Trappen. „Det var en Pragt og Herlighed! raabte En. „Ja, det kan jeg kalde et Herskab!" bemærkede en Anden. „Men hvad betyde Vaabnene paa Vognen?" spurgte en Tredie. „Det med begge Løverne er hendes Vaaben! tog Arentzen Ordet: Hun fører det som Grevinde af Schlesvig-Holsteen, en Titel, som hendes Moder saavelsom hun og hendes Søskende føre, og som Kongen, hendes Fader, har forlenet dem. Men det med Ulvehovederne er Grevens Vaaben."

Imidlertid var det bleven sildigt; Maleren, Madam Bergen og Elisabeth begave sig hjem. Den Lille tilbragte imidlertid hele Natten uden Søvn; deels smertede hendes brændte Haand meget, deels vilde al den Herlighed, hun havde seet, ikke vige fra hendes Øine. Det kom hende føre i hendes Feberhede, som om Grevindens Fjerbusk tilviftede hende Kjøling, og sky skjulte hun sit Hoved i Puden, thi det bares hende føre, som Grevens dunkle, brændende Øine stirrede ind i hendes.

Nogle Dage efter tilbød Madam Bergen en Aften, at tage hende med til Palladset, hvor et Gjæstebud skulde finde Sted. En af Grevindens

Terner, Magdalena Boisen, med hvem Enken var bleven bekjendt, havde bedt hende komme op og gaae hende noget tilhaande, forsikkrende, hendes Pleiedatter kunde da staae ved Døren og besee den hele Herlighed. Elisabeth fulgte med stor Glæde, men kunde i sildigere Aar ikke erindre sig denne Aften saa levende, som den første. Dog ihukom hun, hvorlunde Grevinden, i et straalende, med Ædelstene smykket Klædebon, omgiven af mange Herrer og Damer, havde staaet midt i Salen, medens Greven, i en magelig Stilling, havde siddet i dyb Samtale med nogle bedagede Herrer. Da hun nu vilde begive sig hjem med sin Pleiemoder, og Magdalena Boisen fulgte dem ned, rullede just en Reisevogn ind i Gaarden.

„See, der kommer Doctoren! raabte Ternen: Vi have allerede ventet ham siden igaar." Madam Bergen vilde spørge, hvo da denne Doctor egentligen var, men Magdalena var allerede borte og hidkaldte Betjenterne. En af dem sprang til, og rev Vognsdøren op, medens en Anden iilte hid med Lys. En temmelig stærk Mand af Middelhøide, i en blaa Reisekappe, steg nu ud af Vognen. „Anviis mig mig mit Værelse! sagde han, idet han vendte sig til en af Tjenerne: Jeg seer, her er stort Selskab, og jeg vil ikke blande mig deri, da jeg i dette Øieblik kommer fra Reisen." — „Strax, Hr. Doctor! svarte Tjeneren: Jeg skal hente Nøglen."

Medens dette skete, blev Doctoren staaende nedenfor Trappen, saa Elisabeth fik Leilighed til at betragte ham nøiere. Hans godmodige, forige Ansigt

havde noget særdeles venligt, og hans store blaa Øine fæstede gjennemtrængende Blikke paa alle Omstaaende. Da han saae den lille Elisabeth, nærmede han sig hende. „Et deiligt Barn!" bemærkede han paa Hollandsk: „Men hvad fattes hendes Haand?" spurgte han videre, idet han greb den Lilles Haand, og betragtede den nøie. „Hun har brændt sig!" fik han til Svar. — „Og hvad har I brugt derfor?" — Madam Bergen nævnede det Middel, hun havde anvendt. „Det er gandske godt! svarte Lægen: Men jeg vil opskrive Eder Noget, som skal hjelpe inden nogle Dages Forløb. Folkene her i Huset vide jo vel, hvor I er at finde. Godnat, Du kjære Lille!" tilføiede han, idet han klappede Elisabeth paa Kinden. Derpaa gik han op ad Trappen.

Allerede næste Morgen bragte en Tjener Lægens Recept, og neppe havde Elisabeth faaet den nye Salve lagt paa Saaret, før hun spørede Lindring. Et Par Dage efter var al Smerte forbi. Nu besluttede Arentzen at tiltræde sin Reise til Flandern. Madam Bergen meente imidlertid, det var hans Skyldighed, at takke Hr. Doctoren for hans Artighed, til hvilken Ende hun raadte ham, at gaae med den Lille til Palladset. Han var villig dertil, og begav sig paa Veien med den pyntede Pige.

Tilfældet føiede det saa, at Lægen kom dem imøde allerede paa Trappen. Aldrig saasnart fik Elisabeth Øie paa ham, før hun løb hen til ham med det Udraab: „See, see, Fader! Der er Hr. Doctoren!"

„Ei, det er jo min lille Patjentinde! smilte Lægen: Hvem vil Du da besøge her?" — „Dig!" svarte den Lille frimodig, medens nu ogsaa Arentzen nærmede sig, for at takke. Doctoren havde imidlertid betragtet det ifandhed deilige Barn med stor Opmærksomhed, ja, med en vis Forundring. Han bad Faderen tillade ham, engang at bringe den Lille til Grevinden, som holdt meget af Børn. Arentzen svarte, han havde besluttet, næste Morgen at reise med sin Datter til Flandern. „O, saa lad hende gaae med mig strax! raabte Doctoren: Om et Par Timer kan I hente hende igjen."

Maleren havde ikke noget derimod. Ved Lægens Haand hoppede Elisabeth op ad Trappen. Med en ubeskrivelig Længsel stod hun, efter faa Øieblikke, for det Paradiis, som skulde aabne sig for hende. Fløidørene aabnedes, og nu traadte de ind i et Forgemak, hvor fire eller fem rigtklædte Tjenere sadde ørkesløse med korslagte Arme. Men da de saae Doctoren, sprang de Alle op; En af dem tog mod hans Kappe og Hat. „Er Hr. Greven hjemme?" spurgte Doctoren. — „De Herrer Deputerede ere hos ham!" — „Men Fru Grevinden er dog at faae i Tale?" — „Hun er inde i hiint Værelse." Lægen nærmede sig Døren med sin Ledsagerinde. Tjeneren aabnede den, og den lille Elisabeth følte sig nu omgiven af duftende Virak, medens hendes Øre hørte en harmonisk Sang, ledsaget af Strengeleeg.

Grevinden sad i en Vindesfordybning, med Ryggen mod Døren. Hun spillede paa Harpe, og sang dertil. Idag bar hun en simpel Kjole af sort Fløiel;

men om Halsen og sine blændende hvide Arme bar hun kostbare Snore af store ægte Perler. Rundtom hende blomstrede, i prægtfulde Vaser, de skjønneste Blomster, som Holland var istand til at skjænke Kongedatteren.

Idet de indtraadte, holdt Grevinden op at spille. „Ha, Sperling! Kommer I endelig! raabte hun: I lader vente længe paa Eder idag! Ulfeld har allerede spurgt efter Eder adskillige Gange!"

Doctor Sperling nærmede sig Grevinden, idet han drog Elisabeth med sig. „Tidt har I, naadige Frue — begyndte han: beskyldt mig for, at jeg altid vender tomhændet tilbage fra mine Udflugter. Idag medbringer jeg Noget til Eder."

„Virkeligen? Nu, saa lad mig see Eders Udbytte!" Ved disse Ord saae Grevinden vist paa ham. „Isandhed! vedblev hun, idet hun greb den lille Elisabeths Haand, og drog hende til sig: I medbringer der noget meget Smukt. Jeg vidste ikke, at I opsøgte slige Blomster. Til hvad Slægt hører vel denne? Man maa vel kalde det en Tusindskjøn?"

„Udentvivl! svarte Lægen: Men hvorhen den saa egentligen hører, naadige Frue, er jeg ikke istand til at angive. Jeg fandt den her i Huset."

„Nu, hvad hedder Du da, Lille?" spurgte Grevinden Elisabeth. Men den frygtsomme Pige gav intet Svar. Med brændende Kinder, færdig at briste i Graad, saae hun forlegen hen for sig. Grevinden klappede hende paa Kinden og satte Mod i hende, men hun forblev ubevægelig.

„I vil have mig til Bedste, Doctor? tog Grevinden omsider Ordet: I bringer mig der et konstigt Automat, og vil indbilde mig, at det er et levende Væsen."

„Den Glands og Pragt, som omgiver Eder, naadige Frue, har forstenet hende!" svarte Lægen. — „Naar saa er, maa jeg vel see, at faae hende kaldt tillive igjen!" svarte Grevinden, og vendende sig til den aabne Dør, raabte hun: „Anna, kom ind!"

En liden Pige, omtrent et Aar ældre end Elisabeth, traadte ind. „Anna! sagde Grevinden til sin Datter: Søg at opmuntre den Lille her; leeg med hende og tag hende med Dig."

Anna greb den lille Elisabeth ved Haanden, og drog hende med sig ind i Sideværelset, hvor begge Børnene snart bleve fortrolige med hinanden.

„Hvo er da den smukke Herre der, med Elephanten om Halsen og den store, stive Krave? spurgte Elisabeth, idet hun blev staaende for et Maleri: Han seer jo ret fornem ud."

„Ja det troer jeg nok! svarte Anna ligesom stolt: Det er Hans Majestæt Kong Christian den Fjerde af Danmark, min Bedstefader!"

Elisabeth, som i dette Øieblik ihukom sin egen Bedstefader, en ærlig Skipper, og havde været af den Mening, at alle Bedstefædre i hele Verden maatte see ud som hendes, stak i at lee. „Hvad? raabte hun: Du har en Konge til Bedstefader? O, jeg mærker nok, Du vil have mig til Bedste!"

„Troer Du mig ikke, saa spørg min Moder! svarte Anna, noget fornærmet: Saae Du ikke, hun har det samme Billed paa Brystet? Jeg har ogsaa et, som Moder har malet. Ak, hun maler saa deiligt! Hun har lært det af Hr. von Mandern, som min Bedstefader lod komme til Danmark — see, her er det!" Hun fremtog et Miniaturbillede af Christian den Fjerde, som hun bar ved en Guldkjæde om sin Hals.

„Er det da en virkelig Konge, som gaaer med Kronen paa Hovedet?" spurgte Elisabeth forundret. — „Jh, Du Tosse! loe Anna: Kronen bær han kun paa Kroningsdagen og ved andre Festligheder; men en stor Konge var han, kan Du troe. Nu er han død."

„Saa er Du vel en Prindsesse, naar man seer sig om!" vedblev Elisabeth; men herpaa gav den lille Anna intet Svar. Hun klappede i Hænderne og vilde, at den afbrudte Leeg skulde fortsættes.

Arentzens lille Datter blev nu stedse dristigere; muntert sprang hun omkring. Omsider vilde hun endogsaa skjule sig i et Sideværelse, men da vinkede Anna ad hende og hviskede: „Der tør vi ikke lege, det er Faders Værelse. Han er hjemme!"

Sky saae Elisabeth sig om, trippede ud af Kabinettet igjen, og sagde: „Er da Din Fader saa slem?" — „Slem? loe Anna: Nei, slem er han ikke, men han kan ingen Støi taale. Han har altid Meget at bestille — der er ogsaa Nogen hos ham, troer jeg." Neppe havde hun udtalt disse Ord, før de hollandske Herrer traadte ud af Kabinettet.

Greven stod inde i Gemakket, til de Alle vare bortgangne. Derpaa løb den lille Anna til ham, greb hans Haand, kyssede den, og gav ham paa mange Maader at forstaae, hvor kjær hun havde ham. Greven klappede hende paa Kinden, og gik med hende ind i sin Gemalindes Gemak, hvorhen ogsaa den lille Elisabeth fulgte dem. Grevinden sad nu paa Kanapeen, og spillede Schach med Doctoren. Men da Ulfeld traadte ind, stod hun op og gik ham imøde. Ogsaa Lægen nærmede sig. Ulfeld rakte ham fortroligt sin Haand, og førte derpaa sin Gemalinde tilbage paa Kanapeen.

„Lader Eder ikke forstyrre ved mig! sagde Greven: Spiller Eders Partie tilende." — „Det er min Fordeel, at vi ikke spille det ud; mit Partie staaer slet." — „Saa gandske slet just ikke! meente Greven, idet han nøie betragtede Brettet: End er ikke Alt forloren." — „Jeg seer ingen Redning! svarte Sperling: Min Skolarinde er vorden min Mester; jeg overgiver mig paa Naade og Unaade." — „Vil I overlade mig Eders Plads?" spurgte Greven. — „I har at befale over min Krigshær, som over mig selv!" svarte Doctoren. Med disse Ord skjød han en Lænestol hen for Greven.

„Det gjælder et Forsøg, om Signora er uovervindelig!" smilte Ulfeld; men endnu inden han tog Plads, bød han sin Modstanderske Schach.

„Ja, naar Du optræder mod mig, saa er det ude!" sagde Eleonora, idet hun trak sin Dronning bort.—

„Det er jo Ridderpligt, at staae den Svage bi! svarte Greven: Eders Spil er reddet, Doctor — Din Springer er forloren, Eleonore."

I dette Øieblik traadte en Tjener ind med Breve, som en Kourer nys havde overbragt. Ulfeld aabnede Depescherne, og overfløi dem, medens Eleonore tænkte over Spillet. Da han havde læst, og hans Gemalinde havde erklæret sig overvunden, tog han Plads hos hende paa Kanapeen. „Hvor Dit Hoved brænder!" bemærkede hun, idet hun lagde sin Svanehaand paa hans Pande.

„Hvor kan det undre Eder, naadige Frue! sagde Doctoren, som stod ligeoverfor, og betragtede det skjønne Par med sine klare venlige Øine: Hvor kan det Andet end brænde i saa hedt et Værksted, hvor der smedes gyldne Tanker! Ivrigt, naadige Herre, vedblev han, vendende sig til Greven: seer I virkelig noget bleg ud idag. Den friske Luft vilde gjøre Eder vel. Den vilde opmuntre Eder, haaber jeg."

„Opmuntre! gjentog Ulfeld med et bittert Smiil paa Brevene, som han imidlertid havde sammenlagt: Jeg har just der faaet Adspredelse nok."

„Bragte disse Breve Dig noget Ubehageligt?" spurgte Grevinden deeltagende. — „Jh, ingenlunde! svarte Greven med et hurtigt flammende Blik, idet en høi Rødme overfløi hans blege Ansigt: De bragte mig tvertimod noget særdeles Glædeligt."

Saaledes talende, stod han hurtigt op, og gik nogle Gange op og ned i Stuen; derpaa vendte han sig igjen til sin Gemalinde, fra hvis Bryst et sagte Suk havde hævet sig. „Vær ubekymret, gode Ele-

nore! sagde han, idet han lagde Haanden paa hendes Skulder og kyssede hende paa Panden: Om intet Ondt møder os, eller om vi foragte det Onde, man tilfoier os, det kommer jo gandske paa Eet ud. Adieu, Eleonore! Adieu, Doctor!" Dermed gik han.

Grevinden og Lægen taug nogle Øieblikke. Omsider tog den Første Ordet: „Ryst ei saa misbilligende paa Hovedet! Betænk de Vanskeligheder, med hvilke min Gemal maa kæmpe. Jsandhed, de mangfoldige Krænkelser, han maa lide, det mislige Forhold, hvori han befinder sig, vore Fjenders Ræenker og vore Venners Modløshed kunne vel forbittre selv det mildeste Hjerte."

„Det kommer mig fore, svarte Sperling med bevæget Stemme: at den Mand, som med Lethed og Kraft styrede Statens Skib gjennem saa mangfoldige Skjær, skulde beherske sine Lidenskaber og ihukomme, at Livets udvortes Tilfælde kun have det Værd, vi selv tillægge dem."

„Ak, Doctor, hvortil disse moralske Sententser! afbrød ham Grevinden: J kjender jo Ulfelds skarpe Forstand og rige Erfaring. J kan ikke sige ham Noget, som han jo selv indseer klarere, naar hans Stemning tillader det. J andet Fald tilbagestøder han ethvert Raad, som den steile Klippe de skummende Bølger."

„Det er just det jeg mener! svarte Sperling: Greven har aldrig kunnet bringe det saavidt, at han har kunnet bekæmpe sin Vrede, sin Misfornøielse. Men tilgiv mig, naadige Frue, afbrød han sig selv:

tilgiv mine Yttringer, som kun fremkaldtes ved den hjerteligste Hengivenhed."

„Jeg kjender jo Eders Tænkemaade!" svarte Grevinden alvorlig. Men kort efter tilføiede hun i munter Tone: „Men vi glemme gandske de stakkels Børn hist. Nu, Anna, er Du bleven ret bekjendt med Din lille Legesøster?"

Anna svarte, at hun havde moret hende saa godt som muligt, men bad tillige Moderen vise hende Noget af sine Smykker og Kostbarheder. Den godlidende Grevinde var strax villig til at opfylde sin Datters Ønske; hun lod sig bringe et Skrin, aabnede det, og de kosteligste Klenodier straalte nu den forundrede Elisabeth imøde. Efter at hun havde seet sig mæt derpaa, tog Grevinden en liden Ring med tre smaae Diamanter, og forærede Elisabeth den. Glad og taknemmelig kysfede hun Grevindens Haand. Da tog Denne en Guldkjæde, befæstede Ringen derved, og hængte den om Barnets Hals. Derpaa førte Sperling den lille Elisabeth ud i Forgemakket, hvor hendes Fader ventede hende.

Allerede næste Morgen tiltraadte Arentzen Reisen med den lille Elisabeth. Lykkeligt kom de til Brügge i Flandern, hvor han overgav hende til Frænkens Omsorg. Derpaa reiste han hjem igjen, vel vemodig, dog med den ham eiendommelige Roslighed.

Hvor kort end Elisabeth's Bekjendtskab med Familien Ulfeld var, havde det dog en vigtig Indflydelse paa hele hendes Fremtid. Hendes tidligere Barndom indtil hiint Øieblik syntes hende kun en

Drøm. Først fra hiin Tidspunct havde Livet faaet Lys og Farve for hende.

Hendes Frænke var Søster af en afdød, anseet Geistlig, og behandledes af sin Omgivelse med stor Ærbødighed. Naar hun fremtraadte i sin stive Søndagsstads, som gjorde hendes uformelige Figur endnu uformeligere, ihukom Elisabeth altid den yndige, smagfuldt klædte Grevindes herlige Gestalt, og da syntes Frænken hende dobbelt hæslig. Dennes smaaelige Forfængelighed og Bondestolthed saarede hende ofte, og hun maatte ideligt foreholde sig selv, hvormegen Erkjendtlighed hun skyldte hende, for at vise hende den Ærbødighed, hun forlangte.

En halvfjerdsindstyveaarig Gubbe, der af Frænkens Broder havde været ansat som Klokker, kom regelmæssigt hver Søndag til Middag i Huset. Han havde i sin Ungdom været Murer, var bleven forskrevet til Danmark, for at arbeide paa Slottet Frederiksborg, og havde derpaa tjent som Soldat under Christian den Fjerde. Opmærksomt lyttede Elisabeth, naar Oldingen fortalte om Grevinde Ulfeld's Fædreland, det skjønne Danmark, om dets rige Marker og store Bøgeskove, eller naar han beskrev hende det herlige Slot, hvorpaa han selv havde arbeidet, men hvis Bygning først var bleven fuldendt under Eleonore's Fader, den af hele Europa beundrede Konge og Helt. Gubben fortalte hende da ogsaa om Kong Frederik den Anden, under hvem Bygningen var bleven begyndt, hvorlunde han om Aftenen havde siddet paa en Steen udenfor Slottet og selv udbetalt Arbeidsfolkene deres Dagløn. Til Beviis lod

han hende see nogle danske Skillinger, som han selv havde faaet af Monarkens Haand.

Denne Olding — Frantz Steiner var hans Navn — bidrog nu ved sine Fortællinger Meget til at give vor Elisabeth en vis, skjøndt kun eensidig og ufuldkommen Anskuelse af Verden. Han var en redelig Mand, besad en sund Menneskeforstand, havde seet sig om i fremmede Lande, oplevet Godt og Ondt, og samlet sig en Skat af Erfaringer.

Elleve Aar henrandt for Elisabeth i saadan Eensformighed, at ingen Dag udmærkede sig fremfor den anden. Nu var hun en Ungmø paa sytten Aar, og ligesaa smuk, som hun havde været som Barn.

Mod Udløbet af Aaret 1660 begyndte en ondartet Feber at gribe om sig i Brügge. Snart udbredte den sig saa stærkt, at det lod, som Dødsenglen vilde afmeie hele Stadens Befolkning. Skræk og Forfærdelse greb alle Gemytter. Da gik pludseligt det Rygte, at en ung Læge, som paa sin Reise til Frankrig var kommen til Brügge, havde reddet en Familiefader, som alle andre Læger havde opgivet. Allerede dette gjorde den Fremmede interessant for vor Elisabeth; men endnu mere gjorde den Omstændighed det, at han var en Dansker, og altsaa en Landsmand af Grevinde Eleonore. Den fremmede Læge lod sig overtale til, at blive nogen Tid i Brügge, hvor det ogsaa lykkedes ham, at redde næsten Alle som betroede sig til hans Kunst. Overalt var man nu fuld af hans Roes, og Elisabeths Hjerte bankede af Henrykkelse, naar hun ihukom den

menneskekjærlige unge Mand, der af Himlen syntes begavet med saa høi Konst, for at redde Staden fra Undergang.

Engang — det var en Søndagefermiddag — var hun allene hjemme. Hendes Frænke var i Kirke. Da traadte en Naboeske, en fattig Snedkerkone, som pleiede at gaae tilhaande i Huset, ind til hende, og sagde, hun var kommen, at spørge Frænken om Raad — det gjorde hende derfor meget ondt, ei at træffe hende hjemme.

„Sagen — vedblev Nabokonen — forholder sig saaledes: I Gjæstgivergaarden ved Siden af min Vaaning boer den fremmede Doctor, som har reddet saamange Menneskers Liv. Nu har ogsaa Sygdommen grebet ham, og han ligger nu der, uden at kunne sige et Ord. Men paa hans Bord har Verten fundet en Seddel, som den Syge har skrevet, da han begyndte at føle sig ilde tilpas, og paa den har han antegnet hvorledes der med ham skal forholdes. Verten har imidlertid, for intet Ansvar at paadrage sig, ladet Doctor Tobiasen kalde, og Denne vil nu lade den Syge skaffe paa Hospitalet, for her at behandle ham efter sin Methode."

„For Himlens Skyld, saa døer den ædle Menneskeven! afbrød Elisabeth den snaksomme Gamle: Og det vil Verten taale? Den vakkre Mand har jo reddet hans Barn!" Konen lettede paa Skuldrene. „Har han da gandske glemt, hvad denne Mand har gjort imod os? spurgte Elisabeth heftigt: Skal han, som har reddet saa Manges Liv, selv hjelpeløs omkomme?"

„Ja — tog den Gamle Ordet: Verten beholdt ham vel i Huset, hvis der kun var Nogen, som vilde paatage sig at pleie den Syge. Hans egne Folk have fuldtop at gjøre med Gjæsterne, og vilde vel, af Frygt for Smitte, vægre sig ved at følge deres Herres Befaling. Saa har han da spurgt mig, om jeg vilde paatage mig den fremmede Herres Pleie, og jeg er kommen, at spørge Mamsel Benedicte, hvad jeg skal gjøre."

„Hvorledes? I kan betænke Eder? spurgte Elisabeth: Gaae, skynd Jer, gode Barbara. Der har I Leilighed til at tjene Eder en Guds-Løn."

„Ja, ja, det er let sagt! svarte den Gamle: Men jeg har fem umyndige Børn, som ei have anden Forsørger end mig — om jeg nu bringer Sygdommen hjem?"

„Det gjør I ikke! afbrød Elisabeth hende med stor Fyrighed: Det gjør I ikke, Himlen vil beskytte Eder. See, her er to Guldstykker — de ere Eders, hvis I vil pleie den Syge, og disse Guld-Ørenringe skulle I faae, naar I tro vil opfylde denne Kjærlighedspligt."

Den Gamle betragtede Guldstykkerne et Øieblik; derpaa samtykkede hun, og gik bort. Elisabeth faldt paa sine Knæe, og takkede den Evige, som havde givet hendes Ord Kraft og Indgang. Da Frøken kom hjem, fortalte hun hende med stor Varme, hvad der var skeet; men hun misbilligede gandske, hvad hun havde gjort. „Naar Konen nu smittes! spurgte hun: Vil Du da ikke gjøre Dig selv de bitreste Bebreidelser?"

Elisabeth foer sammen, og sagde med usikker Stemme: „Skal da den ædle unge Mand vorde et Offer for sin Menneskekjærlighed?"

„Himlen holder nok sin Haand over ham, om det gjøres Behov! sagde Jomfru Benedicte, idet hun andægtigt foldede sine Hænder: Hvad kommer han forresten os ved? Han er en Udlænding, og har maaskee hverken Kone eller Børn. Men den gode Gamle er vor Nabokone, vor Landsmandinde — hendes Børn falde os til Byrde, hvis han omkommer."

Da nu Naboesken, et Par Dage efter, i Forbigaaende fortalte, hvorlunde det i Begyndelsen havde seet fort ud med den fremmede Herre — det var kommen saa yderligt, at man allerede havde været betænkt paa at bestille Kisten — men aldrig saasnart havde man begyndt at følge de af ham selv optegnede Forskrifter, før det pludseligt blev bedre med ham, saa han nu gandske var uden Fare — — da sprang Elisabeth jublende hen til sit Gjemme, tog Guld-Ørenringene frem, og rakte den Gamle dem. Men hun vilde ikke tage derimod; den fremmede Herre havde allerede belønnet hende meer end rigeligt nok, sagde hun; tilmed var han saa god og from, at hun gjerne vilde tjene ham for slet Intet. Med Glædestaarer i de tindrende Øine trykte Elisabeth hende alligevel Ringene i Haanden, og takkede sin himmelske Fader ret inderligt, fordi hun havde fulgt sit Hjertes Indskydelse.

Men hendes Glæde skulde snart fordunkles. I nogle Dage havde hun ikke hørt noget hverken fra Snedkerkonen eller fra den Syge. Da bankedes en

en Morgen stærkt paa Gadedøren — hun aabnede den — for hende stod Naboeskens velbekjendte Søn, bleg og grædende.

„For Himlens Skyld, hvor er Din Moder? Hvorfor kommer hun ikke?" Var Alt, hvad Elisabeth var istand til at fremstamme.

„Hun dør, hun dør inden Aften!" jamrede Drengen. — „Evige Gud, hvad fattes hende da?" — Hun er syg, meget syg, hun dør gandske vist! gjentog Drengen: Ak, vi have Ingen, hos hvem vi kunne søge Hjelp. Saa meente da Søster Dorothea, jeg skulde gaae til Eder."

„Tov kun, tov! bad Elisabeth: Jeg gaaer med Dig, jeg maa selv overbevise mig om, hvorledes Din Moder har det." Hun kastede sin Kaabe om, og fulgte Drengen.

Paa et usselt Leie laae den fattige Snedkerkone. En dunkel Feberhede brændte paa de indfaldne Kinder. Dorothea, den ældste af Børnene, stod ved Fodderne af Sengen, vred sine Hænder, og saae paa den syge Moder, medens de tre Yngste krøb omkring paa Gulvet. Ikke uden Vanskelighed lykkedes det Elisabeth, efterhaanden at udspørge Saameget: den stakkels Kone havde allerede ligget syg i fire Dage, men Børnene havde fortiet hendes Sygdom, af Frygt for, at Værten skulde bringe hende paa Hospitalet. „Gaae, sagde hun efter nogen Betænkning til Dorothea: gaae uforsvet hen til den fremmede Læge; sig ham, at den Kone, som har pleiet ham, ligger dødeligsyg, og er han endnu for

svag til selv at komme hid, saa beed ham i det mindste om en Recept."

Det varede ikke længe, inden Dorothea kom tilbage, ledsaget af en ung Mand, som havde indhyllet sig i en Kappe. Han ilte strax til Vinduet, stødte det op, og traadte derpaa til den Syge. Men hans blege Ansigt og Sygdomssporene deri sagde strax Elisabeth, at det kunde ingen Anden være, end den fremmede Læge. Han undersøgte den Syges Tilstand, og syntes slet ikke at bemærke Elisabeth. „Det var den høieste Tid! sagde han omsider: Men jeg haaber, det skal ikke være for silde endnu."

Da undfoer pludseligt et Glædesudraab Elisabeths Bryst. Lægen saae op. „Formodentlig Jomfru Arentzen!" raabte han, idet en let Rødme overfloi hans blege Ansigt, medens en dunkel Purpurild bedækkede Elisabeths Kind. De vexlede nogle Ord med hinanden; derpaa gik Elisabeth hjem.

For ikke at trætte vore Læsere ved en lang Sygehistorie, maa det være nok at berette, at den ærlige Snedkerkone kom sig Dag for Dag, og at Elisabeths Bekjendtskab med den unge Læge snart førte til den inderligste Kjærlighed. Jomfrue Benedicte billigede den, og hun kunde ikke Andet. Den unge Mands Elskværdighed, hans beskedne, ærbødige Væsen, maatte indtage hende. Ogsaa egnede hans Navn sig fortræffeligt til endnu mere at fremhæve hans personlige Egenskaber; thi han nedstammede fra den agtbare Familie Bartholin, hvoraf adskillige Medlemmer have gjort sig navnkundige ved deres Lærdom, ei allene i Danmark, men i hele Europa.

Efter at have godtgjort, at han var aldeles uafhængig og i Besiddelse af en smuk Formue, skrev han, med sin Elskedes Samtykke, til Arentzen og til sin endnu levende Moder. Derpaa blev det bestemt, at Arentzen skulde komme til Brügge, for at bivaane Brylluppet, hvornæst den unge Læge skulde fortsætte sin Reise til Paris, og Arentzen, tilligemed sin Datter, begive sig til Kjøbenhavn, for her, i Svigersønnens Huus, at gjøre de fornødne Indretninger.

Dagene henrandt nu for de Elskende som Øieblikke. Bartholin fortalte sin Brud meget om de berømte Mænd, han havde kjendt, om de fjerne Lande, han havde seet, om sit Fædreland ꝛc. Ofte medbragte han Kobberstik og Malerier af skjønne Egne, eller Portraiter af navnkundige Mænd. Da han en Dag forelagde hende en liden Copie af Christian den Fjerdes store Portrait, som Carl von Mandern havde malet, gjenkjendte Elisabeth ved første Øiekast sin Yndlingshelt. Og da Bartholin derpaa med straalende Øine fortalte hende Meget om ham, som en anden samtidig Monark kaldte „Kongernes Fader", da bøiede Elisabeth sig fuld af Ærefrygt over Billedet, og levende traadte for hendes Sjel det Øieblik, da hun førstegang havde seet den store Konges Billed i Haag. Med den hende eiendommelige Varme fortalte hun nu Bartholin om hans skjønne Landsmandinde, den høie Fyrstedatter, og tilføiede: „Naar Du da samles med os i Danmark, maa Du bringe mig til hende, at jeg endnu engang kan kysse den Haand, som gav mig denne Ring."

Vemodig rystede Bartholin paa Hovedet. „Med hende er det forbi, Elisabeth!“ sagde han. — Elisabeth bleguede. „Hvorledes? spurgte hun: Hun er — hun er dog vel ikke død?“

„Nei, min Elskede! svarte Bartholin: Død ikke, men maaskee var det hende bedre, om hun var det.“

„For Himlens Skyld, hvad er da hændet hende? forskede Elisabeth videre: Tal, tal, jeg besværger Dig!“

„Ak, det er en vidtløftig Historie, min kjære Pige! svarte Bartholin: Alt i Aaret 1649, da Du saae det grevelige Par i Haag, begyndte Grevens Indflydelse at synke. Maaskee benyttede hans Fjender hans Fraværelse, som de havde foranlediget, til at sværte ham hos Kongen. Den yderst strænge Haandfæstning, Frederik den Tredie ved sin Thronbestigelse havde maattet give fra sig, blev — uvist om med Ret eller Uret — tilskreven Grev Ulfeld. Man vakte hos Kongen den Mistanke, at han ved Kongevalget havde arbeidet ham imod, ja, at han endogsaa havde udstrakt de paa Eleonore's Byrd grundede Forhaabninger videre, end der fornuftigviis kunde ventes. Kort, Grev Ulfeld blev, ved sin Tilbagekomst, af Regjeringen modtagen med en Kulde, hvorved hans Stolthed følte sig saa krænket, at han med sin Gemalinde fjernede sig fra Hoffet. Da udbrød en høist sælsom og hidtil uhørt Proces. Et Fruentimmer af slet Rygte, ved Navn Dina Windhofer, havde, i Forening med en Oberst Walter, anklaget Ulfeld for at have villet forgive Kongen,

medens de tillige forebragte Grevinde Ulfeld, at nogle Ildesindede havde besluttet, om Natten at myrde hende og hendes Sønner. Denne Qvinde blev, paa Grund af sin falske Anklage, halshugget, og Oberst Walter blev landsforviist. Men Ulfeld var dog ikke tilfreds med Sagens Udfald; den 14de Julii 1657 kjørte han om Natten, tilligemed sin Gemalinde og deres fire ældste Børn, ud af Østerport, hvortil han selv havde Nøglen, begav sig ombord paa et hollandsk Skib, og seilede dermed til Holland. Da dette Dagen efter blev bekjendt, assattes Ulfeld fra sit Embede som Rigens Hofmester. Hr. Joachim Gersdorff kom i hans Sted, og Hr. Henrik Rammel forlenedes med hans Gods i Hirschholm. Den ulfeldske Familie begav sig derpaa til Stockholm. Dette, min Elisabeth, er den første Act af Sørgespillet, hvis Katastrophe Ingen med Vished kan forudsee. Man kan vel ikke nægte, at Ulfelds Heftighed og Ærgjerrighed have bidraget til at styrte ham; men hans mægtige Fjender have ogsaa gjort deres dertil, og hans Stolthed gav dem Vaaben ihænde. Ulfeld forstørrede selv den Kløft, som nu adskilte ham fra hans Fædreland, ved at udgive sin saakaldte Æresredning, som udkom i Greifswalde, men strax blev forbuden i Danmark. Siden opholdt Ulfeld sig størstedeels i Sverrig med sin Gemalinde; der stode de høit anskrevne hos Dronning Christine, som ogsaa adskillige Gange gik i Forbøn for dem hos det danske Hof, men forgjæves. Da Christines Eftermand, Kong Carl Gustav,

for fire Aar siden marscherede til Holsteen, for at bekrige Danmark fulgte Ulfeld ham.

„Hvad siger Du? Han fulgte ham! afbrød Elisabeth ham smerteligt: Han fægtede mod sit Fædreland, mod sin Konge!"

„Desværre forholder det sig saa! svarte Bartholin: Men at Ulfeld alligevel ikke var føleslos mod sit Fædreland, ja, at hans Brøde maaskee angrede ham samme Øieblik han begik den, det beviser hans sildigere Adfærd. Thi skjøndt han brugte sin Pen og sin sjeldne Klogskab i Carl Gustavs Tjeneste, saa eftergav han dog, da der underhandledes om Fred i Wordingborg, Meget af de svenske Fordringer, foregivende, at Carl Gustav hemmeligen havde bemyndiget ham dertil. Da Freden i Roeskilde siden blev sluttet, fik Ulfeld og hans Familie Tilladelse til at kunne opholde sig hvor han fandt for Godt. Derpaa begav han sig med Sine til Malmø. Krigen udbrød paany. Carl Gustav vilde overtale Ulfeld til, ogsaa at følge ham dennegang, men han havde ikke Lyst dertil, rimeligviis fordi han, saavelsom de øvrige Indbyggere i Skaane, var kjed af Carl Gustavs Regjering. Adskillige Borgere i Malmø bleve arresterede, og da man ogsaa fattede Mistanke til Ulfeld, blev han fængslet, under det Paaskud, at han skulde have ført en mistænkelig Brevvexling. Otte Maaneder efter nedsattes en Commission, for at undersøge hans Sag. Under Processen var han, eller stillede han sig bevidstløs og som rørt af Slag; Mange paastaae, at han havde

udtænkt denne List, fordi han ei vilde besvare de Spørgsmaal, man gjorde ham. Men fire Læger, som sendtes til ham i Fængslet, stemte overeens i, at hans Sygdom var virkelig. Retten holdt derfor sine Sessioner i det Kammer, hvor han laae syg, og Eleonore opfordredes til at svare paa Beskyldningerne mod ham. Hun skal have forsvart ham ypperligt, og uimodsigeligt beviist hans Uskyldighed. Under Processen døde Carl Gustav, og Ulfeld frikjendtes af Regjeringen. Enkedronningen, Hedevig Eleonore, havde allerede underskrevet hans Frikjendelse, da han, tilligemed sin Gemalinde, undveeg af Fængslet. En Storm drev det Skib, hvorpaa de vare, til den sjællandske Kyst. Aldrig havde de kunnet komme tilbage til deres Fædreland paa nogen ubeleiligere Tid. Da man just dengang arbeidede paa en Forandring i Regjeringsformen, maatte hans pludselige Komme vække Mistanke. I Begyndelsen holdtes han under Opsigt paa Slottet Rosenborg, hvor han med den største Deel af Adelen, undertegnede Conventionen af 19de Septbr. 1660. Men da han, som selv hans bedste Venner ikke kunde nægte, ofte havde viist sig uvillig mod den nuværende Konge, ansaae man det ikke for raadeligt at beholde en saa farlig Mand i Kjøbenhavn. Han blev derfor med sin Gemalinde sendt til Bornholm og sat under Opsigt af Kommandanten, Oberst Fuchs, som just ikke skal behandle dem mildt, allerhelst siden Ulfeld har gjort et mislykket Forsøg paa at undflye med sin Gemalinde. Nu vansmægter han, adskilt fra sin trofaste Viv, i et mørkt underjordisk Fængsel. Men et Brev, som jeg

nys har faaet fra Kjøbenhavn, melder man mig, at han har henvendt sig til Kongen og beklaget sig over den slette Behandling, han har maattet taale af Oberst Fuchs, der rigtignok er bekjendt for en haardhjertet Mand."

„Den stakkels, stakkels Grevinde!" sukkede Elisabeth.

„Ja, hun er især at beklage! vedblev Bartholin: Hun kan gjelde som et Mønster for sit Kjøn, thi hendes Troskab har været uforanderlig i alle Forhold. Neppe var hun syv Aar gammel, før hendes Fader, Christian den Fjerde, lovede Grev Ulfeld, som han yndede meget, hendes Haand. Fra mange Sider modsatte man sig siden denne Forbindelse, og fem Aar efter beilede Frantz Albert, Hertug af Sachsen, til Eleonore. Kongen og Hoffet vare meget tilbøielige til at samtykke deri, men hun vaklede intet Øieblik — hun blev Ulfeld tro. Alt dette har jeg hørt af min Fader, som var en fortrolig Ven af Dr. Otto Sperling, af hvem han var bleven indført i det ulfeldske Huus. Den Deeltagelse, min Fader nærede for dette, er gaaet i Arv til mig, og at ogsaa Du, min Elskede, interesserer Dig saa levende for denne Familie, som jeg iøvrigt aldrig har seet, er mig et Vink af Skjebnen, at vi tilhøre hinanden." Saaledes talende, trykte han sin Brud til sit Bryst, og deres Samtale tog nu en muntrere Vending.

Deres Bryllup skulde feires i Februar 1662. Men Bartholin maatte gjøre en Reise i Nabolavet,

og skulde først komme tilbage paa den til Bryllupet bestemte Dag. Om Morgenen fik Elisabeth et Brev fra ham, som sluttede saaledes:

„Inden jeg afsender dette Brev, maa jeg endnu meddele Dig en Efterretning, der, som jeg veed, vil være Dig en kjærkomnere Brudegave, end det kostbareste Smykke. Jeg nøler — for at spænde Din Forventning — hvad jeg har at fortælle Dig, vil dog overgaae Din dristigste Forhaabning. Grevinde Ulfeld er fri tilligemed sin Gemal. Han havde, som Du veed, skrevet til Kongen, og beklaget sig over sin Stilling, hvorpaa Monarken sendte Grev Rantzau til Bornholm, for at undersøge Sagen. Da nu Ulfeld erklærede sig rede til at indgaae alle de Betingelser, Kongen vilde foreskrive ham, sattes han i Frihed tilligemed sin Gemalinde, efter at han høitidelig havde lovet, aldrig mere at foretage sig noget, som kunde være Kongen til Skade, heller aldrig at forlade Riget uden Dennes Minde, men endnu mindre at gaae i fremmed Tjeneste. Man siger, at inden Ulfeld indgik denne Forpligtelse, spurgte han sin Gemalinde tilraads, og hun svarte: „I Ulykken er det let, at ringeagte Døden, men større Kraft viser Den, som kan byde sin Ulykke Trods." Han samtykkede da i Alt, hvad der forlangtes af ham, og maatte fraside sig al sin rørlige og urørlige Eiendom i Sjelland. Derimod forbeholdt han sig, hvad han i Fyen havde arvet efter Eleonores Moder, Fru Kirsten

Munk. Den 21de Decbr. kom de til Kjøbenhavn, hvor de med stor Høflighed modtoges af Overstatholderen, Grev Rantzau og Rentemester Gabel. I det Rantzauske Pallads blev den nederste Etage indrømmet dem. Dagen efter sendtes Grev Rantzau, General Skak og Kantsler Reedtz til Ulfeld, som nedlagde den ovenomtalte Forpligtelse i deres Hænder. Inden dette var skeet, maatte Ingen faae ham i Tale. Den 27de December reiste de fra Kjøbenhavn til Fyen, for at opslaae deres Bolig paa Ellensborg."

Hvilken Glæde voldte dette Brev Elisabeth. Brylluppet feiredes nu, og allerede nogle Dage efter tiltraadte Bartholin sin Reise til Paris, medens Elisabeth med sin Fader forlod Brügge, for med ham at begive sig til Danmark.

Neppe vare de stegne iland ved Kjøbenhavn, før de iilte at opsøge Bartholin's Moder. Strax ved første Blik gjenkjendte Elisabeth de dyrebare Træk, og med inderlig Hengivelse kastede hun sig i sin Svigermoders Arme. Hendes Skjønhed og Godmodighed vandt snart den Sidstes Hjerte.

Elisabeth havde aftalt med Bartholin, nogle Uger efter sit Komme til Kjøbenhavn at gjøre en Reise til Fyen, og her at besøge Grevinde Ulfeld. Imidlertid hørte hun nu, at Greven af Kongen havde faaet Tilladelse til at begive sig til Badet i Aachen, hvorhen han ogsaa allerede den 14de April var afreist med sin Familie.

Hendes Svigermoder gjorde nu Alt for at vise hende Hovedstadens Seværdigheder og de skjønne Bygninger, Christian den Fjerde havde ladet opføre. Iøvrigt kom der ikke mange Besøg i Huset, men Alt gik stille til.

Saaledes henrandt et Aar. Bartholins Moder blev stedse svagere, tilsidst saa svag, at Elisabeth begyndte at ængste sig for hende. Hun spurgte Professor Rasmus Bartholin om Raad; han fordulgte hende ingenlunde, at den Gamles Tilstand var høist betænkelig, da hun led af Tæring. Vel berøvede han hende ikke alt Haab, dog raadte han hende at skrive til sin Mand, og gav hende et paa Latin affattet Brev til Denne, hvori han udførligt havde beskrevet Sygdommen med alle dens Tilfælde og Kjendetegn. Det Svar hun fik fra sin Mand, var ingenlunde trøsteligt; han bad Elisabeth holde sig belavet paa det Værste, og lovede, at tiltræde sin Tilbagereise, saasnart det var ham muligt. Hans Frygt var kun altfor grundet. Otte Dage efter hans Brevs Modtagelse, mod Enden af Julius 1663, indslumrede den vakkre Kone med et sagte Suk i Elisabeths Arme.

Da nu den gode Gamle var stædt til Hvile, og Elisabeth om Aftenen gjennemvandrede de øde Værelser, da overmandede Vemodet hende, og hun hengav sig den dybeste Smerte. Da traadte Arentzen ind til hende, og foreslog hende, til gjensidig Opmuntring, at gjøre en Spadseretour med ham ud til Toldboden. Elisabeth samtykkede; men selv den herlige Udsigt over Vandspeilet var ei istand

til at adsprede hendes mørke Tanker. Hensunken i tungsindige Betragtninger, bemærkede hun ikke, at der efterhaands samlede sig en Vrimmel af Mennesker ved Stranden. Den ellers ikke meget opmærksomme Arentzen havde dog allerede lagt Mærke dertil, men da han kun forstod meget lidet Dansk, kunde han ikke skjønne, hvad den Mumlen gjaldt, han hørte tumultomkring sig. Omsider sagde han til sin Datter, at her maatte være forefaldet noget Mærkeligt, siden Folk saaledes stimlede sammen. Medens han talte, betragtede en Mand, som stod ved hans Side, ham med stor Opmærksomhed. Han bar en grøn Kjole, og havde hidtil gjennem en Kikkert seet ud over Havet, idet han derhos underholdt sig med en anden, midaldrende Mand, som stod hos ham, og bar en simpel sort Kjole, medens hans blege, alvorlige Ansigt syntes at bebude en Lærd. Manden med den grønne Kjole betragtede som sagt Arentzen nøie, derpaa tog han høfligt Hatten af, og rakte Maleren, skjøndt Denne besvarte hans Hilsen temmelig koldt, sin Kikkert, idet han paa Hollandsk tilbød, at lade den hvile paa sin Skulder, hvis Arentzen vilde see deri. Nu takkede Maleren ham venligt, og mens han saae gjennem Glasset, tog Hiin atter Ordet: „Det kommer mig fore, som jeg skulde kjende Eder." — „Vel muligt!" var Alt, hvad Arentzen svarte. Men den Fremmede lod sig ikke afvise. „Jeg har opholdt mig nogle Maaneder i Holland! vedblev han: og der lært at kjende adskillige Mennesker. Jeg havde, i min Herres Ærinde, med mange Mennesker at gjøre. I det

lange Tidsrum af fjorten Aar har jeg glemt de Fleftes Navne; men det veed jeg vift, at Eder hav-de jeg den Ære, at fee der."

„Jeg tænker, svarte Arentzen i den ham egne phlegmatiske Tone, idet hans Læber fortrak sig til et sarkastisk Smiil: jeg tænker, I stoder ikke Huen af mit Hoved idag, som I dengang gjorde."

Den Fremmede rødmede; dog fattede han sig snart og sagde, skjendt ikke gandske uden Forlegen-hed: „Isandhed, I har Ret, Mester Arentzen, hvor kunde jeg ogsaa saa gandske glemme Eders Navn! — Ja, dengang var jeg ubesindig og overmodig; min Herres Glands og min ungdommelige Letsin-dighed maa bære Skylden. Jeg tør derfor haa-be, at en saa fornuftig Mand, som I, ikke længer vil ihukomme en dum Streg, som jeg siden har ang-ret tidt."

Disse Ord forsonede gandske den godmodige Arentzen. Med et venligt Smiil vendte han sig nu til den forhenværende Stalbmester med det Spørgs-maal, hvorledes det var gaaet ham i al den Tid.

„Nu, som det pleier at gaae i Verden, fik han til Svar: idag vel, imorgen ilde; dog i det Hele mere det sidste, end det første. Var Greven, var Ulfeld — vilde jeg sige — bleven længere ved Roeret, da havde han nok sørget bedre for sin troe Tjener. Nu maa jeg prise mig lykkelig, at han skaffede mig en Skovridertjeneste, just som det var paa Hældin-gen med ham selv. I forrige Tider havde jeg ikke villet raade Rogen, at byde mig et saadant Leve-

brød, men Ordsproget siger: „Nød lærer at bede." En simpel grøn Kjole er dog bedre end slet ingen."

„Deri har J Ret! svarte Arentzen: Men — for at tale om noget Andet, maaskee kan J sige mig, hvad der har samlet alle disse Mennesker, der stirre saa nysgjerrigt ud over Havet?" — Holst studsede, som om han undredes over dette Spørgsmaal. Derpaa svarte han med dæmpet Stemme: „Man seer vel efter den engelske Jagt."

„Efter en engelsk Jagt? gjentog Arentzen: Ere da engelske Skibe en saadan Sjeldenhed her? Jeg troede, Danmark og Engelland drev en betydelig Handel med hinanden."

„Det forholder sig vistnok rigtigt! svarte Staldmesteren: Men de Vare, hiint Skib bringer, hører ikke til de gangbare." — „Nu, hvad bringer det da?" spurgte Hollænderen. — „Ei! svarte Holst: Har J da ikke hørt, at hiint Skib hidbringer Eleonore Ulfeld."

Som truffen af et electrisk Slag, foer Elisabeth sammen ved dette Navn. „Hvorledes? raabte hun: Hiint Skib bringer Grevinde Eleonore Ulfeld?"

„Ja vel! forsikkrede Holst: Hiint Skib, som svæver hid for fulde Seil, har hende ombord."

„Er Greven hos hende?" spurgte Elisabeth i spændt Forventning.

En med Uvillie blandet Bestyrtelse malede sig ved dette Spørgsmaal i Holst's Træk. Imidlertid svarte han høfligt: „Nei, Jomfru, han er ikke hos hende!"

„Og hvorfor ikke? Hvorfor lader han sin Gemalinde reise allene?" vedblev Elisabeth.

„Jh, for Fanden! raabte Holst heftigt: Derfor, tænker jeg, er der gode Grunde, som I dog maa have hørt noget om!"

„Hvorledes? Er han maaskee død?" spurgte Elisabeth med en saa smertelig Deeltagelse, at Staldmesterens Formodning, hun havde villet spotte ham, maatte vige for den største Forundring.

„Hvad! raabte han: Jeg veed ikke, om jeg skal troe mine egne Øren! I skulde her, midt i Kjøbenhavn, Intet have hørt om det, der ei allene sysselsætter hele Danmark, men endogsaa vækker hele Europa's Deeltagelse."

„Vi vide Intet! tog Arentzen Ordet: Jeg forstaaer ikke det Danske; min Datter ikke heller stort. Nu mindes jeg imidlertid, at Professor Bartholin engang har talt om et Statsforræderie og om en uhyre Opdagelse, som man havde gjort; men han udlod sig ikke omstændeligere, ei heller forskede vi derefter, da vore Tanker dengang vare gandske sysselsatte med den syge Fru Bartholin."

„I kjender Familien Bartholin?" spurgte Holst med stigende Høflighed. — „Vi ere nærbeslægtede med den! svarte Maleren: Min Datter er gift med en Bartholin, som nu befinder sig i Paris."

„Saa er Eders Datter ogsaa beslægtet med denne Herre, som staaer her ved min Side! tog Holst atter Ordet: Det er den lærde Hr. Thomas Fuiren —

„Saa sig os da, afbrød Elisabeth ham heftigt: hvad der er mødt Grev Ulfeld!"

„Ja, det er en uhørt Begivenhed! svarte Holst: Ulfeld er, formedelst Landsforræderie, af Høiesteret dømt saaledes: Han skal være afsat fra alle sine Værdigheder, hans Vaaben skal sønderbrydes af Bødlen, ham selv skal Haand og Hoved afhugges, og det sidste skal sættes paa Stage. En Priis af 20,000 Rd. er udsat for Den som bringer ham levende, men 10000 Rd. for Den som bringer ham død. Men I bliver jo bleg som et Liig, unge Kone! vedblev han, idet han betragtede Elisabeth: Ja, ja, det gaaer underligt til i Verden."

Den skjælvende Elisabeth maatte, for ei at segne til Jorden, holde sig ved sin Fader. „Men — stammede hun omsider: hvad i al Verden kunde da under disse Omstændigheder bevæge Grevinden til at komme hid, og det endogsaa paa et engelsk Skib? Jeg troede, de vare ved Badet i Aachen!"

„Dertil gives mange Bevæggrunde! svarte Holst: Men den uimodstaaeligste er — Magten. At hun ikke kommer frivillig hid, er let at begribe. Ulfeld havde sendt hende til Engelland, for her at inddrage en Sum Penge — man siger 2000 Pd. — som Kong Carl den Anden var dem skyldig. Men da man imidlertid herfra havde andraget paa, at anholde hende, ansaae Kongen det for bequemmest, paa denne Maade at betale sin Gjeld. — Men see, nu lægger Jagten an — et herligt Skib, fører ti Kanoner! Et Fruentimmer stiger i Baaden — see, see, en Matros rækker hende Haanden."

„Er det Grevinden?" spurgte Elisabeth med neppe hørlig Stemme. — „Nei! svarte Holst: Det er Magdalena Boisen, som var med os i Holland."

Elisabeth saae nu med sin hele Sjel hen efter Baaden, hun saae, hvorlunde Magdalena udbredte en Kaabe paa Bænken. Strax efter steg en Officeer i Baaden, fulgt af et andet Fruentimmer, som Elisabeth strax gjenkjendte at være Eleonore Ulfeld. „See! raabte hun levende: See, nu træder hun paa Randen af Baaden, Officeren rækker hende Haanden — nu sætter hun sig, hendes Terne slaaer Kaaben om hendes Fødder — hun vender sit Ansigt bort fra Landet — hun stirrer ned i Bølgerne."

Holst rakte hende Kikkerten. Elisabeth forsøgte, at gjøre Brug deraf, men det var hende umuligt. Taarer fordunklede hendes Blik, og hendes Hænder rystede. Det Ønske, hun i fjorten samfulde Aar havde næret, skulde nu opfyldes — hvert Aareslag bragte det nærmere Maalet. „Hun har slet ikke forandret sig! raabte hun nu, efter en Tidlang at have stirret efter Baaden: Saadan har jeg altid tænkt mig hende, med denne Høihed, denne Roligheed!"

Baaden var nu gandske nær. En af Matroserne sprang ud, og trak den til Land. Nogle Soldater opstillede sig ved Strandbredden, og en Herre i Generalsuniform — Kjøbenhavns Kommandant, General Uhlefeldt, rakte Eleonore Haanden, for at hjelpe hende at stige ud. Men hun berørte kun hans Arm med Fingerspidserne, idet hun med Lethed steg

iland. Magdalene Boisen fulgte efter. Soldaterne sluttede sig tæt til hverandre, og Generalen bød Eleonore sin Arm. Men hun rystede paa Hovedet, hyllede sig i sin Kaabe, og gik nu mellem ham og en anden Officeer, som Holst kaldte Oberst Rosenkrands. Hun nedslog ikke sine Øine, men saae, uden at vise Frygt eller Trods, med mild Alvorlighed snart paa den hende omgivende Menneskemængde, snart ligefrem. Magdalena Boisen derimod var dødsbleg, og neppe istand til at følge sin Frue. I nogen Afstand fra Toldboden holdt en Kareth, de to Officerer hjalp Eleonore ind, og stege derpaa ligeledes ind, tilligemed Magdalene Boisen.

Elisabeth var, da Grevinden steg iland, bleven trængt noget tilbage med sin Omgivelse; men nu fulgte de hende, saa hurtigt de kunde. Arentzen, som ikke godt kunde skynde sig, sukkede og stønnede, men Elisabeth agtede ikke derpaa. Omsider kom de til Slottet. Soldaterne havde opstillet sig i Porten, men Eleonore og de Andre havde alt begivet sig derind. Menneskevrimlen tøvede udenfor, ventende hendes Tilbagekomst. Nogle yttrede Bestyrtelse, Andre Medynk, atter Andre kun Nysgjerrighed. Enkelte yttrede ogsaa en raa Glæde. „Hun har flakket nok om i Verden!" bemærkede En. „Nu ligger hun i Haven!" en Anden. „Ja, ja! sagde en Tredie: Verden var hende ikke stor nok — nu maa hun nøies med et lille Kammer, indtil hun lægges til Hvile paa Hovlspaaner inden fire Bræder!"

„Saa gaaer det! sagde en gammel Kjærling, som støttede sig ved en Krykke: Ihi, det vil være et

fælsomt Syn, naar det høigrevelige Hoved, som afsluttede saamange Tractater og smedede saamange Rænker, stirrer ned fra Pælen med de store sorte Øine!" Elisabeth følte sig saa oprørt ved denne Tale, at hun maatte vende sig bort.

Nu stillede Soldaterne sig i Rad, og toge Geværet paa Skulderen. „Der kommer hun med General Ahlefeldt!" sagde Holst, og virkeligen traadte nu denne Herre igjen ud af Slotsporten med Eleonore Ulfeld, hvis venstre Haand hvilte let paa hans høire Arm. Hun syntes endnu blegere end før. Hendes Udvortes røbede intet Spor af Frygt; hendes Anstand var endnu værdigere, stoltere, end ellers, og med faste, sikre Trin gik hun ved Generalens Side. Paa et Vink af Denne skrede to Soldater foran, at bane dem Vei. Elisabeth fulgte saa hastigt hun kunde, og var stedse et Stykke foran sine tre Ledsagere. Da Grevinden kom forbi Kongens Gemakker, sagtnedes hendes Fjed for et Øieblik, og skarpt saae hun ind ad Vinduerne; hendes Bryst hævede sig siensynligt. Men da hun nu vendte sit Ansigt bort, faldt hendes Blik paa Holst; et bittert Smiil svævede paa hendes Læber, og tungsindige Erindringer syntes at opstige i hendes Sjel. Nu var Elisabeth ikke længer istand til at beherske sine stormende Følelser; hun trængte sig mellem Soldaterne, ilte frem, kastede sig ned for den ulykkelige Grevinde, greb hendes Haand, og trykte et brændende Kys derpaa. Med himmelsk Mildhed bøiede Eleonore sig over hende, og kyssede hende paa Panden. Alt dette var et Øieblik

Værk, og kun Faa bemærkede det. Generalen kastede et mistænkeligt Blik først paa Elisabeth, saa paa Grevinden, men Hiin var allerede traadt tilbage, og Denne fortsatte sin Vandring ligesaa roligt som tilforn. Nu forsvandt hun for Elisabeth's Øine. Denne mærkede nu først, at hun var adskilt fra sine Ledsagere; Menneskevrimlen havde adspredt sig, det begyndte at skumre. Hun var ubekjendt i denne Deel af Staden, og vidste ikke hvorledes hun skulde finde Veien hiem. Omsider traadte hun paa Lykke og Fromme ind i en Gade, og vedblev at gaae, til hun saae sig gandske allene paa den mørke Slotsplads. Pludseligt hørte hun Fodtrin nærme sig, og til sin store Glæde gjenkjendte hun paa Stemmen den forrige Staldmester Holst, som, med sin Ledsager fra før, kom gaaende over Pladsen. Elisabeth iilte dem imøde, og bad dem, de vilde ledsage hende hjem, hvortil de ogsaa strax vare rede.

I samme Øieblik traadte en Mand, med en Lygte i Haanden, ud af Slotsporten. Et Fruentimmer fulgte ham, og neppe havde hun gjenkjendt Holst, før hun udraabte: „Himlen være lovet, at jeg finder Eder! Jeg er just paa Veien til Eders gamle Moder. Jeg haaber, hun vil ikke nægte mig Huusly for i Nat. Rimeligviis boer ogsaa I hos hende, naar I kommer til Byen. Hvis saa er, er I vel saa god, at ledsage mig."

„Ret gjerne, Jomfru Boisen! svarte Holst: Men hvorfra kommer I da saa silde?" Hendes Ledsager med Lygten svarte: „Jomfruen er bleven

forhørt, og da man tillod hende, at begive sig bort, har jeg paataget mig, at følge hende hjem. Hendes Haar har iøvrigt givet et skjønt Udbytte."

„Hendes Haar?" spurgte Holst forundret. „Det troer jeg! svarte Manden: Man fandt deri for mange tusinde Daler Klenodier og Juveler, som hun havde gjemt deri for sit Herskab."

„Pral kun af, at I har plyndret os!" faldt Magdalena ham heftigt i Talen. Men Holst tog hende ved Haanden, og førte hende bort tilligemed Elisabeth.

„Hvorhen har man bragt Grevinden?" spurgte Magdalena, efter at have gaaet stiltiende en Stund ved Holst's Side. „I Blaataarn! svarte Holst med dæmpet Stemme: Det Gemak, hvori man har bragt hende, kaldes, troer jeg, den katholske Kirke."

Imidlertid havde man naaet Elisabeths Vaaning, og det var en Lykke for hende, thi Stalmesterens sidste Beretning havde nedslaaet hende gandske. Arentzen var kommen hjem for et Øieblik siden. Holst og hans Ledsager toge Afsked med det Løfte, at aflægge et Besøg i Huset næste Dag.

Den lærde Hr. Fuiren og Holst indfandt sig efter Løvte. De fandt Elisabeth i saadan Bevægelse, at de, for at opmuntre hende, foreslog en Spadseretour. Det var en smuk Sommerdag. Medens nu Elisabeth indaandede den friske, velgjørende Luft, randt det hende ihu, at den arme Eleonore maatte savne denne Vederqvægelse, og denne Tanke forbittrede hende hendes egen Nydelse.

Nogle Dage efter reiste Holst hjem; Fuiren derimod tilbragte nu alle sine Fritimer i Arentzens og Elisabeths Selskab. Han fortalte dem Meget om Dr. Otto Sperling, som Elisabeth endnu levende mindedes fra sin Barndom. Med den største Længsel ventede hun sin Mands Hjemkomst. Men endnu kom han ikke.

En Dag traadte Fuiren og Arentzen, som havde været ude i Staden, ret bekymrede ind til hende. De havde været paa det Sted, hvor Ulfeld's Huus havde staaet — nu var det nedrevet og sløifet. For Arentzen, som vidste at vurdere en smagfuld Bygning, var dette Syn meget smerteligt, men for Fuiren saameget smerteligere, som han i dette Huus havde tilbragt sin Ungdoms gladeste Dage.

Nogle Dage efter kom der Brev fra Bartholin, hvori han meldte, at hans Forretninger endnu ikke tillodte ham at komme tilbage til Danmark saa hurtigt, som han haabede — for næste Foraar vilde det neppe være ham muligt. Da han nu længtes meget efter Elisabeth, gjorde han hende det Forslag, at reise med Faderen til Antwerpen; der vilde han møde dem. Arentzen kunde da reise hjem til Haag, medens hun fulgte ham til Paris, hvorfra de da i Forening kunde tiltræde Tilbagereisen til Kjøbenhavn næste Sommer. Denne Plan oplivede Elisabeth paany. I November begave de sig paa Veien, og kom til Antwerpen næsten paa samme Tid som Bartholin. Her maatte de tøve

til Udgangen af Januar 1646. Bartholin havde paa sine Reiser gjort Bekjendtskab med en anden Læge, ved Navn Seger, som nu boede i Basel og paa det indstændigste havde anmodet ham om et Besøg — et Ønske, som Bartholin havde lovet at opfylde. Elisabeth ønskede vel, at gjøre en Udflugt til Brügge, men Bartholin forestillede hende, at Ulfeld, efter Rygtet, havde opholdt sig der en Tidlang under et falsk Navn, og at han maaskee var der endnu — som Dansk kunde det ikke være ham behageligt, at møde Ulfeld der.

Hvor gjerne nu Elisabeth havde seet den Ulykkelige endnu engang, gav hun dog efter. De begave sig altsaa paa Veien til Basel, og havde kun en Miil tilbage til denne Stad, da et Hjul paa deres Vogn pludseligt gik itu. Tilfods maatte de begive sig tilbage til næste Sted. Postillonen havde viist dem til en Mand, ved Navn Schmidt, som i denne Landsbye eiede en Bondegaard, men tillige havde et Herbergeersted i Basel. Manden modtog dem meget gjestmildt, og føiede strax alle fornødne Foranstaltninger. Bartholin bad om et varmt Værelse og en Flaske Rhinskviin. Da han nu aabnede Døren til den ham anviste Stue, faldt Elisabeths Øine strax paa en gammel Mand, som sad i en Lænestol ved Kaminen og syntes at slumre. Hans sorte, luslidte Kjole, som var ham meget for viid, tilkjendegav, at han maatte være bleven meget mager, siden han bar den førstegang; hans Ansigts paafaldende Bleghed havde noget saa dødningmæssigt, at man med Rædsel maatte vende

Øinene fra ham. Men dets ædle, regelmæssige Træk, som hverken Aar eller Lidelser havde kunnet udslette, tiltrak Blikk[illegible] igjen og fængslede det som med Tryllekraft. Hans Hoved var sunken ned paa Brystet. Men hans graa Haar nedhang endnu i en Fylde, som sælsomt kontrasterede med hans øvrige Udvortes. Hans blege Læber fortrak sig krampagtigt af og til, og kun derpaa saae man endnu, at han hørte til de Levende. Den ene Haand hvilte udbredt paa hans Bryst, som om han, selv i Søvne, følte Smerte der; den anden hang skjødesløst ned. Elisabeth blev ubevægelig staaende i Døren, og stirrede hen paa den forunderlige Skikkelse; men Bartholin traadte nogle Skridt frem, for nærmere at betragte Oldingen. Da Schmidt nu treen ind i Værelset med Vinen, og saae de Fremmede saa gandske hensunkne i den Gamles Beskuelse, mistydede han formodentlig det Udtryk af Deeltagelse, han bemærkede i deres Ansigt. Thi han satte Vinen paa Bordet, og greb den Slumrende ved Armen med en Haardhed, som bragte Elisabeth til at gyse. „Plads der, Gonet! raabte han: Her ere Gjæster, som ville varme sig."

Den Gamle foer sammen, slog Øinene op, og saae sig vildt omkring. Derpaa forsøgte han at staae op, men segnede kraftløs tilbage.

„Nu, vil I gjøre Alvor deraf! raabte Værten i bydende Tone: Seer I da ikke, at her ere fornemme Fremmede?"

Medens nu Bartholin nærmede sig, for som Mægler at træde derimellem, reiste sig Gomets sammensunkne Skikkelse med en Værdighed og Høihed, der med Tryllemagt bragte gamle Erindringer til at vaagne i Elisabeths Hjerte. Og da kort efter en mat Rødme overfløi hans blege Kinder, gjennemfoer hende en sælsom Ahnelse. Bartholin bad Verten lade den Gamle med Fred, og henvendte sig derpaa til Denne med Bøn om Undskyldning, fordi han var bleven forstyrret i sin Ro. Gomet hilste stiltiende. Bartholin tog en Stol, satte sig ved hans Side, og betragtede ham en Tidlang med stor Deeltagelse. Derpaa tog han i menneskekjærlig Tone, Ordet: „Jeg er Læge, Hr. Gomet! Undskyld derfor min Paatrængenhed — men J forekommer mig at være syg."

Det bittre, menneskefjendske Smiil, som var det eneste Svar, den Fremmede gav paa denne Tiltale, udtrykte en saa mørk Fortvivlelse, at Elisabeth skjalv i sit Inderste derved.

Bartholin lod sig ikke afvise, men greb den Fremmedes Haand, og følte hans Puls. Elisabeth mærkede, at hendes Mands Mine blev meget betænkelig; hun saae paa Gomet — hans Hoved var atter nedsunken paa Brystet, hans Øine vare lukte, han syntes at slumre. Sagte lagde Bartholin hans Haand ned, og bøiede sig over ham, for at iagttage hans Aandedræt, som var kort, men tungt. Nu greb han den anden Haand, følte atter Pulsen, men slap den igjen, rystede paa Hovedet, stod op, og spurgte Verten sagte, hvo den Fremmede var.

Verten svarte: „Ja, dermed hænger det underligt sammen. Han kalder sig Gomet, som I hører, og hidkom som Hofmester med et ungt Menneske, som kaldte sig Dioraminne. To Personer fulgte med, som omtrent kunde være tredive Aar. Skjøndt den Ene kaldte sig Batavus og den Anden Lotharingio, syntes de mig at være Brødre og Gomet's Sønner, thi Begge lignede ham meget. De havde ogsaa et ungt Fruentimmer med sig, som udentviol var deres Søster. For hendes Skyld kom de i Tvætte med nogle Officerer, som besøgte dem. Den Ældste af de to unge Mænd udfordrede dem til Tvekamp; men Magistraten lagde sig derimellem og vilde arrestere dem, hvisaarsag de flygtede hid. Imidlertid kom man dem paa Spor, og de vare nødte til, med Søsteren at begive sig til Lausanne. Faderen eller Hofmesteren, som han kaldte sig, var for svag til at følge dem paa den hurtige Flugt. I Begyndelsen vilde han indbilde mig, at de havde sagt mig deres sande Navn, men siden tilstod han, at de vare flygtede fra Engelland for et vigtigt Anliggendes Skyld, og at de maatte skjule deres virkelige Navn."

„Og Alle forlode de ham syg og hjelpløs her?" tog nu Elisabeth Ordet.

„De maatte vel! svarte Verten: Vel udøste Jomfruen, saavelsom Brødrene, mange Taarer, men, som sagt, de kunde ikke Andet. Skjøndt nu den gamle Gomet ærlig betaler Alt, hvad han fortærer, vilde jeg dog af Hjertet ønske, at jeg var ham

qvit, thi hvo veed, hvilken Forbryder jeg huser, og hvad Ansvar jeg paadrager mig!"

Verten gik. Som han slog Døren i, oplod Gomet sine Øine. Da han saae Bartholin, vilde han reise sig, men segnede, som forhen, kraftløs tilbage. Nu stirrede han vildt omkring, og syntes at have glemt, hvad der havde tildraget sig med ham. Bartholin nærmede sig atter, bøiede sig over ham, og sagde i en tillidvækkende Tone: „Jeg har nys sagt Eder, at jeg er Læge, og hver Syg jeg finder, betragter jeg som min Patient. Desværre ligger mit Apothek paa Landeveien, hvor min Vogn er væltet. Men vil I drikke et Glas Viin med mig imidlertid, vil det maaskee styrke Eder." Bartholin skjød et lidet Bord hen for den Gamle, skjænkede to Glas fulde, og tømte det ene paa den Fremmedes Vel. Gomet rystede paa Hovedet og skjød Glasset tilbage. Men Bartholin flyttede ham endnu nærmere. „Jeg forsikrer Eder, sagde han: at nogle Draaber af denne gode gamle Viin ville være mere velgjørende for Eder, end hver Medicin. Prøv den kun!"

Gomet kastede af sine matte Øine et gjennemtrængende og, som det lod, speidende Blik paa Bartholin; men neppe havde han seet ind i hans blaae, aabne Øine, før han ogsaa strax tog Glasset og med sin skjælvende Haand førte det til sine Læber. Samme Øieblik malede sig i alle hans Træk den største Uvillie; han satte Glasset fra sig, som om han vilde give tilkjende, at han umuligt kunde drikke. Derhos foer han gysende sammen. Bartholin saae

betænkeligt paa ham. „I er meget syg!" sagde han. Det bittre Smiil, hvortil Gomets Læber, ved disse Ord, fortrak sig, havde noget Frygteligt og Nædsomt. „Troer I? spurgte han: Troer I virkeligen, at jeg er syg?" — „Tilvisse! svarte Bartholin, roligt som før: I trænger til Hvile og Styrkning. Vil I derfor følge mit Raad, da søger I ufortøvet Eders Leie."

Istedetfor at svare, rystede Gomet stærkt paa Hovedet. Da traadte Verten ind, og sagde, at Vognen, som skulde tage de Reisendes Tøi paa, var forspændt. Bartholin maatte nødvendigviis selv følge med. Han drog Verten tilside, bemærkede, at den gamle Mand var saa syg, at han tog i Betænkning, at lade sin Kone blive hos ham, og spurgte, om han ikke havde et andet Værelse, hvor hun kunde opholde sig til han kom tilbage. Verten svarte, han havde kun eet endnu, og det stod til Tjeneste, men bemærkede tillige, at den Fremmede allerede havde havt mange lignende Tilfælde, og at han derfor ikke troede hans Opløsning saa nær. Bartholin hviskede til Elisabeth, at hun skulde forlade den Syge saasnart som muligt, da den forunderlige Gamles Tilstand var høist betænkelig. Men Elisabeths Tanker vare saa gandske sysselsatte med den Fremmede, at hun næsten ikke hørte Mandens Ord, og da Bartholin gjentog sin Advarsel, modsatte hun sig med saadan Fyrighed, at han gav efter, sagde hende Farvel og iilte bort.

Elisabeth havde i den Gamles Ord gjenkjendt — Ulfeld's Stemme, hvis Velklang havde ind-

præget sig dybt i hendes barnlige Sjel. Men Tanken, at hun nu var allene med den Ulykkelige, bragte hende til at gyse. Hun maatte tale med ham, det følte hun; men tillige følte hun, hvor vanskeligt det var, at nærme sig ham, og hvor forsigtigt det maatte skee, for ei at dræbe den til Døden dømte og dødssyge Mand.

Da nu den Syge slog sine Øine op igjen, og fæstede dem paa hende, da forsvandt strax enhver Betænkelighed. Hun nærmede sig ham, hilste ham blyt, og tog Plads paa den Stol, hendes Mand havde forladt, thi hun var ikke istand til at holde sig paa Benene længer. Derpaa begyndte hun med bævende Røst og nedslagne Øine, uden at hun selv egentlig vidste, hvad hun vilde sige. „Min Mand kommer snart tilbage; jeg haaber, han vil være her igjen inden en halv Time." Hun tang et Øieblik. Derpaa vedblev hun: „Han er født i Danmark, og hedder Bartholin; men da han i nogle Aar har været udenlands, kjender han Ingen af de store Statsmænd, hvis Navn hele Europa nævner med Beundring." Hun tang atter. Men da Ulfeld saae paa hende med stum Forundring, var hun nødt til at vedblive: „Jeg er født i Holland, for nogle Maaneder siden var jeg i Danmark."

„Og der?" spurgte Ulfeld i krampagtig Spænding. — „Der saae jeg Grevinde Ulfeld!" svarte Elisabeth. Men neppe vare disse Ord komne over hendes Læber, før hun havde givet Meget til, at kunne have taget dem tilbage. Thi hun saae, at Ulfeld sank kraftløs sammen, og hørte dybe Suk

stige fra hans Bryst. Forfærdet foer hun op, og vilde ile til Døren efter Hjelp, men pludseligt reiste Ulfeld sig op, og Elisabeth saae en Taare blinke i hans mørke Øie. Han vinkede hende nærmere, betragtede hende opmærksomt, og bad hende derpaa ved Tegn række ham det Glas Viin, han for havde viist tilbage. Han tomte det til den sidste Draabe, og hans krampagtige Spænding syntes at forlade ham.

„Min Mand er Læge, sagde Elisabeth, efter at have indtaget sin forrige Plads: og, som Mange sige, en ret dygtig Læge — vilde I ikke betroe Eder til ham, kunde han maaskee —

„Helbrede mig?" afbrød hende Ulfeld i en saa frygtelig og bitter Tone, at hun atter vilde springe op af sin Stol, saa bange blev hun. Men han greb hende ved Armen, og bad hende ved Tegn fylde Glasset paany. Efter at han havde nydt nogle Draaber, lagde han sig tilbage i Stolen, for at fatte sig. Efter en kort Pause reiste han sig igjen. „I var altsaa i Danmark? begyndte han med svag Stemme: Og har seet den ulykkelige Kone?" — „Ja, Hr. Gomet! svarte Elisabeth noget modigere: Jeg har seet hende. Hun var endnu ligesaa smuk og blomstrende, endnu ligesaa rolig og fuld af Værdighed som i sit Livs lykkeligste Tid, thi hendes store Sjel vandt Seier over hendes Skjebne."

Medens Elisabeth sagde disse Ord, opblussede en øieblikkelig Ild i Ulfeld's Øine, men strax efter nedslog han dem igjen. „Da I engang har omtalt den ædle Frue, sagde han med dæmpet Stemme

og bortvendt Ansigt: saa svar mig, hvad troer I, at Eders Mand eller En af hans Landsmænd vilde gjøre, hvis hendes Ægteherre faldt dem i Hænderne?"

Elisabeth nedslog sine Øine. „Min Mand, sagde hun: elsker sit Fædreland og sin Konge. Jeg troer ikke, at han vilde antage sig en Mand, som den Sidste havde dømt. Men det veed jeg vist, at han aldrig vilde forraade Den, der skjænkede ham sin Fortrolighed og som Syg —

„Den Syge vilde han kurere, ikke sandt?" raabte Ulfeld i frygtelig Tone, idet han foer med Pegefingeren over Struben. Elisabeth var kommen ham imøde med for stor Hjertelighed til at en saadan Mistro ikke skulde have vakt hendes Uvillie; hun ihukom imidlertid den Ulykkeliges Stilling, betvang sin Følelse, og saae ham, frit og aabent, i det dunkle, matte Øie. Faa Øieblikke efter sank Ulfeld atter sammen; hans Øine lukkedes, og han indslumrede som før. Men hans Søvn var urolig. Han havde krampagtige Trækninger, stønnede dybt, og syntes at drømme ængsteligt. „Eleonore! Eleonore! raabte han: Hvor est Du? Morderne komme!" Ved disse Ord foer han heftigt sammen, slog Øinene op, og saae sig vildt omkring. Elisabeth søgte at berolige ham, men han rystede kun paa Hovedet, og pegede paa den paa Bordet staaende Vandflaske. Hun troede, han forlangte Viin, og fyldte derfor hans Glas paany; men han raabte heftigt: „Nei, nei, Vinen forøger kun Feberdrømmene!" Medens han derpaa med Begjerlighed tømte et Glas Vand, rullede Vognen for

Døren; Bartholin og Schmidt traadte ind. Elisabeth hviskede nogle Ord til sin Mand, som derpaa nærmede sig den Ulykkelige. Da reiste sig Denne med stor Anstrængelse. Med den ene Haand holdt han sig ved Kaminen, med den anden strøg han de iisgraae Lokker af den høie, men dybtfurede Pande. Af hans Øine sprudede vilde Flammer, hans Bryst hævede sig med krampagtig Styrke. „Dræber mig kun her paa Stedet! raabte han med frygtelig Stemme: Levende fange I mig aldrig! Levende lader jeg mig aldrig fange!"

Bartholin traadte et Skridt tilbage, og forsikrede, at han kun havde nærmet sig ham for at sige ham Farvel. Ak, det havde nu været saare let, at gribe den Ulykkelige, thi neppe havde han udstødt hine Ord, før han atter segnede tilbage. Hans Øine lukkedes, som om de aldrig skulde aabnes mere. Men hans Bryst hævede sig voldsomt, og viste, at han endnu ikke havde fundet Fred. Deeltagende bøiede Elisabeth sig over ham, greb hans nedsunkne Haand, og trykte den mod sit Hjerte, medens hyppige Taarer strømte fra hendes Øine. Bartholin spurgte nu Verten, om de kunde vente at komme til Basel før Nattens Indbrud. Schmidt forsikrede, at det vilde være let, men tilføiede med hævet Stemme, som om Ulfeld, der nu var vaagnet, skulde høre det: „En heftig Storm, som just har reist sig, gjør det besværligt at reise, tilvands allerhelst!" — Bartholin og Elisabeth sagde Ulfeld gjentagne Gange et dybtfølt Farvel, og fortsatte deres Reise.

Veiret var virkeligen stormende og umildt, som Verten havde sagt. De naaede Basel, og traadte af i Segers Huus; da de kom nogle Dage sildigere, end Denne havde ventet, traf de ham ikke hjemme, men vel et Brev til Bartholin, hvori han meldte, at han havde maattet reise til Neuburg, for at bivaane En af sine fortroligste Venners Bryllupsfest. Han bad imidlertid, at Bartholin ufortøvet vilde reise til ham, for ved sin Nærværelse at forhøie Festens Glæde. Elisabeth var ikke meget tilbøielig til denne Reise, men Bartholin, som var overbeviist om, at en saadan Adspredelse vilde virke velgjørende paa hende, overtalte hende dertil, og allerede næste Morgen begave de sig paa Veien til Neuburg, hvor de ankom Klokken 4 om Eftermiddagen. Brudeparret havde allerede begivet sig i Kirken. De Nysankomne klædte sig om, for at gaae Toget imøde, naar det vendte tilbage. Paa Veien maatte de forbi et Kloster. Da saae de pludseligt et Tog af anden Art, som bevægede sig ind paa Klosterkirkegaarden.

Nogle Munke bare nemlig et Liig; Andre fulgte. Bartholin vilde fortsætte sin Vei, men Elisabeth var ikke at bringe af Stedet. Da aabnede sig pludseligt en Dør i Klostermuren, og ud traadte — Schmidt. Da Elisabeth saae ham, udstødte hun et høit Skrig, og med Lynets Hurtighed styrtede hun hen imod ham, greb ham ved Armen, og spurgte: „Hvornaar døde han? Hvorledes kom han hid?"

Schmidt svarte: „Hvorledes træffer jeg Eder her? Jeg troede, I vilde til Basel! Ja, ja, nu er det

nde med den saakaldte Gomet — nu vide vi, hvo han egentligen var. Men hvoraf veed I, at det er ham, vi her begrave?"

„Saa sig mig dog først, hvorledes Liget kommer hid?" afbrød Elisabeth ham heftigt. I samme Øieblik standsedes Toget af nogle Fremmede. „Hvem begraver man her?" spurgte En af dem. „Danskeu Ulfeld!" svarte Schmidt. „Landsforræderen, som forfølges med Stikbreve?" raabte Hiin. — „Hvad hjelper det, at I begrave ham her? tog en Anden Ordet: Man vil dog grave ham op igjen, for at partere ham." — „Ja, ja! bemærkede den Første: Et Monument behøve I ikke at reise for ham — det har man allerede gjort i hans Fædreland."

Med en ubeskrivelig smertelig Følelse vendte Elisabeth sig til Liget, som nu nedsænkedes i Graven. „Intet Hjerte uden mit, tænkte Elisabeth: ynkes her over den Ulykkelige; ingen Bøn opstiger til Himlen for hans Sjels Ro; fjernt fra sin trofaste Viv, fjernt fra sit Fædreland, nedsænkes her en Fader til syv Børn i Graven — og Ingen af dem tør være tilstede, Ingen af dem tør lade en Taare falde paa hans Kiste!" Hartad med Magt maatte Bartholin drage hende bort; da de kom hjem, fortalte Schmidt: „Den saakaldte Hr. Gomet havde, allerede før I kom, anmodet mig om at skaffe ham, enten over Rhinen til Breisach, eller hid til Neuburg i det Østerrigske, hvor han troede sig sikkrere. Jeg var villig dertil, da jeg har en liden Baad, og gjerne vilde være ham qvit. Neppe vare I borte,

for han bad mig holde mit Løfte. Vel forestillede jeg ham, at det stormede heftigt, men han bød mig tredobbelt Løn, og saa føiede jeg ham da. Det var intet let Arbeide, at skaffe ham ned i Baaden, hvor han, svøbt i sin Kappe, mere laae end sad. Det stormede stærkt, som I veed, og Strømmen gik heftigt. Vi kastedes bygtigt hid og did, men jeg troer ikke at han bemærkede det, thi han syntes kun bange for at vorde eftersat og greben — saa ængsteligt keeg han hvert Øieblik ud af Kappen. Men neppe havde vi tilbagelagt to Miil, før han fik Trækninger og faldt i Afmagt. Jeg troede allerede, at det var forbi, men da en Bølge slog over Baaden og gjennemblødte ham, kom han atter til sig selv, og nu maatte jeg række ham en Drik Vand. Da gav han sig tilkjende for mig, at han var den bekjendte Grev Ulfeld, som forfulgtes uskyldig — og opgav derpaa sin Aand. I kan tænke, jeg anstrængte mig, for at komme hid, thi det havde i Sandhed noget Rædselfuldt ved sig, at befinde sig saa allene med et Liig paa det stormoprørte Hav, allerhelst da Mørket faldt paa. Langt om længe naaede jeg Strandbredden. Et Par barmhjertige Munke skaffede den Døde op i Klostret. Hos ham fandt man et Uhr, 40 Pistoler værd, 50 Dukater i rede Penge, samt adskillige Dokumenter og en Fortegnelse over alle de Pengesummer, han havde deponeret i fremmede Rigers Bank. Som I have seet, have de barmhjertige Brødre nys begravet ham, og indviet hans Grav, at Ingen skal forgribe sig paa hans Liig; de have ogsaa fattet den Beslutning, at læse Sjelemesser for ham."

Under denne Fortælling havde Elisabeth hvilt ved sin Mands Bryst og grædt heftigt. Da nu Schmidt var gaaet, sagde Bartholin til hende: „Mit Die har ikke skuffet mig, Elisabeth! Jeg saae, at Døden havde berørt hans Isse. Vel ham! Han har udstridt Livets Kamp — Fred være med ham!"

„Du kjendte ham altsaa? spurgte Elisabeth: Du ahnede — — —

„Kunde Du tvivle derom? svarte Bartholin: Kun saadan kunde den Mand see ud, som en Deel af hans Samtidige tilbad, medens en anden hadede og forfulgte ham. Jeg gjentager: Vel ham, at han omsider har fundet Fredens Havn. Hans Livsskib var strandet for tidt; han kunde ikke mere gjøre Regning paa nogen lykkelig Fart, thi han seilede tilsidst uden Roer og Kompas; nu aflægger han Regnskab for en barmhjertig Dommer."

Dagen efter vendte de med Seger tilbage til Basel, hvor de opholdt sig et Par Dage. Derpaa begave de sig til Paris. Men alle denne Stads Adspredelser vare ikke istand til at udslette den døende Ulfeld's Billed af Elisabeth's Sjel.

Efter at de havde opholdt sig et Par Maaneder i Paris, og gjort en Reise i det sydlige Frankrig, besluttede de i Julii Maaned at vende tilbage til Danmark. Dagen, hvorpaa de vilde afreise, var allerede berammet, da indtraadte en Omstændighed, som, mere end alle Adspredelser, afdrog Elisabeths Tanker fra den ulykkelige Familie Ulfeld. En uforklarlig Tungsindighed havde pludselig grebet

Bartholin, og dybt bøiet hans Sjel, hvormeget han end bestræbte sig for at bekæmpe, eller idetmindste at skjule den. Ængsteligt undveeg han alle Elisabeths Spørgsmaal. Det var kun en let Upasselighed, sagde han. Hun meente, den havde sin Grund i Længsel efter Hjemmet, og skyndte derfor paa Tilbagereisen. Destomere overraskedes hun, da han nu foreslog hende, at besøge sin Tante i Brügge. Hun havde meget at indvende derimod, men han erklærede, at maatte gjøre en Reise paa tre-fire Uger, i hvilken han ønskede, hun vilde opholde sig hos sin Tante. Hun bad ham tillade, at hun ledsagede ham, men han forsikkrede, det lod sig ikke gjøre, og saa gav hun da efter, skjøndt med tungt Hjerte.

Hendes Tante modtog hende meget kjærligt. Men Elisabeth's Kummer, da Bartholin nu forlod hende, var ubeskrivelig. Imidlertid indtraf hans Breve regelmæssigt; de vare endogsaa ret muntre. De fire Uger vare næsten forgangne, og allerede begyndte hun at imødesee hans Tilbagekomst. Vel undredes hun over, at han i sit sidste Brev slet ikke talte derom; men da han selv havde fastsat, hvorlænge han vilde blive borte, ventede hun ham sikkert. De fire Uger randt imidlertid hen, uden at han kom; nu udeblev Brevene endogsaa. Langt om længe kom et Brev fra ham, hvori han meldte, at han vilde komme inden fjorten Dage, og i den Tid skulde hun intet Brev vente fra ham. Dette Brev var uden Datum; Stedet, hvorfra det var skrevet, var ei heller angivet. Overhovedet syntes der i Indholdet at herske en ilfærdig Forvirring.

Ogsaa disse fjorten Dage gik hen, men Bartholin kom endnu ikke, Elisabeth's Uro kjendte ingen Grændser. Pludseligt ruller en Aften en Vogn for Døren — heftigt banker hendes Hjerte — faa Øieblikke efter laae Bartholin i hendes Favn. Han havde forandret sig meget. Hans hele Væsen bar, endnu mere end før, Tungsindighedens Præg. Dog syntes han at være roligere end før.

Men hvor overraskedes hun, da han nu fortalte hende, hvorlunde han var tilsinds, at gjøre en Reise til hendes Fader i Haag. — Allerede næste Morgen tiltraadte de Reisen. Det syntes, som Bartholin's mørke Stemning opklaredes, jo nærmere de kom Haag. De holdt udenfor en stor Bygning. Bartholin saae glad ud. „Kjender Du dette Huus?" spurgte han Elisabeth, som istedetfor at svare, skjulte sit Ansigt i hans Barm. Imidlertid rullede Vognen gjennem Porten. Paa Trappen stode — vel ikke lange Rækker af pragtfuldtklædte Tjenere med Sølv-Armstager, men vel en Tjener og en Pige med et beskedent Lys i Haanden. Nysgjerrige Tilskuere trængte sig vel ikke frem, for med forundringsfulde Blikke at betragte et høigreveligt Par; Generalstaternes Herrer Deputerede ventede vel ikke ovenfor Trappen, for at komplimentere en kongelig Ambassadeur — men hendes Fader stod der, paa samme Sted, hvor han havde staaet for femten Aar siden, ligesaa rask og munter, og med Glædestaarer i Øinene. Bartholin hjalp

sin unge Viv af Vognen, og Øieblikket efter laae hun i sin Faders Arme.

Arentzen og Bartholin førte hende nu, ligesom i Triumph, op ad Trappen, ind i den store Sal, vi have omtalt i Begyndelsen af vor Fortælling. Hist ved Kaminen, hvorpaa hun havde seet store Armstager af gediegent Sølv, som bare hiint Vaaben, der nu var sønderbrudt af Bøddelhaand, sad dengang den i sin Tid saa ærede og frygtede Mand, medens Landets første Mænd stode trindtomkring ham, ydmygt ventende paa hans Vink og med Henrykkelse lyttende til ethvert Ord han værdigede dem. Den samme Mand havde hun nys seet i hans sidste Øieblikke, eensom og forladt, ved Kakkelovnen i en Bondestue, ja, hun havde været Vidne til, at han med Haan var bleven bortvist fra dette Fristed, og det for hendes Skyld, som tilforn neppe vovede at opløfte sine Øine til ham. Disse Betragtninger grebe hende saa mægtigt, at det var hende umuligt, at glæde sig saa hjerteligt, som Arentzen og især Bartholin havde ventet og ønsket. Nu førte de hende ind i de indre Værelser. Der hang Christian den Fjerdes Billed. Hun troede, det var det samme, hun før havde seet. Det hang paa samme Væg.

„Modtag Din Eiendom! sagde Bartholin nu, idet han med Inderlighed sluttede hende i sine Arme: Jeg byder Dig velkommen i dette Huus, hvor Du herefter maa skalte og valte. Her, hvor Du alt saalænge har levet i Phantasien, skal ogsaa

Virkeligheden venligt omgive Dig nu, forskjønnende Dit Liv, min elskte Elisabeth."

Maalløs af Forundring stod Elisabeth der nogle Øieblikke; hun formaaede neppe at fatte den Tanke, at dette Sted, Skuepladsen for hendes Yndlingsdrømme, nu var hendes Eiendom. Men da hun nu overbeviste sig derom, kunde hun ei andet, end ihukomme, at Bartholin havde bragt hende sit Hjertes længselsfuldeste Ønske til Offer. Hun vidste, hvor høit han elskede sit Fædreland, hvor inderligt han havde attraaet, at hellige det sin Tjeneste. Hun kunde ikke begribe, hvorfor han just nu, Maalet saa nær, opgav dette Forsæt, og denne ængstelige Tvivl voldte, at hun kun med halvt Øre hørte paa sin Fader, som fortalte, hvorlunde han, i Bartholin's Navn, havde kjøbt det stolte Huus og indrettet det, saavidt muligt, som det havde været i Ulfeld's Tid. Han fortalte tillige, hvorlunde han, efter Bartholin's udtrykkelige Begjering havde ladet Christian den Fjerdes Billede kopiere, og det i samme Størrelse som hun før havde seet det her.

Elisabeth vilde have følt sig meget lykkelig, hvis ikke den Tanke, at Bartholin rimeligviis for hendes Skyld havde opoffret sit hedeste Ønske, havde fœvet som en Tordensky for hendes Lykkes Sol. Uvisheden om, hvorfor hendes Mand havde nedsat sig i Haag, blev hende med hver Dag piinligere, thi nu bemærkede hun atter i hans Ansigt Spor af undertrykt Kummer. At han ikke vilde vende til

bage til sit Fædreland, sluttede hun deraf, at han i Haag optraadte som practiserende Læge, og at han, som Arentzen fortalte, havde solgt sit Huus i Kjøbenhavn.

En Dag kaldtes han hastigt til en Syg. I hans Fraværelse brød et stærkt Tordenveir løs. Elisabeth gik ind paa hans Værelse, at lukke Vinduerne. Da hun aabnede Døren, blæste Trækvinden adskillige Papirer ned af hans Skrivebord, og idet hun nu stræbte at ordne dem igjen, faldt hende et Digt i Haanden, som hendes Mand nys havde skrevet. Elisabeth læste det; det udtalte den meest brændende Længsel efter Danmark. Aarsagen til Bartholins Tungsindighed stod nu klart for Elisabeths Sjel. Men hvorfor han ikke reiste med hende tilbage til sit Fædreland, det var en Gaade, som hun nu maatte udforske, og neppe var han derfor kommen hjem, før hun bestormede ham saalænge med sine Taarer og Bønner, at han omsider af et Løn-Gjemme i sit Skrivebord fremtog et Brev, som han rakte hende. Det var fra Fuiren, og lød som følger:

„Høistærede Herre og Ven!

Den Tillid hvormed I beærer mig, paalægger mig, at sige Eder Sandheden, hvor ubehagelig den end vil berøre Eder. Med Smerte har jeg læst, hvorlunde I, i Slutningen af Eders Brev, glæder Eder til at komme tilbage til Eders Fædreland. Men desværre maa jeg aabenbare Eder, at I her ei kan gjøre Regning paa nogen gunstig Modtagelse. I veed, at ogsaa jeg var bekjendt med

den ulykkelige Familie, hvis Navn det ei er raadeligt at nævne. Da jeg iøvrigt er bekjendt som en stille Mand, der altid hænger i Bøgerne, har man ikke agtet, at jeg var tilstede, da hiin ulykkelige Kone blev bragt iland. — Derimod er det ingenlunde undgaaet Speidernes Opmærksomhed, at Eders Frue, med Kjendetegn paa den inderligste Deeltagelse, fulgte hende fra Toldboden næsten lige til hendes Fængsel, og udøste mange Taarer for hendes Skyld. Alt dette meldtes vel paa vedkommende Sted, men var dog allerede næsten glemt igjen, da den Efterretning kom hertil, at I havde været samlede med den ulykkelige Mand i en liden, ubekjendt Landsby, hvor I aldeles ingen Forretninger kunde have. Nu ihukom man Eders Frues Adfærd her i Staden, og paastod, at I, istedetfor, som I havde burdet, at gribe den Forfulgte og lade ham hidskaffe død eller levende, havde underrettet ham om den ham truende Fare, hvorpaa han, trods sin Sygdom og det stormende Veir, havde ladet sig bringe til Neuburg. Der meldtes ogsaa, hvorlunde I have bivaanet hans Jordefærd, hvis Hoved skulde sættes paa Stage. Alle disse Omstændigheder sammentagne, bleve nu, af den Dømtes Fjender, benyttede til, at vælte stor Mistanke paa Eder. Man paastaaer, at I staaer i Forbindelse med hans Børn, som flakke omkring i Tydskland, og I kan da let forudsee, hvorledes man vilde modtage Jer. Jeg raader Eder derfor, ei at vende tilbage til Eders Fædreland det

første Aar, thi I vilde her vorde behandlet som en høist mistænkelig Person, og det kunde vel endogsaa gaae Eder som Doctor Sperling, den ulykkelige Families Ven, som man lokkede fra Hamborg over den danske Grændse, og kastede ham i Fængsel. Jeg ønsker, at dette Brev, som jeg sender Eder ved en paalidelig Ven, maa vorde Eder ligesaa nyttigt, som dets Indhold vil være Eder ubehageligt. Men Sandheden torde jeg ikke fortie. Til Beroligelse for Eders Frue maa den Efterretning tjene, at den fangne Kongedatter, efter en lang Sygdom, nu begynder at komme sig igjen. Lad mig snart høre noget fra Eder, men omtal i Eders Brev ikke med et Ord, hvad I nu har erfaret af Eders trofaste Ven

Thomas Fuiren."

Da Elisabeth havde læst dette Brev, brast hun i Graad. Den Følelse, at det var hende, som paa en vis Maade havde forviist Bartholin fra hans Fædreland, greb hende paa det smerteligste. Men Bartholin sagde: „Vær uforsagt, som jeg nu er. Med denne Hemmelighed er en svar Byrde væltet af mit Hjerte. Fra nu af skal intet umandigt Vee mod formørke vor Lykke." Og han holdt Ord. Thi fra dette Øieblik af saae Elisabeth ham rolig og tilfreds. Og treogtyve Aar henrandt nu saa stille og eensformigt, at faa Ord ere tilstrækkelige til at fortælle deres Begivenheder. Elisabeth fødte to Sønner. Den Ældste havde Lyst og Talent til Malerkunsten, og reiste, i sit syttende Aar

til Italien, hvor han gjorde store Fremskridt og omsider nedsatte sig i Florents. Den Yngste derimod havde Lyst til Lægevidenskaben, og begav sig i sit nittende Aar til Padua, hvor han kort efter døde. Men kort efter at den Yngste af Brødrene var gaaet paa Reiser, forefaldt Begivenheder, som vi ikke kunne forbigaae med Taushed.

Arentzen var flyttet til sine Børn. Bartholin var heldig i sine Kurer, agtet og æret af Alle. Fuiren var død. Doctor Sperling ligesaa, 1681. Fire Aar sildigere hørte man, at Kong Christian V. omsider havde gjengivet Eleonore hendes Frihed.

Omtrent paa samme Tid fallerede et temmelig betydeligt Handelshuus, som Arentzen havde betroet sit lille, møisomt erhvervede og ved Sparsomhed aarligt forøgede Formue. Dette Tab smertede den bedagede Olding saa dybt, at han blev syg og faa Dage efter gik over i hiin bedre Verden. Den Efterretning, at Eleonore Ulfeld havde faaet sin Frihed igjen, havde atter vakt det Ønske i Bartholin's Sjel, at vende tilbage til det danske Fædreland. Der meldte sig en Kjøber til hans Huus, Handelen blev sluttet, og faa Uger efter Arentzens Død stode deres Kufferter tilpakkede, for at bringes ombord. Men da gjorde en pludselig Forkjølelse, som Bartholin havde paadraget sig, det nødvendigt, at opsætte Reisen. I Løbet af faa Dage tog hans Sygdom en saa farlig Vending, at han var nødt til at holde Sengen.

En Aften sad Elisabeth hos sin elskede Patient, angstfuld lyttende til hans Aandedræt. Da

greb Bartholin hendes Haand. „Jeg raader Dig, min elskte Elisabeth, sagde han med svag Stemme: at blive vort første Forsæt tro, og at bringe Dig til Danmark. Der har jeg Venner og Frænder, som ville tage sig af Dig. Der kan Du ogsaa see Eleonore igjen."

Elisabeth foer sammen, og trykte hans Haand til sine Læber. Hun forstod ham kun alt for vel; men i det hun skjulte hans Ords Betydning for sig selv, svarte hun: „Du veed jo, jeg følger Dig, hvorhen Du vil." — Den Syge rystede betænkeligt paa Hovedet, og begyndte at tale om noget Andet. Fire Dage efter denne Samtale var Elisabeth — Enke.

Ingen Beskrivelse over hendes uendelige Smerte! I en til Bedøvelse næsten grændsende Tilstand forlod hun Holland allerede nogle Uger efter. Hun begav sig ombord paa et dansk Skib. Med Ligegyldighed hørte hun, at Skibet ikke styrede lige ad Sjælland til, men kastede Anker ved Øen Lolland. Her bragte Skipperen hende ind til en Klokker, som var hans gode Ven. Nogle Timer efter kom han tilbage og fortalte, at han havde solgt sin Ladning til en Kjøbmand der paa Stedet, og at han umuligt kunde gjøre Reisen til Kjøbenhavn for hendes Skyld.

Hvad skulde hun gjøre? Hun saae sig paa et fremmed Sted, hvor hun ikke kjendte et Menneske. Pigen, som havde fulgt med hende fra Holland, jamrede og græd; men selv fandt hun sig taalmodigt deri. Klokkerens Datter, som forstod lidt Tydsk

sagde hende til hendes Beroligelse, at der her fra Øen tidt var Skibsleilighed til Kjøbenhavn, og foreslog hende, at føre hende op paa Slottet til den unge Dame, som havde lært hende at brodere og som forstod alle Sprog. Elisabeth, som det var gandske ligegyldigt, hvor hun befandt sig, fulgte denne Opfordring. Underveis erfarede hun, at den saakaldte unge Dame kun blev kaldt saaledes, fordi hun boede hos sin Moder, thi selv var hun allerede noget over fyrretyve Aar. Iøvrigt var hun Katholikinde. Hendes afdøde Mand, en flandrisk Adelsmand, ved Navn de Casette, havde rimeligviis overtalt hende til at gaae over til hans Kirke. Men alligevel var hun, saavelsom hendes Moder, almindelig elsket og agtet paa hele Øen, thi Begge vare særdeles velgjørende, og en sand Velsignelse for hele Egnen.

Medens Klokkerens Datter gik ind paa Slottet for at melde Elisabeth, sad Denne i et lidet Forgemak, hensunken i sine tungsindige Betragtninger. Da fængslede pludseligt en Gjenstand hendes Opmærksomhed. Gjennem en aabenstaaende Salsdør saae hun en Pallas-Statue, paa hvilken hun ved første Øiekast gjenkjendte Grevinde Eleonores Ansigtstræk. Neppe troede hun sine egne Øine; men jo længere hun saae derhen, desmindre kunde hun tvivle. Ternen, som bad hende indtræde, afbrød hende i hendes Betragtninger. Omtrent midt i Salen stod en Dame, klædt i Sorg; hun gav Elisabeth et Vink, at træde nærmere. Som vaagnende af sine Drømme, stirrede Elisabeth paa

hende med store Øine. „Evige Gud, Eleonore!“ raabte hun.

Damen, som hidtil havde staaet noget i Skygge, traadte ved dette Udraab nogle Trin frem, og stod nu der i det fulde Lys. Hun havde ikke forstaaet Elisabeths Raab, men syntes at vente en Forklaring. Denne var forvirret; hun begyndte at tvivle, om hun ogsaa var ved fuld Bevidsthed, eller om hendes Phantasie blot havde forgoglet hende Eleonores Billed. Thi da hun nu betragtede Damen nærmere, fandt hun stor Ulighed mellem hende og Grevinden. Istedetfor hendes skjønne blonde Haar, havde Denne tynde, ravnsorte Lokker; istedetfor Eleonores himmelblaae Øine flammede her et sort Øienpar frem under de skjønne Bryn. Elisabeth ihukom desuden, at Grevinden allerede maatte tælle over tredsindstyve Aar, medens denne Dame neppe syntes at være fyrretyve. Maalløs stirrede Elisabeth hen for sig. Den Fremmede, som bemærkede hendes Forlegenhed, vilde give hende Tid at fatte sig, og begav sig hen i Hjørnet af Værelset, hvor Billedstotten stod. Da nu Elisabeth fulgte hende med Øinene, og betragtede hendes Profil, indsaae hun pludseligt, hvad der havde foranlediget hendes Vildfarelse. Den fremmede Dame havde nemlig Eleonore's Træk; det var hendes Ansigts hele Omrids.

Efter en kort Pause, tog Damen Ordet: „I har ønsket at tale med mig!“ begyndte hun —

„O, forunderlige Blændværk! For havde Elisabeth troet, at see Grevinden — nu troede hun at

hore og see Grev Ulfeld. Det var hans velklingende Stemme, det var hans brændende Blik, det var det samme halvvemodige, halvsarkastiske Træk ved Munden, som dog her formildedes ved et Udtryk af Fromhed. Med stigende Forvirring foer Elisabeths Øine omkring; da faldt hendes Blik paa Kong Christian den Fjerdes Billed, som hun i sin Barndom havde seet det i Palladset i Haag, som hendes Mand siden havde viist hende det i Miniatur, og som det i 23 Aar havde smykket hendes egen Stue. „Evige Gud! raabte hun: Hvorledes kommer dette Billed hid?"

Den fremmede Dame syntes at undre sig høilig. Med Alvor og Anstand nærmede hun sig Portraitet. „Det er min Bedstefader, Kong Christian den Fjerde af Danmark!" sagde hun; og nu gjenkjendte Elisabeth hende. Saaledes stode de, for otte og tredive Aar siden, ved Siden af hinanden. Overvældet af sine Følelser knælede Elisabeth for Damen, som nu ikke mere var hende fremmed, greb hendes Haand og raabte: „Gud i Himlen, I er Frøken Anna Ulfeld — jeg seer Eder igjen!"

„Hvorledes, I vidste ikke, at vi opholdt os her? spurgte Ulfeld's Datter levende: Men hvo er I da? I synes at have kjendt os før, og I glæder Eder saa hjerteligt ved at see mig igjen —

Elisabeth kunde kun svare med Taarer. Da hørte hun en Bevægelse i Sideværelset; en Stol skjødes tilside, man nærmede sig.

„Hvo er der?" spurgte en dyrebar Stemme, og Grevinde Eleonore Christine Ulfeld stod i

den aabnede Dør. Det var intet Blændværk, intet Gøglespil — det var hende selv. Fire og tyve Aar, af hvilke hartad de tre og tyve vare henrundne i Fængslet, havde vel bleget hendes Kinder, men Kjærlighed, Troskab og Haab havde holdt hendes Hjerte varmt, og derfor var hendes Blik og Smiil ungt endnu. Dette Blik virkede alt for mægtigt paa Elisabeth — bevidstløs sank hun ned for Anna's Fødder.

Da hun kort efter kom til sig selv, sad hun i en Lænestol mellem Moder og Datter, som vare meget omhyggelige for hende. Spørgende saae Anna paa sin Moder, for at udforske, hvo den Fremmede var. „Husker Du ikke, min Datter, sagde Eleonore: at jeg ofte har talt til Dig om et Væsen, hvis Deeltagelse i mit Livs bitreste Stund, lindrede min Smerte? Disse Øine var det, der græd af Medynk med mig, da Spot og Had omgav mig. Hvor havde jeg nogensinde kunnet glemme disse Træk!"

Elisabeth følte sig nu inderligt omslynget af Anna's Arm, følte hendes brændende Kys paa sine Kinder. Der hengik lang Tid, inden hun kunde fatte sig, for at udtrykke sine Følelser. Omsider sagde hun, med Taarer i Øinene, idet hun vendte sig til Grevinden: „Jeg har seet Eder længe før hiin Dag, min naadige Frue, og fra det Øieblik jeg saae Eder førstegang, har Eders Billed foresvævet mig naadeligt." Hun fremtog den Ring, Eleonore havde givet hende som Barn.

„Hvorledes? I skulde være den lille Tusindskjøn, som den gode Sperling bragte?" spurgte

Eleonore sludsende, og med et dybt Suk tilføiede hun: „Den stakkels Sperling! Han har strøet saamangen Blomst paa vor Vei, og kun indhøstet Torne derfor — men nu har han Fred!"

Nu mindedes ogsaa Anna sin lille Legesøster, og sluttede hende gladelig i sin Favn paany.

At Elisabeth blev paa Slotter, og henlevede Resten af sit Liv hos de ædle Fruer, behøver neppe at tilføies. Men ikke længe skulde hun fryde sig ved denne Lykke. Allerede næste Høst gik hun hen den, et halvt Aar efter sit Komme til Øen. Først nogle Aar sildigere døde Eleonore Christine Ulfeld, og man kan vist ikke slutte denne Fortælling bedre, end med den Gravskrift, hun selv havde valgt:

„Herre, havde Dit Ord ei været min Trøst,
da var jeg forgangen i min Elendighed!"

(Georg Lotz.)

Samvittigheden.

Fortælling af den nyere Tids Historie.

(Af Penelope 1828.)

— „Kast den Tiggerjøde ud af Huset, Fritz? Alt et Qvarteer har det sultne Dødninganſigt staaet herudenfor og gloet herind efter Bordet! Han gnider mig Glasdøren smudsig med sit lange Graaskjæg. Ud af Huset med det Fjæs — det kunde let fordærve mine Gjæsters Appetit!"

Saa kommanderede Hr. Petrus, Eieren af den største Restauration i en af Tydsklands store Stæder. Men Markeuren lod, som om han ikke hørte godt, og vedblev at bære den dampende Bouillon-Terrin hen til det store runde Bord, som stod midt i Salen, omgivet af muntre Gjæster.

Adskillige af disse saae mod Dørvinduerne. Bibliothekar Smellie rystede paa Hovedet og sagde: „Hvilken Larm for ingen Ting! Und dog den Gamle den Fornøielse at kige herind!"

„Ræk et fuldt Glas ud til ham for min Regning! tilraabte Capitain Zechius Markeuren: Noget ret Skarpt og Bittert — den kolde Septemberdag bringer Graaskjæggen til at gubre — et Glas Miaulis eller Cochrane!"

Markeuren gjorde, som ham var befalet. Da slog Klokken elleve. Fleertallet af Gjæsterne stod op, greb Hat og Stok og forlod Salonen. Kun Kam-

merjunker von Deventer, Assessor Carus og en ung Officeer bleve siddende ved det runde Bord.

„Velkommen tilbage, Hr. Lieutenant! tiltalte Kammerjunkeren den Sidste: Hvorledes staaer det med Deres polske Deserteur? Har De fundet hans Spor, eller har De alt indhentet ham?"

„Jeg har ikke været saa lykkelig! svarte Officeren med tvetydigt Udtryk: Nürnbergerne hænge Ingen, hvis Hals ei er deres. Spor af ham havde vi til Grændsen, men der ophører vor Pligt. Men — store Herrer have lange Hænder!"

„Jeg hader ret Ophavsmændene til den nye Rædselshistorie, som havde kunnet bringe Jammer over det europæiske Norden — men hvormange Letsindige maa ei bøde for enkelte Djævles Formastelse! Maaskee hører den unge Polak til deres Tal — idet mindste syntes hans Væsen at anbefale ham."

„Jeg er selv af Din Mening! sagde Lieutenant Stein: En Forbryder er ei saa fri og sorgløs som Greven under sit Ophold her, og derfor har jeg just heller ikke været altfor ivrig i at indhente ham. Det vilde gjort mig ondt, om jeg skulde skaffet ham til Siberien."

„Om Forladelse, mine Herrer!" lød en fremmed Stemme ved et Sidebord. De to Venner saae sig om. At den Talende var en Udlænding, det hørte man paa hans Accent, det saae man paa hans Ansigtstræk. Manden var liden, af skrøbelig Gestalt, tør og bleg; hans Træk havde en paafaldende Skarphed; han havde en stor Rovfuglenæse, og store Øine, med et sky, uroligt Blik. Tyndt Blondhaar

dækkede den næsten skaldede Isse, hans Tunge var stammende. Hans Dragt og Linned, saavelsom hans Adfærd og Udtryk, characteriserede ham imidlertid som en Mand af Stand og Opdragelse.

„Om Forladelse! gjentog den Fremmede: De talte om en Herre fra Polen, som har opholdt sig her. Tør man vove at spørge, hvad han hedder, og hvad Vei han har taget?"

„Sagen er ingen Hemmelighed! svarte Assessoren høfligt: Den Fremmede viste sig her i de første Circler, og kaldte sig Grev Solikow."

„Solikow? Solikow?" gjentog Spørgeren stammende. Neppe formaaede han at tilføie: „Og hvorhen?"

„Det staaer ikke mere til den Ulykkelige! svarte Lieutenant Stein ham: Thi Keiser Nicolaus vil nok give ham Reisepas. Skjøndt han undveeg mine Dragoner, skal han dog senere, som Aviserne fortælle, være blevet greben i Leipzig."

„Greben? I Leipzig? stammede den Fremmede med rædsomt fordreiet Ansigt: Saa er det ude! Saa er Alt forbi! skreg han næsten aandeløs: Pauls Aand raaber høit: Alt forbi, og Elendighedens Time har slaget."

En Afmagt nær, tumlede den svage Mand, og sank paa den nærmeste Stol. Vennerne sprang ham til Hjelp, men med ny Forundring saae de Graaskjæggen, som havde staaet udenfor Glasdøren, kaste sig for den Fremmedes Fødder og understøtte ham med sine lange tørre Hænder, idet han jamrende

mumlede paa Russisk: „Arme Herre! Ikke dse her! Arme Herre, have Mod i fremmed Land!"

Den blege Fremmede kom til sig selv, fattede sig med Anstrengelse, greb Hat og Stok, støttede sig paa den skjæggede Gamle, fremstammede en utydelig Undskyldning for Selskabet, og gik.

Det var en overmaade smuk Efteraarsdag. Paa en Miils Omkreds trindt Staden saae man muntre Mennesker færdes. En krigersk Høitidelighed havde lokket dem ud; en stor Høstmaneuvre skulde finde Sted.

Blandt dem, som tilhest bivaanede Skuespillet, vare ogsaa Kammerjunker von Deventer og Assessor Carus. Begge sporede deres Gangere for at see Maneuvren nærved. Tropperne vare deelte i to Partier, der skulde agere fjendtlige. I let Trav og under fortrolige Samtaler naaede de snart den tætte Skov. Udenfor en Kro traf de her Lieutenant Stein. „Er Maneuvren i Nærheden? Hvor befinder Staben sig?" spurgte Assessoren.

Samme Øieblik vakte nogle fjerne Skud Vennernes Opmærksomhed. „Nu gaaer det løs! raabte Stein: Rid kun foran, jeg kommer strax bagefter!" Vennerne travede hen mod den Egn, hvorfra Skudene lode. Mange Ryttere og elegante Vogne toge samme Vei.

„See der, hvilket underligt Kjøretøi!" sagde Hr. v. Deventer, pegende ind i Skoven. „Det er en udenlandsk Equipage! svarte Assessoren: See kun

de smaae, modige Brune, hvor de røre de magre Lemmer paa den ujevne Skovvei! Ved Himlen, Kudsken i den polske Kaftan, med det brede Læderbelte, den bredskyggede Hat og det mægtige Skjæg, er bestemt vor Livegne fra igaar. Jeg seer et Damehoved inde i Vognen."

Som efter Aftale standsede Begge deres Heste, til Vognen var kjørt dem forbi. „Gjenkjendte Du den Fremmede?" spurgte Carus. „Men Damen ved hans Side? afbrød ham Kammerjunkeren: Et interessant Ansigt, blegt, men smukt, med en Lidelsesmine. Fornemme ere de; den fine, himmelblaae, med Zobel besatte Overkjole og den guldbræmmede Fløielshue, harmonerer ikke med det simple Kjøretøi."

De Reisende i Vognen bestode virkeligen af hiin Mand, hvis characteristiske Udvortes vi ovenfor have beskrevet, og et ungt Fruentimmer, hvis Væsen passede til den gamle Herres, som Lilien til Tidslen. Hun var vel neppe tyve Aar; dog var hiin Tids skjønne Morgenrøde udslettet af hendes Kinder. Det var klart, at ikke Legemslidelse, men Skjebne og Græmmelse, havde berøvet denne fine Rosenkalk Maiens Farve. Hendes Ansigt bar iøvrigt en egen Characteer af Sjeleadel, Skarpsind og Fasthed, blandet med sværmersk Tungsindighed.

„Hvi har De siden igaar martret mig med nye Rædsler? spurgte Damen, bevæget af Frygt og Medynk tillige: Hvorfor denne overilede Afreise, da vi dog kunde vente saa vigtige Breve i den Stad, vi

forlode? O, min Fader, De skjuler dog ikke noget Skrækkeligere for mig, end jeg allerede veed?"

Den Gamle rullede sine Øine frygteligt. „Vil Du qvæle mig? snerrede han: Spørg ikke, Cathinka! Jeg vil ikke have, man skal spørge mig! Datteren skal kun svare, naar jeg spørger."

I Cathinka's Øine blinkede et Par smertelige Taarer. Taus bøiede hun sit Ansigt ned paa Faderens kolde Haand, og trykte et Kys derpaa. „Det krænker Dig, at jeg er haard? spurgte han mildere: Jeg veed, hvad Du kan sige. Men min Skjebne maatte forvandle mig til Staal. Og endnu under den mig ei Saameget som et roligt Dødsleie i mit Fædreland. Du havde skullet lade mig reise allene. Du havde Intet at frygte. Du kunde beholdt Din glimrende Plads i Residentsen som hans Brud, hans, den Blødagtiges, som ikke vovede at udsætte sit Liv for de høieste Meed."

„Fader, taler De om Alexiew? spurgte Cathinka forundret: Nei, De taler ikke om ham. Hans Brev til os reddede dog Deres Liv og Frihed."

„Han forfulgte Pagtens Brødre! svarte den Gamle med heftigt skrigende Stemme: Hans Advarselsbrev gjaldt kun Bruden. Du skal ikke græde for ham; han er en Skurk alligevel. Han var, før vi, i Staden, som vi forlode; han er afreist derfra. Sikkert har han angret, at han advarede os; sikkert forfølger han nu vort Spor som en tro Støver — for at faa Datteren igjen, leverede han gjerne Faderen paa Skafottet. I andet Fald — hvi havde han da ikke oppebiet os, hvor vi skulde faae Breve

fra ham? Og Rygtet om hans Fængsling i Sachsen er kun et Gøgleſpil, for maaſkee at lokke os desſikkrere i Fælden."

Med en Røſt, ſom ſyntes at tilhøre Graven, ſtammede Datteren: „Fader! Fader! Og derom erfarede jeg Intet? Og han er fangen? Saa er Alt forbi!"

Et Bøsſeſkud, ſom nu knaldede gandſke nær i Krattet, ſyntes at bringe den Gamle en Afmagt nær. Han ſank først tilbage, derpaa foer han op, ſtøttede ſig med liigblegt Anſigt paa Kudſkens Skuldre, bøiede Hovedet langt frem, og gjennemſpeidede den hele Egn med rullende Øine. „Der ere de! ſkreg han: Pidſk paa Heſtene, Stenko, og frels Din Herre. Til Høire maa Du, gjennem Krattet! Jeg ſtøder Dig Dolken i Ryggen, hvis Du ikke bringer mig bort fra mine Fjender!" Ængſtelig bøiede Kudſken om en Skovvei, ſaa ujevn, at det var halsbrækkende at kjøre derpaa.

Nu faldt flere Skud i Skoven. Begge Vennerne, Aſſeſſoren og Kammerjunkeren, gave deres Heſte Sporerne, og iilte ligeledes ned ad Skovveien, for idet mindſte at være ved Haanden, hvis der ſkete en Ulykke. Men uden Uheld paſſerede Vognen det farlige Sted, og naaede lykkeligt en lille ſnever Engdal, hvor der aabnede ſig en Steenkulsſchacht. Da Vognen kjørte nær forbi det lille Bjergværk, viſte ſig ved Dalens Udgang en Kommando blaae Huſarer. Neppe ſaae den fremmede Reiſende Peltshuerne og de blanke Sabler, før han ſkreg: „Det er ude! Ingen Redning! Men hellere i det ſorte Helvedſvælg, end

i Tyrannens Hænder!" Han gjorde et hurtigt Spring fra Vognen og ilte hen mod den sorte gabende Schacht saa rask, at Datteren forgjæves greb efter ham. Assesoren sprang af Hesten og styrtede efter ham, men inden den Fremmede naaede Schachten, styrtede han til Jorden, og Carus fandt ham med blødende Pande, blaarødt Ansigt og rallende Aandedræt. Forgjæves søgte man at reise ham. Tilfældigviis samlede sig just i dette Øieblik en Afdeling af de exercerende Tropper i Nærheden af dette Sted. En Feltlæge blev hidkaldt, at aarelade den af et Slagflod trufne Reisende. Den paafaldende Gruppe ved Bjergværket, den smukke Dame i den udenlandske Vogn, lokkede Adskillige af de unge Adjutanter hid. De vilde just nærme sig den Fremmede, da sprang den skjæggede Kudsk ned, kastede sig paa Knæe foran sin Herre, og truede med en stor Kniv Enhver som vilde nærme sig. Ogsaa den unge Fyrste kom forbi, steg af sin Hest, og spurgte, hvad her var forefalden. Lieutenant Stein galopperede hid, drog Sabelen, og bød Graaskjæggen vige for Prindsen. Da den troe Livegne hørte Ordet „Prinds" og saae den store Ordensstjerne funkle, fortrak en dyb Smerte hans rynkefulde Ansigt, men øieblikkeligt skjulte han Kniven, og trak sig langsomt tilbage.

Neppe havde Prindsen kastet sit Blik paa den Fremmede, før hans blomstrende Ansigt blev blegt og en ret mørk Sky foldede hans lyse Bryn. „Fyrst Tatschwill! raabte han med et Udtryk af den høieste Forundring og Forfærdelse tillige: Hvilken ond Aand driver Dem fra Petersborg hid til vore Lande?

Ha, jeg befinder mig!" — lagde han til, idet han kastede et Blik fuldt af Vrede paa den Liggende, som neppe hørligt fremstammede Ordene: „Kaarde eller Bajonet! Kun ingen Knut, ingen Strikke!"

„Ulykkelige Menneske! sagde Prindsen: Jeg gjætter Grunden, hvi De er her, og i denne Tilstand!" Han vinkede Lieutenant Stein til sig, og hviskede ham noget i Øret. Da laae den skjønne Cathinka for hans Fødder.

„Nægt ikke det ulykkeligste Menneske under Solen Deres Beskyttelse! bad hun som en Fortvivlende: I vor Keiserstad gav De saamange Beviser paa Deres Menneskekjærlighed — vær ogsaa menneskelig her, og tag den Arme under Deres Fyrstekaabe!"

„Staae op, Fyrstinde! svarte Prindsen hastigt og meget mildt: Hos mig beder ingen Ulykkelig forgjæves, og den Uskyldige kan forud være vis paa min Varetægt. Prindsessen er i Nærheden; vor Equipage skal bringe Dem til Staden. For Deres Faders Skjebne skal jeg sørge vedbørligt."

„Nei, nei! raabte Cathinka heftigt: Intet skiller mig fra ham!" Hun styrtede hen til den Syge, knælede hos ham, og lagde sit taarevædede Ansigt til hans Bryst.

„Tillader Deres Durchlauchtighed, at de Fremmede maa bringes til min Tantes nærliggende Gods? spurgte Hr. von Deventer: Lægen synes meget bekymret for den Saaredes Liv, og Damens Tilstand fordrer sikkert hastig Beroligelse."

„For dem Begge derhen! svarte Prindsen, idet hun besteg sin Hingst: De skal nærmere høre fra mig. Hr. Lieutenant Stein! Det bliver ved Ordren."

„Hvad befalede Prinds Edvard Dig? spurgte Assessoren Stein, da Tumlen havde fjernet sig: Skal Du arrestere ham?" — „Det ikke, svarte Stein betænkeligt: men jeg skal holde skarpt Øie med ham."

„Bevolige Dem!" trøstede Assessoren den unge Fyrstinde, der udstødte et Jammerskrig ved Lieutenantens Ord. Derpaa bragtes Fader og Datter ind i Vognen, som strax rullede bort med dem.

Fyrst Tatischwill var bragt iseng i et venligt Gemak. Venneme aftalte, at de vilde skiftes til at vaage hos ham. Datteren blev i et Sideværelse under Baronessens Varetægt. Fyrstens Besindelse og fulde Sjelskraft var vendt tilbage. Assessoren, som om Aftenen sad allene hos ham, søgte at aabne hans Hjerte, men det lykkedes ham ikke.

Da listede den skjægede Livegne sig ind, saae sig forsigtigt om, nærmede sig derpaa Sengen med bøiet Hoved og korslagte Arme, og kysede Lagenet. „Hvad vil Du, Stenko?" hviskede Fyrsten med mat Stemme. — „Gospodin! svarte den Gamle paa russisk: Er det da forbi, og skulle vi ikke videre? Jeg mener, her er ikke Alt som det skulde være." — „Og hvorfor mener Du det? Fattes Dig noget?" spurgte Herren. — „Nei, nei! svarte Stenko: Men nede i Stalden staae to Rytterheste, og

to Dragoner saae bistert paa mig. Jeg troer, de skulle passe paa os." — "Gaae kun ned, Stenka!" svarte den Syge: Alt er godt og vil ende godt!"

„Der ere Soldater nedenfor! sagde Fyrsten, da Graaskjæggen var gaaet, med Fatning og Resignation: Jeg er fængslet, man vil udlevere mig. Men jeg føler det i Hjerne og Bryst, en høiere Dommer sparer mig Reisen til Tobolsk's Bjergværker."

„Det er indqvarterede Ryttere! faldt Assessoren ham forlegen i Ordet: Fyrstendømmets Tropper have samlet sig i denne Egn til Høstmanøvre."

„Det var altsaa Gjenstanden for min Angst? sagde den Syge hen for sig selv: Jeg var min egen Forræder? Men godt, godt! Det maatte tage en Ende. Unge Mand! vedblev han derpaa med Fasthed: Deres milde, venlige Tale opfordrer min Fortrolighed. Tag der, hvad Ingen maa finde hos mig. Imorgen kunde det være for silde. Denne Portefeuille indeholder mit Livs Hemmeligheder. En uforklarlig Følelse hindrede mig fra at tilintetgjøre disse Blade. Den indeholder tillige vigtige Papirer, som idetmindste kunne mildne mit ulykkelige Barns første Nød. Gjem Alt, læs det, tilintetgjør hvad De finder."

Assessoren tog Lommebogen. „Mit Barn! sukkede Fyrsten derpaa: Hun er det Offerlam, jeg slagtede. Hun vil døe før jeg!"

Den Ulykkelige havde endnu ikke udtalt, da gik Sidedøren stille op, og langsomt treen Cathinka ind med bekymringsfulde Blikke. Da hun saae Faderen sidde opret i Sengen, forklaredes hendes Træk;

hun bøiede sig over ham, tog hans Høire mellem begge sine Hænder, og trykte dem gjentagne Gange mod sin Mund. Forskende saae Fyrsten paa hende. „Hvorledes har Du det, Cathinka?" spurgte han mørkt. — „Godt, ret godt! svarte hun fast: De er jo ikke mere i Dødens Favn, og gode Mennesker omgive os."

„Du feiler, Barn! vedblev han: Har Du glemt, hvad der skete? Og hvad der vil skee?" Pigen syntes at skjælve. „Vi have baaret Meget! svarte hun: Hvad endnu kan være tilbage, vil ogsaa lade sig bære."

„Pige! raabte den Gamle med Heftighed: Hvi blev Du mig ikke en Søn? Du havde reddet mig sikkrere end denne vaklende Solikow, som ei engang holdt Ord, hvor han kunde det uden Fare. Havde han ikke sveget os, da havde det frie Skib forlængst baaret os over Bølgerne."

„Fader, skjænd ikke! bad Fyrstinden letrødmende: Jeg har jo opgivet ham i hiin Nødselsnat. Han er ikke mere til for mig. Kun den Efterretning, at vor Skjæbne ogsaa kunde have truffet ham, rystede mig imorges. Men det er jo ikke muligt. Hvorledes skulde han komme hid? Hvorledes skulde Keiserens Yndling vorde forfulgt? Det er et falsk Rygte, en Forvexling af Navnet. Derfor ville vi tie om ham, som om en Død."

„Du er min stærke Datter, og jeg reiser mig ogsaa nu ved Dig! sagde den Syge: Men har Du da gandske overseet, hvad de næste Dage ville bringe? At man vil fængsle mig, er vist; at man vil udle-

vere mig, ligesaa vist. Skaanes end mit Liv, saa maa jeg dog engang døe i Siberien. Adel og Formue er i alt Fald tabt; som en Betlerske vil Du komme til at leve blandt Fremmede, og det er den grædseligste Bøddelqval, som foreslaaer mig.'

Sagte grædende bøiede Cathinka sig over den Syge. „Trøst Dem Begge! svarte Assessoren: Deres Sag staaer maaskee ikke saa slet, som De frygter. Min Fader er Geheimeraad, min Broder staaer Thronen nær. Vi ville ophøye Alt, og med en dyr Eed forsikkrer jeg ved dette Datterkjærlighedens hellige Alterbilled: Fyrstinden skal finde en Broder, en Beskytter i mig, hvis hun agter mig værd at være det!"

Cathinka lod et Blik fuldt af Mildhed hvile paa Ynglingen; men den Syge rakte ham Haanden, og sagde: „Hun fortjener det? Om jeg fortjener det? Men de onde Aander i mig ere blevne stille. Og det tyder paa en god Ende."

Adskillige Dage henrandt. Vennerne forsømte ingen Aften at indfinde sig paa Baronessens Landsted. Den Syges Tilstand syntes at vorde betænkeligere. Cathinka udviklede imidlertid en saadan Fylde af dyb Følelse og elskværdige Egenskaber, at Kammerjunkeren og Assessoren begyndte at betragte hinanden med mistroiske Blikke, som om den Ene frygtede en Medbeiler i den Anden.

I den stille, lønlige Midnatsstund aabnede Assessoren Sølvlaasen paa Fyrstens Portefeuille, tog de

stintbeskrevne Blade ud, og læste de paa fransk skrevne Memoirer, som vi kun i Udtog tør meddele Læseren:

* * *

Fyrst Iwanow Tatschwill var en Ætling af Ruslands rigeste og stolteste Familie. Hans Stamme søgte sine Ahner i den graaeste Oldtid og talte selv de ældste Czarer blandt sine Fædre. Tidligt mistede han sine Forældre. Hans Rigdom var umaadelig, Mængden af hans Livegne utallig. Overladt til sig selv, voxte den unge Fyrste op i orientalsk Friheds forførerske Glands. Opholdet ved Keiserinde Catharina's Hof egnede sig gandske til at udvikle den tyveaarige Ynglings Udyder, skjøndt hans Aands Skarphed og Fyrighed drev ham til, med utrættelig Videbegjærlighed at benytte al den Leilighed som bødes ham til hans aandige Uddannelse. Om Dagen studerede han, om Natten var han tilstede i toileløs Lystigheds Lag. Trods sin uanseelige Figur, trods sin letsindige Vandel, vakte dog den unge Mand ved sine bedre Egenskaber, Potemkin's Opmærksomhed, og steeg rask fra een Post til en anden i Keiserindens Hær. Da berørte Skjebnen for første Gang hans Hoved med sin Jernhaand, og gav hans Tilværelse den frygtelige Retning.

Blandt det Følge, som ledsagede Storfyrst Paul og hans Gemalinde paa Reisen gjennem Tydskland og Frankrig, befandt sig ogsaa Iwanow Tatschwill og med ham den yngre Fyrst Werkinskoy, som ved lige Rang, lige Tilbøieligheder og Vaner,

forlængst havde været forbunden med ham i Venskab. En smuk polsk Adelsdame var i Storfyrstindens Følge; alt i Petersborg havde Werkinskoy betragtet Frøken Sophie med levende Interesse; hun havde ikke berøvet ham alt Haab, men Storfyrstindens strenge Sædelighed opførte en uoverstigelig Muur mellem Fyrsten og hans Elskede, allerhelst saalænge Pauls Hof var i Gatschina, hvorhen Moderen, som ikke elskede ham, havde forvist ham. Den fælleds Reise frembød friere Leilighed, og Tatschwill glædede sig over sin Vens Lykke.

Man kom til Paris. Paa en stor Balfest i Trianon, vovede Frøken Sophie, i Nærheden af Dandsesalen, at give sin Tilbeder en rendez-vous. Men for to vildtflammende Øine var det skjønne Pars Bortgang ikke bleven ubemærket. Storfyrsten selv overraskede de Ubetænksomme. „I er Keiserindens Spion! Mit Hjerte skal I idetmindste ikke have forraadt og bedraget ustraffet!" raabte han. Med en Raahed, som var ham egen, naar han var vred eller lidenskabeligt bevæget, rev han Damen af Werkinskoy's Arme, og kastede hende hen mod Døren til Dandsesalen. Et Slag af hans mægtige Haand traf Fyrstens Ansigt, og da Tatschwill, som ahnende var fulgt efter Paul, styrtede hid, og, oprørt ved denne beskæmmende Voldsgjerning, uvilkaarligt lagde Haanden paa Kaarden, angreb ogsaa den vrede Løve ham, rev med uimodstaaelig Styrke Værget fra hans Hofte, sønderbrød det, og tvang de i deres Inderste tilintetgjorte Ynglinger til, ved Flugten at frelse sig fra hans forstyrrende Harm.

Om nogen lønlig Lidenskab havde tirret Storfyrsten saa dybt, blev Vennerne for stedse en Hemmelighed, thi samme Nat fik de Befaling, at vende tilbage til Petersborg. Frøken Sophie derimod kom ei tilbage med det høie Par — hun var og blev forsvunden.

Hvilke Følelser der vaagnede i de fyrstelige Ynglinger, da deres Besindelse vendte tilbage, lader sig let gjætte. Mødende hinanden i een Tanke, sloge de samme Nat Hænderne sammen, løftede den Høire med udstrakte Fingre mod Stjernehimlen, og faldt derpaa hævnfnysende i hinandens Arme. „Aldrig glemmes det! raabte Tatschwill: Og om der end laae en Methusalemsalder derimellem!" — „Tie, men ikke glemme!" skjar Werkinskoy Tænder, og beed i sin egen Haand, saa Blodet overstrømte hans Fingre.

Imidlertid lagde Verdensbegivenhederne en Tomme paa dem. Storfyrsten gjorde Felttoget i Finland med; Tatschwill blev beordret til Armeen mod Tyrkerne, bivaante Oczakow's Erobring, og tilkæmpede sig Ordener og Æresposter. Werkinskoy fik en hemmelig Mission til Warschau, for at forberede Polens Udstykning.

Catharina døde. Paul blev Selvhersker over alle Russer. Men snart mærkede begge Fyrsterne, at den nye Keiser havde ligesaa god en Hukommelse som de. Forgjæves anholdt Begge om Tilladelse til at komme til Petersborg, forgjæves søgte de Embeder, som maatte føre dem i Hoffets Nærhed. Werkinskoy maatte blive ved det polske Gouvernement, og Tatschwill maatte med sit Korps støde til Suwarows Hær. Han fægtede Seiersslagene med ved Cas-

sano og Novi, men maatte ogsaa være Vidne til det frygtelige Nederlag ved Zürich, hvor han ved sin Aands-nærværelse reddede en stærk Afdeling af Ryttergarden fra Fordærvelse, og desuden en ung Officeer, ved Navn Gardanow, som allerede var falden i Fjen-dernes Hænder. Suwarow ærede Fyrst Tatsch-will's Kundskaber, hans Aandsnærværelse, hans Mod, og lod ham avancere til Generalmajor af Artil-leriet. Men hvilket Raserie greb Fyrsten, da de i Ho-vedstaden trykte Armeeberetninger kom ham for Øine, og han ikke engang fandt sig nævnet deri. Man meldte ham, at Keiseren egenhændigt havde udslettet hans Navn af Feltmarskalkens Indberetninger. Med ko-gende Blod i Hjertet, med et Helved i Hjernen, tog Tatschwill Orlov paa lang Tid, og besøgte sine vidtløftige Besiddelser; men Harmen veegikke fra hans Sjel. Kun een Trøst traadte ham imøde overalt: Allevegne fandt han Folket uroligt og i stille Gjæring.

Ved det Tryk, hvorunder Keiserens Ungdom blev holden, var hans Gemyt bleven vrippent, mørkt, mis-tænksomt og haardt. Hans Politik vaklede i hans Mis-troes Storme; at han fordrev den attende Ludvig, som Rusland gjæstfrit havde modtaget, oprørte Gemytterne; hans Bogforbud, hans strenge Hofceremoniel, hans Klædedragts-Forordning, hans sælsomme Krigserklæ-ring mod Spanien, hans ridderlige Udfordring til alle Europa's Fyrster — bleve Gjenstande for Spot, og den mørke Følelsløshed, hvormed han tyranniserede sin Familie, drog endogsaa dem fra ham, som havde havt Leilighed til at erkjende mange af hans bedre Regent-Egenskaber. Fyrsten jublede i sit Hjerte, og opsatte

nu ikke længer sin Reise til Hovedstaden. En mørk, lummer Stilhed laae over Petersborg; ingen fri Samtale oplivede Selskaberne; Gaderne syntes kun at være Spadserested for Stumme. Tatschwill kjørte til Michaelowspalladset. Garganow, Adjutant ved Garden, faldt ham i Forgemakket om Halsen. Han blev meldt, og kort efter traadte Keiseren, nyskommen tilbage fra sit Morgenridt, hastig og heed ind i Salen. Med Nolighed foredrog Tatschwill sit Anliggende, formildede sine Klager, beraabte sig paa Marskalkens Vidnesbyrd, bad om den Udmærkelse, som tilkom ham, og rakte Keiseren sit skriftlige Foredrag.

Stiltiende havde Paul hørt paa ham, men af og til betragtet ham med saa vilde, brændende Blikke, at Adjutanten sky trak sig tilbage til Døren. Hastigt tog han nu Papiret, og sønderrev det harmfuld i tusinde Stykker. „Tatschwill? spurgte han haanligt: Ja, jeg kjender det modbydelige Ansigt altfor vel! I var En af Keiserindens Spioner. Altfor megen Ære har I nydt for denne Tjeneste. Hvo der har været en Hykler og Lurer, pletter min Armee; jeg kan ikke bruge Jer, I er for evigt afskediget af min Tjeneste, og finder man Eder, efter tre Dages Forløb, endnu i min Residents, da skal jeg sende Eders naadige Keiserindes Bøddel efter Jer, og I kan da, efter gammel Vane, fortælle hende, hvad jeg har gjort." Souverainen kastede endnu et gjennemborende Blik paa Fyrsten, smed Stumperne af hans Memorial for Fødderne af ham, og forlod Gemakket.

Der stod Tatschwill, lammet paa Sjel og Legeme. Garganow maatte lede ham ud af Salen. Udenfor vilde den Fornærmede bryde løs, men Adjutanten lagde Haanden paa hans Mund, idet han tilhviskede ham: „Stille her, for vort Livs Skyld! Men i Aften skal De høre fra mig."

Tatschwill kastede sig i sin Vogn. Han havde ikke kjørt langt, da standsedes han af et Oplob. En Kommando Soldater førte adskillige Mennesker paa Hovedvagten. Studsende saae Fyrsten paa de Fangne, sprang ud af Vognen og trængte sig gjennem Vrimlen. Hans Uniform skaffede ham Plads, og for ham stod nu, som Fange, hans Hjertensven, Fyrst Werkinskoy. „Ogsaa Du?" raabte han ude af sig selv; men strax besindede han sig, og spurgte Officeren om Aarsagen til hans Fængsling. „Herren der har overtraadt den keiserlige Klædedragtsforordning! svarte Soldaten: Den runde Hat, den franske Dragt har vakt Hans Majestæts Vrede, og Fængsel er en naadig Straf for saadan Formastelse." Heftigt greb Tatschwill sin Vens Høire; de sagde hinanden Intet, men deres Øine forstode hinanden, da de adskiltes.

Werkinskoy's Reise til Hovedstaden havde ikke havt saa uskyldigt et Øiemed som Tatschwill's. Allerede i lang Tid havde en lønlig Plan sysselsat Hovedstadens Stormænd, og den forvovne Mand blev af sine Venner indbuden til at udføre den. Ulykkeligviis mødte Monarken paa sit Morgenridt udenfor Porten den Kommendes Equipage. Egenhændigt slog han Werkinskoy's Kudsk den runde Livreehat

af Hovedet, og da han fandt Herren fransk kostümeret, maatte nogle Officerer af hans Følge lade ham arrestere.

Den skjebnesvangre Nat til den 23de Marts 1801 begyndte. Garganow hentede Tatschwill. Dybt indhyllede i deres Pelse gjennemvandrede de de tomme Gader, indtil de naaede General Talizin's Pallads. Her fandt de en Forsamling af over tredsindstyve fornemme Adelsmænd — blandt dem ogsaa Werkinskoy, som traadte sin Ven imøde med det dampende Bæger, omslyngede hans Hals, og tilraabte ham: „Nu skal det skee!"

De nærmere Omstændigheder ved Keisermordet ere for bekjendte til at vi skulde trætte Læserens Taalmodighed ved at gjentage dem her. Kun Saameget berette vi, at Tatschwill rev Silkeskjærfet fra sin Hofte og greb Werkinskoy ved Armen, hvorpaa Begge banede sig Vei gjennem de Sammensvornes Hob og trængte ind i Keiserens Sovekammer. „Tyran, kjender Du mig? Ogsaa min Tid er kommen!" stammede Tatschwill, anfaldt Keiseren, og bibragte ham et saa voldsomt Næveslag, at han tumlede. „Intet Blod! Intet Blod, Kammerater!" bad den tydske General ***. „Intet Blod! brølte Werkinskoy med en Haanlatter: Men Næve for Næve, og Slag for Slag!" Med Kaarden slog Gardanow Lampen og Sengeskjermen om, og fire rasende Mænd kastede den forladte Monark til Jorden. Hans Kræfter syntes at fordoble sig i Dødsangsten. Man hørte ham stønne i Mørket: „Forskaaner mig!

Lader mig bede først!" Hørte ham omsider fremstamme Dødsordet: „Saa er det ude! Saa er Alt forbi!" Morderne forsvandt saasnart Lyset beskinnede deres mørke Bloddaad.

Hævnlysten var stillet. Den nye Monark lod ved sin Mildhed, Ædelmodighed og Retfærdighed, Folket glemme Pauls haarde Regjeringstid. Alle vare lykkelige, men just de, som ved deres Rædselsgjerning havde fremkaldt denne Forandring, vented forgjæves, at høste nogen Frugt af deres gruelige Udsæd. Ingen verdslig Ret udstrakte sin Haand efter dem, men dog fulgte Hævnen deres Fjed. Werkinskoy døde af et Saar, han i Mordnatten havde faaet, og Fyrst Tatschwill erfarede med Skræk, at hans Afskedigelse ikke blev tagen tilbage.

Et frygteligt Indtryk havde hiin Nat gjort paa ham. Han var jo et Menneske, og ei ustraffet begaaer Menneskets det Umenneskelige. Han vilde stille Samvittighedens straffende Røst ved at kalde sig Fædrelandets Befrier, men nu kastede han det Had, der var bleven ham til Vane, paa sit Fædreland, paa sit Folk, paa den hele Herskerstamme, som han meente at have tjent. Han forlod Rusland, og besøgte Tydsklands første Stæder, søgende Lægedom for sin syge Aand i sandselige Nydelser. Sit Legem følte han svækket, og hans Aand havde Intet vundet, da han med Vinteren vendte tilbage til Petersborg.

Da syntes Skjebnen at tilsmile ham førstegang — Gud syntes forsonet. En tydsk Frøken, smuk, blid og god, rørte hans Hjerte; hun modtog hans Frierie som et Vink af Himlen — hendes Forældre

vare fattige, Tatschwill var riig. Hun gav ham sit Ja. Paa et af hans Godser, som laae nærved Hovedstaden, skulde Formælingen feires næste Vaar. Omegnens rigeste Familier vare indbudne, og mod Middag gik Toget til den ærværdige Kirke. Ceremonien var forbi, Brudeparret vexlede Ringe. Men idet nu Popen lyste Velsignelsen til Beslutning, oploftede Tatschwill sit Øie fra den blomstrende Eulalia til Præsten, og fra Denne op til Altervæggen, hvorpaa Middagssolen just lod sin klareste Straale falde.

„Saa sviger da aldrig Eders Løfte, Eders Kirke og Eders Gud! sagde den Geistlige: Værer troe, at I frimodelig kunne fremtræde for Dommeren, naar Himlene forgaae i Ild, naar Jorden synker i Gruus og Hærskarernes Herre raaber: Kommer for Dommen, thi paa Jorden er det forbi med Eder." —

Som en knusende Lynstraale faldt det ned paa Tatschwill's Hoved; hans oploftede Øie traf Billedet paa Kirkevæggen, som fremstillede den hellige Stephan's Drab. Den blødende, nedkastede Helgen havde velbekjendte Træk. Med store tydelige Bogstaver stod under Billedet:

„Gud vil kinde og straffe Paul's Mordere."

En Gysen gjennemfoer ham. „Hvo gjorde mig det?" tilraabte han de Omstaaende, og med bristende Stemme lagde han til: „Det er ude, ude med os!" Afmægtig sank han derpaa i den bestyrtede Bruds Arme.

Skjøndt Aarsagen til Festens Forstyrrelse blev en Gaade for de Fleste, havde dog Festen selv tabt derved sin Ynde for Hovedpersonen. Ogsaa denne Krands var sønderreven, ligesom Ærens. Den gamle Dæmon tog atter Plads i hans Bryst. Ved Jagt, Tærning og Bæger søgte han atter at betvinge den. For at forsøge hans Elendighed maatte han tilfældigviis erfare, at Eulalia, bunden af en tidligere Kjærlighed, havde bragt sine Forældres Lykke det Offer, at ægte ham. Skinsyge greb ham nu med alle sine Qvaler, og da Fyrstinden, efter et frydløst Aar, fødte en Datter, laae hun under for sine Lidelser. Faa Uger efter Cathinka's Fødsel stædtes Eulalia til Hvile.

Vi maa nu overspringe et Tidsrum af ti Aar. Fyrst Tatschwill var imidlertid flyttet fra sine eensomme Godser til Moskau. Hans Pallads her blev snart en Samlingsplads for den høie Verden; Tokaier og Champagner flod, politiske Æmner drøftedes. Men Napoleons Felttog gjorde en Ende paa denne Herlighed. Tatschwill blev i Moskau. Han hørte til hine Utilfredse, der anse enhver Forandring i Regjeringen for en Forbedring. Nu stod det uhyre Moskau i Flammer; Mord og Plyndring raste i Gaderne. Fyrsten havde med sin Datter søgt en Tilflugt i Husets Kjælder. Tilfældigviis var hans Naboes Søn, som, siden hans Fader havde tiltraadt en stor Post i Petersborg, daglig havde været den lille Cathinka's Legebroder, i Tatschwill's Pallads, da Larmen udbrød. Han fulgte med ned i Kjælderen. En frygtelig Nat blev

gjennemvaaget; over dem bragede de faldende Bjelker, tordnede de indstyrtende Vægge. Røgen trængte ind i Kjælderen. Stum sad den rige Bojar paa en Kasse; Cathinka laae bitterliggrædende i hans Skjød; den tolvaarige Alexiew laae paa Knæe foran dem, klappede Pigens Arm og bad hende sagte, hun skulde ikke græde mere — vor Herre og Keiseren hjalp dem jo nok. Den frygtelige Nat randt hen, men Dæmringen kunde ikke trøste, thi Larmen ovenover blev endnu grueligere.

„Fader, jeg er sulten!" jamrede den lille Pige. — Tatschwill sukkede, og søgte at berolige Barnet. Da savnede han pludseligt den lille Solikow; han kaldte paa Drengen, men forgjæves. En skrækkelig Time forløb; da viste sig Lys ved Enden af de underjordiske Gange. Tatschwill greb efter sine Pistoler, men en Lampe kom nærmere, Drengen ilte foran Skinnet, og i det han rakte Cathinka en Krukke med Melk, jublede han: „Drik Thinka! Alexiew maatte lede længe, ellers var han kommen før igjen."

Lygten bar Stenko, En af Fyrstens Tjenere, og paa hans Arme hang en Kurv med Næringsmidler. Alexiew havde Brandpletter paa sin Pelts, hans Haar var svedet, hans Hænder sorte, men den lille Helt ændsede det ikke. Gladelig hoppede han omkring og jublede: „Den lille Thinka tørster ikke mere; Alexiew har bragt hende Melk!"

Ogsaa disse Nødselsdage toge en Ende. Fjenderne flyede. Tatschwill reiste til Petersborg, men mellem begge Børnene havde hiin Nat sluttet

en fast Pagt; de vare uadskillelige, de havde kun een Villie, een Følelse.

Adskillige Aar forløb. Alexiew var opvoxen til en statelig Ungersvend, Cathinka til en blomstrende Jomfru. Af den barnlige Tilbøielighed blev en inderlig Kjærlighed. Da rørte den gamle Dæmon sig atter over Tatschwill's Hoved.

Laurbærkronede vendte de russiske Hære tilbage fra Frankrig; men mange af de yngre Krigsheite medbragte fremmede Meningers Gift, misforstaaede Begreber om Frihed og Ret. Man vilde forbedre Verden, lykfaliggjøre Folkene. En saakaldet Fædrelandskjærlighedspagt blev sluttet. Ei engang det Bedste paa Jorden gaaer frit for Dadel. De nye Planer, Keiseren iværksatte til sit Folks Velfærd, fandt deres Fjender; den nye Lovbog blev, trods sin Viisdom og Mildhed, misbilliget; Livegenskabets Ophævelse, som den menneskelige Monark besluttede, forbittrede mange Stormænd; adskillige Raadesbeviser, som den Retfærdige tilvendte sine forarmede polske Provinder, maatte af Bagvaskerne udtydes som om Keiseren vilde gjenoprette Polen, forlægge sin Residents til Warschau, og give Rusland, som han ikke elskede, til Priis for Anarkie.

Desværre fandtes blandt de saakaldte sorte Brødre adskillige Slægtninger af den gamle Fyrst Tatschwill. Disse kjendte hans Andeel i hiin græsselige Katastrophe, i Pauls Død. Derfor fæstede de deres Øine paa ham; forført af Ærgjerrigheden lod den graahærdede Fyrste sig udnævne til En af Samfundets Gamle eller Directorer.

Blandt de Sammensvorne, som fra nu af indfandt sig i Tatschwill's Huus, trængte især Capitain Jakuchine sig nær til Fyrsten, og vidste at vinde ham. Kraftigt bygget, dristig i Tale, forvoven i Daad, var han En af Sammensværgelsens Hovedmænd. Han havde seet Cathinka, og en rasende Lidenskab havde grebet ham. Men forgjæves beilede han til hende. I sin haabløse Fortvivlelse tilbød han Samfundet frivillig allene at fuldbyrde det besluttede Keisermord; derpaa vilde han dræbe sig selv.

Saaledes stode Sagerne, da Alexander's uventede Død i Tarangow gav de Sammensvornes Planer en anden Retning. Keiser Nicolaus's Thronbestigelse laante deres blodtørstige Sindelag et nyt Paaskud. De forblindede Folket og Soldaterne ved Storfyrst Constantin's Ret til Kronen, og drukne af det Anhang, denne Idee skaffede dem, vovede de at udføre det store Slag, som paa een Dag skulde tilintetgjøre hele den keiserlige Familie.

Hiin 27de December 1825 staaer endnu for levende i de Samtidiges Erindring, at Novellisten ingen Fortjeneste vilde have ved at opregne dens enkelte Begivenheder. Med Forundring og Bekymring bemærkede Cathinka, at den gamle Fader usædvanlig aarle, i fuld Vinterdragt, traadte ind i Salen, som havde sine Speilvinduer ud til Hovedgaden. I taus Uro gik han op og ned ad Gulvet med lange Skridt, men hendes Bekymring steeg med hver Time. Nogle Militairpersoner indfandt sig i Civildragt; i et fremmed Sprog talte de nogle Ord

med ham, og gik igjen, men efter hvert nyt Budskab bleve den Gamles Øine stedse fyrigere. Men da Larmen paa Gaderne forøgedes med hver Time, da hele Skarer drukken Pøbel stormede hujende forbi, da adskillige Soldatercorps marscherede forbi med flyvende Faner, høitraabende: „Leve Keiser Constantin!" og den gamle Fyrste inde i Stuen gjentog dette Raab — da var det ude med hendes Taalmodighed, og frygtsom spurgte hun, hvad alt dette havde at betyde?

Faderen saae paa hende med store Øine. „Idag bortspilles en Krone, sagde han: og hvo som har et Lod til det store keiserlige Lotterie, kan vinde, inden Natten kommer. Storfyrst Nicolaus har modtaget Keiserkronen! tilføiede han, i det han befandede sig: Han lader sig just nu hylde af sine Garder — gid det maa bekomme ham vel!"

„Fader, De skuffer mig! raabte Pigen: Det ahner mig, der er noget Skrækkeligt i Gjære. Solikow lader sig heller ikke see idag."

„Solikow? spurgte den Gamle med et pludseligt formørket Ansigt: Tjenesten binder ham vel. Men Qvinder sidde ikke i Rigets Raad; gak derfor paa Dit Værelse, siger jeg!" Og Cathinka gik.

Dagen forløb, Aftenen skumrede, men Tumlen i Staden tog ingen Ende; op ad een Gade, ned ad en anden, droge brølende Drukkenbolde; græsselige Eder naaede Cathinka's Øre; hun hørte Vaabengny, hørte Oprørets Feltraab: Wolnoot ili Smeert! (Frihed eller Død!) Men da nu den tidlige Vinternat gav Alt en rædselfuldere Character, da nu enkelte

Skud, siden hele Musketsalver, omsider endogsaa Kanontorden naaede hendes Øre, da kunde hun ikke udholde det længer i Eensomheden; hun fløi over Gangene, og da hun endnu stedse fandt Faderen urolig i Salen, faldt hun for hans Fødder, favnede krampagtigt hans Knæe og bad ham om Beskyttelse mod Marteraanderne i hendes eget Bryst. „Taabe! raabte han: Er Du en russisk Qvinde, da maa Du fryde Dig ved denne Tummel. Nu gjelder det!"

Da fløi Salsdøren op, og ind styrtede Capitain Jakuchine. Hans Ansigt var fordreiet, Sveed bedækkede hans dampende Pande, hans Venstre blødte stærkt, og i den Høire holdt han en Pistol.

„Spillet er forloren! tilraabte han Fyrsten: De Skurke have ikke holdt Stik! Nicolaus selv førte de Pawlows'ske Grenaderer mod Regimentet Moskau, og Eders kjære Major var den Første, som, i Spidsen for Garden, hug ind paa os. Men død ligger Gouverneur Miloradowitsch, truffen af min Kugle, og var ikke Sneen falden i Fænghullet, laae den fordømte Solikow ved hans Side. Vogt Jer vel, Papa; min Plan er færdig. Adieu, min smukke Brud! Paa god Helvedfart!" Han styrtede ud, og udenfor knaldede det Pistolskud, hvormed han endte sit Liv.

Halvbevidstløs faldt Cathinka Faderen i Armene; han omslyngede hende maalløs, som i dræbende Fortvivlelse. Aandeløs iilte nu den gamle Stenko ind, og rakte Fyrsten et uforseglet Brev. „Herre! stammede han: tag det hastigt! Det er til Eder. Ryt-

terne hugge Folket sønder og sammen. Majoren fik Øie paa mig, og gav mig dette."

„Fra ham? foer Tatschwill op: Fra Solikow, fra den Forræder vil jeg Intet berøre, Intet læse!" — Hastigt rev Cathinka Bladet af hans Haand, og læste lydt, med bristende Stemme:

„Red Dem Fader! Red Hoved og Ære! De er allerede nævnet af de fængslede Medvidere. Faa Minuter endnu ere Deres. Bort over Grændsen, bort, saalangt muligt! I Berlin eller i *** kan De vente Efterretning fra mig. Sørg ikke for Deres uskyldige Datter. Hun staaer under min, under min Faders Beskyttelse. Hosliggende Pas paa min Onkels Navn sikkrer Deres Flugt.

Alexiew Solikow."

„Fader, flye! Følg den Ædles Raad! tilføiede Pigen i Dødsangst: Nei, han er ingen Forræder, han har ikke forglemt os!"

„Faderen bort! svarte Tatschwill haanligt, i heftig Bevægelse: Den gamle Fader bort for evigt, og Datteren her, og Godserne hans! Du kunde let have forregnet Dig, min Ungersvend!"

„Vi maa bort! vedblev Cathinka: Jeg følger Dem, om det saa var til Tobolsk. Hvor kunde Datteren være, uden hos sin Fader? Og her, i dette mit Livs skrækkeligste Øieblik, forsager jeg Elskov og hver Lykke, naar jeg derved kan kjøbe Deres Redning. Fader, ulykkelige Fader, hvor kunde Din Datter forlade Dig!"

Nu først kom Fyrsten til sig selv, og gav sine Befalinger. Snart var det Nødvendige indpakket, den lette Jagtvogn rullede ud af Gaarden — de vare

frelste. Uden at standse iilte de mod Grændsen, og videre fortsatte de Flugten gjennem Tydskland til de naaede Berlin. Men Uro drev Fyrsten herfra; han vilde være det frelsende Verdenshav nærmere, han troede sig sikrere i ***, som havde ringere Forbindelse med Rusland.

Saa lød den Oplysning, Assessor Carus fik af den Fremmedes Lommebog.

Da han Morgenen efter besøgte Baronessens Landsted, stod Fyrstens Seng tildækket. Hylende drog Stenko Teppet tilside, idet han sukkede: „Ikke meer at hjelpe! Stakkels Herre borte!"

Ja, for ham laae Fyrst Tatschwill død, kold og stiv. Hurtigt og uventet havde den evige Hævners Haand berørt ham.

Hans Febertilstand havde været afbrudt af mange lyse Intervaller, hvori han adspredte sig ved Læsning. Især læste han gjerne de nyeste Aviser. Da han en Dag fik et Blad fra Augustmaaned ihænde, som indeholdt den petersborgske Rets Dom over de Sammensvorne og forkyndte Dommens Fuldbyrdelse paa de fem Hovedforbrydere, farvedes hans Ansigt af en stedse dunklere Rødme. „Grueligt! stønnede han: Hængte i Citadellet! Apostol, Kahowsky og Oberst Pestel med!" — Livløs sank han tilbage.

„Vel Dig! sagde Assessoren alvorlig: Gud har dømt Dig naadigt!" Blidt trykte han den Afsjeledes Øine til, medens Stenko bedækkede hans venstre Haand med haarde, stikkende Kys, idet han hul-

kede: „Gode Mand! Kjære Tydsker! Herren var ikke ond; kommer nok i Himlen!"

Assessoren lod sig føre til Cathinka. En Fortvivlende havde han ventet at see; han fandt en stille Sørgende. Det trøstede hende inderligt, da Carus fortalte hende: „Streng har Deres Keiser været, men kun mod de Skyldige. Hans første Domskjendelse er vorden et Mindesmærke om hans Ædelmod og Aandsstørhed. Ingen Plet skal hefte paa Oprørernes Efterkommere, deres Adel bliver ubesmittet, deres Formue uforkrænket, og i ingen af Undersøgelses-Acterne er Fyrst Tatschwill nævnet."

„Trøstens Sendebud! sagde Cathinka: Saa er Æren reddet, Æren og Fædrelandet!"

Det begav sig nogle Dage efter, at en høivoxen ung Mand af paafaldende Udvortes traadte ind i Hr. Petrus's Restauration og forlangte Frokost. Alle Gjæsterne saae paa den Fremmede, som satte sig ved et Sidebord og stirrede ned for sig, eller spøgte med sin store Vindspiller. Han var ikke blot en udmærket smuk Mand, men havde ogsaa noget saare Ædelt i Physiognomie og Holdning. Han bar en grøn, guldbesnoret polsk Kjole, en firkantet Skarlagens Hue, og havde i sit Væsen et krigersk Anstrøg. Hans Ansigtsfarve var bleg, men ikke sygelig. En umiskjendelig Tungsindighed beherskede hans Pande og Blik. I Begyndelsen lod det, som om hans Øine

ledte efter en Bekjendt i Gjæsternes Kreds; men strax slog han dem til Jorden igjen.

Lieutenant Stein sad, med nogle Kammerater, om et stort Bord. Deres Samtale syntes at dreie sig om et interessant Punkt.. „Det er Galskab! sagde den Ene af dem: Den hede Sommer har svedet hans Hjerne. Skade for den muntre Selskabsbroder!"

„Du har Ret, Broder! svarte en Anden: Det maa være Sygdom. Styrtebad og Aareladning vilde gavne ham. Slig en smuk, klog Karl, som har spottet Kjærligheden saalænge — og nu endogsaa en Fyrstinde, en Prindsesse fra Kamschatka! Den arme Asesssor! Han maa under den russiske Jispompe."

„Geheimeraaden tager det meget Alvorligt! svarte Stein: Og har givet mig det Hverv, at føre ham Sagen til Gemyt. Han gruer for Svogerskabet med en Rebel. Siden den politiske Journal uden Forbeholdenhed fortalte Keiser Paul's Dødscene, er Navnet Tatschwill forbandet, og klinger ham egal med Navnet Satanas."

Den unge Fremmede havde alt en Stund været opmærksom paa denne Samtale. Nu foer han vildt iveiret, og slog vældigt paa Ryggen af den Stol, hvorpaa Lieutenant Stein sad. „Tatschwill! raabte han blussende: Hvo forhaaner dette Navn? Hvo vover, i min Nærværelse, at kalde denne Familie forbandet? Løgner, Bagvasker, Snigmorder kalder jeg den Elendige! Jeg er, som De, Militair, min megetvidende Herre, er Major i Hans Maje-

siæt den russiske Keisers Tjeneste — De veed altsaa, hvad der maa finde Sted mellem os To!"

Studsende var Lieutenanten sprungen op, havde vendt sig mod Angriberen og hørt hans Angrebsord. Med et let Smiil paa de runde, friske Kinder, maalte han nu den Fremmedes hele Skikkelse, og bad ham høfligt følge med ind i Sideværelset.

„Hr. Major! begyndte Lieutenanten her: De har udfordret mig; skarpe Tænder bide gjerne, og en brav Soldat forsmaaer i Fredstider aldrig slig en Fest. Imidlertid maa De vide af Militair-Reglementet, at Arrestanter ikke maa slaaes."

„Hvortil denne Udflugt? foer Majoren op: Kom med udenfor Porten! Vi hente Kaarde og Pistoler fra mit Logis. De bærer Vaaben, og er altsaa ikke Arrestant."

„Mener De, min Hr. Grev Solikow! afbrød Lieutenanten ham fast og alvorligt: Alt i nogle Uger bærer jeg Ordren til Deres Fængsling i min Brevtaske — Personen passer nøie — og saa beder jeg Dem da, uden Indvending følge mig til Kommandanten."

„Stille! faldt Greven ham i Talen, og et Haansmiil fortrak hans Læber: Jeg forstaaer Deres Vildfarelse, men ad denne Vei undviger De ikke min Klinge!"

Han fremtog en Portefeuille og udtog nogle Papirer, som han viste Lieutenanten: „Her seer De mit Frihedspas. Kun en Misforstaaelse gjorde mig mistænkt af min Regjering, thi jeg tør rose mig af, at være min høie Souverains troeste Undersaat. Behag at

efterſee dette Brevs Underſkrift og Datum. Keiſe-rens Haand og Kabinetsſegl! Roesværdigt Forhold den 27de December — Løvte om Avancement — og Wladimir-Ordenen. Er De overbeviiſt om Deres Vildfarelſe?"

Opmærkſomt læſte Lieutenanten Papirerne. Med Rolighed gav han derpaa Greven dem tilbage. „Til-giv, Hr. Major! ſagde han høfligt: Denne Ordre undſkylder min Fremgangsmaade. Nu ſtaaer jeg til Deres Tjeneſte, og jeg ſkal inden en Times Forløb møde med min Sekundant ved Krattet udenfor Eli-ſabethsporten. Vaabnenes Valg overlader jeg til Dem." — „Piſtoler og tilheſt!" ſvarte Greven, og forlod Huſet.

Lieutenant Stein kom paa Pladſen, ledſaget af Aſſeſſor Carus, ſom Sekundant. Mod-ſtanderne, Solikow og en ruſſiſk Gardeofficeer, vare der alle-rede. Man afmaalte Diſtancen, ſatte ſig faſt i Sad-lerne, ſpændte Hanerne, og ventede Signalet, for ſtrax at brænde løs.

Under Aſſeſſoren brændte imidlertid Sadlen ſom Laurentius Riſt. Solikow, hans lykkelige Med-beiler, ſom han troede ved Nordpolen, ſtod pludſeligt for ham. Hans Haab havde faaet et mægtigt Stød. Men han kjendte ogſaa Steins Færdighed i at træffe. Angſtſveed perlede paa hans Pande; da ihukom han Cathinka's Martyrſkikkelſe, og det bedre Menne-ſke ſeirede i ham. Raſk gav han ſin Heſt Sporerne, galopperede midt imellem de forundrede Duellanter, og raabte med bævende Stemme: „Holder inde! Du-ellen kan ikke finde Sted, med mindre Lieutenant Stein

vil overlade mig sin Plads. Først Tatschwill er død, Navnet Tatschwill er ikke mere. Vil De, Hr. Greve, slaaes paa en Domtsønderbrudte Skjold? De selv veed, om hiint Navn var saa gandske reent, og om min Ven har saa gandske Uret. Og hvad der endnu er tilbage af dette Navn, dette Rene, Høie, Guddommelige, vil De jo selv døbe med et ædlere Navn, og den Herlige vilde grue, hvis hun vidste, hvorledes man paany truer at tilintetgjøre hendes Livs Lykke."

„Menneske! Hvad siger Du? Hvad veed Du? Hvor er Cathinka?" skreg Grev Solikow, ude af sig selv.

„I næste Stund kan hun ligge i Deres Arme! svarte Carus med en forunderlig Tilfredshed i sit Hjerte: Først Ivanow døde for tre Dage siden, jeg blev hans Fortrolige, trykte hans Øine til, og jeg tænker: Dommeren histoppe har domt ham naadigt."

Greven skjød sin Pistol af i Luften. „Forsoning, Hr. Lieutenant! raabte han: Jeg tilgiver, og tager ethvert haardt Ord tilbage."

„Et godt Ord finder et godt Sted!" mumlede Stein godmodigt, og affyrede sin Kugle i det fugtige Græs.

Alle kappedes nu om, at naae Baronessens Landsted, hvor de Elskendes Pagt fornyedes i saligt Favntag.

(W. Blumenhagen.)

Soldaterlykke.

Nogle Blade af en engelsk Officeers Dagbog.

(Af Minerva for 1828.)

Saaret laae jeg, bestænket med eget og med fremmed Blod, berøvet al min Kraft, hartad uden Bevidsthed, ved den yderste Muur af For-Værket La Haye Sainte. Mine vakkre Kameraders Liig omringede mig hobeviis; mit dunkle Øie gjenkjendte mangen Hjerteven iblandt dem. Hvad hjalp mig nu mine Lemmers kæmpemæssige Styrke, min Fægtekunst, min Vaabenhæder — hvad mit gammel-engelske Hjerte, som aldrig havde vidst, hvorledes Fare og Frygt indvirkede paa et Menneskehjerte — hvad min mageløse Lykke, som havde ladet mig udgaae uden et Ar af de talløse vilde Fægtninger i Spaniens Bjergdale? — Min skarptkrummede londonske Sabel rustede i den blodfarvede Jords fugtige Smuds; to Kugler havde gjort mig til en afmægtig Kjærling; den Ene brændte som Helvedild i min ene Skulder — den Anden var faren gjennem mit Laar og havde kastet mig ned. O, der gives intet Piinligere i Livet, end en Krigsmands Følelse, naar han ligger dødssaaret i Slagets Tummel, og, udelukket af de Tappres Kreds, maa være en ynkværdig Tilskuer ved Andres Storbedrift!

ske i min Nærhed; hans simple Udvortes midt i den glimrende Omgivelse, den lille Hat, den graae Overkjole, det charakterfulde gunlagtige Ansigt udmærkede ham for Enhver, ogsaa for Den, der aldrig havde seet ham før, trods hans uanseelige Skikkelse, som Dagens Helt. To Ryttere galopperede hen til ham.

„Marskalk Grouchy er der, Sire! raabte den Første med glædelnende Øine, som om han bragte et Evangelium: Hans Kolonne marscherer herned fra Ohain, og vil strax lade sig see."

„Triumph, min Keiser! raabte den Anden aandeløs: Den sorte Ørns Betvingere nærme sig, for ogsaa at bidrage til den engelske Leopards Overvindelse. Sire, min Lykønskning til denne anden, herligere Kroningsdag!"

Keiseren forandrede ikke en Mine. Alvorlig saae han gjennem Kikkerten hen mod den omtalte Egn. Kold vendte han sig derpaa til Caulaincourt, Hertugen af Vicenza.

„Kolonnens Tete lader sig skimte paa Høien! sagde han: Det sjette Corps skal rykke frem af Reservelinien; sexten Bataillioner Garde skulle følge dem til Hovedstormen; Nansoutti's Kyrasserer stille sig i den tredie Træfning til Forfølgelse uden Rast. Vi sove i Brüssel. Leipzig og Elba maa forglemmes, udslettes af Historiens Tavler, inden denne Sol gaaer ned bag Engellands Kyster!"

Alt kom i Bevægelse, for at bringe Keiserens Befalinger videre. Men en tredie Rytter, med blegt Ansigt og svedbedækket Pande, foer mellem de

jublende Skarer, raabende: „En Vildfarelse herster! Ikke Marskalken er det, men Blücher og den preussiske Hær!"

Ordonantserne standsede og vendte om. Alles Øine vogtede paa den Afgud, fra hvem Redning og Lykke hidtil var udgangen i alle Farer.

Keiseren forblev uryslet, men nu kom Liv i det kolde Ansigt, Øiet lynte, og hvad Lykken aldrig havde kunnet, formaaede den ulykkeligste Tildragelse altid hos ham. Han drog Kaarden og satte sig høiere i Sadlen, idet hans funklende Øie søgte at dele Røgskyerne.

„Timen er der! raabte han med synlig Krigsglæde: Vi seire, ogsaa uden Noleren Grouchy! Det sjette Corps lige mod Planchenoit, Berlinerne imøde! Mine brave Garder, med opplantet Bajonet, lige mod Wellington's Centrum." — Adjutanterne fløi, Napoleon vendte sin Skimmel, og Toget bruste mig forbi.

Frygtelig, næsten bedøvende, blev fra nu af den Tummel, som omgav Vognen. Krigsmusik lød fra alle Kanter. Det franske Infanterie marscherede forbi mig mod Preusserne; tilvenstre styrtede de pragtfulde Grenaderer forbi Vognen. Jeg saae den nederlandske By bestormes, saae den gaae op i Ild, saae den tages og atter tabes og gjenerobres; med frisk Vælde rullede Krigstordenen trindtomkring, men et Stormstød løftede pludseligt Krudtdampen over de tusinde knuste Liig, og den høieste Jubel begeistrede min Sjel, thi jeg saae mine Landsmænds hele Linie i Angrebsmarsch mod Belle-Alli-

Han kastede sig paa Hesten og galopperede bort efter sine Ryttere. Men mig løftede man op. En ung Læge tog Kuglen ud af min Skulder, og vel forbunden sad jeg kort efter i Generalens Kareth. Langsomt kjørte man mig, liig en fyrstelig Fange, tilbage til Høiene ved Belle Alliance, hvor Keiser Napoleon selv, gandske i min Nærhed, i Kredsen af sine Marskalker, uddeelte sine Befalinger, med det dybtliggende Øies mørke Blik ordnende og styrende Slagets store Dagværk.

Skjebnen havde bragt mig i en sælsom Situation. Mageligt sad jeg, som en østindisk Nabob, paa bløde Bolstre; jeg drak Vederqvægelse af Generalens Krystalflaske; hans gamle Kammertjener kom ofte ridende hen til Vognen, for at spørge til mig. Saa bequemt, som Napoleon selv, kunde jeg fra mit sikkre Skjul overse Slaget og Dagens Tildragelser, thi i Vognen fandt jeg, foruden nogle Feltkarter, adskillige Dagsbefalinger, en Portefeuille og et Necessaire, ogsaa en fortræffelig Kikkert. Det store Vognuhr viste paa Fire. Men Krudtdampskyerne formeente mig at see did, hvor min Sjel var. En særegen Torden vakte min Opmærksomhed. Det maatte være congreviſk Raketild. Pludseligt greb en skarptstrygende Vind Krudtdampen, og væltede de hvidgraae Masser ad Braine la Leud til. Nu saae jeg Karlagenrøde Skarer. Hougemont og La Haye Sainte vare gjenerobrede. Hvor jublede mit Hjerte! Ogsaa i den Kreds, som omgav Frankernes Feltherre, kom nu større Liv. Hid og did galopperede de ranke Ordonantsryttere, og den

frygteligste af alle Kanonader, som mit Øre nogensinde har hørt, begyndte paa hele Marken. Himmel og Jord syntes at kæmpe om Verdensherredømmet; alle Elementer syntes løsladte; Jorden bævede, min Vogn rystede som i et Jordskjælv. Den vedholdende Skydstorden bedøvede mig aldeles. Tankeløs stirrede jeg frem for mig i Vognen. Mekanisk fulgte min sunde Haand mine Øine, greb her et Papiir, og atter Eet. Jeg monstrede Dagsbefalingernes militairiske Floskler, uden at tænke noget derved. Ogsaa den elegante Brevtaske lokkede min Nysgjerrighed, og da jeg tog den i Haanden, fandt jeg derunder en meget kostbar Tabatiere, som Generalen havde glemt. Den laae paa Laaget. Jeg vendte den om, for nøiere at betragte det ypperlige Arbeid. Hvilket Syn overraskede mig! Indfattet i en Demantkrands fandt jeg et qvindeligt Portrait, som strax bevægede mit Sind paa den sælsomste Maade. Det gjorde et saadant Indtryk paa mig, at jeg ikke kunde vende de brændende Øine fra det fine Maleri. Miniaturbilledet forestillede en Dame i sin Blomsteralders høieste Ynde. Hendes Skjønhed var ifandhed idealsk. Mit Øie havde hvilt med Velbehag paa mangen Qvinde og Ungmø, men et saadant Ansigt havde jeg endnu aldrig seet. Hun syntes mig at være gandske jomfruelig; enkelte Træk mindede mig om Generalens Ansigt, og befæstede min Tro, at Maleriet fremstillede den franske Krigers Yndlingsdatter.

En ny Larm vakte mig af min drømmerske Betragtning. Den franske Keiser var kommen gand-

Med hvilken heel anden Følelse havde jeg, Morgenen den 18de Juni, modtaget min Ordre af vor herlige Carl von Alten's Mund, og var rykket frem med mit Compagnie. Vi saae de franske Ørne blinke over de blaae Soldatermasser om Belle-Alliance. Vor Tillid til Engellands anden Marlborough, Hertugen af Wellington, var ubegrændset. Hartad haanligt modtoge vi de fremstormende Voltigeurer og tilraabte vore Kamerader ved Hougemonts Skov et høit Triumph-Hurra. Imidlertid sønderslog Napoleon's i viid Afstand træffende Jernkugler Skovens høie Træer, og forvandlede For-Værket om og over os til en Ruin. I Glandsen af den hede Middagssol væltede en Skov af Bajonetter sig frem imod os; nærmere og nærmere tonte det første Corpses muntre Trommeslag; een Krigermasse efter en anden taarnedes op ad Høien, og som en uafbrudt Storm raste Angrebet med Skud og Bajonet blandt den lille Flok, som med hvert Minut sammensmeltede meer og mere. Ingen Undsætning var at haabe. Mine Venner faldt ved min Side. Nu segnede ogsaa jeg.

Hvor havde Scenen forandret sig, da jeg vaagnede af min Bedøvelse! Ingen levende Krigskammerat stod og fægtede i min Nærhed. Ingensteds fandt mit forskende Øie Fædrelandets røde Farve. Overalt omgave mig franske Krigere. Eet af de seierdrukne Fjenders Batterier raslede tæt forbi mig, knusende mine Vaabenbrødres Liig. Hvert Øieblik kunde samme Lod ramme mig.

En statelig Hob staalbedækte Kyrasserer travede nu efter Kanonerne. En glimrende Feltkareth fulgte Ryttertoget, omgiven af krigerskfmykkede Adjutanter. Faa Skridt fra Muren, hvorved jeg blødende laae, holdt Vognen, og en smuk Mand steg ud, for at bestige sin Stridshest, skjøndt han bar sin venstre Arm i Bind. Det var General La B..., som var saaret i Seiersslaget den 16de, i hiint Slag, som nær havde kostet den tappre Blücher Frihed og Liv. Det erfarede jeg, idet en Officeer galopperede frem, kaldte Generalen ved Navn, og bragte ham Befaling fra Keiseren, ufortsvet at formere Kyrassererne, for at bryde Engellændernes Centrum. Generalen kastede, inden han satte Foden i Stigbøilen, et Blik over Marken. „Jaften, sagde han: iaften en Victoria, som den iforgaars, og Napoleon er atter Verdens Keiser!"

Hvad jeg saae, fyldte mig med Følelsen af det forlorne Haab; kun Selvopholdelses-Instincten glimtede endnu i min Fortvivlelses Nat. Jeg følte mig besjelet af en stor Fortrøstning til denne Mand, støttede den sunde Haand paa en død Soldat, reiste mig, saa godt jeg kunde, over Liigdyngen, og kaldte, med stor Anstrengelse, Generalen ved Navn. Han studsede og vendte sit Ansigt til mig. „Jeg er Eders Fange! sagde jeg paa Fransk: Giv en engelsk Capitain godt Qvarteer og Hjelp for hans Vunder!" — Han hilste mig med Hovedet. „Chirurgien-Major! sagde han: Sørg for den blesserede Capitain, og lad ham føre tilbage i min Equipage."

ance. Atter forandredes Scenen nu. Uden Orden flygtede utalligt Fodfolk tilbage. „Tout perdû! sauve qui peut!“ raabte hundrede høse Stemmer. Jeg saae Frankerhærens chaotiske Flugt, saae Verdenserobreren med mørk Pande og sammenbidte Læber kaste sig i sin Vogn og i susende Galop forsvinde paa Chaussèen til Genappe. Kun fire Bataillioner af den gamle Garde vare ubevægelige; med herlig Dodsforagt saae de den engelske Livgarde trave frem; de stormende Kartætscher sloge dem ned som guldtunge Ax, men Ingen flygtede. Pludseligt vidskede min Kudsk paa Hestene. Selvopholdelsen overvandt hans Pligtfølelse; Karethen raslede efter de keiserlige Equipager. Raadvild lænede jeg mig tilbage. Vi kom til Genappe. Gaden var spærret i frygtelig Uorden. Tydske Eeder lode stedse nærmere; Sabelhug klirrede, og allevegne lød Raabet: Pardon! Et bon quartier! mellem Seierherrernes vilde Latter.

Hvad Partie skulde jeg tage? Vognen, hvori jeg sad, var de Forfølgendes Bytte. Mekanisk skjulte jeg Generalens Portefeuille og den kjære Tabatiere hos mig, og Øieblikket efter omringede et Dusin skjæggede Husarer min Vogn. En prensisk Vagtmester raabte: „Herud, Hr. Franskmand! Han er en Prisonnier!“

„Tak være Jer, brave Kamerader! raabte jeg ud: Jeg er en engelsk Capitain, blesseret og fangen imorges. Sætter mig istand til at komme tilbage, saa rømmer jeg Eder Pladsen, og overlader Eder det prægtige Bytte.“

„De bærer rigtignok engelsk Skjærf, og al Respect for Kong Georgs Kjole, men herud maa De dog! svarte Underofficeren med barsk Stemme: thi Vognen tilhører mig og mine Kameraber. Men giv Bytte-Hesten hid, Eberhard! Herren betaler den nok."

Man løftede mig op paa en Kyradseerhest. Ad Markstier søgte jeg at vinde ad Brüssel til. Soldater af min Bataillon kom mig til Hjelp, og beskyttet af dem naaede jeg Staden.

Nogle Maaneder vare forløbne. Gandske helbredt gjorde jeg mig rede til Tjenesten paany. Pariserindens Portrait havde holdt mig med behageligt Selskab i min Sygdoms kjedsommelige Dage. Banen havde gjort mig saa fortrolig med disse Træk, med denne Skikkelse, at en heed Længsel uimodstaaeligt drog mig til Frankrigs Hovedstad. Jeg drømte, at Angeline — det Navn fandt jeg stint indgravet indvendigt i Daaselaaget — maatte flyve i mine Arme udenfor Paris, og indløse det kostelige Pant med den endnu kosteligere Original. Min Ordre kom; ufortøvet reiste jeg. Jo nærmere jeg kom Maalet, desto modløsere blev mit Hjerte. Taabelige syntes mig de Ønsker, der havde bevæget mit Inderste. Hvad kunde jeg byde min Dame? Hvormed opveie hendes Skjønhed og Rigdom? Jeg nedstammede fra en af Skotlands ældste Familier; Navnet O Neal var med uudslettelige Bogstaver indætset i den storbrittaniske Krønikes vigtigste Tavler;

som nu forlod hende og traadte imod mig med vre-deblusende Ansigt.

„Ha, jeg gjenkjender Eder! sagde han: Var det ikke Eder, der førte de fjendtlige Soldater mod mig og de fredelige Landboer? I skal være falden i Eders egen Snare. Ikke levende forlader I dette Huus."

Han sprang hen i en Krog, hvor hans Kaarde stod; jeg stirrede efter ham, liig en Drømmende. Da lød tæt ved mig en anden Stemme, hvis sjeldne Velklang atter bragte mig til mig selv.

„Vicomte Merlin, hvilken Ubesindighed! sagde den anden Dame, som var indtraadt fra Sidekabinettet: Vil I bringe en ny Ulykke over vort Huus? Hvad bringer De os, min Herre?" vendte hun sig til mig, idet hun viste mig et Ansigt og en Skikkelse, som hartad kastede mig til Jorden. Hende var det, mit Portraits Original, min Sjels Afgud. Hun var ikke Generalens Datter — hvad var hun ham da? — Jeg var ubeskrivelig overrasket.

Overrasket saae ogsaa hun paa mig med sine store, herlige Øine. „Merlin! begyndte hun derpaa, rødmende og dybtaandende: Merlin, hvad har I gjort? Hvem har I fornærmet? Ikke til hine Mordbrændere hørte denne Herre. Han var Eders Bruds Redningsmand; han befriede vor Equipage af Soldaternes Hænder. Jeg gjenkjender ham altforvel. For Hortensia ind i Kabinettet. Lad mig tale med denne Ven, og udforske, hvad der bringer ham i vort Sørgehuus."

Vicomten vilde tale, men besindede sig, og gik med sin Brud, som igjen var kommen til sig selv. Angeline — thi hende var det jo — satte sig, og gav mig et Vink, at gjøre ligesaa. — Jeg kunde ikke sidde. Urolig stod jeg, hensunken i hendes Beskuelse.

„Vi ere Dem Tak skyldige, min Herre! begyndte hun nu: Betroe mig Sandheden; jeg er stærkere, end min nervesvage Cousine. Hvo er De? Hvad bringer De? Vil De forkynde os Generalens Dødsbudskab? Vil De fængsle, gjennemsøge Papirer, forsegle, bortføre? De seer, min Herre, at jeg er belavet paa Alt."

Jeg svarte: „Capitain Harry O Neal staaer for Dem. Jeg kommer, at bevidne Generalen min Taknemmelighed, og at tilbagegive ham vigtige Effecter, som tilhøre ham. Ved Waterloo har Generalen paa den høimodigste Maade reddet mit Liv. Min Arm, mit Liv staaer til hans Tjeneste."

Dybtbevæget stod hun op. „Generalen reddede Deres Liv? O, det ligner den herlige Mand! De føler Dem ham forbunden? spurgte hun hastigt: Men De er En af Frankrigs Fjender?" tilføiede hun betænkeligt.

Dristigt traadte jeg hende nærmere, og greb hendes skjønne Haand, som hun ikke trak tilbage. „En stor Kummer boer i dette Huus! sagde jeg med Varme: Alt vidner derom. Hav Tillid til mig! I saadan bevæget Tid kan maaskee en Fremmed hjelpe mere end en Landsmand. Angeline, allerede længe har jeg kjendt Dem. Blandt de Effecter, jeg

efter General La B..... og hans Familie. Min Møie var forgjæves. Jeg spurgte en Modehandler, som med en stor hvid Kokarde paa Hatten, stod udenfor sin Boutikdør, hvor Generalen boede. En synlig Skræk udbredte sig over den unge Parisers fine Træk. „Om Forladelse, min Herre! stammede han: Jeg kjender ingen General af dette Navn. Jeg er en Kongeven."

En Frugthandlerske, som jeg gjorde samme Spørgsmaal, stirrede paa mig med aaben Mund og sorte gnaven: „Derom kan Herren spørge i Bicetre og paa La Force; de Herrer Engellændere maae vide det bedre, end et fransk Barn."

En gammel Borgermand blev rød i det rynkede Ansigt, og raabte med sammenknebne Læber: „Fanden annamme ham og hans Lige, som have bragt den nye Forsmædelse over Frankrig!" Med disse Ord vendte han mig Ryggen.

Endeligen traf jeg en Aften i Palais Royal min Ungdomsven, Capitain Mackduf, og da jeg i Samtalens Løb omtalte den Søgte, sagde han mig strax, at Generalens Huus laae i Rue Castiglione. Selv havde han havt sit første Qvarteer der; men Palladset havde været menneskетomt; intet Lem af den rige Familie havde han fundet hjemme.

Dagen efter stod jeg i Rue Castiglione. Huusnummeret slog til, og med ængstelig Haand trak jeg i Klokkestrengen. En gammel Tjener viste sig i Døren; da jeg nævnede hans tappre Herres Navn, gik en bitter Smerte over hans tørre Kinder, og han

svarte med hæs Stemme: „Hr. Generalen lader sig ikke see."

„Men Comtessen, hans Datter? spurgte jeg rask: Meld mig, min Ven! Jeg har noget Vigtigt at bringe Eders Herre. Jeg er hans varmeste, hans taknemmeligste Ven. Meld mig hurtigt. Jeg forlanger kun, at Eders Dame skal offre mig et Par Minuter. Eders Umage skal ikke blive ubelønnet."

„En Ven af Herren?" svarte den Gamle, idet han saae, snart paa mit Ansigt, snart paa min Uniform, snart paa det Guldstykke, jeg havde lagt i hans Haand. Men efter nogen Betænkning lod han mig træde ind, førte mig op ad de brede Trapper og viste mig ind.

En Dame traadte mig imøde, hvis Englehoved strax lod mig gjenkjende hiint Fruentimmer, som jeg havde frelst fra de nederlandske Skytter. Spørgende saae hun paa mig, da jeg bad om Tilladelse til, at bringe Comtesse La B..... min Hylding, og hendes Svar: „Saa hedder jeg!" satte mig i synlig Skræk. „De, min Naadige, Generalens Datter?" fremstammede jeg med et saa besynderligt Udtryk, at hun blegnende veeg tilbage for mig. En ung Mand stod op fra Ottomanen, og nærmede sig os.

„Om Forladelse, min Comtesse! vedblev jeg: Jeg bringer vigtige Ting, Papirer, som angaae Generalen." — „Papirer? raabte hun: Store Gud! Hans Dødsdom!" og med et Smertesskrig sank hun om paa en Stol, understøttet af den unge Mand,

mine Frænder beklædte de høieste Embeder i det frie Øland — men selv var jeg min Stammes yngste Søn, uden Formue, uden Udsigt dertil. Mit Navn, min Kaarde, mit Hjerte, min Vaabenhæder, vare de Skatte, jeg havde at byde min Huldgudinde. Ved alle disse Betragtninger formørkedes Lyset i min Sjel.

Saaledes red jeg, nogle Miil fra den erobrede Hovedstad, frem ad Veien. Da saae jeg et fransk Bondehuus gaae op i Røg ikke langt fra mig; der faldt nogle Skud, og et Nødskrig lød derimellem. Jeg galopperede over Marken til Brandstedet. Mellem et halvt Dusin usle Hytter larmede en Hob nederlandske Skytter. Deres Kolber mishandlede en Olding, deres Hænder faldt tungt paa flygtende Qvinder. En smuk Reisevogn holdt paa Markveien. Nogle Soldater holdt Hestene i Tømmen, Andre trængte sig truende hen mod Chaisen, hvori to Frueentimmer sad. Efter Dragten at slutte, hørte de til den fornemmere Klasse. Den Ene, et yndigt Væsen med et lysbrunt Englehoved, modsatte sig med ægtefransk Bevægelighed de raae Hænder, som grebe efter hende; den anden Dame sad derimod ubevægelig i en Krog af Vognen. Hendes Ansigt var tilsløret, hendes Hænder foldede sig over det fulde Bryst.

Uden Betænkning trak jeg Sabelen. „Ere I regulairt Krigsfolk, eller foragtelige Marodeurer — raabte jeg vredesflammende: at I vender Eders Vaaben mod Værgeløse? Tilbage! Hvo som endnu ud-

strækker en Haand, ham gjør min Sabel udygtig til at spænde Hanen tiere!"

En gammel Corporal traadte frem. „Vi ere ikke Marodeurer! sagde han: To af vore Kamerader ere fundne myrdede derinde med Knivstik, og søge vi den troløse Morder, da er dette en Retfærdshandling, som selve Marskalk Vorwärts ikke kunde have noget at indvende mod. Mændene og Ungersvendene flygtede — vi efter dem, og Ilden skulde jage de Skjulte ud af den spærrede Lade. En Herre, som ledsagede denne Vogn, affyrede sin Terzerol paa os, og er galopperet bort, at hente Undsætning fra de nærliggende Landsbyer. Er det nu ubilligt, at vi holde hans Damer tilbage som Gidsler?"

„Lader Damerne reise, de have intet at gjøre med Eders Hævn! svarte jeg, sænkende min Sabel: Og er Eders Hensigt kun at gribe de Strafskyldige, saa anfører jeg Eder selv, som Eders Capitain!"

Et Hurra hilste mig. Men jeg bød Kudsken kjøre bort, hvilket han ikke lod sig sige togange. Nu viste sig en talrig Hob bevæbnede Bønder paa nærmeste Høi; en ung, velklædt Rytter anførte dem. Jeg vendte mig, ledsaget af Nederlænderne, imod dem; men alt den første Salve jog dem paa Flugt. Den elegante Rytter lod Sine i Stikken, og galopperede efter Vognen.

Det lille Eventyr havde forandret min Stemning. Mindre oprørt i Sindet, kom jeg til Paris. De første Dage hengik med Tjenesteforretninger. Men neppe var jeg bleven friere, før jeg begyndte at forske

var saa lykkelig, at redde for Generalen, fandt jeg Deres Portrait. Jeg bar det som en Talisman paa mit Hjerte; det var mit Selskab paa et smerteligt Sygeleie. Hav Tillid til mig!"

Den overordentligste Forundring malede sig i Pariserindens skjønne Træk. „Mit Portrait? stammede hun: De kjender mit Navn? Ha, min Onkels Tabatiere! Den skulde være kommen i Deres Hænder? — Velan, jeg vil satte Tillid til Dem. Saa vid da: General La B..... sidder fangen i Concierge-riet. Han var en fortrolig Ven af Marskalk Ney, han var En af hine hundrede Dages hanlyste Mænd, han stemte heftigt for Napoleon den Andens Oplosstelse paa Frankrigs Throne — han kan ikke undgaae Døden. Han er forloren, hvis ikke Kjærlighed og Taknemmelighed virke for ham. Vil De forbinde Dem med mig i dette Øiemed?"

„Angeline! raabte jeg fyrigt: Forlang mit Blod! Det vil være mit Livs høieste Stolthed, at De kaarer mig til Deres Ridder."

„Jeg hører Vicomte Merlin! tog hun Ordet: Han er et Ror i Tidens Storm. Han maa ikke indvies i vore Planer. Gaae, Hr. Capitain, men kom ved Midnatstid tilbage. Ved Porten vente De stille mit Bud. Bevar saalænge, hvad De har gjemt for den ulykkelige General, og nær kun den ene Tanke: Han reddede mit Liv!"

„Og Rekruten faaer ingen Haandpenge? Den kaarne Ridder ingen Farve, intet Pant af sin Dame?" spurgte jeg dristigt.

Angeline rødmede. „Disse Dage skikker sig ikke for Galanterier, svarte hun alvorlig, dog med synlig Bevægelse: og Daasen er jo i Deres Haand. Adieu, min Ven!" tilføiede hun med Udtryk. Tilfredsstillet kyssede jeg hendes Haand, og gik.

Endnu før Midnat stod jeg ved Palladsets Port, og neppe slog Klokken tolv, før den gamle Portner gik ud. Vi gik ned ad den brede Gade, bøiede om i en Sidegade, og standsede udenfor en Muur, hvis lille Dør, om jeg ikke feilede, førte til en Have, der tilhørte Generalens Pallads.

Gjennem Smaakrat kom vi til en Pavillon, som var svagtoplyst. Efter min Førers Anviisning aabnede jeg Døren og traadte ind i et duftende Gemak, hvor Angeline ventede mig paa en Ottoman. Tugtigt indhyllet i hvide Klæder, lig en Vestalinde, stod hun op. Hurtigt lukkede jeg Døren efter mig, og bøiede, overmandet af den Herliges Beskuelse, mit Knæe for hende.

„Staae op, min Ven! sagde hun huldt: Min Tid er afmaalt." — Jeg tog Plads ved hendes Side paa Ottomanen. „Sir Harry! begyndte hun nu: Har De overlagt, hvad De lovede? Er De beredt, at betale Deres Livs Frelser den Tak, De skylder ham?"

„Løs Bindet fra mine Øine! bad jeg: Hvorledes kan jeg hjelpe den som Statsforræder Fængslede? Og hvorledes kom General La B . . . . . til saa stor en Brøde? Hvorledes kunde han vorde Meen-

eder mod sin Arvekonge? Kun Kong Ludvigs Naade kan redde her."

„De seer med Engellænderens Øine! svarte hun med formørkede Øienstjerner: De dømmer som den store Napoleon's Fjende. Generalen er et Revolutionens Barn. Keiseren betragter han som det skjønne Frankrigs Redningsmand, som den indre Freds Gjenopretter, som den franske Hæders Glorie, som Nationens Oriflamme. Tidsalderens Mand, Aarhundredets Helt, efter hvem Verdenskroniken vil døbe vort Sekel, havde uopløseligt knyttet sine Kæmper til sig med tusind usynlige Traade, med tusinde Minder om herlige, kosteligt bekrandsede Seiersdage. Hvad kunde en Konge gjælde dem, som De aldrig havde seet under Kronen, som havde tilkæmpet sig Thronen med fremmede Vaaben? Den Eed, de havde svoret Ludvig den Attende, tykkedes dem et aftvunget Ord. Generalen befandt sig ved hiint Corps, som, afsendt for at bekæmpe den fra Elba Hidkomne, gik over til ham, og gav alle Frankrigs Soldater Exemplet. Alle betragte ham som forloren, men jeg ikke. Da min Fader, paa Valpladsen ved Auerstädt, havde udaandet sit tappre Liv, og min Moder, en Skiotinde, var død af Grædmmelse, tog min Onkel mig til sig, og deelte al sin Kjærlighed mellem mig og sin Datter. Jeg kunde aldrig gjengjælde ham. Nu er Tiden kommen, og jeg vil gjengjælde ham, om det end skulde koste mig mit Liv. Da jeg saae Dem, Sir Harry, da jeg hørte Dem tale, tilhviskede min Genius mig: Han er Din Hjelper, han eller Ingen! Og jeg haaber, denne Røst har ikke skuffet mig."

„Og hvad Vei fører Angelines Banner mig? spurgte jeg: Vanære, Lænker og Skaffot ligge ikke langt borte."

Angeline opløftede sit Hoved, og saae mig i de forskende Øine. „Den Mand, jeg kaldte „Ven", vedblev hun: kan jeg ikke ville forlede til Skridt, som maatte brændemærke hans Navn. Frelsens Værk maa blive mit, mit allene! Fuldendelsen være Dem betroet. Naar Generalen er fri, vilde De da sikkre ham Flugten? Kunde De da gjøre en Reise, maaskee til Schweitz? En fransk Tjener kunde vel følge med Dem, naar han var angiven i Deres Pas."

„Dertil kan jeg let finde et Paaskud, svarte jeg: og en Officeer i den allierede Hær behøver intet Pas."

„Bravo! raabte hun, sagte klappende i Hænderne: Gud vil staae os bi. Men Taushed være vor Genius. Vi maae ikke kjende, ikke see hinanden, før Værket er fuldbragt. Den gamle Jeromе skal være vor Brevdue. Hver Aften skal han være ved Porten, at modtage og at give Budskab."

„Og saaledes skal jeg gaae bort? Jeg skal ikke see Dem mere? Og intet Haabstegn skal jeg tage med mig?" — „Harry! svarte hun tungsindig: Hvad Haab kan mit af Ulykke nedbøiede Hjerte skjænke Dem? Det er ingen klog Pagt, naar Lykke og Ulykke formæle sig. Er min Tillid da intet Pant paa min Tilbøielighed? Lad Dem nøie dermed, til han er fri, da — — — naar Angeline er lykkeligt udgangen af denne Kamp — — —" Hun standsede, vendte sig bort og tørrede en Taare af sit Øie.

„Angeline, hvad vil De gjøre, hvad vove? raabte jeg heftigt, og slyngede dristigt min Arm om hendes Liv: Gjør Intet uden den Ven, som har viet sig Dem for evigt. Og denne Lommebog, denne Daase — hvad skal jeg gjøre dermed?"

Hun tog begge Dele, trykte dem med Heftighed mod sine Læber, og gav mig dem derpaa tilbage.

„Bevar De dem, De selv skal give Generalen dem tilbage! svarte hun: Mit Portrait bliver hos Dem. Tal ofte til det, som til en Venindes. Men gaae nu. Ingen maa savne mig i Palladset. Hvad jeg beder Dem om i mine Breve, gjør det! Jeg maa handle ene, og ingen Menneskehaand kan staae mig bi i den mørke Stund, som venter mig."

Hun vinkede mig bort. Som vanvittig omfavnede jeg hende, og trykte et Kys paa hendes skjønne Læber, som hun ikke afværgede, men ei heller gjengjeldte. Faa Øieblikke efter stod jeg atter paa den øde Gade.

At opfylde, hvad jeg havde lovet, faldt mig ikke vanskeligt. Orlov fik jeg strax. Den til Reisen fornødne Sum laae for mig i blanke Napoleond'ors. Nu skrev jeg til Angeline, og bad om videre Befalinger.

Allerede næste Nat rakte den gamle Tjener mig Svaret udaf Døren. Hun takkede mig med en Hjertelighed, som henrykkede mig. Hun bød mig, tredie Dags Aften Klokken ti holde med en Reisevogn ved Pont Neuf. „Kommer Generalen ikke inden

Midnat, saa er Alt forloren, og Harry O Neal maa begræde ham og mig som begravne Venner." Hun bad om Forsigtighed paa Reisen, som hun bestemte til Genf, og om ubrødelig Taushed, saalænge Frankrigs Jord endnu bar os.

I en Billet besvor jeg hende, at forunde mig endnu et Afskedsord, at kalde mig „Ven" endnu engang.

„Snart for stedse, eller aldrig!" skrev hun lakonisk tilbage.

Natten kom. Den kunde ikke være gunstigere. Den raa Østenvind jog Sky paa Sky henover mit Hoved; Alt var tomt og øde. Da hørte jeg Fodtrin nærme sig. Et Fruentimmer og en Mand ilte hen imod mig; de gik mig forbi. Men faa Minuter efter kom, til min Forundring, to Mænd tilbage. „Angeline græder ikke mere!" sagde den Ene til den Anden, idet de langsomt gik mig forbi. „Taarer frelse ikke!" svarte jeg rask, thi det var Parolen, som den Herliges sidste Brev havde foreskrevet mig.

Strax greb mig Generalens Haand, han trykte min Høire heftigt, og spurgte sagte: „Hvorhen?" — Portneren, hvis Figur jeg nu gjenkjendte, trykte et Kys paa sin Herres Haand, og forlod os med qvalt Graad. Vi stege tilvogns, og snart laae Paris bag ved os.

Vi kjørte Dag og Nat. Som et Par Karthäuserе sadde vi ved Siden af hinanden, og talte ikke et Ord. Velbeholdne kom vi til Genf. Her faldt den gamle solbrændte Kriger mig om Halsen med ung-

dommelig Heftighed, og hans mørke Øine funklede til mig gjennem hede Taaredraaber.

„Capitain! raabte han: Ven, Søn, omsider tør mit Hjerte opløse sig i Taknemmelighedsyttringer. Du har reddet en graahærdet Soldats Liv — o, hvad taler jeg om Livet, som jeg har vovet i hundrede morderske Slag, i Moskau's Brand, paa Berecsina's Jismark? Du har gjort mere. Du har reddet en Mands Ære, som havde kaaret Æren til sin Afgud; Du har bevaret ham fra den vanærende Gang til Retterstedet, fra Forbryderens Forsmædelse. Hvad jeg er, hvad jeg endnu har i Verden, tilhører Dig, thi min Løbebane er sluttet, siden den store Mand, som var alle franske, alle europæiske Krigeres Mønster og Oriflamme, forsvandt af Herskernes og Heltenes Række."

„Gjengjæld! svarte jeg, hjerteligt gjengjældende hans Favntag, hans Haandtryk: Løven skaante Musen, og den overgnavede derfor Løvens Garn. Men Angeline?" tilføiede jeg hurtigt.

Generalen greb i sin Brystlomme, og fremtog et Brev. Hastigt brød jeg det fine Segl, og læste:

„Harry! Livet er intet Glædes-Tempel, men mange skjønne Timer ligge indenfor dets Grændser. Jeg føler, skjøndt fjern, det skjønne Øieblik med, da Deres Haand berører dette Papiir, Generalen er fri og i Sikkerhed for de Kongeliges Kugler. Harry, er det muligt, da bliv den fortræffelige Mand en trofast Søn. Et daadrigt Liv, Skjebne, Græmmelse have gjort ham gammel før Tiden; han staaer hadet af hele Verden, som sin Keiser, forladt af Sine, som han. Jeg er stolt af, at han modtog mit ringe

Offer. — Harry, jeg har forstaaet Dem. Deres Udvortes, Deres Mandighed, Deres Menneskelighed har gjort et dybt Indtryk paa mig. Modtag denne Tilstaaelse, vakkre Mand, som en Løn for Din Ædelmodighed. Min Skjebne vorde, som den vil — saa beholder jeg dog to ædle Hjerters Agtelse og Kjærlighed. Det styrker mig inderligt. Lev vel, Harry, til der slaaer en Gjensynstime. Den maa slaae engang, da Guds Søn selv har forjættet det." —

Jeg saae op fra Brevet, og stirrede Generalen i de mørke Øine. „Hvor er Angeline?" spurgte jeg bange. — „I Conciergeriet!" svarte han monoton. — „I dette græsselige Fængsel! skreg jeg: Og det kunde De taale? Og hvorledes var det hende muligt, at komme til Dem?"

„Revolutionens vilde, blodtørstige Tidsalder ligger langt bag os! svarte Generalen: Høimod, Æresfølelse, Ridderlighed og Galanteri, Frankernes gamle Dyder, har Napoleon skjænket dem igjen. Et Qvindesie som Angelines modstaaer ingen fransk Fangevogter, allermindst naar hun byder ham Guld. Hun bad mig saa inderligt, jeg skulde dog bytte Klæder med hende; hun malede mig Skjændselsdøden saa græsselig, de sikkre Anstalter til min Befrielse saa levende! Hun vidste, at lade mig hoppe saa let hen over hendes Fængselstid, idet hun byggede paa Kongens Godmodighed og haabede Beundring for et Vovestykke, som for tyve Aar siden vilde have ført til Guillotinen."

„Hun er forloren, forloren for stedse! jamrede jeg: Evigt Fængsel er det Mildeste, som foreståaer

hende. General, nei, nei, I har ikke elsket den Herlige; jeg er den Eneste i Verden, som har erkjendt hendes Værd!"

„Hastige unge Mand! svarte Generalen: Angeline staaer høiere, end vi Begge. Lader os opfylde hendes Ønske; lader os vente paa hende her en Maaned. Maratternes og Robespierrernes Slægt er uddød i Paris."

Jeg kunde ikke modsige ham; men den dybeste Sørgmodighed overfaldt mig. Jeg overgav Generalen de Papirer, jeg havde reddet for ham af Slaget ved Mont St. Jean. Med stor Glæde modtog han Portefeuillen, thi den indeholdt høistvigtige Dokumenter, hvorved hans Formue sikkredes i London og Boston. Men Daasen med Angeline's Portrait tog han ikke tilbage. Vi leiede et Landsted i Bjergene ved Genfersøen. Men min Tjener red hver Dag togange til Staden, for i det bestemte Huus at vente Efterretning fra den Tilbedte.

En Maaned forløb, Bladene faldt af, og mit Haab visnede med dem. Selv Generalen blev urolig, da det Rygte ogsaa kom til Genf, at En af de Sammensvorne, Rey's Hjelpershjelper, var undvegen ved sin Maitresses List, og den kjække Dame skulde nu, da Kongen af synderlig Naade havde kasseret hendes Dødsdom, ti Aar i Fængsel, hvorpaa hun for stedse skulde afbøde sin Forbrydelse i de barmhjertige Søstres Kloster.

„Jeg har fattet en Beslutning! sagde Generalen Aftenen derpaa: Vi ville afsted, lige til Paris.

Hun skal, hun maa befries!" — Hulkende styrtede jeg i hans Arme.

Da raslede en Koureervogn op ad Bjergveien, og Øieblikket efter laae — Angeline ved vort Hjerte. Hertugen af Berry's Forbøn havde frelst hende.

Hun blev min, min for Altret. En Schweitzer-Præst viede os. Derpaa gjennemreiste vi Tydskland; det frie Ocean modtog os, og bar os let og hurtigt til det ungdommelig-herlige Amerika's Strande.

(W. Blumenhagen.)

Aarstidernes Strid.

De fire Aarets Sønner bleve uenige. Foraaret, en vild, rastløs Dreng, opirrede Sommeren og Høsten mod deres ældste Broder: Vinteren. For længe beherskede han Jorden. At indskrænke Hyperboræerens Magt — saaledes kaldte de ham — var deres Paaskud, men at støde ham fra Thronen var det sande Maal for deres hemmelige Forbund. Allerede gjorde det, til raske Beslutninger og seen Udførelselse lige oplagte Foraar glimrende Anstalter til aldrigvisnende Blomsterkroner; Sommeren med sin glødende Pande samlede uforgængelige Ax, og Høsten med sin immerfulde Høire flettede evigvarende

de Frugtkurve, for seierprunkende at holde deres Indtog i Tidens Tempel. Men Guderne, for hvem et Aar kun er et Øieblik, savnede snart den opstigende Duft af jordiske Offere. Ikke meer som ellers aandede og saae Floras og Ceres Børn de liflige Gaver. Alle Guder og Gudinder forskede efter Aarsagen til en saa fremmed Forvandling. Kun Zeus, der med samme Blik i det Nærværendes Speil kjender Fortid og Fremtid, vidste Grunden dertil. Han smilte til deres Frygt og bød den selskabelige Glædes Muse: Thalia, at fortælle. „Foran Tidens Tempelporte — saaledes begyndte hun: holdt de mod Vinteren forenede trende Aarets Sønner: Foraaret, Sommeren og Høsten. I guldglindsende Vogn rullede de frem over Blomsterveie og gjennem Dobbeltrader af jublende Tilbedere, i Rosenbaand trukne af leende Piger og Drenge, for triumpherende at drage ind i Templets Indre. Vinteren havde, troede de, forlængst, af Frygt for deres Komme, rømt sin Throne, og meente kun at behøve et Slag af Thyrsusstaven, for evigt at tage den i Besiddelse. Virkelig berørte dens Spidse neppe Laasen, saa sprang Templets Porte op, som vilde de modtage dem med aabne Arme. Men hvor virksomt er det skjellende Rum, ofte endnu mellem den nærmende Kalk og den torstige Læbe. Neppe berørte de herskesyge Brødre med ilende Skridt Tempeltrinnets Rand, da stode de, uden Bevægelse, blændede af deres høithronende Broders Straaleglands. Men han sendte den altbetvingende Frost. Denne berørte dem med sin Krystalstav, og pludseligt stivnende med deres Planer,

slumrede de hen, indtil Gjenopvaagnelse, begravne under Sneens flaggrende Fnokker, Vinterens hvidlokkede Børn.

Men Guden i Sneegevandret, smykket med klarstraalende Demantkrone, forsamlede nu trindtomkring sig sine Tjenere, og vinkede dem, med ham at feire den tilkæmpede Thronret. Da blussede paa det store Offersted midt i Templet den fra alle, for Aarets Sønner opreiste, Altare samlede evigvirkende Naturs Flamme, og Glædens Børn dandsede i Gjenskinnet af den vidtlysende Ild. Selv det tænkende Alvor tog Latterens Smiil og blev munter; det lette Spog vovede sig til og fandt ham ikke uvenlig. Begge vendte efter den Tid gjerne ved Vinterens Haand ind under sokratiske Vises Tag, naar de andre Aarets Sønner have skilt dem, og lade sig uformodet see ved den fortrolige Kamin i Gjenskinnet af den knittrende Flamme."

Idet den smilende Thalia, lænet til Apol, saaledes underholdt de opmærksomme Guder om Aarets Børns Sammensværgelse og Strid, udbredte sig i det høie Olymp en aldrig for fornummet liflig Duft, der opsteeg fra Brødrenes Forsoningsskaal. Men Zeus, for at hæve enhver Tvivl om det fornyede Forbunds Varighed, viste fra sit Stjernesæde fjernthen til Ætna's dampende Bæger, ved hvis sneedækte Munding, som ved dets Fod, prangende med Blomster og Frugter, alle Aarets Sønner i evig Eendrægtighed havde leiret sig.

(Moeldrecke.)

En ny Ludvig den Syttende.

Blandt de mange Bekjendtskaber den politiske Svær-mer Joh. Wit, kaldet Dørring, har gjort under sine hyppige Fængslinger, var eet i Mayland med en Statsfange, som udgav sig for at være den for død holdne Dauphin, eller saakaldte Ludvig den 17de. En, siger han: gaadefuld Original, Eventyrer i høieste Grad, Løgner endog mod sin Villie, forstod han alligevel at erhverve sine Omgivendes Kjærlighed, saa de endog behandlede ham med et Slags Ærefrygt. Hans af de meest indviklede Begivenheder fuldproppede Liv frembød saamange Optrin, hvorom selv den dygtigste Ingvirent ei kunde afgjøre: om det var den nederdrægtigste Løgn han fremførte, eller den meest betydende Sandhed. Hvo han egentlig er, hans sande Navn og Fødested, har man aldrig kunnet faae ud af ham, endskjøndt han allerede den Gang havde siddet fængslet paa 6te Aar, — hvorfor dog ikke den østerrigske, men den franske Bestyrelse har Skylden; thi det franske Politiministerium havde foranlediget hans Arrestering i Mayland, men efterat være bleven underrettet derom, ikke ladet høre videre fra sig. Han vilde ogsaa have faaet sin Frihed igjen, dersom ikke hans hele Færd havde været saa yderst tvetydig. Efter hans Fortælling, hvorved han selv maatte indsee, at han kun forlængede sin Fængsling, var han, som den ulykkelige 16de Ludvigs Søn, bortført af Tempeltaarnet

ved nogle betroede Mænd, der lagde et nylig dødt Barn istedetfor ham. Endnu næsten i sine Drengeaar vilde han have gjort det ægyptiske Feldttog med under Kleber, og som Brigadegeneral deeltaget i Slaget ved Marengo. Indviklet i Pichegrü's Sammensværgelse, maatte han tage Flugten, men kom først paa den Tid over Beviserne for sin Herkomst. I Neapel blev han arresteret og dødsdømt, men Napoleon, som erfarede Hemmeligheden om hans Fødsel, skjænkede ham Livet paa Vilkaar, at han skulde tilbringe sit øvrige Liv paa Bjergfæstningen Fenestrelles, i Piemont. Paa Veien dertil undløb han, flygtede til Brasilien, hvor Kongen af Portugal ydede ham al mulig Bistand, ja overøste ham med Gunstbeviisninger, indtil han ulykkeligviis blev fangen i en Kamp mod nogle vilde amerikanske Stammer. Allerede bunden til Pælen og belavet paa den pinefuldeste Død, — bad den af ham ihjelslagne Høvdings Enke for hans Liv, ægtede ham, og med hende levede han nogle Aar som Stammens Høvding. Dog, Længslen efter dannede Menneskers Omgang forlod ham aldrig; med stor Møie undslyede han med sin Kone og store Skatte af Guld og Ædelstene paa et til Livorno bestemt Skib, men dette opbragtes af en tunesisk Kaper, og han blev, efter en vældig Kamp, bragt til Afrikas Indre, hvor han tilbragte 2 Aar i frygtelig Elendighed. Endelig slaaer ogsaa her hans Udløsnings-Time. I Aaret 1813 kommer han tilbage til Italien, og Napoleons Fald synes at aabne ham en heldig Bane, men nu lænkebinder en Nervefeber ham

bevidstløs i et Hospital i Florents, og da han kommer til sig selv, sidder Ludvig den 18de, som han aldrig vilde kalde Andet, end Greven af Provence, paa hans Fædres Throne.

Efter de hundrede Dage ankommer han først til Frankrig, og begiver sig til Prindsen af Condee, som strax erkjender ham og hans Fordringer. Tidlig ældet ved uhørte Lidelser, og foretrækkende Privatlivets Stilhed for et uroligt Herredom, opgiver han alt Krav paa Kronen imod en Appanage. Men da man vil dræbe ham med Gift, oprøres den fyrstelige Stolthed, og han truer med: at træde frem af sit Skjul og støde Usurpateurerne fra Thronen. Den franske Regjering søger at gjøre hans Troværdighed mistænkt, ved at fremdrage og afstraffe Bedrageren Brunet, og da hans Støtte, Condee, tillige er imidlertid vandret heden, beslutter han, at forlade Frankrig. Denne hele Sammensurium af forslidte Romanoptrin, kunde man sige — var ingen Opmærksomhed værd, dersom ikke de vigtigste deraf vare gandske overeensstemmende med Sandhed. Flere anseete Mænd bevidne at have kjendt Arrestanten som General i den franske Hær. Ligesaa vist er det, at han var paa det nøieste forbunden med Pichegrü. I Neapel har han virkelig været dødsdømt, og hans Sag maa have været af Vigtighed, siden Napoleons høitbetroede Statsraad Regnaud de St. Jean d'Angely, sendtes derhen i den Anledning. For sit indianske Kongedømme har han rigtignok intet andet Beviis, end, at en stor Deel af hans Legeme er paa det konstigste tattoveret. Jøvrigt bærer hans Aasyn og hele

Væsen, saa umiskjendelige Præg af Bourbonslægten, at enhver upartisk Jagttager meente, der maatte dog nok rulle noget bourbonsk Blod i hans Aarer. Han talte og skrev ziirlig Fransk, Engelsk, Tydsk, Italiensk og Portugisisk, og besad grundige Kundskaber i det Græske, Latinske, Arabiske og Koptiske. At han virkelig troede sig at være Dauphin, kan forklares som en partiel Forrykthed; endskjøndt hans øvrige, aandrige og betænksomme Adfærd, ikke synes at kunne sammenrimes dermed."

Regnbuen.

Naar vilde Storme fyge over Jorden,
Og sorte Skyer slukke Solens Brand, —
Naar Drøn i Drøn den hule, fjerne Torden
Fremruller over Sø og Fjeld og Land,
Naar Lynet blinker vildt i Syd og Norden,
Og Havet skyller over høie Strand:
Da glider rolig op med hellig Lue
En venlig, stor og reen og deilig Bue.

See Herrens Vrede truer frække Synder;
Han ruller Hævnens Torden over Jord;
Orkaner, Skybrud, Ild og Død forkynder:
Han er retfærdig, nidkjær, hellig, stor, —
Og minder kraftigen den bange Synder
Om Ham, som over Himlens Hvælving boer;
Men Buen, som paa Himlen skjønt maa stige,
Forkynder, Hævnens Gud er god tillige.

Veldædig frem i Angstens Stund den iler,
En Midler mellem Gud og Jorderig;
Fra dunkle Sky betydningsfuldt den smiler
Og over bange Hjerte hvælver sig,
Og rolig den paa Hav og Klippe hviler
Og straaler mild og skjøn og trøstelig.
Men Angst og Nag og blege Smerte svinder,
Hvis i Din Barm dens Billede oprinder.

Først paa den hvalte, underfulde Bue,
Et Baand sig snoer i venligt Straalespil;
Det spiller med Rubinens høie Lue,
Med Druens Purpurblod og Rosens Smiil;
Men Flammen liig, som vi i Baandet skue,
I Hjertet blusser der en hellig Ild.
O Kjærlighed, naar dine Roser gløde,
Opgaaer en bedre Verdens Morgenrøde!

Om Buens Rand en Blomsterkrands sig vinder,
En venlig, bugtet Rad Violer smaae,
Og trindt i Krandsen slynge sig Kjærminder
Og speile sig i Himlens Aetherblaae;
Men denne Blomst, som reen og huld oprinder,
Skal ogsaa fager i Dit Hjerte staae.
O Venskab, i din huldе Blomsterkjæde
Fremspire Fred og stille Ro og Glæde!

Næstved en dyb og speilklar Aa fremboelger,
Og ingen Storme kan oprøre den;
En Verden i dens dybe Skjød sig dølger,
Imens med rolig Fart den glider hen, —
Og Sjelen glad den sagte Vuggen følger,
Og finder der sin Foraarsstund igjen.
Men Tro og Længsel maa den Dig betegne,
Som stiger fromt i Hjertets indre Egne.

Men seer Du hist ved Saphiraaens Bredde
Det faure, lyse, livligtgrønne Bed,
Hvis huldе Smiil fremtryller navnløs Glæde
Og blinker underfuldt og stille Fred, —
Og for den mørke, bange Sjel maa rede
Et herligt, luunt og saligt Hvilested.
Smaragdne Haab, du dig i Hjertet dølge,
Omspillet trindt af Troens Saphirbølge!

Og midt paa Buen stiger høit en Flamme,
En luende, en reen og herlig Ild;
Som Solen den i Straalehav maa bramme,
Men brænder ei som Solen heed og vild;
Men see, i Sjelen maler sig den samme
Og funkler der ætherisk, klar og mild.
Og Flammen paa den store, hvalte Bue
Betegner Sandheds helligrene Lue.

Ja, Brødre, naar i Mulm sig Himlen hyller,
Og Tordnen ruller med de hule Drøn, —
Naar Lynet hvisler vildt og Regnen kyller:
Da glider op den Bue underskjøn
Og vinker Trøst og smiler — og fortryller
Den svage, ængstelige Jordens Søn.
Men mon i Kummer, Nød og Angst og Smerte
Hiin Bue skjøn oprinder i vort Hjerte?

(M. C. Hansen.)

Hortensia, Napoleon's Steddatter.

Denne høist elskværdige Dame, som man veed Napoleon gjorde saa overordentlig meget af, og som hendes Moder, Keiserinde Josephine, ikke uden Grund var jaloux paa, har i Aaret 1804 skrevet følgende Romance, der bærer Præg af en dyb indre Følelse, og fortjener at meddeles ligestemte Sjæle:

A la mélancolie.

Tendre mélancholie,
Volupté du malheur,
Loin de ma douce amie,
Que j'aime ta langueur!
Malheureux qui des larmes
Ignore la douceur,
Et méconnait les charmes
D'une tendre douleur.

O soeur de la tendresse,
Toi fille de l'amour;
De ta douce tristesse
Nouris-moi chaque jour.
D'une amante chérie
Rapelles-moi les traits;
Je n'ai plus dans la vie
De bien, que mes regrets.

Sentiment doux et tendre
Viens souvent m'agiter;
Pleurs que tu fais répandre,
Sont si doux à verser.
Goûte-t-on sans souffrance
Les plaisirs de l'amour? . . .
Aurait-on sans l'absence,
Le bonheur du retour?!

Que ta langueur charmante
Ajoute à mon bonheur,
Que ta voix consolante
Convient à ma douleur!
De l'amant dans l'ivresse,
De l'amant malheureux
Soit toujours la déesse,
Qu'ils t'adorent tous deux.

O soeur de la tendresse,
O fille de l'amour!
De ta douce tristesse
Nouris-moi chaque jour.
Je te soumets ma vie,
Je te livre mon coeur,
Tendre mélancolie,
Volupté du malheur.

Paa Dansk:

Melancholie! Du Modgangs Trøsterinde,
Din Sødhed gyder Vellyst i mit Bryst;
Langt fra mit Hjertes ømmeste Veninde —
Din Vemods Stemme laaner Smerten Trøst.
Ulykkelig Enhver, som kan misstjende
Den Vellyst, som i Taarens Perle boer,
Den Trylleskraft, som ene den kan sende,
Naar Mismod sig omkring vort Indre snoer.

O blide Følelsers den huldе Søster,
Og Datter af den ømme Kjærlighed,
Din Stemme lyde, naar mig Skjæbnen ryster,
O lad den evig tone til mig ned.
Af min Veninde, som mig Gud har givet,
Gjenkald mig Blik og Træk heel tydelig.
Ei anden Fryd jeg nyder her i Livet
End den, som Hjertets Kummer yder mig.

O Følelse, saa fuld af salig Ynde,
Bestorm ret tit mit vemodsfulde Bryst;
Hiin Taare, som fra Øiet monne rinde, —
Fremkaldt af dig — man fælder den med Lyst!
Ja! nyder man vel ofte uden Smerte
Den rene Elskovs fulde Himmelfryd,
Og trykker man ei fast're til sit Hjerte
Den Ven, som — bortreist — favner os paany?

Melancholie! Gid høit du da fornemme,
Hvordan din mørke Blidhed fryder mig,
Hvordan din vemodfyldte Trøstens Stemme
I Smertens Stund mig gjør saa lykkelig.
Vær stedѕ en øm huldsalig Skytsgudinde
For Elskeren, som snart sit Maal vil naae,
For Elskeren, som ei kan Maalet vinde,
At Begge dig som Guddom hylde maae.

O blide Følelsers den huldе Søster,
Og Datter af den ømme Kjærlighed!
Din Stemme lyde, naar mig Skjebnen ryster,
O lad den evig tone til mig ned.
Jeg underkaster dig mit Liv, Veninde!
Mit gandske Hjerte offrer jeg til dig.
Melancholie, du Modgangs Trøsterinde,
Jeg veed, jeg veed, du aldrig svigter mig!

Ved Fru Kammerraadinde Mikisch's Grav.

Ja, Jorden maa forlades! Støv er Støv!
Det falder hen, som Høstens gule Løv,
Og Graven fluger, hvad af Jorden kommer.
Men Aanden seirer; Vingen den udslaaer,
Og flyver kjek til Evighedens Vaar,
Og henter Høsten bag en himmelsk Sommer.

Snart stiger Du, snart jeg i Graven ned;
Snart brydes dette, snart et andet Led
Af Livets store Broder-Søster-Kjæde.
Men ei er alle Led det rene Guld,
Som denne Søster, der saa from og huld,
Nys straaleb' til saa Manges Trøst og Glæde.

Thi perler Taaren paa den brudte Stav,
Og Sorgen svæver over hendes Grav,
Hvor Børn og Ægtefælle bitkert savne;
Men Dyden, som vi savne her med Sorg,
Den baned hende Vei til Himlens Borg,
Hvor Englene de fromme Sjæle favne.

O! lad da Trøstens lyse Himmelglands
Bestraale huldt den dunkle Dødningkrands;
Lad Haabet seire ved den Elsktes Baare!
Snart vinker Englen os til Himlens Land,
Hvad her er tabt, vi hisset finde kan,
Og Himlen kjender ingen Sorgens Taare.

(Sophus Zahle.)

Josebeth.

En Fortælling af Johanna Schopenhauer.

„Jantje! Jantje! Vaagn op! Hurtigt! Amsterdam er beleiret, Fjenden staaer for Porten! Stat op!" raabte Catharina van der Bolt, idet hun, ved Morgengry, skjælvende af Skræk, ruskede sin slumrende Ægteherre vaagen.

„I drømmer, Trine! Hvor skulde den Fjende komme fra midt i Freden?" brummede Myn Heer van der Bolt, og vendte sig søvndrukken om paa den anden Side.

Men hun slap ham ikke, thi hun var vis i sin Sag. Endnu inden Morgenen dæmrede, var hun staaet op, for selv at lukke de bestilte Vaskerkoner ind — den store Efteraarsvask var nemlig forhaanden. De skjælvende, dødsblege Qvinder var det, der først bragte hende Rædselsbudskabet. Hylende Naboesker og Borgere, som iilte ad Voldene til i Hui og Hast, havde stadfæstet det onde Rygte.

„Nu, nu, det vil vise sig! brummede Herr van der Bolt, medens hans Kone foredrog ham alt dette og uden Forbarmelse opfordrede ham til at staae op: Dumt Qvindesnak! Tingen er umulig. Vi have jo Fred med hele Verden. Alle Magters Gesandter leve hos os i Fred og Glæde. En Krig — lad Dig dog sige, Trine! — En Krig voxer ikke op en Nattetid som en Paddehat. Det maa jeg bedre forstaae!"

Hun lod ham sige, hvad han vilde, hjalp ham i Klæderne, og takkede Gud, da han lang om længe var nede af de brede Trapper.

„Trine, Trine!" raabte han op til hende, og hurtigt klapprede hun ned til ham i sine Tøfler. „Trine, giv mig et Kys!" sagde han nu, og vendte gandske gelassen Kinden til. Venligt, skjøndt lidt flygtigt, opfyldte hun hans Begjering, thi den store Vask laae hende i Tankerne. Jøvrigt syntes hun slet ikke at undre sig over, at hun, for et saadant Ærindes Skyld, havde maattet uleilige sig ned ad begge de høie Trapper. I de ti Aar, deres fredelige Ægteskab havde varet, var Hr. van der Bolt aldrig gaaet ud, uden at tage Afsked paa denne Maade, og ægte Hollændere blive ved gamle Vaner, saalænge de leve.

Med det første Trin paa Gaden saae Hr. van der Bolt sig omringet af en Sværm Bekjendte og Ubekjendte, hvis stedse voxende Strøm rev ham med sig til Volden. Alle vare enige i, at en Fjendes Komme var umuligt, og dog løb Alle, for at see ham. En Armee, meente de, kunde Vinden dog ikke have hidblæst om Natten, som en Sværm Græshopper. Endnu igaaraftes havde der paa det Sted, hvor nu Fjenderne skulde staae, ei været Andet at see, end Hjorderne med deres Hyrder. Men da man nu naaede Volden, blev man gandske maalløs, og Ingen vilde troe sine egne Øine mere. Hele Sletten udenfor var bedækket med Rytteri og Fodfolk.

„Slaaer ham ihjel, den Hund! lød det pludseligt: Slaaer ham ihjel, den laplandske Hexemester, som alt i nogle Dage har skuffet vor Stad med sine

Djævelskonster. Han allene er Skyld i det Hele. Det er en Øiensforblindelse, hvormed han vil jage os en Skræk i Blodet!"

„Der er han, der løber han, slaaer den lapland-ske Trold ihjel!" raabte tusinde raae Stemmer, og utallige Fødder satte sig i Bevægelse. Lig en flygtende Kanin trængte en underlig, dvergagtig Figur, med rubinrøde Øine og lange, hvide, nedhængende Haar, sig ind mellem de tætteste Hobe, forfulgt af den opbragte Jan-Hagel. Den Flygtende var en Taskenspiller, en Finlænder, som i nogle Dage havde underholdt Staden med sine Konststykker. Tumulten blev stor. Eeder, vilde Skrig, Knive og Stene forfulgte det arme, skjælvende Creatur, hvis virkelig store Behændighed allene kunde frelse det. Men i dette Øieblik randt Solen op. Krigersk Musik, Pauker og Trompeter, hilste fra Sletten Himlens Dronning; de fremmede Krigeres blanke Vaaben skjar de paa Volden forsamlede Borgere for stærkt i Øinene, til at de længer kunde tage Sagen for et Blændværk. Pludseligt lagde Larmen sig. Enhver følte, at Holland dennegang virkeligen var i Nød, og tankefulde vendte Alle tilbage til deres Huse. De, som hørte til det høie Raad, beredte sig til en Forsamling i Raadhuset; Borgerne iilte at fremtage deres Vaaben; mørk Forventning udtalte sig i Alles Miner, og den lille Finlænder benyttede det gunstige Øieblik til ligesom at forsvinde af Jorden.

Det forsamlede Raad var imidlertid, ligesaalidet som Borgerskabet, istand til at udgrunde, hvilken

Magt den fremmede Armee tilhorte, og hvad den egentligen forte i sit Skjold. Nogle af Raadsherrerne meente, det var de lothringiske Bander, en Horde nogent, fortvivlet Pak, der allerede havde skjændt og brændt i det skjonne lüttichske Land, og nu rimeligviis vilde forsøge det samme i Holland. Andre yttrede, det kunde maaskee være Kongen af Frankrig selv, der i egen Person var hidkommen med sin flyvende Hær, for at straffe Amsterdam for nogle Uartigheder, denne Stad for ikke længe siden havde viist ham. Hvor usandsynlig end denne sidste Mening var, fik den dog Overhaand. Raadet besluttede strax, at sende en Deputation til Krigernes Hovding, for at erfare hans Ærinde. Til Ordforer valgte man Raadsherren Hasselaart, en klog, snu Mand, som var hoit agtet for sit Mod, sin sjeldne Aandsnærværelse og sit Talertalent.

Han tog Veien til Teltene, men blev, med sit Følge, anholdt af Forposterne, og, efter at have tilkjendegivet sin Hensigt, omringet af Soldater, som næsten med Magt forte ham fremad. At disse talte Fransk indbyrdes, bestyrkede ham i Begyndelsen i den forudfattede Mening, at det var Kongen af Frankrig, man havde med at gjore, indtil han, ved at see Generalstaternes egen Secretair, overbeviste sig om, at den Fjende, som truede Staden Amsterdam, ingen Anden var, end deres egen Arvestatholder og Generalissimus, Wilhelm af Nassau, Prinds af Oranien.

Hasselaart havde forberedt sig paa en grundig Tale, som han var tilsinds at holde for Kongen

af Frankrig, men som han, under disse Omstændigheder, gandske maatte kassere. Dog lod han sig ikke bringe i ringeste Forlegenhed derved. Uforberedt, som han var, treen han gandske frygtløs og uforfærdet hen for Prindsen, der med koldt Blik modtog ham i sit Telt, omgiven af fyrstelige Frænder og høie Officerer. „Jeg er overbeviist, sagde han blandt andet: at kun de forenede Provindvindsers almene Vel kan have bevæget vor Arvestatholder til, saa pludseligt at rykke i Felten, og jeg agter det for en stor Lykke, at kunne forsikkre Eders Durchlauchtighed, at 60,000 velbevæbnede Borgere alt i dette Øieblik staae bag vore Mure, brændende af Lyst til at følge Republikens Banner i redelig Kamp."

Hasselaart taug her, og Prindsen af Oranien tog nu Ordet. Som de pleie, der omgaaes med at styrte den gamle Orden, udtømte han sig i Forsikkringer, at kun den inderligste Omhu for Landets almene Velfærd havde ført ham hid. „Men — tilføiede han — da min Mening om de rette Midler til dens Befordring, let kunde afvige fra Raadets, har jeg agtet det fornødent, at gaae kraftigt tilværks. I hele Landet, men især af Eders af Kjøbmænd og Matroser beboede og regjerede Amsterdam, fattes det ei paa oprørske Hoveder, som træde i Underhandling med de forenede Staters hemmelige Fjender, for i Londom at undergrave Republikens Frihed og Enighed. I Spidsen for 30,000 øvede Krigere er jeg hidkommen, at fordre Forrædernes Udlevering."

Hasselaart bad ham nævne dem, han havde mistænkt, og Prindsen nævnte først og fremmest den meest elskte og agtede Borger i Staden, den forhenværende Borgemester Becker, hvis Udlevering han forsikkrede at maatte paastaae vieblikkeligt.

Hasselaart gjorde ingen Indvendinger. Han gik, efter at have forlangt og faaet Prindsens skriftlige Erklæring. De egentlige Grunde, som havde bevæget Arvestatholderen til dette Foretagende, vare ham fuldkommen klare. Provindsen Holland, men Amsterdam især, var ilde lidt af Prindsen, fordi de rige Borgeres republikanske Stolthed krænkede hans efter Souverainitæt strøbende Fyrstehu. Den Omstændighed, at man, da Becker var regjerende Borgemester, havde bearbeidet en Elskovshandel, Prindsen havde med en Skuespillerinde, til et Lystspil, som offentligt blev opført, havde forøget hans Uvillie saavel mod Staden, som mod Becker. Men hans Harme havde naaet sin høieste Spidse, da der, efter Beckers Raad, var bleven andraget paa, betydeligt at formindske den under Prindsens Kommando staaende Hær. Den foreslagne Reform maatte nødvendigviis træffe de fremmede Tropper, som Denne havde ført ind i Landet og som derfor vare ham meget hengivne. Han troede at maatte tage sig af dem, og var derfor dragen hid med dem til det stolte Amsterdams Ydmygelse. Staden var just i dette Øieblik bersvet sit bedste Skytsværn. Over to Maaneder havde nemlig ei en Draabe Regn vedergvæget den tørstige Jord; de trehundrede Kanaler, som i alle Retninger gjennemskjære Staden, endogsaa den lille

Flod Amstel, vare udtørrede. At sætte Sletten under Vand — hvorved Amsterdammerne før havde reddet sig af lignende Nød — var altsaa ei at tænke paa, og Stadens 60,000 bevæbnede Borgere syntes den tappre, krigsvante Feltherre intet mindre, end frygtelige.

„De gode Folk, tænkte Wilhelm af Nassau: ere altfor rige, for magelige, for velnærede, til at de ikke hellere skulde ville leve, end fægte, for at beskytte en gammel Borgemester. Men skulde de endda ville forsøge det, da vil jeg statuere et Exempel paa dem. Udlevere de mig den gamle Forræder, saa er jeg dermed rykket mit Maal et stort Skridt nærmere — og lade de sig taalmodigt indslutte inden deres Mure, uden at skride til aabenbare Fjendtligheder, saa beholder jeg idetmindste Marken, og min Armee lever paa deres Bekostning i deres Land."

Medens Prindsen hengav sig sine stille Planer, var imidlertid hele Amsterdam bragt i Oprør og Bestyrtelse ved Hasselaarts Beretning. Folk og Senat forkastede med lige Afsky den Tanke, at overantvorde den værdige Olding i hans forbittrede Fjendes Vold. Med høit Skrig omringede de ellers saa fredelige Borgere Raadhuset, og fordrede, øieblikkeligt at vorde førte mod Den, de nu erkjendte for deres Fjende. Det inden lukte Dørre forsamlede Senat, i hvis Midte den af Prindsen anklagede Becker førte Ordet med stor Maadeholdenhed, maatte adskillige Gange sende Deputationer ud til det opbragte Folk, for at berolige Gemytterne. Først da Becker selv traadte ud, og forsikkrede sine Medborgere, at hele Sagen skulde være

afgjort inden fireogtyve Timer, slog man sig til Ro. Stadens Porte bleve imidlertid fastere tillaasede, Faldgitterne nedladte, al Kommunikation sperret.

Om Middagen aabnedes Porten endnu engang. Hasselaart gik atter ud til Prindsens Leir, ledsaget af adskillige Vogne, betyngede med Levnetsmidler og alskjøns stærke Drikke. En af dem, med de fineste Vine, Likeurer og alle optænkelige Lækkerbidskener fra alle Verdens Zoner, var bestemt for Prindsens eget Taffel. Hasselaart bad ham foreløbigen modtage disse Forfriskninger som et Beviis paa Stadens Hengivenhed, og at unde den Frist til næste Morgen — da skulde der komme fyldestgjørende Svar. Den hele Deputation saae saa indbydende, saa fredelig og venlig ud, at Wilhelm ikke kunde andet, end samtykke. „Jeg veed, sagde han leende: at jeg har at gjøre med forstandige Folk, som ikke gjerne overile sig — hvi skulde jeg da ikke unde dem den korte Frist, allerhelst da de gjøre mig det saa bequemt, at vente?"

Nu begyndte Armeen ret at gjøre sig tilgode. Prindsen indbød alle Officererne, som langt ud paa Natten tømte de med de ædleste Vine fyldte Pokaler, fast overbeviste om, at de forknyttede Borgere aldrig vilde tænke paa nogen Modstand. Blandt de Gemene gik det ligesaa lystigt til; de aade og drak, skrege og sang, udloe ret de dumme Djævle af Spidsborgere, som bevertede dem saa herligt, og beregnede allerede forud, hvad vel hver Enkelt kunde fortjene ved dette korte og lystige Felttog. Søvnen overmandede dem omsider. Kun de udstilte Vagter holdt sig muntre.

Tre Timer kunde vel Krigerne have sovet, og alt begyndte Morgenen at dæmre, da der pludseligt — Ingen vidste egentligen hvorfor — reiste sig en mægtig Larm i Leiren, og Alle fore forfærdede op. „Til Vaaben! Til Vaaben!" lød det fra alle Kanter. Alle raabte det efter, og Ingen vidste, hvorfor. Skriget, sagde man, havde begyndt ved de yderste, tæt ved Staden udstillte Forposter. Soldaterne stillede sig i Række og Geled; Prindsen havde ikke givet sig Tid til at iføre sig sine Vaaben. Kun letbeklædt, svingende den blinkende Sabel, galopperede han foran Hæren, ad Amsterdam til. Ellers var ingen Fjende at høre eller see.

Langsomt gik Marschen fremad. Prinds Wilhelm red et Stykke forud, og saae nu i den stigende Morgendæmring en Soldat, som havde staaet ved den yderste Forpost, komme styrtende tilbage. Aandeløs sank han ned for Prindsen. „Tilbage! Tilbage! For Himlens Skyld, tilbage! raabte han: Øieblikkeligt tilbage, hvis ikke Deres Durchlauchtighed og vi Alle skulle omkomme!"

„Hvad skriger den Kujon?" raabte Wilhelm af Nassau, og vilde med egen Haand nedhugge Soldaten, men et Blik fremad mod Amsterdam, som han nu saae ligge for sig, bestemte ham til, først at standse et Øieblik, derpaa at stikke Sabelen i Skeden, vende sin Hest og endeligen at jage bort i strakt Gallop, over Stok og Steen. Hele Armeen fulgte øieblikkeligt hans Exempel; hver Enkelt søgte at redde sig, saa hurtigt og saa godt han kunde.

Høitlarmende, skummende og brusende som den vildeste Kataract, styrtede Bølger over Bølger, ud fra Staden, efter de Flygtende, i alle Retninger! Hvorhen de Ulykkelige end vendte sig, for at finde Redning, strømte Vandet dem imøde. Alt svømmede Teltene, hvorunder Officererne nys havde sovet; i vilden Leeg kastede Bølgerne deres Klæder, deres Feltsenge blandt hverandre. Stedse taarnedes Bøver over Bøver paany.

Forgjæves saae Prindsen sig stundom tilbage, i det Haab, at dette Forraad af Vand, dog omsider skulde tage en Ende. Men om end Strømmen syntes at ville standse et Øieblik, saa fulgte dog i næste Øieblik nye, taarnhøie Bølger; i mægtigt Raserie skrede de stedse videre frem, og knuste Alt, hvad der mødte dem paa deres frygtelige Vei. Det tørre Land blev stedse mindre. Prindsen saae alle de 30,000, han havde hidført, kæmpe med Bølgerne, raadvilde, hjelpløse. Forgjæves saae de sig om efter en Udvei til Redning. Fra alle Sider raste Oversvømmelsen. Skrig, Eder, Bønner opfyldte Luften. Den frygteligste Forvirring gjorde Elendigheden endnu større. Det grove Skyds, Bagagevognene styrtede om og gik forlorne uden Redning. Mange tusinde Mennesker fandt her en forsmædelig Død; kun Ryttériet var nogenlunde istand til at hjelpe sig; men ogsaa af dem gik Mange tilgrunde.

Skam, Vrede og Smerte bestormede Prindsen ved dette Syn, medens han selv maatte bestaae den vilde Kamp paa Liv og Død med de oprørte

Bølger. Saa skjændigt at maatte rømme Marken — det havde han aldrig ventet. Han havde beregnet, at en Oversvømmelse var umulig, og deri havde han for saavidt Ret, som Amselen og Kanalerne virkeligen vare uden Vand. Men han havde ikke vidst, eller ikke betænkt, at de ellers saa sparsomme og forsigtige Hollænderes Borgersind er beredt til hvert Offer, naar Fare truer deres Frihed. Under Becker's Veiledning havde de gjort det Umulige muligt. Frivilligt havde de aabnet Forstyrrelsens Bane for deres vældige og frygtelige Grundherre og Nabo: Oceanet. Firetusinde Arbeidere havde været sysselsatte den hele Nat, for i Ebbetiden, paa flere Steder, at nedrive Havndæmningen, det eneste Skytsværn mod det, Holland evigt truende Element. Det hele Kæmpeværk udtænktes og udførtes i en Tid af femten Timer. Med rivende Fart udgjød sig det vildtoprørte Element i Stadens Kanaler, og brustе mod Udgangene, som vare aabnede derfor i sex forskjellige Retninger, at det kunde udbrede sig trindtomkring over det flade Land.

Som forgangen Dag, stode Amsterdammerne nu igjen paa Volden i Morgendæmringen, og saae ned over Sletten, men med heel forandret Følelse. Fra det samme Sted, hvor de endnu igaar, bange og beklemte, havde seet deres Friheds Fjender prange i glimrende Vaabensmykke, saae de nu den Dødsangst, hvormed disse stræbte at bestaae den øste frugtløse Kamp med det løsladte Element. Deres høie Jubel opfyldte Luften.

En høi Dæmning, som modstod de nu sagtnede Bølger, bød omsider de fortvivlede Svømmere et Sted, hvor de kunde undvige den vaade Grav ved med stor Møie at klattre op paa det Tørre. Dødsmatte, gjennemblødte indtil Skindet, rystende af Feberkuld, med klapprende Tænder, sadde de før saa stolte, overmodige Krigere, liig en gjennemblødt Hønseflok, i det varme Solskin, og vovede neppe at see paa hverandre. Prindsen blev denne Tilstand saa utaalelig, at han i al Stilhed red sin Vei, og hans Armee betragtede dette som et Signal til ligeledes at adsprede sig og begive sig tilbage til deres Garnisoner, som om intet af Betydenhed var forefaldet.

I Tellinghan, Prindsens Lystslot, hvortil han midlertidigen havde trukket sig tilbage, overtænkte han, ei uden Bekymring, de onde Følger, denne mislykkede Geniestreg kunde have. Han gav en fortrolig Ven det Hverv, at udforske Stemningen imod ham. Men de gode Hollændere vare enige i, at Prindsen gandske roligt kunde vende tilbage til Haag — den hele Sag skulde aldrig blive omtalt, naar han ikke selv vilde have det. Skjøndt dybt krænket og beskjæmmet i sit Inderste, fandt dog Wilhelm af Nassau for Godt, at tage mod dette Forslag. Allerede næste Dag vendte han i al Stilhed tilbage til Haag, og den hele eventyrlige Tragikomedie blev, som det lod, snart forglemt af begge Parter.

Blandt de unge Adelsmænd, der af Prindsen vare blevne indbudne til denne ulykkelige Expedition, som til et Lystpartie, uden at være bekjendte

med dens egentlige Formaal, befandt sig en Fransk-mand, ved Navn Eugen af Alderan, en Krigs-helt paa 24 Aar, paa hvis fremtidige Skjebne den havde en betydelig Indflydelse. Smuk som en Halvgud, brav som sin Kaarde, riig paa Aand og Mod, men desto fattigere paa Guld, var han, uagtet sin gode gamle Adel, Tilfældets Søn. Ligesom andre sine Jevnlige, havde han, i hine krigerske Tider, tjent som Frivillig, snart under denne, snart under hiin Feltherre, og vundet mange Laurbær. Men hans indre Følelse for Ret og Uret tillod ham aldrig, at tjene en Sag, som han ikke kunde erkjende for god. Han havde begivet sig til Holland, for herfra at indskibe sig til Stockholm, hvor han vilde forsøge sin Lykke ved den navnkundige Dronning Christines Hof. Arvestatholderen havde fundet stort Behag i den unge, aandrige Krigers, indbudet ham til sit Hof og endeligen taget ham med til hiin Expedition. Halvbrændende, halvleende havde han reddet sig med megen Møie, og var nu, Aftenen efter den skjebnesvangre Dag, hjerteligglad ved at kunne varme sig ved Kaminilden i et usselt Vertshuus.

Nu havde Hollænderinderne, for at Spot og Skade kunde følges ad, udtænkt og opskrevet en Mængde Epigrammer og bidende Indfald, medens deres Mænd færdedes med at nedbryde Havndæmningen. Alle disse Sedler puttede de i dertil forfærdigede hule Kugler, som et Overtræk af Vox gjorde vandtætte, og næste Morgen kastede tusinde kraftige Arme de talløse Kugler ned fra Voldene

blandt Soldaterne, som, uagtet den truende Dødsfare, fiskede dem op. Idet nu Alderan klædte sig af, for at tørre sine vaade Klæder ved Ilden, rullede en af disse Kugler ud af dem — han mindedes ret vel, at have opfisket den og stukket den til sig. Da han i dette Øieblik intet Bedre vidste at gjøre, indhyllede han sig i den uldne Sloprok, hans godmodige Vert havde laant ham, rykkede nærmere til Kaminen med sin Stol, og satte sig behageligt tilrette, for i al Magelighed at undersøge den hemmelighedsfulde Kugle.

Den var snart aabnet. Et Pergament laae deri, og derpaa stod skrevet med store, læselige Bogstaver, paa Tydsk og Flamsk:

„Falde disse Linier i en ædel Mands Hænder, da besværger ham en Ulykkelig, som han maaskee ei vil finde uværdig en bedre Lod, ved hans Ære og ved Alt, hvad ham ellers er helligt, at redde hende af en bitter, uoverskuelig Elendighed!"

Længere nede stod, ligeledes i begge Sprog, med mindre Bogstaver, men af samme Haand:

„Høres denne Bøn, da bedes den ædle Ubekjendte indfinde sig næste Fredag, om Aftenen Klokken fire, ved Indgangen til Synagogen i Amsterdam. Et grønt Baand, som han ville bære om Hatten, tjener den om Bistand Bedende til et Tegn, hvorpaa hun kan kjende sin Redningsmand."

Eugen var ung, var Franskmand, og stigt et Eventyr maatte derfor være ham høist velkommen. Af Glæde dandsede han et Par Gange omkring i

Stuen paa sin egen Haand, efter at have læst og atter læst den lille Seddel. Mange Eventyr havde han vel allerede bestaaet, men endnu havde intet viist sig for ham i et saa romantisk Lys, som dette. „Skjøn er hun sikkert, min Ubekjendte! sagde han til sig selv: riig er hun ogsaa — ellers vilde hun ikke snakke om uoverskuelig Elendighed. Hjelpes maa hun — hendes gode Engel har sienspnligt henviist hende til mig. Hageltæt faldt disse Smaadigte trindt omkring os, og jeg, just jeg, maatte gribe denne! Det er et Vink fra Himlen, og isandhed, i mig skal hun have fundet den Mand af Ære, som hun søger, det lover jeg ved alle Helgene!"

Fjerde Dag efter forlod han den lille By, hvor han hidtil havde holdt sig skjult, og gik til det kun tre Miil fraliggende Amsterdam, skjøndt det først var Torsdag. Den Ubekjendte begyndte at sysselsætte hans Hjerte levende. Han havde endnu aldrig elsket.

„Og hvad om det nu var en Jødinde? sagde han pludseligt til sig selv, ihukommende, at det var ved Indgangen til Synagogen, han skulde møde: Nei, en Jødinde vil jeg ikke kunne elske, men hjelpe hende vil jeg dog, hun være hvo hun vil. Men hvorfor skulde hun da ogsaa just være en Jødinde? Sandsynligviis boer hendes Fader i Nærheden af Jødeskolen."

Nu stod han, paa den bestemte Tid, ved Indgangen til Synagogen. Ingen af Menigheden var tilstede, uden nogle Tjenere, som vare sysselsatte

med, at ordne nogle Telte. Eugen begreb ikke, hvad alt dette skulde betyde.

„Vi helligholde Løvsalsfesten! svarte ham En af de jødiske Tjenere, som han spurgte derom: Det skeer hvert Aar paa denne Tid, til en Amindelse om vore Fædre, som i fyrretyve Aar maatte boe i Ørken under Teltetag og udstaae usigelige Gjenvordigheder. Thi saa vilde Herren for vore Synders Skyld. En heel Uge forlade vi vore Huse, og boe her, til Erindring om vore Fædre, inden det forundtes dem, at komme ind i det forjættede Land. Egentligen skulle vi opslaae Teltene under aaben Himmel, men Tiderne ere haarde, Herren har givet os i vore Fjenders Hænder. Den arme Jøde trykkes overalt — offentligt tør han ikke tjene sine Fædres Gud. Endnu igaar have vi budet de Herrer af Amsterdam 40,000 blanke Gylden for den Tilladelse, at helligholde Festen ude i det Frie, men de vilde ikke slutte nogen Handel derom. I den stærke Hede maae vi behjelpe os i dette snevre Rum — paa det samme Sted, hvor vi forsamles til Bøn, maae vi spise, drikke og sove! Ak vee! Det er mod Naturen! Men den arme Jøde tør ikke knurre — han maa finde sig i Alt."

„Men i sligt et lidet Telt kan dog en heel Familie ikke boe i otte Dage!" sagde Alderan. — „Saaledes er det heller ikke at forstaae, naadige Herre! svarte den snakkesomme Israelit: Familiens Medlemmer maa skiftes til."

„Naar Alt kommer til Alt, er hun dog en Israels Datter!" brummede Alderan mismodig,

og vendte sig bort, for at gaae op og ned udenfor Synagogen og oppebie Høitidelighedens Begyndelse.

„Velkommen paa tørt Land, Kammerad!" tilraabte ham en bekjendt Stemme. „Velkommen, Eugen!" raabte atter En, og i samme Øieblik iilte, fra forskjellige Sider, to af hans Landsmænd hen imod ham — med Begge havde han bestaaet hiint ulykkelige Eventyr for Amsterdam. Alle Tre rakte hinanden hilsende Haanden, men brast tillige i en skingrende Latter, saasnart de nærmere betragtede hinanden.

La Châtres, den Ene af de to Franskmænd, bar en stor grøn Sløife paa sin Hat — en Sløife, som et Kaalhoved. Persan, den Anden, havde forsynet sig endnu bedre. Han var heel grøn, som en Græshoppe; han havde anbragt saamange grønne Sløifer, Baand og Puffer paa sin Person, som Datidens Mode nogenlunde vilde tillade. „Nu isandhed! raabte han leende: Vi Tre behøve ikke at gjøre hinanden vidtløftigt Regnskab for Anledningen til vort Møde her — det er kun en Fortsættelse af hiint fordømte Vandparti. Hvor maa ikke den Hex, som saa listigt har ført os sammen, triumphere over os Tosser nu! Jeg vædder mit Liv paa, at hun staaer her etsteds i Nærheden bag de sneehvide Vinduesgardiner, og leer os ud."

„Jeg veed ikke ret, hvad I mener! svarte Alderan, og bestræbte sig for, at holde sit alvorlige Ansigt vedlige: Jeg for min Part er kommen til

Amsterdam, for at see mig om efter en Skibsleilighed til Stockholm."

„Under det grønne Flag der vil J indskibe Jer! Os binder J Intet paa Ærmet! raabte Persan: Vi alle Tre løbe med Liimstangen, det er soleklart. Og ovenikjøbet tegner det til, at det er en Israels Datter, som har os til Bedste. Kjendte jeg hende blot, den jødiske Hex — hun skulde undgjælde mig det. Saaledes at narre tre franske Kavalerer April — det er for galt!"

„Det Bedste ved hele Sagen bliver altid, at vi lide i godt Selskab!" sagde La Châtres.

„Men det er dog egentligen en allerkjæreste Spøg! svarte Persan, gnidende sine Hænder: Jeg gad nok seet den lille Djævleunge, som har hittet derpaa. Sikkert er det en orientalsk Skjønhed og ingen pflegmatisk Hollænderinde."

„Hun vogter sig nok, at hun ikke røber sig! tog Alderan Ordet: Hører mit Raad! At vi alle Tre ere skuffede, er desværre alt for klart. Da vi nu engang ere her, tykkes mig, vi skulde see de jødiske Hokuspokus an en Stund, og derpaa gjøre os en lystig Aften i et eller andet Vertshuus. Med vor Skam ville vi tie."

De Andre samtykkede strax. Synagogen var imidlertid bleven fuld. Mænd og Qvinder, med grønne Qviste i Hænderne, stode i lange Rader ligeovenfor hverandre udenfor Teltene — Qvinderne tættilslørede og indhyllede i vide Kaaber.

Alderan, som endnu stedse sendte sine speidende Blikke omkring i stille Forventning, bemærkede, at

en høi, rank Kone, støttende sig paa en aldrende Tjenerinde, forlod Rækkerne, og med vaklende Fjed, som om hun følte sig upasselig, begav sig ind i et af Teltene. Idet Begge gik forbi ham, hørte han den Gamle tilhviske Damen: „Der ere Tre!" Hvad hun svarte derpaa, kunde han ikke høre; dog forekom det ham, som hun nøiere betragtede ham og hans Venner.

Det varede ikke længe, før den Gamle atter smuttede ud af Teltet. Hun listede sig hen til Alderan og mønstrede ham med nysgjerrige Blikke; som hændelsesviis lod han sit Lommetørklæde falde. Hurtigt tog den Gamle det op, rakte ham det dybtneiende igjen, og tabte sig i Trængslen, uden at lade sig see mere. Idet Alderan stak Tørklædet i Lommen, følte han, at Noget var skjult deri. Han brændte af Længsel efter at erfare, hvad det var; men begge Vennerne toge ham hver under sin Arm, og nødte ham at følge med til et Vertshuus, da de allerede havde seet sig nætte paa den jødiske Høitid. Til Midnat maatte han holde det ud i deres Selskab. Han sad som paa Gløder og befølte fra Tid til anden sit Lommetørklæde, hvori, som han stedse tydeligere troede at bemærke, en Billet maatte være skjult.

Langt om længe saae han sig i Frihed. Aldrig saasnart var han kommen paa sit Værelse, før han udfoldede det hemmelighedsfulde Tørklæde. Han fandt Intet deri, uden et lidet firkantet Stykke Pergament, hvorpaa Intet var at opdage, uden nogle Træk eller Ord i et ham gandske ubekjendt Sprog, rimeligviis det Hebraiske. Men nu var det ogsaa

ude med hans Taalmodighed. „Det er for galt! raabte han ærgerlig, og kastede Sedlen foragteligt paa Bordet: Mig en hebraisk Billet-Doux! Seer jeg da ud som en Rabbiner, siden man tør tiltroe mig, at jeg kan læse sligt? Nei! Gud befalet, min Fortræffelige! Man kan drive hver Spøg for vidt, men paa denne Maade sees vi aldrig."

Ærgerlig kastede han sig i Sengen, ærgerlig sov han ind, og vaagnede næste Morgen i det sletteste Humeur af Verden. Han greb det fatale Pergament, for at rive det i mange Stykker; men nu bemærkede han, paa den hvide, ubeskrevne Side deraf, nogle med en fiin Naal ridsede Træk. Han saae nøie til, og læste nu disse Ord paa Fransk: „Imorgen paa samme Tid og Sted." „Ak! sukkede han lettet: Det er noget andet." — Med Utaalmodighed ventede han Eftermiddagen. Henimod fire begav han sig paa Veien, og fandt allerede den Gamle udenfor Synagogen. „Følg mig!" hviskede hun, idet hun, uden at see paa ham, gik ham forbi. Alderan fulgte hende i nogen Frastand til en afsidesliggende Deel af Staden, hvor hun standsede udenfor et lidet, temmelig uanseeligt Huus. Hun traadte ind, og vinkede ham efter.

Nysgjerrig saae han sig om i det lille Værelse, hvori de vare indtraadte. Det var, paa hollandsk Viis, meget reenligt, simpelt dog net meubleret. Den lange Vandring havde bragt den Gamle udaf Aande, og det varede længe, inden Alderan bragte andet udaf hende, end Klager over den stærke Hede.

„Men min gode Kone! saa sig mig dog, om jeg tør haabe, snart at see den Ubekjendte, som har kaldt mig til Amsterdam!" raabte Alderan omsider utaalmodig.

„Sagte, sagte, min unge Herre! svarte Salome — det var den Gamles Navn: See hende? Nu, det maa jeg tilstaae, I fornægter ikke Eders Fædreland, I er en ægte Franskmand! See hende skal I, og hun Eder iligemaade — saameget er vist. Og naar I har seet hende, vil I tilstaae, at det er et Syn, som Konger og Fyrster kunde ønske sig, thi hendes Lige er der ikke i Verden; men Taalmodighed maa I have!"

„Saa sig mig dog idetmindste, hvo hun er, hvad hun hedder, og hvilken uhyre Skjebne, der tvinger hende til, at tage sin Tilflugt til en gandske fremmed Mand!" bød Alderan.

„Alt til sin Tid! svarte Salome meget roligt: For det første veed vi endnu for Lidet om Eder til, at vi saa rask skulde besvare alle disse Spørgsmaal. Eders Udvortes taler for Eder, det indrømmer jeg gjerne, men den Ubekjendte maa dog see Eder først, og I ogsaa hende, inden I erfarer, hvad I ønsker at vide. I maa derfor finde Eder i, at tøve her, til det skumrer."

„Hvad tænker I paa? raabte Alderan rask: Til Skumringen skal jeg blive her, og nu er Klokken først fire? Det udholder jeg ikke. Utaalmodigheden vilde dræbe mig."

„Vist ikke, Gud bevares! sagde Salome smilende: Endnu er aldrig Nogen død af Utaalmodig-

hed. Dagene ere korte nu, Natten skumrer tidligt — I udholder det saamæn nok. Her staaer Viin og Confect til Tidsfordriv; Bøger ligge hist, om I har Lyst til at læse — og nu Farvel! Naar Tid er, kommer jeg igjen, at hente Eder."

Salome gik. Alderan slog sig, efter nogle Udbrud af Utaalmodighed, tiltaals, skjenkede sig et Glas Viin og bladede i Bøgerne. Det var nogle Bind af den da meget yndede Roman Astræa. I hvert af dem stod paa Titelbladet Navnet „Josebeth." „Saa hedder hun rimeligviis! sagde Alderan: Det Navn klinger just ikke ilde. Jeg har aldrig hørt det før — det er vist et jødisk. Ugift er hun vel ogsaa, siden intet Tilnavn staaer hos."

Langt om længe blev det da mørkt, og det meget mørkt. Salome kom, førte ham udaf Bagdøren gjennem nogle Gader, derpaa over en liden Gaard, gjennem en Have, hvis Dør stod paa Klem, og tilsidst opad en mørk Trappe, ind i et Værelse, hvis blændende Pragt satte ham i Forbauselse. Her forlod hun ham. Han hørte tydeligt, at hun tillaasede Døren efter sig, og en sagte Gysen gjennemfoer ham. Han saae sig om i det klart oplyste Værelse — Alt, hvad han saae, vidnede om umaadelig Rigdom.

Nu indtreen en Dame af et Sidekabinet. Blændet stod han der — saamegen Skjønhed havde han endnu aldrig seet. Han var i Begreb, at hilse hende, liig en Dronning, med bøiet Knæ. Hendes fremmede Dragt beregnede nøie den ungdommelige, ubeskrivelig-fortryllende Skikkelse. Det blændende hvide Bryst bølgede under et folderigt Slør, det

sorte Haar trængte sig yppigt frem under et af Guld og Perler flettet Net, og flød i lange Lokker ned over de efter den fuldkomneste Symmetri formede Skuldre og den stolte Nakke. Et Par store, sorte Øine straalte med hiin milde Ild, som ellers kun er blaae Øine egen, og hvert enkelt Træk i det sjelfulde Ansigt dannede et saa henrykkende Heelt, at selv en Medbelerindes skarpe Blik ikke vilde have kunnet opdage nogen Feil deri.

Den unge Franskmand var, første Gang i sit Liv, forlegen for Ord. Han kunde kun bøie sig dybt for hende. Ogsaa Josebeth saae længe stiltiende paa ham.

„Ædle fremmede! sagde hun omsider med sød, skjælvende Stemme: Er det da virkeligen Eders alvorlige Forsæt, at befrie en Ulykkelig fra hendes trykkende Elendighe, under hvis Byrde hun ellers redningsløs maa fragaae?"

Alderan ugjød sig nu med henrivende Veltalenhed i redeligmente Forsikkringer om sin uindskrænkede Hengivenhed. Han lovede, at offre hende sin Kraft, sit Liv for ende; han yttrede, at næst den store Lykke, at le e for hende, tykkedes ingen Lod ham saligere, end do, at døe for hende.

I Talens Ild hyde han grebet Josebeth's skjønne Haand, og trykt den mod sit høitbankende Hjerte. Med nogen Stolthed drog hun den tilbage. „Saaledes var et ikke meent! sagde hun: Min Ulykke er af meget alvorlig Art, og trænger til en Hjelp, der ikke ladelig forene med slige lidenskabelige Yttringer."

„Byd over mig uden Indskrænkning! sagde Alderan, idet han med Ærefrygt traadte tilbage: Eders Villie er mig det Helligste i Verden. Betroe Eder til min Ære, nævn mig Eders Ulykke!'

„Herre! svarte Josebeth: De Minute, jeg tør tilbringe hos Eder, ere mig tilmaalte. Jg skal betroe mig til Eder, men ikke nu. Besø næste Mandag min troe Salome; hun skal fortælle Eder mit Livs Historie. Tillad mig nu, at forlade Eder — vi sees igjen."

Josebeth fjernede sig, uden at Alderan havde Mod til, at bede hende tøve, og Salome kom øieblikkeligt, for at føre ham tilbage adsamme Vei, som han var kommen.

„For neppe tyve Aar siden — fortalte Salome næste Mandag — fødtes Josebeth i Staden Metz. Jeg er hendes Amme, hends Veninde, hendes anden Moder. Hendes Forfædre vare af tydsk Herkomst, men havde tidligere nedsat sig i Rom, hvorfra de dog maatte flygte med ivsfare, da Pave Pius den Fjerde trykte vort arme Folk alt for haardt. Deres Efterkommere agtede det derfor raadeligst, kun i Løndom at holde fast ved deres Fædres Tro; ogsaa Josebeth's Forældre ansaaes for Christne, og da de levede af deres Renter, stode de i stor Anseelse i Metz; men i Løndom vare de Israels Tro ivrigt hengivne. For ret sikkert at bevare denne vigtige Hemmelighed, blev Josebeth gandske opdragen som et Christenbarn. Daaben hvde man vidst at undvrage hende, men hun blevkaldt Maria og havde ingen Ahnelse om sine Fædres egentlige Tro. Hen-

des Forældre foresatte sig, efter vort Folks Skik, i hendes tidlige Ungdom at bortgifte hende til en ivrig, i et andet Land boende Israelit. Da — meente de — vilde det være let, at føre hende tilbage til den mosaiske Tro. Herre, hvad skal jeg sige Eder videre? Josebeth mistede sin Moder, da hun neppe var tretten Aar gammel. Faderen leed af et fortærende Brystonde; Angst for Datteren forøgede hans Lidelse, og da han følte sin Opløsning nærme sig, skrev han til en Ven her i Amsterdam, som var en ivrig Tilhænger af vor Religion og hvis Søn han for mange Aar siden havde tiltænkt Josebeth's Haand. Ak, Herre, jeg selv maatte rive det unge Barn fra Faderens Dødsleie, og bringe hende hid, hvor hun strax blev gift med Hr. Isaak, der endnu er hendes Mand."

Ved disse Ord brast Salome i Taarer. Alderan lod hende hyle en Stund; men da det slet ikke syntes at ville tage nogen Ende dermed, troede han dog, atter at maatte knytte Samtalens Traad. „Jeg seer endnu ikke, sagde han: fra hvilken Ulykke jeg skal frelse den skjønne Josebeth? Lever hun maaskee i ulykkeligt Ægteskab? Med en syg, modbydelig Mand? Med en Huustyran, eller med en Gnier, som lader hende lide Mangel?"

„Hr. Isaak er en smuk Mand paa tredive Aar. De Omgivelser, hvori I har seet hans Kone, kunne sige Eder, at hun ingen Mangel lider! svarte Salome: Han er uhyre riig, en Fyrste blandt Kjøbmændene. Skibe, som han befragter, seile med alle Vinde, i alle Have. Allerede hans Fader var

engang, i Selskab med En af sine Lige, formedelst nogle, Handelen sperrende Anordninger, i Begreb med at erklære Kongen af Danmark Krig, og havde sikkert fuldbragt det, hvis ikke Generalstaterne havde forhindret det. Og Hr. Isaak er endnu rigere, end hans Fader var."

„Hvori bestaaer da hendes Ulykke? Har hun da slet ingen Venner her, som kunde staae hende bi?" spurgte Alderan videre.

„Ikke en Eneste, Herre! Derfor maatte hun henvende sig til Ubekjendte! svarte Salome: Josebeth bliver altid hjemme. Selv naar hendes Mand gjør store Selskaber, forlader hun aldrig sit Værelse."

„Hendes Mand er skinsyg!" raabte Alderan. — „Ingenlunde, Herre! sagde Salome: Josebeth giver ham heller ingen Anledning dertil. Den Indgetogenhed, hvori hun lever, er gandske frivillig. Hun har sine Grunde til at vælge den."

„Og disse Grunde? afbrød Alderan hende levende: Saa sig mig dog engang, min gode Kone, hvad man forlanger af mig!"

„Herre! svarte den Gamle! Josebeth har bedet mig gjøre Eder bekjendt med hendes Livs tidligere Historie — og jeg har gjort det. Mere maa I ikke fordre af mig. Ved Eders næste Sammenkomst med hende vil I faae mere at høre af hendes egen Mund."

Alderan bestormede hende med Bønner, hun skulde dog straax føre ham til Josebeth. Men hun forblev ubevægelig. „I kan, I tør ikke betræde hen-

des Huus tiere — det er gandske umuligt! sagde hun: Eders gjentagne Besøg kunde opdages og vorde farebringende. Om end ikke Hr. Isaak bevogter hende med skinsyge Øine, saa lægge dog Andre Mærke til hendes Skridt, Andre, der ere langt tilbøieligere og mægtigere til hendes Fordærvelse, end han. Vid: vor herværende Menigheds mægtige Overhoved, den høitanseete Over-Rabbiner Manasser, er den arme Josebeth's uforsonligste og farligste Modstander. Herre, jeg gjør vel Uret i, at tale til Eder om vort geistlige Overhoveds Forvildelse, men vær billig, betænk Viismandens Ord: „Intet Menneske kan altid vandre i Retfærdighed." Over-Rabbineren, en statelig Mand i sine bedste Aar, blussede op i syndig Kjærlighed til den skjønne Josebeth, som fordum den vise Kong David til Bathseba. Strax efter vor Ankomst til Amsterdam havde han fri Adgang til hende, for at undervise hende i hendes Fædres Tro. Den Uskyldige var dengang et halvt Barn; hun forstod ikke hans Mening, da han, forblindet af onde Drifter, ved usalige Sophisterier søgte at lokke hende fra Dydens Vei. Hun behandlede ham, som hans Værdighed krævede, med ærefrygtsfuld Mildhed, som gjorde ham endnu forbavnere. Da hun omsider gjættede, hvorledes han meente det, var hun for frygtsom til, at sige ham tydeligt, hvor dybt hun afskyede ham. Forblindet af sin vanvittige Lidenskab, vovede han engang, i hendes Mands Fraværelse, at ville snige sig ind i hendes Værelse ved Nattetid. Josebeth's Klogskab vidste at tilintetgjøre hans Anslag paa en Maade, som

syntes ham hans Ære for nær. Skjænk mig den vidtløftigere Fortælling derom — nok er det, Manasser maatte liste sig bort igjen, gjennemblødt af Regn, harmfuld, ængstelig. Han hørte, hvorlunde Josebeth spottede ham — jeg selv maatte bane ham Tilbageveien. Aldrig, saalænge mine Øine staae aabne, glemmer jeg de gruelige Eder, han dengang nedtordnede over Josebeth's uskyldige Hoved, aldrig hans endnu grueligere Trusel med den frygteligste Hævn, hvis hun vovede, at røbe ham. Han har Magt ihænde til at udføre sine Trusler — kun den yderste Forsigtighed kan beskytte hende. Troe mig, han er paa en vis Maade Herre over Liv og Død, og fra den Tid bevogter han os nafladeligt med morkt, uheldtruende Blik. Ak, og nu har jeg røbet Eder hans Hemmelighed — vee mig, I kan nu gjøre os ulykkelige!"

„Forlanger Eders Dame kun, at jeg skal beskytte hende imod Rabbineren, saa behøvedes ikke saa mange Omstændigheder! sagde Alderan, efter at have forsikkret hende om sin Taushed: Med ham tænker jeg let at vorde færdig."

„Ikke saa let, som I tænker! Men Josebeth forlanger endnu langt mere af Eder! svarte hun: Kom imorgen hid igjen ved denne Tid, maaskee —

„Imorgen og evigt imorgen! Maaskee og evigt maaskee! foer Alderan op! Mig tykkes, det kunde nu være forbi med det Noleri. Jeg er ikke kommen stort videre idag, end sidst. Jeg veed, hvo Josebeth er, men ikke, hvad jeg kan gjøre for hende. Men forvis hende om min uforanderlige Hengiven-

hed. — Endnu Eet! Det var dog meget ubesindigt af Eder, at kaste tre Kugler i Bølgerne. Var jeg nu kommen et Par Minuter sildigere, end begge de andre grønbebaandede Riddere, og I havde slukket Pergamentet til den Urette?"

„Den Urette? gjentog Salome hjerteligt leende: Min smukke Herre, vidste vi da, om I var den Rette? Og vidste vi da overhovedet, at I var til i Verden? Gaae, gaae, I veed ikke, hvad I taler. Tre Kugler, mener I, havde vi kastet i Bølgerne? Hele tolv var det, siger jeg Eder! Ni af dem ere gangne tilgrunde eller blevne ubemærkede — een eneste, det indseer I vel nu, var aldrig kommen til sin Adresse. Men gaae nu, og glem ikke, at komme igjen imorgen ved samme Tid."

Atter tilbragte Alderan Tiden mellem denne og næste Aften i ubeskrivelig Uro. Det Indtryk, Josebeth havde gjort paa ham, lod ham stedse mindre Ro. At hun var en Jødinde, kunde ikke slukke hans Lidenskab — men hun var gift, omgiven af mægtige Fjender — han maatte mistvivle om et lykkeligt Udfald at dette Eventyr.

Allerede før den bestemte Tid var han atter hos Salome. „Godt, at I kommer saa tidligt! tilraabte hun ham: Vi have en stor Forvandling fore med Eder, som vil borttage megen Tid!" lagde hun leende til, og pegede paa en fuldstændig Fruentimmerdragt, som laae udbredt for hende.

„Hvorledes? raabte Alderan: Jeg skal dog vel aldrig forklæde mig?"

„Hvorfor ikke? svarte Salome: I vil dog vel ingen Omstændigheder gjøre, naar det gjælder, at see Josebeth? Disse Klæder komme fra hende, hun selv har baaret dem. Jeg selv vil være Eders Kammerpige. I behøver kun at aflægge Kaarde og Kappe — alt Øvrigt bliver, som det er. Den lange Kjole, Kaaben og Sløret skjule Alt."

Alderan fandt sig deri. Dog brugte han den Forsigtighed, at skjule en ladt Terzerol og en kort Daggert under sine Klæder.

„Isandhed, saa smuk en Pige, som man kan see for sine Øine! raabte Salome, da hun var færdig med Paaklædningen: See Jer kun i Speilet. Saa! Tag nu denne grønne Green, og kom med mig."

„Og hvorhen?" spurgte Alderan nølende. — „I Synagogen, til Løvsalsfesten! var Svaret: Vi afhente Josebeth — I følger hende som hendes Terne. Raden er til hende, at tilbringe Natten i Teltet." — „Og til Hr. Isaak rimeligviis ogsaa!" sagde Alderan. — „Ingenlunde, det vilde være mod Loven! sagde Salome: Hele Natten kan I tilbringe i uforstyrret Underholdning med hende."

Alderans redelige Gemyt følte sig noget frastødt ved alt dette. Det syntes ham uret, at den skjønne Jødinde vilde misbruge en Fest, som, efter hendes Tro, burde være hende hellig, til en Sammenkomst, hvis Formaal, uagtet den Lidenskab, som gjennemglødede ham, nu begyndte at vise sig for ham i et noget tvetydigt Lys.

„Lad gaae! mumlede han hen for sig: Hvad vedkommer det mig? Tænker og føler hun saaledes,

saa kan jeg sagtens finde mig deri — lad hende afgjøre det med sig selv."

Synet af Josebeth udslettede imidlertid meget snart hvert Spor af ubehagelig Følelse, og lod kun Rum for den oprigtigste Beundring. Med lette Fjed traadte hun ud af sit Huus, dem imøde. Hun hilste Alderan med et neppe mærkeligt Hovednik, og greb stiltiende Salome's Arm, medens han fulgte dem som deres Tjenerinde. I Synagogen indtog hun sin Plads i de fornemmere Koners Række; Salome og Alderan stillede sig bag hende. Ceremonien begyndte. Den var kun kort; den bestod i Afsyngelsen af den 113de Psalme paa hebraisk, i taktmæssig Bevægelse af de grønne Grene, som Alle bare i Hænderne, og i adskillige Bøininger mod Østerlide, hvor Jerusalem ligger. Alderan efterlignede alt dette meget vel, og da Enhver, efter Høitideligheden, gik ind i Teltene, fulgte han den skjønne Josebeth med høitbankende Hjerte ind i hendes. Ved Salome's Arm gik hun foran. En egen Rædsel gjennembævede ham, da han saae sig ligeoverfor den Elskede. Neppe formaaede han i Dæmringen at skjelne hendes Skikkelses Omrids.

„Sæt Eder, ædle Herre! hviskede Josebeth, idet hun tog Plads i Teltet: Og Du, min Salome, sagde hun til Denne: hold Du Vagt ved Indgangen, at Ingen skal overraske os. Hvad jeg vil betroe denne Mand, er Dig ikke ubekjendt, men jeg veed, hvor smerteligt det bedrøver Dig — derfor er det bedre, Du hører ikke derpaa." Salome gik.

„Prøv Eder endnu engang, ædle Herre, begyndte Josebeth høitideligt: Er det virkeligen Eders faste Villie, ved Opoffrelse, maaskee med Fare, at befrie mig fra en Elendighed, som endnu overstiger Eders Begreb? Prøv Eder alvorligt, thi hvad jeg forlanger af Eder, er ikke Lidet. Jeg kjender ikke Eders udvortes Forhold, men I maae forsage Alt, for at vie Eder mig, indtil min Redning er fuldbragt."

Dybtgreben af Medlidenhed og Beundring, udgjød Alderan sig i fyrige Forsikkringer om den inderligste Hengivenhed. Henreven af sine egne Ords Ild, kastede han sig for den deilige Qvindes Fødder. Yttringer af den meest brændende Kjærlighed blandede sig, ham uvitterligt, i de hellige Løfter, han gav hende om sin kraftige Bistand.

„Ikke saa, ikke saa, ædle Herre, hvis I ikke vil, at jeg skal tabe alt Mod og gaae redningsløs tilgrunde! sagde Josebeth, idet hun bevægede ham til, at indtage sin Plads paany: Vel trøster Eders Iver mig, men som I mener det, mener jeg det ikke, skjøndt Skinnet er imod mig. Min Barndoms Veninde har fortalt Eder min Historie; I veed, jeg er opdragen i den christne Tro, og dens hellige Lærdomme ere saa dybt indprægede i min Sjel, at jeg aldrig kan opgive den. Jo nøiere jeg lærer at kjende det ulykkelige Folk, i hvis Midte min Ustjerne lod mig fødes, desto mere bestyrkes jeg i hiin saliggjørende Tro. O Herre, lad mig tilstaae Eder Alt! Jeg afskyer Jødedommet, dets frygtelige Lærdomme, dets Sæder, dets modbydelige, betydningsløse Skikke, ved hvilke den Mand, til hvem jeg i min Barndom overantvor-

dedes, hænger med fanatisk Iver. Vore umenneske-lige Love give ham næsten uindskrænket Magt over mig; jeg er hjelpløs, jeg har ingen Beskytter. Mit Liv vilde maaskee allerede være forbrudt, hvis man kjendte eller blot ahnede mit sande Sindelag, thi disse Rabbineres Magt er saare stor. Frels, frels mig fra dem! Jeg er en Christinde, som I en Christen, om jeg end har maattet savne Daabens Velgjerning. Frels mig fra Fortvivlelse!"

Josebeth brast i hede Taarer, og taug. Alderan gjentog sine dyre Forsikkringer. „Siig mig, hvad jeg skal gjøre for Eder! sagde han: Og det skal skee, om jeg end skal vove mit Liv derfor! Thi den meest flammende Kjærlighed — "

„O Herre! afbrød ham Josebeth: At I saa vedvarende kan misforstaae mig, forøger min Elendighed, og dog har jeg i hele Verden ingen Anden, til hvem jeg torde betroe mig. Lov mig, aldrig at misbruge den Magt, jeg en Tidlang maa indrømme Eder over mig, fordi min usigelige Ulykke kræver det. Er min Ulykke, lov mig, aldrig at krænke mig med Ord, som jeg, en Andens Eiendom, ikke tør høre — eller lad mig blive i min Jammer — det gaae mig da, som det kan!"

Henreven af Medynk, Kjærlighed og Beundring, lovede Alderan Alt, hvad Josebeth forlangte af ham. Denne begyndte nu, at meddele ham en Plan til Flugt, som hun alt forlængst havde udtænkt. Alderan skulde følge hende til Frankrig, hellere endnu til Rom, hvor hun offentligt vilde gaae over til den

christelige Religion. Derpaa vilde hun ende sit Liv i Klostrets Eensomhed.

Medens hun endnu talte, reiste sig en mægtig Larm; bleg og skjælvende ilte Salome ind. „Vi ere forlorne, vi ere robede! raabte hun i den dybeste Dødsangsts høse Tone: Flyer, flyer, men hvorhen! Indgangen til Synagogen er allerede lukket for nogle Timer siden." — „Saa skal man idetmindste ikke finde mig her! svarte Alderan fattet: Bliv, Josebeth! Lad, som I sover! Jeg er stum, som Graven." Han lod Sløret gaae ned over sit Ansigt, hyllede sig i Kaaben, smuttede ud af Teltet, og blandede sig mellem Jøderne, som i tætte Hobe mylrede frem af deres Telte.

„Schemah, Israel! Vaagn op, du Herrens Folk! raabte man udenfor: En Christen, en Goi, har i Qvindedragt sneget sig ind i det hellige Tempel, har vanhelliget det. Fanger den Kelef, den Rozeach, den Schekez! Pegira over hans Hoved!"

Josebeth gjenkjendte den frygtelige Overrabbiners Røst, og segnede hen uden Besindelse. Salome omslyngede i Dødsangst hendes rystende Knæe. Halvaffjelede ventede de den truende Fordærvelse. Tummelen udenfor deres Telt blev stedse høiere. Alle Synagogens Beboere løb vildtskrigende mellem hinanden.

Imidlertid havde Alderan vidst at snige sig hen i den fjerneste Vraa af Synagogen, uden at de forstyrrede Jøder bemærkede ham. Hans Aandsnærværelse havde ikke forladt ham noget Øieblik. Han var ikke værgeløs; han vilde sælge sit Liv dyrt. Han

saae sig om efter en Leilighed til at undkomme. Alt havde trængt sig hen mod Synagogens lukkede Indgang. I hans Nærhed var ikke et Menneske at see. Han besluttede, at skjule sig i et af Teltene, til det blev roligere udenfor. Teltet, hvori han smuttede ind, fandt han oplyst ved en Blindlygte. Uden at vide, hvorfor han gjorde det, greb han nogle Papirer, som laae paa Bordet, hvor Laternen stod, slukte Lyset, og da han nu, efter at Roligheden udenfor var tilveiebragt, hørte Folk vende tilbage til deres Telte, vovede han ligeledes at forlade sit Smuthul. Af de ham Forbigaaendes Tale sluttede han, at den hele Tumult slet ikke havde meent ham. En fordums Jøde havde sneget sig ind i Qvindedragt, for at stjæle nogle Sølvkar. Tyven var nu greben og bragt i Forvaring. Alderan meente da, at kunne vende tilbage til Josebeth uden Fare.

Han fandt hende saa angreben af den havte Skræk, at det var umuligt, at fortsætte den Samtale, som var bleven afbrudt paa saa tumultuarisk en Maade. Stiltiende tilbragte alle Tre Natten med hverandre, og forlode Synagogen, saasnart den ved Daggry blev aabnet.

„Hvilken Engel er Eders Frue!" raabte Alderan begeistret, da han igjen var hjemme hos Salome. Hun hjalp ham imidlertid Fruentimmerklæderne af; men hermed gik det meget langsommere, end ved Paaklædningen, thi Alderan betragtede længe hvert enkelt Stykke deraf med flammende Øine, fordi Josebeth havde baaret det. Da Salome til-

sidst tog Halstørklædet af, rev han det fra hende igjen, og bedækkede det med tusind Kys. „Kjære, kjære Tørklæde! Det reneste, ædleste Hjerte har engang banket under dig, og nu ogsaa mit!" raabte han, satte sig begeistret hen, og skrev, uden at ændse Salome's Indvendinger, følgende Linier paa det fine, persiske Silkeklæde:

Det hviilte ved Dit Hjerte, dette Klæde,
Jeg, jeg har baaret det med navnløs Glæde —
Ak, giv det nu sin huldе Plads igjen!
Og naar Dit Øie mildt derpaa nedskuer,
Det skal fortælle Dig om hine Luer,
Hvoraf jeg brænder, jeg, Din sande Ven!

Salome havde imidlertid lagt Klæderne pyntеligt sammen. En Medaillon faldt ud af dem, medens hun syslede dermed. Hun tog den op. „Ak vee, hvorledes kommer I til dette Portrait?" raabte hun forfærdet, og viste ham en deilig, i Sorg klædt Qvindes Billed: „Kjender I den Person, det fremstiller? Kjender I Enken Mirjam?"

„Jeg kjender hende ikke! svarte Alderan, idet han betragtede Portraitet: Men havde jeg ikke seet Josebeth, vilde jeg uden Betænkning ansee denne Dame for den Smukkeste i hele Verden. Jeg kan forklare mig, hvorfra jeg har det. I Klæderne maa ogsaa findes nogle Papirer, som høre dertil." Papirerne fandtes, og Alderan fortalte den sindsende Salome, hvorledes han var kommen til dem.

„Det er Hr. Isaak's Haand!" raabte Salome, og rakte Alderan et aabent Brev. Han læste Følgende:

„Elskede Mirjam!

Det er ikke til at holde ud. Firegange har jeg søgt Eder forgjæves i Eders Huus. Jeg har været overalt, hvor jeg kunde haabe at finde Eder, men I havde været der, før jeg. Gid I dog i dette eneste Stykke var hende lidt ligere, som jeg altid, til min Qval, maa finde hjemme! I veed, hvad jeg er istand til at offre Eder, for gandske at kalde Eder min. I veed, at jeg ikke frygter noget Skridt, som kan lede til Eders Besiddelse. Men Elskov vil ogsaa have sin Løn. Ei engang det længelovede Portrait har I sendt mig — det skulde trøste mig, naar min Sol skjuler sig for mig. Gjør en Ende paa den Qval, som martrer mig Dag og Nat."

„Dette er vel Svaret paa Hr. Isaak's fortræffelige Billet-doux!" sagde Alderan, idet han tog et andet Papiir, og læste:

„Her er Portraitet, ufornuftige Menneske, at I dog engang kan vorde stillet tilfreds. Istedetfor at gjøre saadan ufornøden Larm, skulde I hellere ihukomme, at mit andet Enkeaaar først udløber om nogle Dage — og Loven formener mig jo, at vorde Eders forinden. Nu, gode Ven, er det Tid at handle, istedetfor at bebreide og klage uden Grund. I veed, hvad der skal, hvad der maa skee. Ere Eders Baand løste, da . . . . "

„Den skjønne Brevskriverinde er rimeligviis bleven afbrudt ved Tumulten i Synagogen! sagde Alderan leende: Men hvad siger I da, min gode Salome? Hvorfor geberder I Jer saa grædseligt? Isaak's Troløshed kan dog ikke bedrøve Josebeth — saameget lettere maa det være hende, at forlade ham."

„Herre, Herre, I taler som en Uvidende! raabte Salome: Har I da ikke seet, har I da ikke læst det Forfærdelige?"

„Hvad skal jeg have seet? Hvad skal jeg have læst? svarte Alderan: Af denne smukke Correspondents er det rigtignok klart, at Hr. Isaak kunde have Lyst til at lade sig skille fra sin Kone, eller at forstøde hende, som Eders Nation kalder det; men dette tykkes mig ikke saa farlig en Ulykke."

„Lade sig skille? Forstøde hende? Og give hendes rige Medgift tilbage? afbrød Salome ham: Thi det sidste maa han, naar han ikke kan overbevise hende om noget Ondt. Nei, det vil hverken han eller Mirjam. Der gives jo andre Midler, som koste mindre — — o Herre, I kjender ikke hiin skjønne Slange, som har vidst at vinde det meest uindskrænkede Herredømme over Josebeth's Mand! Udentil er hun Yndigheden selv — indeni er hun forstyrrende Gift. Jeg seer vel, den beskedne Josebeth har ikke kunnet beslutte sig til, at sige Eder Alt. Mirjam er af spansk Byrd; hendes Fader, ligeledes en hemmelig Jøde, levede længe i Ære og Anseelse ved den spanske Gouverneurs Hof i Brüssel. Tidligt var hun fortrolig med Lasten. Hr. Isaak lærte at kjende og elske hende, da hun førstegang var bleven Enke. Allerede dengang vilde han ægte hende, men hans Fader satte sig af gode Grunde derimod. Deels overtalt, deels bevæget af Egennytte, giftede han sig siden med den ynkværdige Josebeth. For to Aar siden mistede Mirjam sin anden Mand. Hun flyttede hid. Endnu stedse er hun En af de

smukkeste Koner i Holland. Isaak saae hende igjen, og end vaagnede hans gamle Lidenskab paa ny. Stedse har han behandlet den arme Josebeth med skjærende Ligegyldighed. Nu hader han hende, ja, han ønsker at tilintetgjøre hende, da det kun er hende, som staaer ideien for hans Forbindelse med den fordums Elskede, thi hans Fader er nu død."

Medens Salome talte saaledes, havde hun sammenpakket Fruentimmerklæderne, som Alderan havde baaret. Et tredie Papiir, som hun hidtil havde overseet, faldt hende derved i Hænde. Hun betragtede det længe med stor Opmærksomhed. „Det er Nanassers Haand! raabte hun omsider: Et Bret til Mirjam! Vel skreven i Chiffre, men paa nogle indstrøede Bogstaver gjenkjender jeg hans Haand. Vee Uskyldigheden, hvis disse To have sammensvoret sig til dens Fordærvelse! En uhyre Angst griber mig; jeg maa strax til Josebeth, for at bevare hende, for at beskytte hende, om man skulde øve det Værste, om maaskee Gift — bliv rolig her, ædle Herre! Hvil Eder, I kan trænge dertil."

Salome udtog af et Skab en liden Flaske, tog Pakken med Klæderne under Armen, og ilte bort. Efter nogle Timers Forløb kom hun tilbage med klarere Ansigt, og i Skumringen forlod Alderan hendes Hus.

Alt nærmede Middag sig igjen, og Alderan sad hensjunken i dybe Tanker, da hans Dør pludseligt aabnedes gandske sagte, og Salome, forstyrret og aandeløs, trådte ind.

„Hun er forloren, og I allene, I, med Eders uforsvarlige Letsindighed, har styrtet hende i Fordærvelse!" raabte den skjælvende, dødsblege Kone i vilden Smerte.

Alderan stirrede paa hende, som paa et Spøgelse. „Hun er død?" var Alt, hvad han formaede at frembringe.

„Fangen! Skjult for alle Øine! I mørkt Fængsel, i den harmsnysende Overrabiners Vold! jamrede Salome: Hvo kan bestaae mod den grumme, frygtelige Mand? Vee, vee over Eder, over mig! Aldrig mere vil hun faae Dagens Lys at see."

„Fangen, kun fangen! Hvor kan I skræk mig saa? spurgte Alderan, og aandede straxriere: Hun lever, hun aander endnu! Gud være lovet!"

Han greb sin Kaarde, skjulte sin Dagger i Beltet, undersøgte sine Pistoler. „Hurtigt! sagde han: siig mig, hvorledes det var muligt, at hun kunde fængsles. Siig mig, hvor hun er!"

„Hvor hun er? Vidste jeg det, stod jeg ikke her! græd Salome, og vred fortvivlende sine Hænder: I denne Time bortføres hun i en tætluket Vogn. Jeg hørte kun, at der endnu idag skal holdes Ret over hende af vort Folks Rabbinere og Vidste."

„Ret over hende? De? raabte Alderan: De Ryggesløse skulle holde Ret over hende"

„I er den Ryggesløse! svarte Salome, blussende af Vrede: Forfængelighedsdjævel drev Eder til, paa hendes Torklæde at male hie slette Vers, der vist forekomme Eder selv beundrigsværdige, og disse elendige Linier ere Kilden til a hendes Ulykke.

Gid den Haand maa visne, som nedskrev dem, og min med, som bragte hende Torklædet! Mirjam, som i lang Tid ikke har betraadt Josebeth's Gemak, besøgte hende idag, maaskee for at udforske, om hun vidste noget om de hende frarøvede Papirer. Hun, saavelsom den værdige Hr. Isaak ere i største Angst og Forlegenhed derover, det har jeg lydeligt bemærket. Det ulykkalige Torklæde laae udbredt der; Josebeth havde nys læst Versene andengang. Den giftige Slange opdagede dem, uden at den troskyldige Josebeth bemærkede det. Thi neppe havde Mirjam taget Afsked med hykkelsk Venlighed, før Hr. Isaak traadte ind. Hans Øie søgte, og fandt strax det Sted, hvor Beviset for Eders grændseløse Letsind laae. Forgjæves stræbte Josebeth at skjule det; han rev med Magt Klædet fra hende, deklamerede Versene med en Haanlatter, og bestormede hende med vanærende Spørgsmaal i det laveste Pøbelsprog. Forgjæves vilde hun forsvare sig. Den Rasende styrtede bort med sit Rov, efter at have indelukket Josebeth. Kort efter kom Rabbi Manasser i al sin geistlige Høiheds Pomp, ledsaget af fire Rabbinere. Josebeth blev ført i Fængsel. Hvorhen, hvorhen have de bragt hende? I Kjeldere og Hvælvinger have de mange hemmelige Fængsler, som intet Øie er istand til at udforske. Ubeføiet fælde de Bloddommen, og fuldbyrde den i Løndom. Landets Dommere efterspeide ikke deres Handlinger, thi hvad ændse de en Jødes Død? O Josebeth, Josebeth, jeg dør af Græmmelse over Dig!"

„Kom! sagde Alderan: Hold Maade i Eders Sorg! Nu maa vi handle. Folg mig til Raadet — jeg vil optræde som Uskyldighedens Talsmand."

„Og gjøre Josebeth endnu ulykkeligere? afbrød Salome ham: Siig for Retten, hvad I vil — man vil kun see den Anklagedes begunstigede Tilbeder i Eder. Ingen vil troe Eders Forsikkringer, og da er Josebeth dobbelt forloren, thi Tabet af sit gode Navn overlever hun ikke."

„Og ere da hine usalige Vers ikke tilstrækkelige nok til at gjøre hende mistænkt?" indvendte Alderan. — „Men ikke til at overbevise hende! sagde Salome: Eders Forsvar derimod vilde gjælde som Beviis mod hende. I vilde ikke kunne fragaae, at I har skrevet Versene, og vilde man ikke derved tillige erfare, at I forklædt har tilbragt en heel Nat i hendes Telt?"

Alderan taug. „Men see hende, tale med hende maae vi dog!" raabte han omsider. — „Vidste jeg kun, hvorhen de have bragt hende! sagde Salome: Endogsaa Stedet, hvor de forsamles, vide de at skjule, og forandre det tidt. Men tov her en liden Stund, og lov mig, Intet at foretage Eder, før jeg er kommen tilbage. Det er, som en Straale herovenfra oplyser min Aand. Jeg kjender Rabbineren Eleazar, han er ung, han er ikke sindet som de Andre. Maaskee lykkes det mig ved ham — snart er jeg her igjen."

Josebeth sad imidlertid, allene og strengtbevogtet, i en under et Magazin liggende Kjelderhvælving. I samme Huus skulde Retten holdes. Mangen blo-

dig Dom var fældet her, mangen sort Ugjerning fuldbragt i Nattens Skjul.

Faa Timer efter Josebeth's Fængsling havde det jødiske Raad forsamlet sig over hendes Hoved. Ogsaa Isaak var tilstede som Anklager. I sin Embedsværdigheds hele Glands stod Manasser ved det Bord, hvorpaa det beskrevne Torklæde laae udbredt, og foredrog, med østerlandsk Ordpomp, sin Vens Klage. Hans Foredrag bedøvede alle Tilhørerne; de kunde kun med gabende Mund beundre hans høie Viisdom. Isaak sekunderede ham paa det bedste med høie Veeraab, med indstændige Bønner om streng Retfærdighed. Det forræderske Torklæde gik fra Haand til Haand, som ved en Auction. De gamle Rabbinere bevæbnede deres Ørnenæser med Briller, for at undersøge ethvert Træk af den forræderske Skrift, og Alle forenede sig, for med stort Skrig at erklære det for et Beviis paa den skamløseste Frækhed og Forvorpenhed, Isaak maatte høre de usalige Vers staves og læses utallige Gange. Manasser bestræbte sig for, at give hvert Ord den værste Betydning. Man raadslog længe og heftigt, hvad herved var at gjøre. Omsider var det nu bleven saa silde, at Forsamlingen maatte skilles ad, og opsætte den afgjørende Session til næste Dag. Da vilde man ogsaa føre Josebeth frem til formeligt Forhør.

I sin Ungdoms og Skjønheds fulde Glands fremstillede Josebeth sig for sine Dommere, blandt hvilke ogsaa Isaak, hendes Anklager, befandt sig. Hun optraadte saa frygtløs, at selve Isaak ikke

vovede at see paa hende. Endogsaa de ældste Rabbinere betragtede hende med Deeltagelse, medens hun indtog sin Plads udenfor Skrankerne.

Torklædet forevistes hende. Hun kunde ikke nægte, at det tilhørte hende, at hun havde baaret det adskillige Gange, og at hendes Mand engang havde foræret hende det som en Sjeldenhed af ikke ringe Værd.

„Hvo skrev disse Linier derpaa?" begyndte Manasser Forhøret med mørk Alvorlighed. — „Jeg selv?" svarte Josebeth fast og bestemt. — „I selv? gjentog Manasser næsten haanligt: Og hvorfor søgte I da at skjule Klædet for Eders Mand? Hvorfor maatte han med Magt fravriste Eder det?"

„Fordi jeg frygtede hans bittre Spot! svarte Josebeth: Rabbi Manasser var engang min Lærer. Eder er det ikke ubekjendt, at jeg gjerne overlader mig til slige uskyldige Phantasiespil. Mange af mine poetiske Forsøg have endogsaa aflokket Eder et Bifaldssmiil i fordums Tid. I en Romanhelts Navn, som kun lever i min Indbildning, har jeg skrevet hine Vers. Ville I ikke troe mig, saa føler jeg mig berettiget til at bede Eder bevise, at jeg fortjener den skjændige Mistanke, som har bevæget Eder til, at kaste mig i Fængsel. Nævner mig den Mand, om hvem I mener, at jeg for hans Skyld har krænket den helligste af mine Pligter. Men kunne I ikke dette, da ophører at forfølge mig for et Phantoms Skyld!"

„Unge Kone! Hidtil har man endnu ikke anklaget Eder for Utroskab mod Eders Mand — hvi forsvarer I Eder? Jo større Grund I har til at være stolt af Eders Dyd, desto kjærere maa det være Eder, at vi efter Lovens Bogstav forsøge Alt, for at lade den fremtræde i sin skjønneste Glands!" svarte Manasser med bitter Haan.

Josebeth's hele Hjerte opblussede i Vrede ved disse Ord. „Rabbi! sagde hun: Jeg vil forskaane Eder for et Svar, som jeg vel var berettiget til at give Eder det. Jeg vil kun sige, at Ingen paa Jorden kan være mere overbeviist, end I, om min Vandels Reenhed."

Manasser syntes at have ventet et lignende Svar; thi saasnart han havde udtalt, reiste han sig, for at indsamle Dommernes Stemmer, saa at kun Faa hørte Josebeth's Ord. Da han havde samlet og talt Stemmerne, vendte han sig med høitidelig Anstand mod den Anklagede, og forkyndte hende, at samtlige Dommere, med Undtagelse af een Eneste, vare komne overeens om, at lade Gud selv dømme i denne indviklede Sag. Han bad hende derfor berede sig paa, efter ældgammel Skik, at drikke af Iversygens Vand.

Dette Vand tillavedes paa følgende Maade: En Præst maatte, under mangehaande Bønner og Ceremonier, skrive følgende Ord paa Pergament:

„Den Qvinde, som svæg sin Mand, dø en qvalfuld Død!"

Disse Ord forelæstes den Anklagede. Paastod hun, at være uskyldig, saa skrabedes Skriften af Perga-

mentet i et Glas Vand, og dette gaves hende, under adskillige Formularer, at drikke. Efter Jødernes Tro maatte hun, hvis hun var skyldig, strax opgive Aanden. Var hun derimod uskyldig, tjente dette Vand kun til at forhøie hendes Skjønheds Glands.

„Mange Aar ere henrundne, sagde Josebeth: siden denne Skik gik af Brug; den kan ikke redde min Ære. Overstaaer jeg Prøven, vil man sige, Vandet har tabt sin Kraft. Hvi skal jeg, som Ingen kan overbevise om noget Ondt — hvi skal jeg være den Første, mod hvem hiin Skik bringes i Anvendelse paany? Jeg kan ikke underkaste mig den."

„Josebeth, I glemmer, for hvem I staaer! svarte Manasser streng og alvorlig: I indvender, at Brugen af denne Guds-Dom er forældet? Jeg, Rabbinernes Overhoved, Manasser-Ben-Israel, fornyer den idag. I underkaster Eder den foreskrevne Prøve, eller Eders Vægring agtes lige med den Bekjendelse, at I er skyldig."

„Velan, saa tillaver Eders Drik! raabte Josebeth efter nogen Betænkning: Hvor modbydelig end denne Prøve er mig, saa er den mig dog langt behageligere, end den, hvorpaa I fandt for Godt at sætte mig for ikke længe siden."

Manasser bævede inderligt, men tabte ikke sin Fatning. Han bød, man skulde fjerne den Anklagede, til Alt var beredt. Derpaa skred han til Værket, idet han iagttog alle de foreskrevne Formaliteter uden Undtagelse. Med mørkt Blik saae han sig om efter sine Med-Dommere. Med bøiede Hoveder mumlede de Bønnerne efter. Han benyttede det

gunstige Øieblik, og rystede Indholdet af et lidet Papiir, som han havde skjult i sit vide Ærme, i Vandet, hvorpaa han blandede det Hele vel, og erklærede, at nu var Alt beredt. Josebeth førtes atter frem. I sit ahnelsesfulde Gemyt fornam hun tydeligt, hvad her var foregaaet; hun vidste, at hun gik Døden imøde.

„Dette er altsaa den afgjørende Drik?" spurgte hun fast, idet hun tog Bægret af Manasser's Haand; derpaa vendte hun sig mod de forsamlede Dommere. „Vise Lovfortolkere! sagde hun: I ere overbeviste om, at denne Drik kun kan bringe den Skyldige Døden?"

Rabbinerne bekræftede hovednikkende hendes Spørgsmaal. Josebeth bad nu om et tomt Bæger, som ogsaa raktes hende. Hun gjød adskillige Gange Vandet af det ene Bæger i det andet, for ret at blande Bestanddelene sammen. Derpaa fordeelte hun det i dem begge.

„I tillod mig engang, at kalde Eder Fader! sagde hun, vendende sig til Manasser: I kjender mig nok, for med mig at føle, hvor dybt jeg nedbøies af den Forsmædelse, jeg her maa lide. Derfor beder jeg Eder, I ville formilde min store Qval, ved at tømme det ene Bæger. Eder kan det ikke skade — kun jeg er i Fare. Vær mild imod mig for sidste Gang, og opfyld min Bøn."

„Israels Datter! svarte Manasser, idet han, ved en værdig Adfærd, søgte at skjule den Rædsel, som gjennemrystede ham: Hvad Du forlanger, kan ikke bevilges. Det strider mod Loven.

Ogsaa vi Præster og Leviter ere strenge Forskrifter underkastede, som vi ikke tør overtræde."

„Skulde de være sværere at overskride, end den lukkede Gitterdør til en Have? Har I ikke sagt mig selv, at Eders høi geistlige Værdighed fritager Eder for Lovens strengere Tvang?" spurgte Josebeth med fast, klarttonende Stemme.

En sagte Mumlen gjennemløb Forsamlingen. Rabbinerne saae paa hverandre. Manasser fnøs indvortes af Harm. Han spurgte Dommerne, hvad de meente om Josebeth's sælsomme Begjering. Dødsangsten afpressede ham store Sveddraaber. Han forbandede den unge Kones Mod og Fatning, som truede at fordærve ham, og angrede, at have bragt hende saavidt.

Rabbinerne disputerede imidlertid heftigt om det dem forelagte Spørgsmaal. Nogle meente, det var at krænke Lovens Værdighed, om man føiede den Skyldige. Men Mange af Rabbinerne vare derimod af den Mening, at en i og for sig selv uskadelig Eftergivenhed, i et saa sjeldent Tilfælde, ei alene vilde være undskyldelig, men ogsaa roesværdig. Rabbi Eleazar opløftede omsider sin Røst: „Man skal, sagde han: væde Ravnens Næb med Olie, naar Ørnene give deres Minde dertil! Saa taler den vise Rabbi Samuel af Marokko. Og Meningen af dette hans Udsagn er, at man skal haandhæve Retten med Mildhed, saa ofte det kan skee, uden at krænke den."

Disse Ord fandt almindeligt Bifald. Manasser kom i saadan Vaande derved, at han ikke vidste

anden Udvei, end at begive sig ind i et Sideværelse, for, som han foregav, at anraabe Herren om umiddelbar Oplysning i denne indviklede Sag, men egentligen for i Stilhed at raadslaae med sig selv. Han indsaae, at han havde drevet det forvidt, og at al hans Ære stod paa Spil. Han følte, at han maatte dele den tillavede Drik med hende, for at lade hende beholde det Haab, at den virkeligen var uskadelig, og derved bevæge hende til Taushed. I halv Fortvivlelse besluttede han omsider, at vove det Yderste. En liden Æske med Theriak, som han altid bar hos sig, og hvis Indhold han nu nedsvælgede, styrkede hans Mod. Denne Medicin, som dengang var meget anseet, var et Slags Latverge — man siger, den er opfunden af Keiser Nero's Livlæge; den sammensattes, under hemmelighedsfulde Ceremonier, af halvfjerdsindstyve forskjellige Species, og gjaldt for et Universalmiddel mod alle mulige Onder, især for en kraftig Modgift.

Medens Rabbinerne raadsloge, havde Josebeth kastet sig paa Knæ i en Vraa af Salen, og bad, stille og inderligt, til den eneste sande Gud, som hun havde overantvordet sig med Liv og Sjel. Langsomt stod hun op med forklaret Ansigt, da Manasser nu treen ind og nærmede sig hende.

„Israels Datter! sagde han med saamegen Fatning, som han var istand til at fremtvinge: Herren har værdiget sin Tjener, at oplyse ham, han har tilladt ham, at øve Mildhed, Din Begjering skal være Dig bevilget. Jeg vil dele Bægret med Dig."

Josebeth svarte ham ikke. Endnu engang gjød hun Vandet af det ene Bæger i det andet, for at blande det ret, deelte det atter i to lige Dele, og rakte derpaa Over-Rabbineren begge Bægre, at han kunde vælge.

„Store, naadige Gud! raabte hun med høi Røst, idet hun løftede Bægret høit over sit Hoved: Frels Uskyldigheden, og straf Forbrydelsen!"

Manasser paakaldte Abraham's Gud — Begge drak — samme Øieblik reiste der sig en vild Tummel udenfor Salen; vældige Slag dundrede mod Døren. „Lukker op! Lukker op, i Øvrighedens Navn!" lød udenfor en bydende Stemme. Manasser satte forfærdet det endnu ikke halvtomte Bæger bort, og Josebeth fulgte hans Exempel. De skjælvende Rabbinere forlode deres Pladser, og omringede Josebeth, som om de vilde søge Beskyttelse hos hende. Men Manasser var, greben af en pludselig Svimmel, sunken om paa en Stol.

„Israels Datter! raabte han: Viis nu Dit ofte priste Ædelmod! For dem, som overfalde os, ville Du erklære, det var langt fra os, at ville gjøre Dig noget Ondt! Træd herfrem, tal for os!"

Larmen udenfor havde imidlertid forøget sig mægtigt. Rabbinernes Angst var uendelig. „Aabner Døren, eller vi slaae den ind!" raabte mange hundrede Munde, og da Ingen af Jøderne havde Mod til at efterkomme denne Befaling, blev den slagen ind.

En ung Matros, som var bevæbnet med en Stridsøxe, var den Første, som stormede ind. Mængden styrtede vildskrigende efter ham.

„Endnu lever hun! Hist staaer hun! raabte Matrosen! Ned med hendes Forfølgere."

Han iilte mod Manasser, som sad der uden Bevægelse, men det indstyrtende Folk trængte sig imellem dem. Alle omringede Josebeth. „Jeg lever! raabte hun høit, samlende al sin Kraft: Ingen Blodsdraabe maa flyde for min Skyld!"

Folket jublede høit; Enhver vilde see den smukke Kone, som Jøderne vilde myrde, fordi hun forsagede deres Tro.

„Christne, nu snart mine Brødre! vedblev Josebeth: Tillader mig, idet jeg gaaer over til Eder, at øve den christne Religions skjønneste Lærdom: at tilgive sine Fjender! I, Hr. Isaak, hører blandt deres Tal. I kjendte min Uskyldighed, og dog kunde I anklage mig. Eders Bevæggrunde kjender jeg, men skjøndt jeg har Beviserne mod Eder i mit Værge, vil jeg dog ikke forraade Eder. Men ingen Magt paa Jorden skal formene mig, at bekjende, hvorlunde jeg fra denne Dag forlader Jødedommet, og høitideligt træder over til de Christnes Tro!"

„Vær forvisset om Eders nye Troesbrødres kraftige Beskyttelse!" raabte en kraftig Stemme blandt Hoben, og en midaldrende Mand trængte sig frem til Josebeth. Det var ingen Anden, end myn Heer van der Bolt, som mine Læsere endnu ville mindes fra denne Histories Begyndelse: „Giv mig Eders Haand! vedblev han: og følg mig hjem! Der skal I finde Alt, hvad I behøver — min Hustru vil modtage Eder som en Søster. Eder, Hr. Isaak,

forkynder jeg i Øvrighedens Navn, at I, ifølge vor Stads Love, beholder otte Dages Betænkningstid, om I ligeledes vil træde over til Christendommen, eller ikke. Vil I, efter denne Frist, endnu forblive i Eders blinde Tro, saa er Eders Ægteskab derved ophævet. I giver Eders Kone hendes Formue tilbage, og Enhver af Eder betragtes da som fuldkommen fri. Omvender I Eder derimod, saa forbliver hun Eders Hustru."

„Jeg skal afgive min Erklæring!" stammede Isaak, og skyndte sig bort under Folkets Haanlatter.

En urolig Tummel reiste sig imidlertid blandt Rabbinerne. Manasser stred med Døden. Under hele Forhandlingen havde han ligget der i frygtelige Trækninger. „Vore Fædres Gud har dømt ved et synligt Jertegn! raabte Eleazar: Baade Josebeth og han have, under det høieste Væsens Paakaldelse, drukket af det hemmelighedsfulde Vand — han er borte, og hun staaer seierrig der."

„Gift! Gift! raabte Salome, ude af sig selv af Forfærdelse og Glæde tillige: Hvor ere Bægrene? Undersøger dem!" Bægrene vare omstyrtede; men i det ene var Bundfald nok, for derpaa at grunde en retlig Undersøgelse.

„Er Du reddet, saa har min Forsigtighed reddet Dig, mit Hjertebarn! raabte Salome, idet hun trængte sig frem til Josebeth: Ædle Herrer, jeg ahnede, at man efterstræbte hendes Liv; jeg har forsynet hende med en Medicin, som modstaaer al Gift.

Efter min Bedstefader, en navnkundig Læge, har jeg arvet den, og —

„Endnu imorges har jeg taget Dine Draaber — jeg befinder mig vel, meget vel!" sagde Josebeth, synkende i Salome's Arme.

„Kom, kom, unge Kone! Her maa I ikke tøve længer!" raabte Hr. van der Bolt, idet han greb hendes Haand. Han ledte Josebeth gjennem Folket, som villigt veeg tilside, og fulgte efter, høit jublende af Glæde. Ved den nærmeste Kanal hjalp han hende, understøttet af Salome, i en Baad, og bragte hende til sit Huus, hvor Catharina modtog hende med godmodig Venlighed.

Manasser var imidlertid død, hvad enten han nu havde drukket mere af Vandet, end Josebeth — at det virkeligen var forgiftet, viste Bundfaldet alt for tydeligt — eller hans Theriak havde viist sig mindre kraftig end Salome's Arkanum.

Allerede var Fristen udløben. Isaak erklærede, at ville forblive ved sin Jøde-Tro, og maatte altsaa nedlægge Josebeth's Formue i van der Bolt's Hænder; Retten havde udnævnt ham til hendes Formynder, og han tog sig paa det kraftigste af hendes Sag. Allerede var Josebeth's Ægteskab erklæret for ophævet og den værdigste Geistlige i Amsterdam havde begyndt at befæste hende i Christendommens ophøiede Lærdomme. Da først følte hun sig stærk nok til, at høre Salome fortælle, hvorledes det egentligen var tilgaaet med hendes Redning.

Salome fortalte hende først om sit Besøg hos Alderan, om hans Rædsel over Josebeth's

Fængsling, om det Mod, den brændende Iver, hvormed han vilde forsøge det Umulige til hendes Redning, eller gaae tilgrunde med hende. Derpaa gik hun over til sit Besøg hos Eleazar. Hun havde fundet ham bedrøvet over Josebeth's haarde Lod, og harmfuld over hans Medbrødres haarde Fremfærd. I sin store Bevægelse havde han ikke blot nævnet hende det Sted, hvor Josebeth var fangen og hvor Raadet vilde forsamles næste Dag, men ogsaa fortalt hende, at hiin ældgamle, forlængst afskaffede Skik, ved denne Leilighed skulde træde i Kraft paany. Gysende saae Salome paa ham, og læste med Forfærdelse i hans mørke Træk, at han havde samme Ahnelse, som hun, skjøndt han ikke vovede, at udtale den. Ogsaa Salome taug; men hun følte, at hvert Øieblik var mere end Guld værd.

Silde var det; men ufortøvet iilte hun til Catharina van der Bolt — den eneste Christinde, som hun kjendte, og som hun havde nogen Tillid til. Under en Strøm af Taarer udøste hun sit Hjerte for hende.

Den fromme Kone følte sig dybtrørt. Strax tog hun sin Mand paa Raad med, og Denne viste sig her, som det sømmede sig en vakker, med Republikens Love velbekjendt Borger. Som en anseet og almeenagtet Mand blev han uden Vægring af Øvrigheden bemyndiget til Alt, hvad han i denne Sag maatte finde fornødent. En Trop Politibetjente blev beordret til hans Tjeneste. Næste Morgen begav han sig da, ledsaget af Salome, paa Veien; men han var

ikke istand til, at tilbagelægge den saa hurtigt, som hun vel havde ønsket.

Hollænderne ere af Naturen, uagtet deres tilsyneladende Pflegma, et ligesaa nysgjerrigt som ivrigt Folk, saasnart deres Deeltagelse først vorder vakt. Den Efterretning, at Jøderne vilde myrde en Kone af deres Tro, for at formene hende at vorde en Christinde, havde udbredt sig som en Løbeild. Salome bidrog redeligt sit dertil, for at forøge de Hjelpendes Tal. Med hvert Øieblik forøgedes van der Bolts Følge. Utallige Mennesker sluttede sig til Toget. Især viste Matroserne sig virksomme. Adskillige Bekjendte opholdt van der Bolt med Spørgsmaal, og han maatte omstændeligt fortælle dem Sagens Sammenhæng. Det var et Guds Under, at Josebeth ikke blev et Offer for dette Ophold.

Jubelgrædende faldt Josebeth sin gamle Veninde om Halsen, da hun havde endt sin Fortælling: „O Salome! raabte hun: Dig, Dig kan jeg takke for mit Liv, min Ære, ikke ham, som med tusind Eeder vor, at ville hengive sit Liv for min Befrielse. Hvor var han da? Hvor var Alderan, medens Du arbeidede saa ufortrøden for min Frelse?"

„Alderan? spurgte Salome smilende: Alderan? Han var ikke langt fra Eder. Har I da ikke bemerket den unge Matros, som vidste saa kraftigt at føre den Stridsøxe, han bar, at Døren til Salen splintredes og faldt ind? For Eders Skyld har jo næsten paanødt ham denne Forklædning, thi jeg bemærkte, at han, hvis han viste sig i sin sande Skikkelse, let kunde falde Eder i Øinene og forvirre

Eder i Eders Livs vigtigste Stund. Ukjendt og ubemærket var han istand til at virke kraftigere for Jer. Useet af Eder stod han den hele Tid, bevæbnet til Eders Forsvar, i Eders Nærhed. Hans Omhu skyder J, at hiin Baad laae rede, at tage imod Eder; han var En af dem, som roede; han bar Eder ind i dette Huus, da J, angreben af de rædselsfulde Optrin, havde mistet Eders Besindelse. Siden har han uafladeligt listet sig om Huset her, i det Haab, at se Jer ved Vinduet engang. Han beder indstændigt, kun at tale med Jer en eneste Gang — kan J nægte ham denne Gunst? Er J virkeligen saa utaknemmelig? Nu, saa træd idetmindste hen for Vinduet, at han kan see Eder! En venlig Hilsen fortjener han dog, veed jeg. Jeg vedder, han staaer etsteds en Krog og betragter dette Huus med Længsel."

Josebeth rødmede, saae bly op til Salome, et hastigt forbigaaende Smiil forklarede hendes Ansigt, men hun sagde ikke et Ord.

„Kjære Datter, jeg vil tale et fortroligt Ord med Eder! sagde Salome videre: J er nu engang traadt over til Christendommen. Det bedrøver mig dybt; men efter Alt, hvad J har magtet lideaf vore Folk, kan jeg ikke dadle Jer derfor. Eders ulykkelige Ægteskab er ophævet. J er fri, men J er for ung, for smuk, for riig, til at kunne vedblive de. Eders Skjønhed, maaskee endnu mere Eders Formue, vil hidlokke Friere i Hobetal, men aldrig vil J finde saa redeligt, saa kjærlighedsfuldt et Hjerte, som Alderan's. Betænk, hvor rede han var til atbevise Eder sin Kjærlighed, selv med sit Livs Fare — til

at opoffre alle sine Forhold, alle sine Fremtidsplaner for Eder — og det inden det mindste Glimt af Haab endnu — —"

„Stille, jeg tør ikke høre Dig videre! afbrød Josebeth hende: Men miskjend mig ikke derfor, kald mig ikke utaknemmelig! tilføiede hun veemodig: Siig den ædle Alderan, at jeg aldrig skal glemme hans Beredvilligheb til at hjelpe mig — at mit Hjerte — at han altid — at jeg selv — Du seer, Salome, hvorledes Din i Utide anbragte Tale har forvirret mig — "

„Jeg seer Alt, og jeg vilde ønske, den arme Alderan saae det med! svarte Salome med et listigt Smiil: Men hvad skal jeg da nu egentligen sige ham?"

Josebeth saae lidt forlegen hen for sig. „Salome! sagde hun, idet hun fattede sig, efter nogen Betænkning: Dine Spørgsmaal ere meget utidige. De Tanker og Beslutninger, som i denne Tid sysselsætte min Sjel, ere for vigtige til, at jeg skulde kunne give jordiske Planer Rum. Jeg vil det ikke, jeg tør det ikke. Desuden er jeg fastbesluttet, at tilbringe dette mit Enkestandsaar — thi som et saadant maa jeg betragte det — i stille Indgetogenhed, som det sømmer sig en Enke. Jeg vil flye alt Selskab. Det er min uforanderlige Villie. Min Ære, mit gode Navn for Verden fordrer, at jeg ikke afviger derfra. Ingen skal kunne fremstaae med den Paastand, at andre Grunde end de helligste og reneste, have bevæget mig til det vigtige Skridt, jeg har gjort."

„Og naar Eders Enkestandsaar — som I kalder det — er udløben, begraver I Eder levende i et Kloster?" spurgte Salome noget mismodig.

„Ingenlunde. Min Religion kjender ingen Klostre! svarte Josebeth: Jeg er opkjært i den protestantiske Tro, og derved bliver jeg. Tilforn var jeg rigtignok saa uvidende, at jeg troede, vi havde saadanne Tilflugtsteder for Ulykkelige. Meddeel Alderan de Grunde, som bestemme mig til, et heelt Aar hverken at see ham eller noget andet Selskab; sig ham, at jeg, saalænge jeg lever, vil ihukomme ham som den troeste, ædleste Ven, og at Intet nu forstyrrer min Tilfredshed, uden Umuligheden af, at see ham før hans Afreise, og bevidne ham min Tak for Alt, hvad han har villet gjøre for mig. Sig ham ogsaa, at jeg beder ham ret indstændigt ei at tøve længere i Amsterdam, men at vende tilbage til sine tidligere Planer — mine gode Ønsker skulle følge ham overalt. Er et Aar forløben — og kommer han da tilbage — skal jeg feire vort Gjensyn som en Glædesfest."

„Og finder jeg ham da saa tro og kjærlig igjen, som han forlod mig, saa tør han haabe, ei at finde mig uovertalelig — saaledes tør jeg dog vel fuldstændiggjøre Eders Tale, om end ikke med udtrykkelige Ord — Den Arme maa dog ikke gaae bort uden Haab!" afbrød Salome hende.

Josebeth svarte hende ikke et Ord. Hun stod op og gik ind i sit Værelse. Forundret saae Salome efter hende. „Hun vil have sin Villie, det seer jeg vel! sagde hun ved sig selv: Den gode Alderan

maa finde sig deri. Dog vil jeg ikke bortsende ham uden al Trøst, og naar Alt kommer til Alt, har det Aar dog ikke mere end tolv Maaneder, som alle andre — de faae vel ogsaa Ende."

Alderan fandt sig i Josebeth's Villie med langt større Taalmodighed, end Salome havde ventet. Hans egen fine Følelse for Ret og Ære tvang ham til, ei blot at beundre Josebeth's Adfærd, men ogsaa at billige den, hvor ondt det end gjorde ham. Med den første Leilighed reiste han til Stockholm.

Nogle Maaneder efter blev Josebeth i utallige Vidners Nærværelse og med stor Høitidelighed optagen i de Christnes Samfund. Hun fik atter Navnet Marie, som hun i sin Barndom havde baaret.

Efter Aarets Forløb kom Alderan tilbage med uforandrede Følelser. Uden Vægring fik han Adgang til den Elskede. Han gjenfandt hende skjønnere, mere blomstrende, end han nogensinde havde seet hende, og hans tro Kjærlighed fandt snart sin Løn. Begge bleve viede for samme Alter, hvor Josebeth var bleven døbt. Alderan førte sin unge Viv til sit skjønne Fædreland, forsagede gandske den vilde Krigerlarm, kjøbte et yndigt Gods ved Loires Bredder, og Begge førte det saligste Samliv. Den Dag, Amsterdam var bleven oversvømmet, feirede de stedse som deres huuslige Livs skjønneste Festdag.

(Johanna Schopenhauer.)

En Sommernat.

„Hvilken skjøn og poetisk Grundtone, begyndte Lothar: klinger ikke igjennem Grækernes mythologiske Fictioner: den nemlig, at tænke sig hele Naturen beseelet, gjennemtrængt af en høiere Aand, som aabenbarer sig i alle dens Former. Beslægtet hermed er den nyere Idee: at Alt efterhaanden forædles, det uorganiske til organisk, Stenen til Plante, Planten til Dyr og Dyret til Menneske. Af disse Anskuelser er den sælsomme og phantastiske Composition udrunden, som jeg i Aften vil forelæse. Ikke uden en Slags Betænkelighed fremtræder jeg for Eder med dette mit nyeste Produkt. Ingenlunde frygter jeg for, at I med kritisk Stentormine ville bryde Staven over mit Tankefoster, eller at I, efter dets Oplæsning, ville yttre Eders Dom i de saameget yndede Udtryk: Vrøvl, Nonsens o.s.v. Men hvad der forurolliger mig, er den Tanke: at I maaskee ville finde det Hele alt for phantastisk. Til min Undskyldning vil jeg imidlertid anføre: at det paa en Maade just var min Hensigt, at levere noget Sælsomt, noget Originalt og Uhørt, uden dog at overtræde Grændserne for Phantasiens Rige eller at stige op i den Hoffmannske Drømmeverden."

„Ingen Complimenter! udbrød Theobald: Frem med Dit Product, uden at spænde vor Nysgjerrighed længere paa Pinebænken."

Med betænkelig Mine trak Lothar Manuskriptet op af Lommen og foldede det ud.

„Jeg nødes da til nolens volens at rykke frem med mit Arbeide! sagde han, og rømmede sig: Tiden kunde iøvrigt ikke være bedre valgt, thi det er just en saadan Nat som denne hvori jeg tænker mig Begivenheden at være foregaaet. Uveiret er draget over og ruller i det Fjerne kun med svage Drøn; Maanen skinner blank gjennem de sorte Skymasser, kort, Alting forener sig til at forberede den Stemning, under hvilken jeg ønsker mit Arbeide læst og bedømt. Foreløbig vil jeg da kun anmærke: at det er en Art af Blomsteridyl som jeg nu vil give til Priis. Jeg tænkte mig en Slags lette og ætheriske Aander, som ved Nattetid udvikle sig af Blomsternes Kalk, svævende frem i Maaneskinnet, for, paa deres Viis, at gjøre sig lystige. Uden videre Fortale vil jeg da nu skride til Oplæsningen af Digtet, hvilket jeg har betitlet:

En Sommernat.

Maanen gjennem Skovens Green
Venlig spiller,
Der, hvor ind mod Klippens Steen,
Bølgen triller;
Aftenstjernen skinner bleeg
Ned i Løvets Sal,
Vinden gjennem Tidslens Skjæg
Vifter mild og sval.

See de friske Blomster staae
Under Fjeldet,
Hvor fremsprudler sølverblaa
Kildevældet.
Af de lune Blades Seng,
Hist i Maanens Glands,
Paa den dugbesprængte Eng,
Springe de til Dands.

Skovens Løv til venligt Ly
Tæt sig bøie;
Hvide Sneeblomst løfter bly
Fromme Øie.
Klædt i Fløiel, fiin og blød,
Frem Auriklen sprang,
Med Ranunklen purpurrød,
Paa den grønne Vang.

Hyacinthen svæver glad
Af sit Bæger,
Duggens svale Perlebad
Sødt den qvæger.
Frem i stolte Purpurdragt
Tulipanen gaaer,
Og i stille Skjønhedspragt
Hvide Lilie staaer.

Blaa Viol til lette Dands
Sprang fornøiet,
Og i Bølgens Perleglands
Vasker Øiet.

Nelliken i Silkeflor
Staaer med Blus paa Kind;
Sivets Blomst, bag glatte Rør,
Gaaer i Dandsen ind.

Rosen kommer, fulgt af blaae
Glemmigeier,
Og de Blomsterengle smaae
Ydmygt neier:
„Søde Dronning, hilset vær!
Træd i Dandsen med,
See hvor Maanens blanke Skjær
Glimter til os ned."

Lygtemanden ei er seen:
Frem han springer,
Frøen selv paa lange Been
Hid sig svinger;
Gjennem Engens Taager blaae,
Pusle de afsted,
For de Blomsteraander smaae,
Bøie de sig ned.

Men kan Flora's hulde Børn
Vel dem lide? —
Nei! bag Skovens Krat og Tjørn
Bort de skride;
Sagte dukke de sig ned
Under Løvets Skjold:
Lygtemanden er saa heed,
Frøen er saa kold.

De ubudne Gjæster flye
Bort fra Dandsen —
Sølvklar bryder gjennem Sky
Maaneglandsen,
Og af Skyens hule Karm,
Med ætherisk Flugt,
Svæve Sylpher *), Arm i Arm,
Ind i Dalens Bugt.

Ned i grønne Bøges Krands
Skaren daler:
Purpur, sprængt med Guldets Glands,
Vinger maler;
Lig en deilig Sommerfugl,
Ned til Rosens Hjem,
Svinger sig af Lovets Skjul
Sylphekongen frem.

„Sødt Dit Smiil fortryller mig,
Blomsterdronning!
Op til Dandsen byder Dig
Sylphers Konning."
Rosen seer den hulde Aand,
Med et Smiil paa Kind:
Begge gaae de, Haand i Haand,
Glad i Rækken ind.

Nattergalen høit paa Qvist
Slaaer sin Trille,

*) Luftens Aander.

Frøerne i Kjæret hist
Lystig spille.
Bølgen med harmonisk Klang
Op mod Fjeldet slaaer;
Sagte gjennem Skov og Vang
Natteluften gaaer.

Selv den lille, spidse Myg
Liflig snurrer,
Og i Reden luun og tryg
Duen kurrer. —
Tidslen ei kan dandse med;
Langs med Klippens Væg,
Kryber han til Bien ned
Med sit lange Skjæg.

„Jeg er gammel, svag og graa,
Krum og bøiet,
Og med lidt at bide paa,
Velfornøiet;
Honning, lille kjære Bi,
Af din Kube tag;
Gamle Møl, kom Meel deri,
Og en Kage bag.“

Og med puddret Trøie paa,
Meel i Posen,
Møllermanden sees at gaae
Op fra Mosen;

En Sanct-Hansorm luerød,
Har han med sig bragt,
Og, ved Ildens klare Glød,
Snart er Kagen bagt.

Ei den gamle Tidselmand
Længe venter,
Thi en Krebs fra Bækkens Sand,
Mollen henter.
Begge bringe Kagen strax
Til den Gamle nu:
Krebsen med sin skarpe Sax
Skjærer den itu.

Gnomerne*) i Bjergets Sal
Spidse Øre:
Toner fra den lave Dal
Kan de høre —
Med sin røde Hue paa,
Dybets sorte Dværg
Sprang, paa Pusselanker smaae,
Op af hule Bjerg.

Og med Violin og Bas,
Horn og Tromme,
Seer man dem just ret tilpas
Hid at komme:

---

*) Jordens Aander.

Een og Anden vel iblandt
Slaaer paa Hakkebræt,
Og den smalle Musikant
Krummer Nyggen ret.

Skovens Dyr bag Krat og Tjørn
Staae og lytte,
Gjerne de med Flora's Børn
Vilde bytte:
Lillebitte Myre løb
Ned fra høie Green,
Og den gamle Tudse krøb
Frem paa krumme Been.

Morgenrøden alt er nær,
Frem den titter,
Maler med sit Dæmringsskjær
Løvets Gitter:
Blomsterne maae atter hjem
I den lune Seng,
Sylpheskibet svæver frem
Paa den grønne Eng.

Men i svale Morgenstund,
Stille kløber,
Paa den hulde Roses Mund
Sylphens Læber:
„Du kun, søde Rosenmø!
Stiller Hjertets Savn:
Jeg vil leve, jeg vil døe,
I Din milde Favn!"

Efter Oplæsningen lod Lothar et forskende Blik glide om paa de Andres Aasyn. „Du har Ret i at kalde Dit Arbeide sælsomt og phantastisk! udbrød Wilibald: Dog mener jeg ikke, at det vil falde Nogen ind at udbryde i de, som Du kalder dem, saameget yndede Udtryk: Vrøvl, Nonsens o. s. v. Det er en underlig Idee: at Du lader Tidselmanden sidde og spise medens de andre Blomster danse. Imidlertid har Tidslen i sit Udseende virkelig noget bedaget og ærværdigt. Den forekommer mig fast som en aldrende Mand, fra forrige Sæculums første Halvdeel, som, med Pung i Parykken og graae Silkestromper paa Benene, afgiver en rolig Tilskuer medens de unge Spradebasser tumle sig om i det Grønne. Krebsen er i mine Tanker en alt for klodset og ubehovlet Person til at kunne komme med i et saa overgivent Selskab."

„Vistnok, gjentog Lothar: er Krebsen her maaskee en overflødig Figurant, imidlertid tænkte jeg mig en gandske lille Krebseunge, der med sin Sax agerer Forskjærer. Sanct Hansormen, som afbenyttes til at bage Kager ved, er mulig endnu mere forunderlig, thi, som bekjendt, har den ingen varmende Egenskab. En Aften, da jeg gik fra Charlottenlund til Hovedstaden, prøvede jeg paa at realisere det Umulige, ved at lægge en Sanct Hansorm ind i min Tobakspibe, i den Tanke at den skulde kunne tænde. Dette Experiment vilde imidlertid ingenlunde lykkes. Jeg prøvede at lægge et Stykke Svamp paa Ormen, men den var og blev kold og tabte omsider gandske sin lysende Egenskab. Da jeg

siden fortalte dette mislykkede Forsøg hjemme, blev jeg, rimeligt nok, udleet, og besluttede derfor at realisere min Idee i Phantasiens Rige. Vore gamle Bekjendte, Møllene, som jeg her ogsaa har anbragt, skylde ligeledes deres Indførelse den Omstændighed: at vi i Almindelighed kaldte dem Møllere, Møllersvende og Meelmænd, formedelst deres hvide og kridtede Udseende, naar de om Aftenen sloi ind i Lyset og brændte Vingerne. Saaledes udvikler sig ofte den poetiske Idee af det meest prosaiske og latterlige Stof, og Effekten skyldtes undertiden almindelige og intetsigende Omstændigheder."

„Rambergs geniale Tegning til Goethes „Hochzeitslied", vedblev Lothar: svævede mig for Øine ved Beskrivelsen af de spillende Gnomer. Jeg mindes sikkert endnu de herlige smaae Musikantere, den lange sveiryggede Violinspiller, og Paukeren, den lille Tambourmajor, som med saamegen Iver slaaer paa sit Instrument. Det Phantastiske i Stoffet har jeg søgt at bringe i Samklang med et usædvanligt og nyt Metrum. Ideen selv, under andre Forhold og med Modificationer, tænker jeg engang i Tiden videre at udføre i mit mosenske Eventyr Maria, hvortil Planen forlængst er udarbeidet.

(Fr. Sneedorff Birch.)

Rettelse: Pag. 384, Linie 12: Vinger læs: Vingen.

De tre Konger, eller: den øde Kirkegaard.

Paa den Tid, da Philip af Valois regjerede Frankrig, herjede den sorte Død alle Lande, og Døden bortrykkede hele Slægter. Saa grumt rasede Ødelæggelsen og saa stærkt virkede Skræk for Smitten, at Menneskene flygtede fra hinanden, og at mangt et Barn, frarevet Graven, ikke vidste at nævne Nogen som det tilhørte. Saaledes befandt sig ogsaa engang paa en af Parises Gader en Pige, som havde sneget sig ud af et øde Huus i den varmende Sol, og bad de Forbigaaende i den hellige Jomfrues Navn om Noget at stille sin Hunger paa. Synlig var den Lille netop i første Helbredelse efter den svære Sygdom, og derfor frygtede Enhver at den skrækkelige Smitte ved mindste Nærmelse eller Berørelse skulde komme over ham, og med bortvendt Ansigt skrede Mange forbi. Endelig forbarmede sig Peter Bloteau, en Borger fra Qvarteret St. Gervans, over den Bedende, og tog hende kjærlig til sig i sit Huus.

Pigen blev vel pleiet, dog varede det ret længe, førend hun kunde besvare det mindste Spørgsmaal om hendes Paarørende, og endelig vidste hun heller intet Andet, end at hun hed Catharina de Braie; et Halsbaand af Diamanter, som hun bar, syntes at tyde paa en høi fornem Herkomst. Bloteau gjorde sig al Umage for at opdage hendes Slægt, men forgjæves bleve alle Efterforskninger, saa han og Hans bleve vante til at ansee Catharina som

et Lem af Huset, og hun, som voxte op til en af de skjønneste Jomfruer, levede med hendes Pleiefor-ældre i borgerlig Stilhed.

Men det skete, at begge Bloteau's Sønner: Julius og Melchior, forelskede sig i den skjøn-ne Jomfrue. Hiin, en opbrusende Knøs, søgte ved Musikantere og Gøglere, som han lod øve sine Fær-digheder og Konster under hendes Vinduer, at vin-de hendes Gunst, og hans Heftighed bestormede hen-des Hjerte. Melchior plantede Blomster og satte dem i hendes Kammer, og ikke hans Mund, men kun hans Blikke forraadte da den indre Flamme; men Catharina blev ikke rørt af deres Lidenskab. Engang bragte Julius en bøhmisk Qvinde i Huset, og havde kjøbt hendes Spaadomsgave efter sit Sind, hvis Catharina maaskee skulde spørge hende om Noget. Og hun gjorde det, lod Qvinden træde ind i sit Kammer, for at spørge om sin Skjæbne. Sand-sigerinden, vel vidende hvad hun skulde sige, greb Jomfruens Haand og foer bævende tilbage, gandske glemmende hvad Julius havde bedet hende sige. Catharina trængte ind i den Bestyrtede, som, jo mere hun skuede, stedse kom i stærkere Bevægelse, og endelig som uvilkaarlig udbrød:

Tre Konger skulle engang kæmpe om Dig!
Tvende Konger skulle engang døe for Dig!
Men da findes ogsaa Kronen til Dig!

Catharina hørte Spaadommen, men begreb ikke dens Betydning, endnu ei da Spaaqvinden gjen-tog Ordene; men da hun vilde give hende en Penge i Betaling, sagde Denne: „Nei dermed er jeg ikke

fornøiet; Du maa give mig det Halve af Dit Halsbaand, naar Du ikke mere skjøtter derom, men har Din Krone." Og den Gamle, vel erfaren i Skriftegn, opsatte selv et Document, hvori dette blev hende lovet, og Catharina underskrev det, grublende over Sproget, og for Kronens Skyld allerede glemmende Halsbaandet. Og da Spaaqvinden gik bort, var det hende ligesom en Drøm, hvad som var skeet, og kun de hemmelige Ord levede i hendes Hukommelse.

Mere piinlig end tilforn var nu begge Ynglingers Veilen for Jomfruen. Julius kom derover i Raserie; Melchior græmmede sig i Stilhed, saa at Freden veeg fra Bloteau's Huus. Julius svoer at give Catharinas høitfarende Sind nok at bestille, og troede snart at have naaet sit Maal. Philip af Valois var nemlig bleven samlet med sine Fædre, og hans Liig skulde høitidelig stædes til Jorden. Da opkom der en Strid mellem Kongens Bueskytter og Saltbærerne, hvortil Julius hørte. Disse paastode, siden utænkelige Tider at have den Forret, at bære de døde Fyrsters Liigkister; Bueskytterne derimod meente, at de som havde bevogtet Kongen i Livet, tilkom det ogsaa at føre ham til Graven, og derfor vilde de ikke vige fra Kisten, førend deres Anfører havde lagt sit Sværd paa Gravhvælvingens Dørtrin, og Vaabenherolden havde tilraabt dem: „Han er i Guds Varetægt, I ere løste fra Eders Eed!" og Marskalkerne gave dem Ret; men da reiste Julius sig, og med sin tunge Stav bydende Stilhed, talede han saa kraftig og overbevisende om sit Laugs Ret, at selv de

tilstedeværende Prindser gave ham Bifald. Buesskytterne maatte træde tilbage, idag som for stedse, og dette gjorde saadant Indtryk paa Julius's Laugsbrødre, at de eenstemmigen udraabte ham til deres Konge, og som saadan tilkjendte ham mange Fordele. Med Jubel og bærende ham paa deres Skuldre, bragte de ham hjem i Triumph, og han troede nu at have overbundet den Stolte, men erfarede som hidtil ingen Gunst, hvilket alt meer og mere opflammede hans Forbittrelse.

Den arme Melchior, som hørte til Fuglefængernes Laug, var i sit Hjerte overbeviist om, at hans Broder vilde føre Bruden hjem, og grædmede sig derfor ret meget, havde heller ingen anden Tanke end den Elskede, saa at hans Fugle bleve ulærte og kunde intet sige, undtagen Navnet Catharina. Og da nu den nye Konge, Johann fra Rheims, holdt sit Indtog i Paris, og samtlige Fuglefængere paa Broen Pont aux Changeuis, falbøde og anpriste deres Vare, fordi efter gammel Sædvane tohundrede Fugle skulde kjøbes og sættes i Frihed i Kirken, stod Melchior stum, indsluttet i sig selv, neppe agtende paa hvad som foregik om ham. Saaledes skete det da, at Alle bleve deres Fugle qvit, kun han havde endnu sine siddende i Buret. Men nu vilde Broens Eier, da Tiden til Handel var forløben, ikke mere taale ham paa dette Sted. Yngligen vaagnede nu af sine Drømme, vilde ikke vige, og der skete saaledes et Oplob blandt Folket, just da Kongen med sit Følge drog over Broen. Johann sendte et Bud for at erfare, hvad som fore-

gik, og da han hørte Sammenhængen og tillige at alle Melchiors Fugle immerdæk raabte: Catharina! saa blev han nysgjerrig og befalede Fuglefængeren at træde frem. Melchior, skamfuld og ydmyg, gav Svar paa alle Spørgsmaale, og maatte tilsidst ogsaa bekjende, hvorfor han ikke havde lært sine Fugle andet end dette ene Navn, hvorved Yngligen, overvældet af sine Følelser, udbrød i en Roes over sin Elskede, som alle Tilstedeværende hørte med Forbauselse. Og Kong Johann sagde: „Jeg vil gjøre denne Dag for Dig til en lykkelig Dag, som jeg haaber den og skal vorde for mig. Jeg kjøber selv alle Dine Fugle, udnævner Dig, Melchior Bloteau, til Konge for Dit Laug, og vil selv være Din Talsmand hos Catharina." Melchior, af Henrykkelse neppe sine Sandser mægtig, blev nu af Fuglefængerne udraabt til deres Konge, og høitidelig fulgt hjem til Faderens Huus, hvor Fortællingen om det, som var hændet, opvakte stor Forundring.

Men Catharina blev kold, som før, mod de tvende Brødre, og trak sig stedse mere tilbage i sig selv; thi hun følte, at Spaakvindens Ord begyndte at gaae i Opfyldelse, og fandt sig dybt krænket ved den lave Opfyldelse af saa høie Løfter, men hvis Opløsning heller ikke endnu var kommen. Da traadte to Dage derefter en ung Mand ind i hendes Plejefaders Huus og begjærte at tale med Catharina. Og da hun traadte hen for ham, tugtig og rødmende, og derfor desto skjønnere i hendes sjeldne Skjønhed, da stod den unge Mand maalløs for hende

og var ei istand til at fremføre sin Tale. Men Catharina, da hun saae ham i Øiet, bævede, blev bleg som en Lillie, og vilde synke om. Da tog den unge Mand hende i sine Arme og svor, at han ikke vilde lade hende skee nogen Overlast, svor ved sin kongelige Ære, thi det var ingen Anden end Kong Johann selv, der kom som Talsmand og gik bort som Elsker.

Endnu tvende Gange saae Johann Catharina i Kirken, og ikke længe varede det, da lod Kongen kalde Peter Bloteau til sig for at sige ham, at han begjærte Catharina til sin Elskede. Den gamle Plejefader kom bestyrtset hjem og sagde Catharina hvad som var skeet; men hun, gjennemtrængt af qvindelig Værdighed, afviste Kongens Tilbud med Stolthed, skjøndt hendes Hjerte brændte af Kjærlighed til ham. Vedvarende bestræbte Kongen sig for at vinde hendes Gunst, men forgjæves; den hemmelige Smerte kastede Catharina paa Sygeleiet, som hun kun undgik, da hendes afsjælede Legeme skulde bringes til Begravelsesstedet ved Kirken St. Jean.

Og da Jomfruen med den nu vundne Dødningkrone laae i Kisten, skjøn som det herligste Billede af en Salig, da traadte Spaaqvinden ind og viste sit Skrift. Og Peter Bloteau holdt den Afdødes Løfte helligt og gav den Gamle Halsbaandet, at hun kunde tage sin Deel. Men da man deelte det, fandt man i en Kapsel følgende Skrift: „Catharina er kun de Brain's Plejedatter, hun er en Datter af Philip af Valois og Clo-

thilde af Auvergne." Og da nu Bloteau stod der forbauset, og ikke vidste om han skulde skjule eller opdage Hemmeligheden, da kom Liigbærerne og bragte hende til hendes sidste Hvilested.

Men Brodrene Julius og Melchior fandt ingen Fred; de dreves hen til Catharina's Grav. Saa skete det, at Julius i Novembernatten den 14de, 1350, sad i dybe Tanker paa Kirkegaarden, da traadte ogsaa Broderen frem og strøede, useet af Hiin, Blomster paa den ham hellige Grav. Men Julius, endnu skinsyg paa den Døde, kom med ham i Ordstrid og ihjelslog sin Broder; men da han kom til Besindelse og kjendte sin Gjerning, trak han Mordstaalet mod sig selv, og om Morgenen fandtes begge Ligene.

Men da Kong Johann hørte alt dette, og at Catharina havde været hans Søster, overfaldt ham en Gysen, og han befalede, strax at lukke Kirkegaarden, og aldrig mere der at jorde noget Liig. Dette er siden bleven overholdt, og deraf kommer det at Stedet den Dag idag kaldes: „Den øde Kirkegaard."

Steenjomfruen ved Lohra.

En halv Miil fra Lohra paa Helbedalens steile Skraaning staaer en forvittret Steenfigur, som bærer dette Navn. Nu er det vistnok vanskelig deri at kjende nogen Qvindeskikkelse, selv om man var nok saa overbeviist om Oldsagnets Rigtighed; dog seer man tydelig et Slags Hoved, en smuk Taille, som Nutidens Damer ved Hjelp af deres Snørliv søge at komme ret nær, og en Deel af Overarmen. Hvem som ikke kjender Sammenhængen, troer at see en ilde slettet, moesbedækket Krands.

Den sidste Greve af Lohra havde ingen mandlige Livsarvinger, og kun en eneste, efter Sagnet, underskjøn Datter. Han kom i Strid med Mühlhauseren og bød ham Feide. Men ugunstig var ham Vaabenlykken, og efter heftig Modstand blev han med faa Mænd trængt ind i Helbedalen. Med Ryggen støttet til det steile Lohrabjerg, samlede han sine Troe, for at bane sig Vei til sin Stamborg; forgjæves blev Fægtningen, og snart laae Dalen besaaet med Døde. Stedse mindre blev Grevens lille Hob, stedse talrigere Fjendens Magt. Da stemmede Greven sin jernklædte Fod mod Stedet, hvor nu Billedet staaer, besluttet at seire eller finde en ærefuld Død. Skjæbnen gav ham den sidste Gunst, og hans Heltblod flød ned ad Klippen og farvede Helbefloden Vande.

Hans skjønne Datter besluttede at hellige sig Jomfrustanden, og aldrig at dele sit Leie med nogen Mand.

Paa det Sted hvor hendes Fader faldt, lod hun ham reise hiint Minde, og gav det — sandsynligviis for derved at antyde eget Forsæt — hiin Skikkelse, i Form af et ni Fod høit Steenbillede.

Grev von Hohenstein, En af de rigeste og mægtigste Naboer, beilede til den skjønne Faderløses Haand, og da hun nægtede ham denne, truede han at paadrage Lohra Krig og hjemsøge det med Ild og Sværd. Den ængstede Froken maatte give efter for den Mægtiges Trudsler, hendes Hjerte blev stedsefremmed for den raa Svend, men sin Haand rakte hun ham for Altret, til Offer for sine betrængte Undersaatter. Saaledes kom Herskabet Lohra til den hohensteinske Linie; men aldrig indrømmede ham den skjønne Qvindes Ægtefællens Rettigheder. Grevens Kjærligheds-glød forvandlede sig derfor til det bitreste Had, og han lod den Bekymrede føle alle et ulykkeligt Ægteskabs Qvaler. Tre Aar maatte hun lide og taale. Stedse raaere blev Grevens Gemyt, stedse tøilesløsere hans Levnet, som han deelte mellem Svirelag, Jagt og liderlige Qvinder, indtil endelig et Fald med Hesten kostede ham Halsen og Livet. Fri var Korsdragerinden for den tunge Lænke, fri, riig, skjøn og neppe tyve Somre gammel! — Kunde hun under disse Forhold mangle Beilere? Men Billedet af hendes Lidelser stod med alt for hæslige Farver for hendes Øie, hun tilbageviste haardnakket alle Tilbud, og stiftede en eiendommelig Orden. Denne Orden bestod af tolv Munke, som paa Grevindens Bekostning gjennemdroge Staden, maatte indtrænge sig i Familiehemmeligheder, og speide efter ulykkelige Ægteskaber, omvende de forbittrede Gemytter og føre dem

tilbage til Forsoningsaltret. Ikke uden Løn vare deres Bestræbelser, og mangt et Par velsignede i gjenvunden Fred den fromme Grevinde af Lohra, som, vedblivende sit Forsæt, forvarede sit Hjerte mod alle Kjærlighedens Indtryk.

Men Landets Forstandere paastode et andet Giftermaal, og den jomfruelige Enke maatte endelig give efter for deres Fordringer. Men for godt Kjøb var hun ikke tilsinds at sælge sin Frihed, og saaledes gjorde hun det Løfte: kun at give Den sin Haand, som vilde vove og lykkelig kunde fuldbringe at ride rundt Ringmuren om Lohra. Chronologisk kan det ikke afgjøres, om Grevinden af Lohra har laant denne Begjering fra Grevinden af Kynast, eller omvendt, dog er det sidste meest sandsynlig, da Tildragelsen, efter alle forhaanden værende Documenter, forefaldt paa Keiser Lothars Tid. Ringmuren staaer tildeels den Dag i Dag, og dens Bredde er intetsteds under 3 Fod. For en Ridder, som havde en sikker Hest, var Konststykket saaledes ikke stort, men det vanskeligste var Tinderne. Disse springe nemlig frem med smaae firkantede Taarne. Her at vende Hesten saa bestemt at intet Bagbeen kommer udenfor, er en Opgave, som vilde falde enhver Konstberider svær nok. Men hvad gjør ikke Kjærlighed til en skjøn riig Grevinde. Der indfandt sig thüringske og eichfeldske Riddere i Mængde, som vovede det halsbrækkende Ridt, og som ogsaa gandske rigtig brøde Halsen. Endelig meldte sig en Ridder i simpel Rustning med lukket Visir, men forbeholdt sig, først at aabne Visiret hvis Vovestykket lykkedes, thi i andet Fald kunde det jo være Grevin-

den ligegyldigt hvem som havde formeret de Ulykkeliges Tal. Grevinden antager Betingelsen, Ridderen rider — og bringer Ridtet lykkelig tilende. Forbauselse, Beundring, Skam og Fortvivlelse bemægtiger sig Grevinden; Ridderen aabnede Visiret — det var den regjerende Markgreve af Thüringen! „Jeg er gift, sagde Landgreven: og har ved dette forvovne Ridt blot villet erhverve mig Ret til at gjøre Ende paa dette Uvæsen. Modtag af min Haand den unge Grev von Hohenstein (stammende fra en Sidelinie). Løftet er løst, Eders Daarskab bødet. Lad Sjelemesse læse for de Ulykkelige som ved Eders taabelige Trods have fundet en tidlig Død." Saaledes talede den Modige, og forlod Borgen Lohra. Men Grevinden blev Stammemoder for en værdig Slægt, og kun Mindet om hine Offere skulle, efter Sagnet, stundom have skræmmet Søvnen bort fra hendes Leie.

Hortense Victorie du Serry.

En original Fortælling.

Hvor Sevennerne i det sydlige Frankrige danner yndige Dale der vandes af Rhonens sølvklare Bølger, ligge Godser som fordum tilhørte Greverne af Serry. Der har Naturen været saa gavmild, at den har bredet sine skjønneste Tepper over de lykkelige Egne. Jorden ligner et broget Amphitheater, saaledes ere Bjergene og Sletterne besaaede med tusindfarvede Blomster og Bær. Fra den azurblaa skyefrie Himmel nedviftes milde Luftninger, svangre med Duften af Gyldenlakker, Violer og Reseda, som af egen Drivt spirer frem af Jorden og med ukonstilet Skjønhed blomstrer ved Rankens Fod eller i Skyggen af Plataner og Akazier. Man vandrer gjennem frugtrige Skove hvor Træer, der bære Figener, Oranger og Rainetter, bugnende under Vægten af den qvægende Byrde, byde Vandreren et Maaltid der minder ham om Arkadien. Sangfugle, som i nordligere Lande kun paa flygtende Vinge nynne en Sang i Forbifarende, have her deres patriarchalske Hjem og bygge Reder, som gaae i Arv fra Leed til Leed blandt de fjedrede Familier. Echo har travlt med at gjentage deres uendelige Melodier, og man skulde troe at talrige Musikchore vare skjulte i Bjergenes Klofter eller i Træernes Toppe. Skinnende med Sneens Hvidhed hopper den lette Gazelle fra Skrindt til Skrindt og dens muntre Kid forsøger

at efterligne de dovelige Spring saalænge indtil det lykkes, og da følger den det lokkende Yver. Uden Frygt for Menneskenes Efterstræbelser, leve Dyrene her i den sorgløse Roe hvortil den evige Algodhed havde bestemt dem, thi Sevennernes Beboere, nøisomme og skyldfrie, ere tilfredse med Jordens Grøde, den nærende Melk og den styrkende Drue; og ivrig syssel-satte med at pleie Silkeorme og frede Morbærtræer, levnes dem ingen Tid til den grusomste blandt alle Fornøielser: Jagten.

Det var i disse lykkelige Egne at Hortense Victorie dû Serry første Gang saae Lyset den 19 August 1752. Hendes Fader, Armand dû Serry, havde givet sig med Louise dû Boutonville, eneste Datter af Marqvien af Boutonville, og deres ømme Kjerligheds Frugt var den lille Victorie. Allerede var Grevinde dû Serrys Moder henved de halvtreds; — allerede havde hun sadt Enke i elleve Aar; — allerede var hendes Datter givt, og Madame du Boutonvilles Øren incommoderedes af Navnet Bedstemoder, da Hertugen af A..., ung, smuk, men ødsel, udsvævende og i bundløs Gjeld, hørte tale om den aldrende Dames Cogvetterie og Rigdomme. Han søgte og fandt — en sandselig Kone, hvis Hjerte Alderen ikke havde mægtet at kjøle, og i hvis Øine hans smukke Skabning gav ham en uskatteerlig Værdie — en forfængelig Kone, som ikke troede at betale Titelen: „Hertuginde" for dyrt med Opoffrelsen af sine Skatte og Godser og med Tabet af sin Selvstændighed — en fjantet Kone, som til Trods for Speilets Modsigelser, indbildte sig at en ung Prinds kunde forelske

sig i hendes afblomstrede Yndigheder. Paa begge Sider fandtes Personer som høstede Fordele af dette Arrangement; man smedede mens Jernet var varmt, og Greven af Serry erholdt først Efterretning derom i et Brev, hvori hans Svigermoder undertegnede sig Hertuginde af A . . .

Dog, hendes Høihed kom hende kun til liden Glæde. Snart lagde den unge Vellystling Masken af, og den gamle Kones forsmaaede Kjærlighed fødede Skinsygens Dæmon i hendes bedragne Hjerte. Hendes Bebreidelser, Taarer, Klager og Vrede, hjalp hende ikke til andet end at han forviste hende til hendes egne Gemakker, hvor hun siden levede næsten som en Fange. Der angrede hun dybt og smerteligt det Skridt hun havde gjort, som skilte hendes Barn, hendes eneste retmæssige Arving, ved mere end en Million, hvormed hun selv havde givet sin Tyran Midler i Hænde til langsomt at martre hende til Døden. — Den indfandt sig endelig, denne alle Sorgfuldes milde Trøster, og gjerne søgte hun i Graven et Fristed for hendes endnu altid vedvarende Jalousie, Harme og Samvittighedsnag. Dog søgte hun først at gjøre godt igjen saameget som der stod i hendes Magt. Hun fremsøgte et Testament som Marqvien af Boutonville have ladet opsætte paa sin Dødsseng, hvilket hun klogelig havde holdt skjult, hvori den halve Formue i ethvert Tilfælde sikkredes Datteren, og tilføiede Noter, som hun vidste at gjøre saa lovformelige ved Hjelp af et Par duelige Juristers, at de vare uomstødelige, i hvilke hun testamenterede Grev-

inden af Serry's Datter, Victorie, sine Juveler, Equipager, og et skjønt Gods, som hun selv havde erholdt i Morgengave af sin første Mand. — Disse Documenter fandt hun Midler til at tilstille sin allerede afdøde Datters efterlevende Mand i et angrende Brev, og tilfreds i den Tanke, endnu efter Døden at tage Hævn over den troløse Hykler, hensov hun, utrøstet, usavnet og ubegrædt, Morgenen den 14de October 1769.

Saasnart Greven af Serry havde modtaget dette vigtige Brev, anfaae han det for nødvendigt strax at reise til Paris, for der at gjøre sine Fordringer gjældende. Han foiede de nødvendige Foranstaltninger til Godsernes Bestyrelse under hans Fraværelse, som Omstændighederne mulig kunne gjøre langvarig; og ikke istand til at kunne skille sig fra sin elskede Victorie, besluttede han at tage den syttenaarige blomstrende Datter med sig. Victorie, opdragen mellem sine Blomster, var skjøn og uskyldig som de. Tidlig havde hun mistet sin Moder, men den ømme Faders Omhue havde erstattet hende Tabet, saameget som et saadant Tab lader sig erstatte; og ubekjendt med de forstyrrende og ødelæggende Lidenskaber, herskede Uskylds rolige Glæde i hendes fromme Hjerte og fremskinnede guddommelig i hendes smukke blaae Øine. Opmærksom paa, at den simpleste eenfarvede Blomst tidt er den yndigste ved sine rene Blade, sit fine Bæger og sin søde Duft, søgte hun at ligne den i ukonstlet, ubroget Klædedragt. Et blegrødt Baand i det kastaniebrune Haar og en Kjole af hvid Linon, der svævede i sine Folder om den skjønne, ranke, bluefærdig tilhyllede

Skabning, var i Almindelighed den Pynt hvormed hun snarere søgte at skjule, end at vise sine Yndigheder.

En uforklarlig Ahnelse tillod hende ikke at føle nogen Glæde ved Forkyndelsen af den forestaaende Reise til Hovedstaden, Pragtens og Vellysternes Residents. Medens andre Piger vilde have sysselsat sig med Tilberedelsen af de luxieuse Toiletapparater, som paa Assembleer og Operaer skulle hjelpe dem til de eclatanteste Erobringer, tænkte Victorie kun paa hvorlænge det vilde vare, inden hun kom hjem igjen til sine Duer, sine Blomster, sine Bjerge og Dale. Med den lette Straahat paa det lille Englehoved og en Kurv paa Armen, hvori hun samlede Urter til den elskede Faders svagelige Kine, sværmede hun fra Morgen til Aften omkring i den frie Natur, ligesom for at svælge i Beskuelsen af dens Skatte i det Øieblik hun skulle forlade dem — ak, for evig.

Hendes Veemod, hendes Uroe og Savn kunne ikke blive skjult for den opmærksomme Fader. Vis paa at ingen Følelse, som han burde dadle, forvoldte denne Spænding, og at det kun var den inderlige Harmonie mellem Victories rene Sjel og den rene Natur der sammenkjedede dem saa uadskillelig, tilbød han hende, efter en frugteslos opflammende Skildring af alle de Forlystelser og Berusselser der ventede hende i den fjerne Kongestad, at han vilde lade hende blive tilbage under en gammel, med dem beslægtet Dames Opsyn; men hvorledes turde hun lade den dyrebare Fader reise ene

uden den barnlige Pleie; hvorledes skulde hun kunne leve uden hans Selskab, uden hans Veiledning — og Afreisen blev bestemt.

Det var den 17de Februar i Aaret 1770 at Greven af Serry og hans Datter Victorie ankom til Paris og indlogerede dem i Gaden chaussé d'antin. — Et Tidsrum af tre Uger henrandt benyttet til Raadførsel med de berømteste Advocater, og atter nogen Tid hengik unyttet formedelst Hertugens Fraværelse. Denne Tid anvendte Greven til at fornye nogle forlængst glemte Bekjendtskaber og til at føre Victorie til alle de Forlystelsessteder der anstod en ung Dame af hendes Stand. — Pragten, Selskabeligheden, den henrivende Musik, de skjønne Skikkelser, Alt svævede som i et magisk Tryllespeil for Victories studsende Sjel; og skjøndt efterladende sig livlige Farver til Indbildningskraftens brogede Malerier, indprægtede dog intet af det glimrende Aandløse sig i hendes vaagnende Hjerte, men lode Pladsen aaben til eet eneste, alt udfyldende, alt fortrængende Billede. Constant du Massard, Lieutenant ved Regimentet royal allemand' yngre Søn af en gammel adelig Familie i Strasburg, var Hovedfiguren i den Scene der fremstilledes paa Livets Skueplads, i den Stund da Victories Sjel aabnede Blikket for Elskovens smigrende Phantomer. — Var det den høie ranke Skabning, eller det ædeldannede Ansigt, eller det Sjelfulde i det dybtskuende Øie, som efterlod sig et uudsletteligt Indtryk i Victories Hjerte? Thi den glimrende Uniform, Letheden i Dands, Høielighe-

den i Conversation, alt dette var det ikke. Vakkre Blomster er det i Fuldkommenhedens Krands, men de ere dog Alle kun plantede af Mennesker; hine ere udsprungne af Skaberens Haand, og blomstre naar disse forlængst ere falmede.

Hvo mægter at skildre denne underlige Sandseløshed for Alt hvad der ikke er eller angaaer den Elskede; denne uforklarlige stedsevarende Feber, der brænder i Aarerne fra den Stund af at Funken er falden i det høitglødende Hjerte; denne Beklemmelse der, skjøndt sød og hensmægtende, vedligeholder en evig Zittren, en Haaben og Frygten, der kun kan lindres ved sværmeriske Drømme. Det uerfarne, i sin Uvidenhed lykkelige Hjerte, vil aldrig kunne troe andet end: at der maae være Smerter forbundne med disse Anspændelser; men de som have prøvet dem, ere uudtømmelige i at lovtale deres heftige men kortvarende Sødhed. Man har stridt om: hvilken Periode der er Menneskets lykkeligste: Barndommens Vaar, eller Elskovens Sommer — ak, ingen af dem; thi deres Lykke bestaaer kun i Indbildningen — i Uvidenhed om de forestaaende Farer og Smerter — i Ukjendtskab med den sørgelige Virkelighed, der forjager de skjønne Drømme og den himmelske Roe. Visdommen søger den sande Lykke først paa Gravens Bred, thi derfra kan Overgangen kun være til det Bedre.

Sikkert vilde Faderen være bleven opmærksom paa den Forandring der havde fundet Sted hos Victorie, dersom ikke netop i denne Tidspunkt, Hertugens Tilbagekomst havde aabnet Underhandlinger

ne en Vane og indviklet Greven af Serry i alle de tidsspildende og adspredende juridiske Chicaner. Naar hun i det fjerne Hjem var staaet op med Solen, og efter en lille Spadseretour i det dugperlede Græs, ønskede ham med barnlig Ømhed Godmorgen, blomstrede den udspringende Rosenknop paa hendes Kinder, forfrisket i Morgenluftens Kjøling, med sin lyse ublandede, Uskyld forkyndende Farve, og Øinenes milde Stjerner havde, styrket ved rolig Slummer, vundet ny Glands. — Nu glimtede Længslen med sine matte forgaaende Blikke fra det smægtende Øie, og kun et rødligt Skjer spillede paa de af den henvaagede Nat blegnede Kinder. Men sad hun der, tænkende paa Constant, og Phantasien ret tydelig fremstillede hans Billede for hendes Sjel — eller hørte hun tilfældigviis hans Navn nævne — eller fik hun endogsaa selv Øie paa ham, da foer en Rødme, mørk som Tuberosen, over hendes Ansigt, og hendes Stemme, før saa sikker, saa klar henrivende som en Harmonikas reneste Fløitetone, blev dyb, kortaandet, vaklende og utydelig, naar Skuet af ham bragte det besejrede Hjerte til at storme med voldsom fordoblede høitbankende Slag. Kort: Kjærlighedens Engel eller Djævel havde samlet to unge Hjerter, for, efter at have gjennembævet dem med Ahnelsen om sin hele unævnelige Salighed, grusomt og for evig at rive dem fra hinanden.

Greven af Serry havde, ledsaget af en berømt Advokat, præsenteret Hertugen de Documenter han havde ihænde, som gave ham retmæssige Fordringer til Fordeel for hans Barn, paa meer end den halve

Deel af de Rigdomme der vedligeholdt den hertugelige Glands. Det var forgjæves, at Prindsen gjorde Indsigelser derimod; enhver Formel var saa noie iagttaget og Alting iforveien beregnet paa Bevisliggjørelsen af Victories Competence til at træde i sin afdøde Moders Arveret, saa at enhver Procedüre vel kunde forhale, men ingenlunde forhindre et fordeelagtigt Udfald for Prætendentinden. De Juristers, med hvilke Hertugen raadførte sig i denne uformodede, for ham saa uvelkomne Sag, erklærede eenstemmig, med mere eller mindre Omsvøb, at selv om Regjeringen vilde gjøre nok saa meget i Faveur af ham, saa var Lovenes Omstødelse og Kuldkastelse dog det Eneste der kunde befrie ham fra at opfylde de Forpligtelser som Greven af Serry gjorde Paastand paa; og paa dette Tilfælde turde man ikke vove at gjøre Regning. — Under tusinde Forbandelser over den hedenfarne Hex, der, efter at han troede den sorte Jord havde stoppet Munden paa hende for evig, endnu revolterede imod ham, greb han til det Helvedes Middel, som den topmaalteste Uretfærdighed og Tyrannie der nogentid har havt Sceptret i Haanden, begunstigede. Ved Hjelp af Forbindelser med Qvinder, værdige til Galgen, men svælgende i alle de Herligheder der kan kjøbes for mishandlede, i Støvet nedtraadte Undersaatters Sveed og Blod, og spillende Bold med den farlige Magt, som tidt falder i uværdige Herskeres Hænder, vidste han at forskaffe sig et lettre de cachet — og samme Nat, da Offeret for hans Gjerrighed, Ondskab og Ænker, sank i den evige Grav han havde beredt det — slumrede han i en Operadandserindes Arme.

Det var Natten efter den 22de April 1770, at Victorie, kommen hjem fra et glimrende Bal hos Vicomte du Plessis, iilte med at lade sig afklæde, for i Nattens Stilhed ustyrret at kunne tilbagekalde sig den søde Erindring om de Begivenheder, der havde gjort denne Aften til den betydningsfuldeste i hendes Liv. Hun havde tilbragt den samlet med Constant. Den almindelige Glæde, Dandsen, Skinnet af de utallige Voxlys, hvis magiske Belysning syntes at forvandle den prægtfulde Sal til et Trylleslot, den Elskedes Nærhed — Alt pustede til Kjærlighedens ulmende Glød, og dens lyse Flamme lod sig ei længer dølge.

I et Sidegemak, sikker for Vidner, bønfaldt Ynglingen knælende, henreven af Victories uimodstaaelige Ynde, om sin Elskovsløn, og uvant til Forstillelse, formaaede hun ikke at tilbageholde den søde Tilstaaelse. Hvi døde hun ikke i den Stund da hendes Sjel, opløst i den Salighedsruus som Elskerens Favntag og brændende Kysse skabte, havde løsrevet sig fra Jorden og paa Æthervinger nærmede sig Himlen? Hvi levede hun for at døe igjennem en Række af Aar? Hun levede for Pligtens Opfyldelse, skjønnere end selve Elskoven — hun levede for Evigheden.

Netop havde Trætheden gjort sig til Mester over den huldе Skabning og Søvnen med Ømhed taget hende i sine Arme, da en forvirret Støi lod sig høre i nogen Afstand. Raslen af Bevæbnede, nogle fjerne Klageskrig og en Vogns Bortkjørsel, vaagnede Victorie. I samme Øieblik bankede det

paa hendes Dør og hun hørte tydelig en sagte Hulken. Forfærdet, skjøndt halv blundende endnu, sprang hun op, og spurgte hvem der var. „Det er mig! svarte den ærlige Claude: Bliv kun ikke alt for bange, bliv kun ikke alt for bedrøvet — Alt kan endnu blive godt. Vi vil haabe til det Bedste. Gud er retfærdig, og alle Mennesker vil staae dem bi." — „Hvori?" spurgte den Engstede, der imidlertid havde kastet en Enveloppe om sig og aabnet Døren: Hvori skal man staae mig bie? Hvorfor græder Du, Claude? Hvor er min Fader?" —„Ak, han er ført bort — man har fængslet ham!"

„Jesus Maria!" raabte Victorie, og styrtede ned af Trapperne. Halvqvalt af Graad, rystende og bævende, erkyndigede hun sig om Alt; men det hun erfoer, var kun saare Lidet. Man var i hiin despotiske Periode saa vandt til slige Fængslinger, at de kun opvakte en sieblikkelig Opmærksomhed, og al den Oplysning, al den Trøst hun fik, var den: at hendes Fader formodentlig var bragt i Bastillen, og at hun skulle henvende sig til Politiministeren.

Nu tænke man sig den unge, uerfarne, frygtsomme Pige, kun ledsaget af en eneste Betjent, i en stor menneskevrimlende Bye, berøvet sin troeste Ven, sin virksomste Beskytter, sin elskede Fader; i Kummer og Gru for hans Skjebne, følende, at om hans Frelse var mulig, da var det ved hende, men uvidende om hvordan og hvornaar. Ethvert af det unge Hjertes ømme Anliggender var som udslettet af hendes Hukommelse; kun for den i Lænker sukkende Fader havde hun beholdt sin Tænkekraft usvækket

Store Sjele lide meest før eller efter at Slaget har rammet; i Ulykken selv — i Farens Stund, veed de af ingen Ulykke — af ingen Fare at sige. Med et Mod, som Fortællingen gjør fabelagtig, banede hun sig Vei til Politiministeren, til Hertugen, til Bastillens Kommandant. Men overalt lod man som man ikke forstod hende, forsikkrede hende om, at en Feiltagelse maatte finde Sted, lovede hende al Hjelp, al Oplysning, men havde aldrig ifinde at holde disse Løfter. Man ønskede at skaffe sig denne besværlige Paaminderske, dette farlige Vidne om en sort Niddingsdaads Udøvelse af Halsen; og den raffineerteste Ondskab lagde en Snare for den Uskyldige, hvori hun, lokket af sit barnlige Hjertes hele Dyd, hele Ømhed, lod sig fange.

Paa en af hendes utrættelige Vandringer omkring Bastillen, dette saakaldte kongelige Slot, hvis rædsomme Huler gave Gjenlyd af den undertrykte, mishandlede Menneskeligheds Klageskrig, af martrede Offeres Klynken, og hvis Navn bragte Borgerens Kinder til at blegne — paa en af disse Vandringer, der i Forstningen gjordes hende vanskelige nok ved Skildvagternes Paapassen og Anraaben, men som siden bleve hende planmæssig lettede, lod man hende møde Kongens Lieutenant, der efter den ham givne Instrux, ligesom drevet af Medlidenhed, betroede hende, at Greven af Serry var bragt i Taarnet dû Coin, (det mørkeste, eensomste og rædselfuldeste af de otte Taarne, Tyranniets skjændige Gjemmesteder) at Klagerne imod ham endnu ikke vare bekjendte, men at han aldrig torde haabe Be-

frielse, saalænge hans mægtige Fjender levede. Veien til Thronen gik igjennem en endeløs Skare af Vagter og forbi Magthavere, der ikke lode noget Ord utoldet trænge til Monarkens Øre. Lykkedes det alligevel Uskylds Forsvarer, at bane sig en Vei gjennem alle disse Klipper — naaede han endogsaa Maalet for sine Anstrængelser — gjengav man, for et Syns Skyld, det fældede Offer sin tabte Frihed, da var det kun et listigt og grusomt Spilfægterie. I Nattens Stilhed forsvandt den Befriede tilligemed Befrieren, og fjerne Oublietter indesluttede for evigt den krænkede Folkerets Klager.

Fortvivlende hørte Victorie Beskrivelsen over Tyranniet og Elendigheden. Hun syntes at være bleven forvandlet til en Støtte; ingen Taare qvægede det brændende tørre Øie; ingen Klage formaaede at hæve sig til hendes Læber; Alt — den hele Smerte laae med sin Centnervægt paa det knuste Hjerte. „Maa jeg da ikke dele hans Fængsel?" spurgte hun endelig med bristende Stemme. Hun fik til Svar: at om man end paadigtede Faderen en Brøde, vilde man dog neppe paadrage sig et Ansvar ved at indespærre den skyldfrie Datter i et Fængsel. Den eneste Maade, hvorpaa hun kunde skaffe ham nogen Lindring, var, at ansøge hos Bastillens Kommandant, om at maatte give ham en Oppasser, og derpaa see at faae opspurgt et saadant Subject, som vilde begvemme sig til at lade sig paa en Maade levende begrave — eller om hun selv skulde have Lyst . . . . .

„Vel!" svarte hun med mere Fasthed i Stemmen, og begav sig hjem til Hotellet. Hendes Beslutning var fattet, og i den Spænding, hvori Skræk, Smerte og Afsky havde sat hende, udførte hun den, uden at raadføre sig med Nogen i Verden.

Det lykkedes hende saare let at bringe Commandanten til at troe, fordi han alt iforveien var betalt for at troe det: at en ung Savoyard i hendes Tjeneste ville opoffre sig til Greven af Serry's Pleie, og at tiltrygle sig Tilladelse til hans Indladelse i Bastillen. Nu klippede hun det skjønne brune Haar af, toede sit Ansigt i Morbærsaft, og efter at have indpakket nogle Kostbarheder og hvad hun ellers ansaae for Nødvendigt og Behageligt i Fængslet, iførte hun sig Mandsklæder, saaledes som unge Bønder i Savoyen pleie at bruge dem.

Med beklemt, tungtbankende Hjerte og dog higende efter at forenes med sin beklagelsesværdige Fader, vandrede hun med sin liden Byldt under Armen gjennem Forstaden St. Antoine til Seinens ellers saa skjønne Bredder. Her betraadte hun, efter at have vanket over fem velforvarede Vindelbroer og lige saa mange med store Slaaer og Kjeder forsynede Porte, efter at have gjennemgaaet Skiersilden af Forhør og Visitation, hvorved man let vilde have opdaget Hemmeligheden dersom man ikke forsætlig havde lukket Øinene, og efter at være berøvet den lille Pakke hvori hun med saa om en Betænksomhed havde gjemt alt det hvormed hun maaskee kunne blidne sin elskede Faders kummerfulde Dage, betraadte hun den store Slotsgaard. Den tunge Jerngitterport lukkede sig

efter hende, Bommen faldt, og hun havde sagt Haabet, Lykken og Elskoven for evig Farvel.

Slutteren førte hende gjennem forskjellige Gange til den anden Gaard, som frembød for hendes Blik det sørgeligste, rædsomste Syn. Et Øde, liig Gravens, herskede her, og afstak fælt mod den dog altid større Bevægelse ved Taarnene de la Comte, du Tresor, og de la Bassiniere, hvor Officerernes Boliger og Betjenterne skabte en Slags Livlighed, som aldeles var banlyst fra det forfærdelige du Coin. Sorte Mure, hist og her besprøitede med Blod, to uoverskuelig høie Taarne, et bestandigt Dødsstille, den forraadnede Lugt fra Uhumskhed og Fugleindvolde, som bedækkede Jorden og forpestede Luften i det snevre Rum med sine stinkende Uddunstninger — Alt — Alt maatte opvække Skræk og Gru i det arme Slagtoffers Sjel, som her saae sig forladt og afsondret fra den hele øvrige Verden.

Endelig, efter at være bleven lukket gjennem vel tyve Dørre, naaede hun sit Bestemmelsessted, den sørgelige Skueplads for hendes kommende Dages Savn og Lidelser: Calotten i Taarnet du Coin (saaledes kaldtes det under Taarntaget værende Fængsel).

Calotterne kunde med Føie ansees som de værste blandt Fængslerne; thi deres høie Beliggenhed udsatte deres ulykkelige Beboere for den utaaleligste Hede om Sommeren fra det af Solens lodrette Straaler gjennemglødede Tag; og for en ligesaa frygtelig Kulde om Vinteren, da det hele Brændeforraad, som tilstodes Fangerne, beløb sig til sex, med den spidsfindigste Oeconomie tilhugne smaae Stykker daglig.

Disse sørgelige Fængsler i Taarnenes yderste Høide bestode af otte Buehvælvinger af udhuggede Stene, som i Midten vare forbundne med hinanden og udgjorde et Slags Loft. Kun i Midten af Kammeret kunde man staae opreist, og Vinduerne, udvendig og indvendig forsynede med stærke Jerngittere, vare ligesaa dybe som Murene vare tykke. Imellem Buehvælvingerne var i det høieste kun Plads for en Seng og de nøgne Vægge vare overtrukne med Tapetserier af Spindelvæv. Forresten bestod Bohavet i et beskadiget Bord, en lignende Stol og en Straaesæk til Oppasseren, hvis Fangen havde en saadan.

Faderfølelsens høieste Fryd og bitreste Smerte afvexlede i Greven af Serry's Barm, da han saae sin til alle Livets Goder saa værdige Datter, trædе ind i Fængslet, bestemt til at opoffre ham sine kommende Dage. Længe nægtede han hende Tilladelse til at bringe dette Offer; længe strede de to ædle Ulykkelige om, hvem der tabte meest: han, den troe Pleierske, det ømme Selskab, eller hun: Livets forbidragende Glæder. Men snart gjorde hans Legems og Sjæls Lidelser det saare nødvendig, og med Tak til det algode Forsyn, velsignede han den Stund da denne Datter var bleven ham skjænket. Greven af Serry, svag af Constitution og nedbøiet af Kummer, følte sit Helbred at bukke under, og uden Victories ømme Trøst og kjærlige Hjelp vilde Døden snart have aabnet hans Fængsel. Hiin skrækkelige Nat havde gjort et dybt Indtryk paa ham. Man havde neppe tilladt ham at klæde sig paa — man havde bemægtiget sig hans Papirer, udentvivl

for at tilintetgjøre dem og med dem alle hans retmæssige Fordringer; og efter at have bragt ham i en Fiacre, hvori sad en Commissair og tvende Politijtjenere, havde man taget Veien lige til Bastillen. Efter den strængeste Visitation bragtes han i Forhør hos Gouverneuren, der, ligesom for at drive Spot med de Ulykkelige, stedse spurgte om: hvori deres Forbrydelse bestod. Greven af Serry bevidnede sin Uskyldighed; men fik til Svar: „Det er umuligt, min Herre! Hans Majestæt er altfor meget indtaget imod Dem.“ — Skjændige Flosklер hvormed man haanede Majestætens Navn. — Imidlertid vare tvende Sluttere blevne hentede, og efterat Gouverneuren havde modtaget Arrestbefalingen og udstædt et Slags Modtagelsesbevis, førte man Greven af Serry til hans sørgelige Opholdsted, hvor Smerte, frugtløs Harme, og Uvidenhed om hans Barns Skjebne, snart vilde have endt hans Dage, naar ikke Victorie, heltemodig og pligttro, havde indviet ham sine.

Inden disse snevre Mure, paa dette hjelpeløse Sted, udøvede barnlig Kjærlighed den høieste Dyd, den største jordiske Selvfornægtelse. Her henrandt Victories blomstrende Ungdom; her henvisnede hendes Skjønheds guddommelige Blomster, ufeet, uelsket, unydte, og ingen Klage kom over hendes Læber, intet Ord undslap hendes Hjerte, der havde kunnet ladet Faderen ahne at hun var steget ned fra den reneste Kjærligheds Salighedstinde, for at stige op i det rædsomme Taarnfængsel. — Da nogle Da-

ge vare forgangne efter at hun var kommen til sin Fader; da Taagen svandt, som Angest og Smerte havde samlet om hendes Sjel, fløi Erindringen tilbage til det hun havde forladt. Saa skulde hun da aldrig mere see sit Fødesteds skjønne Egne, fra hvilke hun saa nødigen skiltes! Hvem mon der nu skulde sørge for hendes Duer, hendes lille Hund? Ak, hun overgav dem til Døden, og det var hendes Trøst i mørke Øieblikke, at bringe sig selv til at troe, at de ikke levede længer. Saa skulde hun da aldrig mere see den Yngling, der lik et glimrende Meteor, for en Stund havde tindret paa hendes unge Banes Himmel! Hvad maatte han troe? Hvor monne han være? Maaskee søgte han hende fortvivlet og trøsteløs — maaskee nærmede han sig tidt det Sted, hvor hun sukkede, og han ahnede ei engang hendes unævnelige Jammer — maaskee glemte han hende i en Andens Arme?! Dog, denne Tankes dræbende Bitterhed formaaede hun ei at udholde, og det var en lys Straale i hendes Skjebnes Mørke: den urokkelige Tillid til hans Troskab.

Intet Arbeid bragte velgjørende Afvexling i den frydløse Tid, og vant til nyttig Virksomhed blev Ørkesløsheden, hvortil hun var fordømt, en ny Kilde til Lidelser. Men den høieste jordiske Smerte lagde man paa det knuste Bryst, da hendes Faders Sygdom gjorde hurtig Hjelp nødvendig, og Ingen hørte hendes Raab, Ingen lagde Mærke til hendes Klageskrig. Man sendte endelig en usel Quakfalver, der egentlig havde været Barbeer, men ved Giftermaal med en Pige hos en Ministers Maitresse

var bleven Læge i Bastillen. Forbittret over at Sygdommen ikke flygtede ved hans blotte Nærværelse, udeblev han, efter et Par frugtesløse Besøg, og overlod den Syge til sin Skjebne. Døttre, som elske Eders Fader: tænker Eder den hele Helvedsqval hvori Victories Sjel vaandede sig, naar hun fortvivlet og forfærdet maatte være et uvirksomt Vidne til den elskede Faders Lidelser, hørte ham stønne af Smerte, og ikke engang havde en kjølende Drik til at lædske ham med i Feberheden, intet varmende Tæppe, naar Kulden gjennemzittrede hans Lemmer. Hun rev sine faa Klæder af og bedækkede ham dermed; hun nægtede sig Straasækken som tjente hende til Leie, for at varme hans iiskolde Fødder; hun sad — selv stiv og værkfuld — og hendes Skjød var hans Hovedleie. Skjæbnen var endnu ikke kjed af at martre ham; hans Timeglas var endnu ikke udrunden. Livet, skjøndt usselt, og berøvet den herlige Sands, Hørelsen, rørte sig atter i hans Aarer, og med den tilbagevendende Styrke raste Hungeren i hans Indvolde. Ministerialtaxriffen bestemte en tilstrækkelig Sum til Fangernes Bespiisning efter Enhvers Stand og Rang; men Gjerrighed og Rovsyge berigede sig paa de Ulykkeliges Bekostning. Gouverneurens Indkomster formeredes anseelig ved mere end Halvdelen af hiin Sum, og Fangerne erholdt knap og fordærvet Føde. Greven af Serry's hentærede Legeme havde tidobbelte Fordringer — Victorie fultede, for at mætte sin Fader.

Længe før Tiden blegede Græmmelse, Mangel og det usunde Opholdsted de kastaniebrune Lokker, og kun af de faldende Haar, opdagede Victorie, at hendes Isse begyndte at graane; thi intet Speil fandtes i hendes Fængsel. Uvidende blev hun derfor om hendes skjønne Ansigts Forandring, og i hendes Sjæl stod endnu altid Billedet af den tyveaarige Victorie.

Saaledes henrandt en Række af Aar. Gouverneuren døde, og Hr. de Launay kom i hans Sted. Egennyttigere, gjerrigere, og følesløsere end nogen af hans Forgjængere, bekymrede han sig ikke engang om at vide hvem hans Fanger vare, og saaledes var Greven af Serry glemt. Imidlertid havde en lykkelig Sløvhed bemægtiget sig Victories Sjel og dækket hendes Hjertes Saar med en velgjørende Skorpe. Hvorledes skulde hun ellers have kundet udholdt de stormende Udbrud af Faderens Luner, som døv og næsten blind, var bleven anfaldet af al den Vrantenhed, al den Opfarenhed, som undertiden følger med Alderdom og Ulykke. En uafbrudt Blidhed, et lykkeligt Træk i hendes Charakteer, afbødede de Stød hvormed Faderhaanden truede, og den fuldkomneste Resignation havde lært hende at rette sine Tanker og alt sit Haab hiinsides. Hun ventede intet Andet, end at ombytte Fængslet med Graven.

Allerede længe havde Bastillen været en Gjenstand for Pariſernes retfærdige Afſky og Forbittrelſe. Man kaldte den en Mordergrube; man udstødte For-

handelser over dens ulykkelige Stifter Aubriot, som selv maatte tilbringe en Deel af sit Liv indenfor dens, som man troede, uindtagelige Mure, om hvilke Majoren de l'Ohme Solbrug kort før dens Sloifning skrev til Versailles: at han indestod med sit Hoved for Bastillen, om den end blev angreben af 50,000 Mand. Den slette Statsforvaltning, hvorom de siden, formedelst den saakaldte røde Bog *) opdagede uhlne Pensioner og Gratialer vidnede; de uhyre Paalæg; Folkets stigende Forbittrelse mod den kjephøie Adel; den voxende Harme over de ryggesløse Forlystelser, hvorved man tidt i en Time bortødslede større Summer end hundrede Familier kunde leve af i et heelt Aar; scandaleuse Anecdoter om destinguerede Personer, som nedbrød Respecten, hvis Tilsidesættelse alligevel hævnedes med Døden eller evigt Fængsel — Alt fødede den frygtelige Gjæring, der, liig et i Grunden oprørt Hav, væltede som uhyre Bølger fra Nord til Syd, fra Øst til Vest, og paa den uforglemmelige 14de Juli frembragte det første Glimt af en Revolution, som, skjøndt maaskee den retmæssigste Kroniken kan opvise, drog hen over Frankrigs skjønne Egne, liig et Tordenveir, der, idet det renser Luften, rammer med sit ødelæggende Lyn den Uskyldiges værgeløse Hoved ligesaavel som den Skyldiges forvorpne Isse.

Den 14de Juli 1789 frembrød. De Begivenheder, som vare gangne forud, høre ikke hertil. Det

*) See Merciers Dagbog.

er alt for bekjendt til at behøve Gjentagelse: at Neckers Forviisning var den Gnist i Tonderet, som bragte Flammen til at blusse i Veiret. Dagen iforveien havde Folket borttaget mange for de kongelige Troppers Leir bestemte Ammunitionsvogne, og bemægtiget sig et Skib, ladet med Krudt. 30,000 Mand omgave Invalidernes Hotel og satte sig i Besiddelse af 20,000 Flinter, Munition og tillige Kanoner, hvilke de strax plantede paa de fordeelagtigste Pladser i Paris; og nu lød det med Eet, som et tusindegange gjentaget Løsen fra det opbragte Folk: „Til Bastillen! Til Bastillen!"

Nu tænke man sig ikke enkelte Hobe sammenløbne Skarer, men en Masse af Mennesker, uoverskuelig og tæt sammentrængt, hvis Hjerter alle besjeledes af eet Maal: „Frihed eller Død", som ilte hen at kjæmpe for Brødres Befrielse, og hvo som kjender denne fyrige Nations brændende Enthusiasme, vil finde det saare begribeligt, at selv Qvinder deeltoge i dette Skuespils Opførelse, hvis Scener vare Rædsel og Død.

Ovenpaa Bastillens Taarne vare anbragt Kanoner, der stedse affyredes ved høitidelige Leiligheder: som fyrstelige Formælinger, en Prindses Fødsel, høie Fødselsdage, o. s. v. Skraldet, som Murene gave Gjenlyd af, underrettede de ulykkelige Fanger om at Hoffet og Staden glædede sig, ak, medens Frihed og Glæde vare dem saa grusomt berøvede. Ikke sjelden bleve de beskadigede af faldende Stene, som ved Dronet løsreve sig af Hvælvingerne, og

saaledes bleve Parisernes Glæde en ny Anledning til Jammer for Bastillens ulykkalige Beboere.

Den 14de Juli 1789, om Middagen Kl. 1, gave Murene ligeledes Gjenlyd af Kanonskrald, der næsten døvede Victories Øren. Forglemt af Verden og forglemmende den, ligegyldig ved om En af Tyrannerne atter havde fuldendt et lykkeligt nydelsesrigt Aar, eller om en ny Tyran var kommen for Lyset, søgte hun kun at lede hendes Fader bort fra de formedelst Revner i Væggen farlige Steder. Men en Tummel, hvis Mage hun endnu ikke havde hørt i de 19 Aar hun her havde hensmægtet, vakte dog endelig hendes Opmærksomhed. Snart saae hun den røde Rog fra de frembrydende Flammer, der væltede sig forbi hendes Vinduer, som tunge Skyer; hun hørte Bulderet af sammenstyrtende Hvælvinger, og Jubelraabet: „Værer frie, og lever!" tonede i hendes dybtrystede Hjerte.

Omsonst havde Schweitzerne og Invaliderne søgt at forsvare det kongelige Slot. Gouverneuren, den umenneskelige de Launay, var falden, og de modige Befriere sønderbrød Laase og Lænker og førte Fangerne ud i det Frie. Hoimodige og enthusiastiske, som Pariserne vare, deelte man de Befriede imellem sig; ak, der vare dem, som ikke kunde taale Glandsen af det velgjørende Dagslys. Imellem disse var Greven af Serry. „Hvor er min Datter? Hvor er min Datter?" udraabte han, og det studsende Folk, bevæget og gjennemtrængt af Beundring, erfore Misgjerningen og Dyden paa eengang. Man omringede Victorie — man bar hende i Tri-

umph til den rige Banquier M., som higede efter den Ære, at huse den Ædleste blandt Qvinder, og berede hendes kommende Dage den Lykke hun fremfor Alle fortjente. Ak, for hende var Lykken for evig tabt! Bortreven fra Verden paa en Tid da det ungdommelige Hjerte udfoldede sine skjønneste Dyder; utilfredsstillede men nærede i det ensomme Længsel ved Længsel og Drømmerier, være disse Følelser vedblevne at være unge, medens Alderens grumme Haand anrettede Ødelæggelser i Skjønhedens Blomsterbeed. Victorie saae i et Speil, og gjenkjendte ikke sig selv. De skjønne brune Haar vare sølvgraae; de smukke blaae Øines Glands var udslukket, og matte og døsige vare de sunkne dybt tilbage i deres mørke Huler. De snehvide Tænder vare faldne ud efterhaanden, og gusten Bleghed bedækkede de indfaldne Kinder. Hun var 37 Aar gammel, og saae ud, som hun var tredsindstyve. Et sagte Spørgsmaal om Constant, underrettede hende om at han var Oberst og allerede gift i endeel Aar. Hun gjorde ingen flere Spørgsmaal her i Verden.

Det er bekjendt at samme Aften Constitutionen var underskreven, viste Kongen og Hoffet sig i den store Concert, som Parises Indvaanere gav, og at i det Øieblik den Kronede traadte ind, hvis salvede Hoved faa Aar derefter maatte falde under Øxen, modtoges han af den skjønne Sang: „ou peut on être mieux, qu'au sein de sa famille.“ O, det var et sjelerystende Syn at see en stor Nation, som tog sine

krænkede Rettigheder tilbage! (thi dengang havde Franskmændene endnu ikke gjort sig skyldige i en Brøde, som enhver troe Undersaat gyser ved at nævne.)

Man havde bragt Victorie derhen for at adsprede hende, men alle disse Optrin, høitidelige og pompeuse; alle disse Gjenstande, glimrende og skjønne; den henrivende Musik; den rige Belysning; disse Jevnaldrende, der havde nydt et Held, som hun havde maattet undvære; disse unge Skjønne, der gik en Lykke imøde, som saa skjændigen var bleven hende rovet — Alt viste hende i et Tryllespeil med mørke nedslaaende Farver: den henfarne Tids uerstattelige Tab, og den Kommendes frydløse Øde. Gammel, hæslig, og fattig, (thi hendes Godser vare forlængst inddragne af Hertugen, der havde vidst at gjøre sig til nærmeste Arving, og Beviserne for hendes Ret og hans Bedragerie, vare i hans Værge, eller tilintetgjorte) skulde hun modtage sin Fremtids Skjebne, som Maadsensgave fra Fremmede; og Tanken paa Constant fyldte hendes Barm med en Længsel, der lignede det dræbende Hjemvee. Af, svækket, som hun var, vilde hun alt for længe siden været Dødens Bytte, hvis ikke den uudforskelige Skjebne havde villet, at hun skulde leve indtil denne Stund og saa ikke længer.

Hvo kjender ikke den almægtige Virkning, som Basunens Tordenstemme, forenet med Clarinetternes smeltende Vellyd, har paa følende Sjele? I deres forenede Samklang synes Aander at tale, og Hjertet, rystet i alle dets fineste Fibrer, gribes af Ahnelsen om det Ufattelige. Og da nu Ordene: ou peut on être

mieux, qu'au sein de sa famille, tonede for Victories Øre og trængte sig dybt ind i hendes blødende Hjerte, da brast hendes Livs allerede sønderrevne Traade — da løsrev den saliggjorte Sjel sig fra sin jordiske Hytte, og paa Tonernes Vinger svævede den til den himmelske Faders Barm — til de Ulykkeliges hellige Familie.

Victories Død opvakte den almindeligste Sensation. Man digtede Sange til hendes Minde, og skjønne Qvinder kom at pryde hendes Liig med Blomster. Men da man med muligste Skaansel bibragte Greven af Serry Efterretningen herom, udbrød han: „Lad mig komme tilbage i mit Fængsel igjen. Hvad skal jeg længer i en Verden, hvor jeg har overlevet Alt hvad jeg elskede. Bringer mig tilbage til mit Fængsel, thi der er jeg ikke saa ene, som jeg her vilde være. Jeg vil tilbage i mit Fængsel!" saa lød hans rørende Klage.

Imidlertid sørgede deeltagende Veldædighed for hans forladte hjelpeløse Alderdom. Man opsøgte den fornævnte Claude, der vel erindrede sig sin fordums Herres Navn, men ikke mere gjenkjendte hans Ansigtstræk. Denne gav man Oldingen til Selskab i de faa Aar han endnu havde at leve, og nu danne maaskee Benene af den saa hellig forurettede Fader og den ædle opoffrede Datter Ziraterne i en Mosaik eller Festons paa et Alter i Parises Catacomber.

(Hanna Jrgens.)

Bjergelide.

Et jydsk Folkesagn.

Omtrent en Miil fra Horsens ligger et høit Bjerg, der i hele Egnen bliver anseet for et Opholdsted for Alfer og Bjergfolk. Hverken Ung eller Gammel vover sig derop naar Solen er gaaet ned, thi de frygte for at det skal gaae dem, som det for omtrent hundrede Aar siden gik Hyrdens Else, da hun en Aften var slumret ind paa Bjergelide.

Det var en smuk Foraarsdag, da Else vogtede sin Faders Faar paa Bjerget; hun sad paa Skraaningen og bandt Krandse af Nøgleblomster og Violer. Skovduerne kurrede i Bøgenes Toppe; Lærkerne svævede qviddrende under den blanke Himmel; og Irriſker og Rødkjælker nynnede i Buskene og lullede Pigen i Søvn. Da hun vaagnede igjen, var Alting stille; ingen Due kurrede; ingen Lærke sang; Solen var dalet bag Bjerget, og Faarene stode i en Flok om Hyrdinden og ventede at hun skulde føre dem hjem. Som hun nu lavede sig til at gaae, blev hun Valravnen vaer, der høit oppe i Luften forfulgte en Due. Det angstfulde lille Dyr stræbte ved hurtige Vingeslag at undgaae sin Fjende; men Ravnen kom det stedse nærmere med sine skarpe Kloer, og da det nu ingen anden Redning saae, skjød det som en Piil ned igjennem Luften og skjulte sig i Elses Skjød. Nu blev Ravnen vel nødt til at give Slip paa sit Bytte, men den svævede i tre

store Kredse langsomt hen over Pigens Hoved, og sang med sin fæle skjærende Stemme:

Pige! vil Du vide,
Hvem Du frelste fra den stærke Ravn?
Alf fra Bjergelide
Hviler i Din Favn.

Pige! vil Du kjende
Den, som ede skal Din Faders Huus?
Bjergekongens Frende,
Puk fra Dagbjergduus.*)

Da Ravnen havde sjunget disse Ord, forsvandt den bag Bjerget; ogsaa Duen, som Else havde frelst, var forsvunden.

Else var en smuk, huuslig Pige, derfor var hun ogsaa forlovet med den flinkeste Ungkarl i Byen; deres Bryllup skulde staae til Efterhøsten; og Elses gamle Fader saae med Længsel den Dag imøde, der skulde gjøre hans Datter til en brav Mands lykkelige Hustrue.

En skjøn Midsommersaften kom Jakob, saaledes heed Elses Brudgom, tilbage fra Høslæt og over Bjergelide. Da han næsten var kommen ned af Bjerget, hørte han Nogen hoste; han vendte sig om, og blev en Jæger vaer, der bukkede sig og tog en Sølvmynt op. „Bie, Ungkarl! raabte Jægeren idet han rakte Jakob en Krone: I taber Eders Penge!" Jakob vilde ikke tage imod Kronen, fordi han vidste, at han ingen havde tabt; men Jægeren

*) Et Bjerg mellem Viborg og Holstebroe, i samme onde Rygte, som Bjergelide.

paastod, at han selv havde seet den falde af hans Lomme, og at den følgelig var hans. Den ærlige Ungkarl vedblev alligevel at vægre sig, og tilsidst bleve de enige om at dele halvt. Da Ingen af dem havde Smaapenge hos sig, besluttede de at gaae til Kroen for at faae Kronen vexlet. Da de kom der, saae Jakob en lille lyshaaret Dreng, med skjønne himmelblaae Øine, staae udenfor Døren. Jægeren lod som om han ikke lagde Mærke til Barnet; men da Jakob vilde aabne Døren, vinkede det og sang:

O Menneske, Menneske! hvor Du end gaaer,
Din Færd Du stedse betænke!
Thi griber Dig Djævelen fat ved et Haar,
Da holder han Dig ved en Lænke.

Barnets forunderlige, vemodige Toner gjennemstrømmede Jakob som en kold Gysen; hans Haand gled af Klinken, og han traadte et Skridt tilbage; men Jægeren opslog en græsselig Latter, og skjød ham ind af Døren.

Inde i Kroen gik det lystigt til; Mænd og Ungkarle sadde om Skjænkebordet; Nogle kastede Terninger; Andre sang, og Alle saae de flittigt til de fulde Kruse. Jægeren forlangte Mjød og Øl, satte sig paa Bænken og bød Jakob gjøre det samme. Denne, der ellers aldrig kom i Kroen, tænkte: Een Gang er ingen Gang! og lod Mjøden smage sig vel. Da Jægeren saae at Jakob havde kiget dybere i Glasset, end han vel kunde taale, foreslog han at kaste Terninger om Kronen. Jakob tænkte atter: Een Gang er ingen Gang! og tog Bægeret. Da

pikkede det sagte paa Vinduet, og i det hvide Maaneskin skimtede han den lille lyshaarede Dreng med de klare himmelblaa Øine, der vinkede ad ham og græd. Forskrækket tabte Jakob Bægret af Haanden og fortalte Jægeren hvad han saae. Men Dennes Spot og Selskabets Haanlatter bragte hans Blod i Kaag, saa at han tog Bægret og kastede. Jakob var heldig, han vandt ikke allene Kronen, men ovenikjøbet en betydelig Sum, som Jægeren betalte i blanke Rixorter. Efter Midnat skildtes Selskabet ad, og Jægeren forlod Jakob, efter at have faaet ham til at love sig, at møde næste Aften i Kroen.

Da Jakob vaagnede, knælte Else foran hans Seng, med forgrædte Øine og foldede Hænder. „Hvor Du er bleg, Jakob! sukkede hun og trykte et Kys paa hans Pande: Er Du syg? Hvor har Du været?" Jakob fortalte den bængstede Pige hvad der var hændet ham. Da græd hun endnu bitterligere og blev ikke rolig, førend han med dyre Eder havde lovet hende, herefter at blive fra Kroen. Henimod Middag sendte han et Bud til Kromanden med Kronen og de vundne Penge, og bad ham give Jægeren dem, og sige: han ikke kunde komme.

Da Jakob henimod Aften gik fra sit Arbeide paa Marken, saae han Jægeren, som stod ved et Gjærde og ventede paa ham. „Nei, iaften ikke, og aldrig mere! sagde Jakob: Eders Penge har Kromanden, han vil give Eder dem igjen; til Kroen gaaer jeg ikke; jeg har lovet min Else det." Da loe Jægeren og kaldte ham en Kjælling og spottede ham saalænge, til han fuld af Forbittrelse raabte: „Nu, denne Gang

da, og saa aldrig mere!" Jægeren smilte; men hans Smil var som Fristerens, naar han har trukket en Sjel i Fordømmelsen. Da de kom til Kroen, saae Jakob efter den lille blaaøiede Dreng; han var der ikke; men oppe paa Taget sad en Svale, som slog med Vingerne og qviddrede saa vemodigt, at det skar Jakob lige ind i Sjelen; thi han meente at høre den lille Drengs Sang:

O Menneske, Menneske! hvor Du end gaaer,
Din Færd Du stedse betænke!
Thi griber Dig Djævelen fat ved et Haar,
Da holder han Dig ved en Lænke.

Atter vilde han vende om igjen, men Jægerens spodske Smil holdt ham tilbage. Det gik, som den forrige Aften, de spillede og drak; men Lykken var vegen fra Jakob; han tabte ikke allene Kronen og det han havde vundet, men fast ligesaa meget til, og, hvad det værste var, han kunde ikke betale. Som en arm Synder, der skal føres til Retterstedet, sad han der bleg og maallos, saa at hverken Mjøden eller Gjæsternes venlige Tiltale formaaede at opmuntre ham. Da hviskede Jægeren ham i Øret: „Vær ingen Barn, Jakob, jeg er Din Ven; har Du ingen Penge hos Dig, kan Du betale mig en anden Gang, eller spille det af, vi sees jo oftere." Jægeren lod Jakob gaae tidligere hjem, end Aftenen tilforn; derfor mærkede Else ikke at han havde været i Kroen, og Sandheden vovede han ikke at sige hende. Fra denne Dag af var Jakob tungsindig og folkesky; hans gode Aand syntes at have forladt ham; hver Aften gik han til Kroen, for at afspille sin Gjæld, og hver Af-

ten blev den større. Af Sorg og Græmmelse slog han sig til Drik, og Elses Taarer og hans Faders venlige Tiltale formaaede Intet mere over ham.

En Dag, da Jakob sad i Kroen, kom Jægeren og kaldte ham ud. „Hør, Broder! sagde han: Vi ere i slemme Omstændigheder; Du skylder Kromanden over tyve Daler; jeg skylder ham fast ligesaa meget; der maae skaffes Raad!" — „Veed Du noget, svarte Jakob: saa lad os høre." — „I Dag, vedblev Jægeren: reiser en rig Qvæghandler her forbi, han bærer en stor Kat om Livet, jeg har selv seet ham tælle sine Penge hos Kromanden i Thyrsted. Lad ham betale vor Gjeld!" — „Ifald han vil!" svarte Jakob, og loe. — „Ofte maa man, hvad man kun nødigt vil! sagde Jægeren: Har Du Mod, Kamerad, saa kom." De gik til Bjergelide, og skjulte sig i Buskene tæt ved Landeveien. Qvæghandleren blev myrdet og hans Liig nedgravet. Da Byttet var deelt, skiltes Røverne ad. Jakob gik tilbage til Kroen, for at døve sin Samvittighed med Drik og Dobbel; men Jægeren skyndte sig til Horsens, og angav Sagen for Øvrigheden.

Midt om Natten blev Jakob slæbt ud af sin Seng og lagt i Lænker. Hverken Elses Taarer eller hans gamle Faders Bønner kunde frelse den Ulykkelige; han og Jægeren bleve hængte i en Galge paa Toppen af Bjergelide. Ved Midnatstide gik Jakobs Fader til Retterstedet for at nedskjære sin Søn og begrave ham i christen Jord. Else fulgte med. Da de kom til Galgen var Jægeren borte, og en

Halmviſk hang i hans Sted; men i Toppen af et Bøgetræ ſad en Ravn, ſom ſang:

Pige! vil Du kjende
Den, ſom ødet har Din Faders Huus?
Bjergekongens Frende,
Puk fra Dagbjergduus.

Da ſank Elſe halvdød i den Gamles Arme; han bar hende hjem, og tredie Dag derefter laae hun i ſorten Jord.

(Fr. Schaldemose.)

Cæcilia Stuart.

Slaget ved Naſeby havde den 14de Juni 1645 endt den lange Strid mellem Carl den Første og hans Parlament. Trods alle Kongens perſonlige Anſtrengelſer, ſank dog den kongelige Leopards Banner blodbeſtænkt i Støvet, og Tigere, Folkeraſeriets Foſtre, ſtræbte at ſønderrive det. Den Tvedragt, ſom adſkilte Engellands Befolkning, banede ſig Vei til Familielivets Helligdom, og ofte vare Huusfællerne ivrige Tilhængere af gandſke modſatte Meninger.

Paa den høire Bred af Themſen var dengang fri Mark, kun ſparſomt beſaaet med enkelte Landſteder. Spadſeregængere af de lavere Klaſſer beſøgte gjerne denne Egn. Selv Efteraaret afbrød ikke diſſe

Lystvandringer, og den 1ste November 1647 vrim-lede Stranden, ved Solens Nedgang, af Menne-sker, der betragtede et temmelig sælsomt Skuespil. Der laae just nogle Skibe fastankrede, hvis Mand-skab havde de forskjelligste religieuse og politiske Me-ninger. Mandskabet paa det ene, ivrige Tilhæn-gere af Parlamentet, havde paa Dækket bygget et Stellads af Tønder og Bræder; en besynderlig Gruppe af Skuespillere viste sig derpaa. En bom-stærk Karl af sex Fods Længde forestillede Paven eller Antichristen. Han havde en tredobbelt Krone af Guldpapiir paa Hovedet og bar en violet Kaabe, der ogsaa var stærkt garneret med Guldpapiir. Et Dusin ligeledes udstafferede Matroser forestillede Kar-dinalkollegiet, og hele Gruppen efterabede, paa en raa og modbydelig Maade, den romerske Kirkes Ce-remonier. Adskillige af de ved Stranden forsamlede Tilskuere gjorde sig kosteligt tilgode derover. Ved Siden af dette Skib laae nu et andet, hvis Mand-skab størstedeels bestod af Folk, som hørte til den høie Kirke. De ærgrede sig formeget til at de ikke skulde have følt sig fristede til, ogsaa at give en Prøve af deres mimiske Talent til Bedste.

Det varede derfor ikke længe, inden de hentede et Bord op af Rummet og satte en mægtig Tønde der-paa. Taleren treen frem, og man maa tilstaae, at han i Holdning og Foredrag intet sparede, som kunde vække Modpartiets Galde. Det var en kort, under-sætsig Karl, som bar en vidt sort Vermekappe. Han havde Haaret raget, som Presbyterianernes Geistlige, hvis Stolthed han efterabede paa den galeste Maade.

Hans Kamerader loftede ham op i Tønden. Her intonerede han snøvlende et Litanie, og holdt derpaa en Tordentale, hvori han ønskede Modstanderne nedersk i Helvedspolen. Neppe havde han udtalt dette christelige Ønske, før Tilskuernes lydelige Bifald vakte Modstandernes Forbittrelse i den Grad, at Antichristen fandt sig foranlediget til, tilligemed Kardinalskollegiet at springe ombord, for at gjøre en Ende paa Sagen. Bord, Tønde og Stole fløi over Borde, og begge Partier rustede sig til en Kamp, som strax havde taget sin Begyndelse, hvis ikke En af Kardinalerne havde lagt sig derimellem.

„Hører mig! raabte han: Hører mit Forslag! Denne her — han pegede paa Antichristen — er en dygtig Nævekæmpe; jeg vil være fordømt, om I i hele Middlesex finder hans Lige i Boxekonsten. Derfor har man ogsaa beæret ham med Tilnavnet „Det gode Barn," en Hæderstitel, der, som I vide, kun tilstaaes en Mester i den ædle Konst. Da jeg nu saae Eders Kammerad i Tønden før, ihukom jeg strax, at jeg engang paa Plymouths Rhed har seet ham ved en Nævekamp, hvori han, efter Konsten at tale, aftappede sin Modstander en god Slump Rødviin (Blod) og skrev en dygtig Haand, som man strax kunde læse, uden at stave. Er det Jer nu tilpas, saa lad dem afgjøre Trætten i en god Kamp ved Stranden."

„Aldrig havde jeg troet, skreg den Undersætsige: at saadan Karl som I kunde have saamegen Forstand. „Den lille Kylling", under hvilket

Navn hvert Barn i Glasgow kjender mig, er strax færdig."

Med lydeligt Hurra strømte Mængden til Stranden. Der dannedes en Kreds; der gjordes Veddemaal paa „det gode Barn" og „den lille Kylling." Begge de Kæmpende vare halvafklædte, Sekundanterne havde indtaget deres Plads, og Striden begyndte.

Saa ulige som begge Kæmpernes Legemsstyrke var, vilde Udfaldet have været let at forudsee, hvis ikke „den lille Kyllings" Smidighed igjen havde neutraliseret „det gode Barns" Styrke. Til de Konstforstandiges Mishag varede Kampen længe, uden at Seiren hældede til nogen af Siderne, da den lille Kylling, i et uagtsomt Øieblik, fik et saadant Stød i sin høire Side af det gode Barns Næve, at et af Ribbenene gik itu, og de andre knagede mærkeligt. Men nu tog han sig sammen for Alvor, og gjorde saamange Finter og Sidespring, at det lykkedes ham, med Næven at naae det gode Barns Ansigt og bibringe ham et saadant Slag, at han for stedse berøvedes sit ene Øie.

Da nu den lille Kylling saaledes havde lukket et Vindue paa det gode Barn, og selv mistede megen Rødviin, blev det besluttet, at man skulde tøve nogle Minuter, inden Kampens andet Optrin begyndte.

Da hørtes Hestestramp paa den nærliggende Kjørevei, og Forsamlingen saae did. I hurtigt Trav nærmede sig en ung Mand af høi Bygning og ædle Træk. Den Farve, han bar, og den bag ham ri-

dende Ordonants viste, at han maatte have en betydelig Rang i Parlamentets Hær. Nu var han Kredsen nær, og idet han standsede, hviilte hans kloge, venlige Øie spørgende paa Mængden. Adskillige af de Omstaaende bøiede med Ærbødighed deres Hoveder, da deres Blikke faldt paa Rytteren; nu blev ogsaa Kampens Opsynsmand ham vaer. „Gentlemen! skreg han: Gjører Plads for den værdige Oberst, som er en Prydelse for Hæren. Jsandhed, aldrig have I gjort Plads for en værdigere Officeer. Og I, Sir Henrik, vedblev han: kan være forvisset om, at hine Personer under Eders Øine ville give hinanden Puf, som vor Herre i Himlen selv maa see sin Fornøielse paa."

Oberstien takkede, men tilstod derhos, at være alt for ubekjendt med den ædle Konsts Regler til at ville betage Kjendere deres Plads. Med disse Ord lettede han paa Hatten, og galopperede bort.

Vi følge Oberstien paa hans hurtige Ridt gjennem en Poppelallee, ved hvis Udgang saaes et Landsted, omgiven af en høi Muur. Natten var imidlertid indbrudt; Vinduerne i den øvre Etage vare klartoplyste — man saae Skyggerne af adskillige Mennesker indenfor. Denne Omstændighed syntes meget at forurolige den unge Mand; han trak heftigt i Klokkestrengen. Først efter at han ofte havde gjentaget dette, viste sig en Qvindeskikkelse bag det lukkede Gitter med det Spørgsmaal: „Hvem der?"

„Luk op, Mary! sagde Oberstien: Det er mig. Hvorledes lever Dit Herskab?"

„Ak, er det Eder, Sir Henrik? raabte Huusholderſken, idet hun lukkede op: Nu, saa vil Froken Cæcilie glæde ſig, og Lady havde kunnet ſpare ſig den Angſt. Der er nemlig Beſøg oppe, og man raadſlog længe, om jeg ſkulde lukke op."

„Hvortil denne Forſigtighed?" ſagde Oberſten, da den Gamle iilte foran, at melde ham.

Nu traadte Henrik ind i Værelſet. En aldrende Dame med ædle Træk og med Spor af en udmærket Skjønhed, ſom Græmmelſe og lang Sygdom ikke havde formaaet at udſlette, ſad i en Læneſtol. Ved hendes Side ſtod en Mand i Reiſedragt; han talte levende med hende, og i Samtalens Løb lagde han en Pakke Breve i Vindueskarmen. Han var af Middelalder, velvoxen, ſmuk af Anſigt, men med et Træk af Melankolie, ſom ved første Øiekaſt gav ham noget Fraſtødende. En ung Pige, øienſynligt Damens Datter, ſaae forventningsfuld den Indtrædende imøde. Hun var i den første Blomſteralder. Hendes Træk vare deilige, hendes Skikkelſe høi, og en vis Faſthed i Udtrykket af hendes Anſigt, hvori Liighed med Damen og den hosſtaaende Mand vidunderligt var forenet, ſyntes at hæve hende over hendes Aar. I Baggrunden af Værelſet ſtode tre ſimpeltklædte Mænd i ſtille Samtale.

„Oberſt Henrik de Witt! ſagde Damen til Manden, da Henrik med en Compliment traadte ind: Han beſkjermede engang vor ſtille Vaaning mod Parlamentets raae Horder; vi ſkylde ham vor Eiendom, maaſkee vort Liv. Fra den Tid have vi be-

tragtet ham som en dyrebar Ven af vort Huus. Sir Henrik! vedblev hun efter en Pause: I seer i denne Herre En af vore meest agtede Frænder, Ridder Thomas Falkland."

Med et Udtryk af Høihed og Værdighed gik den Fremmede hen mod Oberſten, og idet han lagde ſin Haand paa hans Skulder, ſagde han: „Sir! Jeg hilſer med Høiagtelſe to dyrebare Væſeners Beſkytter. Vær forſikkret, at naar Tiden kommer, ſkal I ikke finde nogen knap Skyldner i mig."

Disſe Ord kunde være gandſke vel meente; dog gjorde de et yderſt ubehageligt Indtryk paa Oberſten. Efter et Blik paa den unge Dames bedende, angſtfulde Øine veeg vel den hurtigt opſtegne Rødme af hans Anſigt; dog ſvarte han kort og ſkarpt, at han aldrig vilde erkjende Ridderen for ſin Skyldner, da han først i dette Øieblik havde den Ære, at gjøre hans Bekjendtſkab, og iøvrigt gjerne vovede ſit Liv, for at afholde al Fornærmelſe fra dette Huus, uden mindſte Fordring paa fremmed Tak. — Qvindernes Miner bleve ſtedſe ængſteligere.

„I hedder de Witt? ſagde den Fremmede efter en lang Pauſe: Maaſkee nedſtammer I fra den hollandſke Familie af ſamme Navn, og har kun tjent kort Tid i Parlamentets Hær. Dette ſynes at være Grunden, hvi jeg endnu aldrig har hørt Eders Navn, og denne Omſtændighed, ſaavelſom den Rang, I ſaa ung har naaet, er et Beviis paa udmærket Fortjeneſte."

„Kun i den ſidſte Forudſætning feiler Eders Godhed! ſvarte Henrik forbindtlig: Jeg er virkeligen,

skjøndt kun langt ude, beslægtet med de hollandske de Witter."

Nu mindede En af de andre tre Fremmede, med sagte, ærbødig Stemme, den Første om, at det var den høieste Tid at reise.

„Endnu et Ord, Oberst! sagde Denne, og førte Henrik hen i et Vindue: Vel hører jeg ikke til Eders Parti, dog stoler jeg paa Eder, som en ædel Fjende. Som jeg frygter, har Lady kun faa Dage endnu at leve i, og da er hendes Datter gandske forladt. Giv mig derfor Eders Æresord, at I vil beskytte hende mod enhver Forurettelse, indtil jeg selv engang fritager Eder fra Eders Løfte."

„Saa sandt hjelpe mig Gud! raabte Henrik fyrig: Som jeg vil være beredt, at ove mit Liv for hende!"

„I lover, vedblev Hiin: at I vil beskjerme hende, reen og pletfri, som Gud engang krævet Eders Sjel af Eder?"

„Jeg lover det!" sagde Henrik, opløftende sin Haand. — „Saa lev vel!" sagde Hiin.

De Fremmede sagde et rask Farvel. Ridderen gik sienlynligt med den Frygt, at han aldrig mere vilde faae den syge Dame at see.

Temmelig længe dreiede Samtalen sig nu om Dagens Anliggender. „Men — sagde Cæcilie nu — nær havde jeg glemt, at fordre Regnskab af Jer, hvi I ikke har holdt Eders Løfte, at besøge os igaar?"

„Min faderlige Ven, Digteren Milton, svarte Obersten: er nær ved at miste sit Syn. Igaar un-

derkastede han sig Operationen, og ønskede, at jeg skulde blive i hans Nærhed."

„Milton Eders Ven? sagde den syge Dame: Man siger, han er En af Parlamentets rasende Tilhængere."

„Milton! sagde Henrik smilende: Den ædle Milton rasende! Nu, saa er jeg det mere, end han! Han er, som alle Digtere, en Sværmer; han lever for sit Ideal, og saa kan det vel ei andet være, end at han maa tale mangt et usædvanligt Ord, men han er ikke istand til, at gjøre noget Barn Fortræd. Kjender I ham, Mylady?"

„Kun eengang, i min Ungdomstid, har jeg seet ham. Det var et besynderligt Møde. Jeg lystvandrede i den kongelige Park i Windsor, og læste, idet jeg gik, som jeg dengang ofte gjorde. Pludselig staaer jeg for en ung Mand, som laae i Græsset og sov. Jeg tøver et Øieblik. Da aabner han Øinene, og reiser sig op, idet han udbredte Armene efter mig. Jeg blev bange og sprang min Vei, idet jeg tabte Bogen og en Rose, som Prindsessen havde givet mig. Efter nogen Tids Forløb besøger jeg denne Plads igjen, for at finde det Tabte; men jeg fandt kun Bogen — Rosen var forsvunden. Nysgjerrig forskede jeg, og hørte, at den Sovende havde været Digteren Milton."

„Og denne Rose, sagde Obersten lyrig: bevarer han endnu i sin Pult, ligesom han bevarer Eders Minde i sit Hjerte. Ofte fortalte han mig, hvorlunde det aldrig havde villet lykkes ham, at gjenfinde sit Ideal; dog har det begeistret ham til

et Digt, som han agter høiest blandt sine Værker — det har den Titel: Det forlorne Paradiis. Ofte har jeg beundret dets Skjønheder, og da har han stedse sagt, at han kan takke det fortryllende Syn i Windsorpark derfor. Eders Rose bevarer han som en Helligdom, og den saavelsom en Laurbærkrands, der engang blev ham skjænket af en ædel Qvindekreds, kalder han de eneste Skatte, Verden har givet ham. — O Milady, tilføiede han: mange Aar ere forløbne siden; tillad, at jeg fører ham i Eders Nærhed, inden hans svage Syn for stedse slukkes!"

„Kan det volde Eder Glæde! fik han til Svar: I min Alder behøver jeg ei at frygte, at Nogen skal tyde det ilde."

„Hør, Sir Henrik! sagde Cæcilie nu: Mig tykkes, der falde Kanonskud."

Obersten aabnede Vinduet, og sagde efter en Pause: „I har Ret! Det er fra Tower. Dick! raabte han ned: Gaae, og forhør, hvad det kan være!"

„Hr. Oberst! raabte Ordonantsen efter nogle Minuters Forløb: Tower fyrer hvert Øieblik, og Briggen, der ligger som Vagtskib paa Themsen, svarer derpaa, og har Fyrsignaler paa Masterne. Jeg hørte tydeligt Generalmarschen ved Harrison's Brigade, og en Forbigaaende sagde: Ordet gaaer, at Kongen er undflyet."

„For Himlens Skyld!" raabte Damerne, idet de saae ængsteligt paa hinanden.

„Ulykkelige Fyrste! sagde Henrik: Et værre Raad kunde selv hans argeste Fjende ikke give ham."

Nu lød Hestetramp over fra Landeveien, og det varede ikke længe, inden man rev voldsomt i Klokkestrengen. Den gamle Husholderske styrtede ind.

„Ak Gud! raabte hun: Den skrækkelige Oberst Harrison er udenfor, og en Geistlig — Peters, troer jeg, hedder han — tilligemed en Mængde Soldater! De forlange at indlades."

„Lad ihast aabne, Milady! sagde Henrik: Jeg haaber, at forebygge større Ulykke, thi jeg veed saa temmelig, hvorledes den Ene af disse onde Aander kan bortmanes, og saa tænker jeg ogsaa, at vorde færdig med den Anden."

„Er det, sagde Denne: den rasende Sværmer, den fordums Slagter?" — „Den Samme!" svarte Henrik. — „Og den Anden?" spurgte Cæcilie.

„En af min — — En af Generallieutenant Cromwell's Kapellaner, en stor Skurk."

Nu klirrede Sporer, og Døren gik op. Der indtraadte en Mand i Krigsdragt, hartad en Olding. De faa graae Haar hang forvirrede om det næsten skaldede Hoved. De af natlig Beden og Vaagen røde, graae, skumle Øine laae dybt i deres Huler. Det magre, runkne Ansigt bar et Udtryk af Vildhed og Sværmerie.

Den Geistlige, Hugh Peters, var næsten en Copie af „den lille Kylling" i Tønden, dog noget mindre Karrikatur. Ingen af Begge værdigede Damerne et Blik eller en Hilsen.

„Du her? sagde Harrison til Henrik: Jeg troede Dig ved Dit Regiment."

„Inden en halv Time, svarte Obersten, er jeg med det i Hydepark. Men nu til Sagen: hvad vil I her? Dette Huus staaer under min Beskyttelse."

„Den ugudelige Ahab, sagde den Geistlige: er, som I maaskee veed, undflyet for en Time siden. Vi have Ordre, at forfølge ham og at gribe ham, død eller levende, og her, udenfor dette Huus, forsvinder hans Spor."

„Der har I snuset slet, min gode Kapellan! raabte Henrik leende, idet han, som for Spøg, dog af alle Livsens Kræfter, slog ham paa Skulderen: Jeg har været her længer end en Time, og havde vel ikke ladet Fangsten slippe mig af Hænderne, thi Sager af Værd forsvinde hurtigt, det veed I vel endnu fra den Tid, I skulde hente de kirkelige Kar fra Windsor, som bleve borte mellem Hænderne paa Jer."

Med bange Stemme vedblev Peters: „Vor Ordre lyder ogsaa, at vi skulle undersøge de Ildesindedes Papirer, og hist ligger en Pakke — "

„Som tilhører mig! raabte Henrik, idet han slog ham paa den anden Skulder, og stak Pakken i sin Barm: Lutter Rapporter og Forslag til General Fairfax. Blandt de sidste er et, som bemyndiger Obersterne til, at lade tyvagtige Geistlige hænge. Harrison! tilføiede Henrik med stor Alvorlighed: Jeg giver Eder mit Æresord, at foruden os, disse Damer og deres Tyende, er der ikke et Menneske her i Huset. I vil ikke sætte Mistillid til mit Ord, som har en god Klang i Øren. Forøvrigt vil Myla-

dy sikkert ikke formene Jer at søge. Med Papirerne forholder det sig ligesaa."

Harrison betragtede Obersten længe med morke Øine, og sagde derpaa: „Jeg troer Dig, skjøndt man siger, at Du hører til de Lunkne. Jeg vil troe Dig, thi jeg saae Dig kæmpe under de Udvalgtes Banner mod Amalech, og skjøndt der vare tusinde Fjender ved Din høire og tusinde Fjender ved Din venstre Side, saa agtede Du dem ikke mere, end Stormen Sivet. Du stred i Herrens Aand, som uophørligt tilraaber mig: „Slaae, slaae ned for Fode, at Fjenderne maae udryddes af Jorden!"

Den graahærdede Sværmer havde talt disse Ord med en græsselig Begeistring, og forlod hurtigt Værelset med den Geistlige, uden at sige Farvel. Henrik gav den syge Dame Brevpakken ihænde med betydningsfuld Mine, og fulgte efter.

Kongens fletbetænkte og endnu flettere udførte Flugt havde de ulykkeligste Følger for denne Fyrste. Oberst Hammond, Gouverneur paa Øen Wight, hvorhen Kongen var flygtet, var en Svigerson af den berømte Hampden, Cromwell's fortroligste Ven. Hvorvel med Ærbødighed, blev dog den ulykkelige Monark behandlet som en Fange paa Slottet Carisbrook, og selv hans troeste Tilhængere vovede ei at modsige den Paastand, at han havde villet flygte til Frankrig, hvor hans Gemalinde og Prindsen af Wales allerede befandt sig. Allerede længe havde man talt om Dethronisering; men nu vare de Rasende ikke tilfredse dermed, nu raabte de lydt: Man maatte anklage Kongen paa Livet, som en Forræder

mod Nationen. Han blev ført til London og skarpt bevogtet i Whitehall's Pallads.

Blandt Høvdingerne for Folkepartiet fremragede dengang en Mand, der af sine Samtidige snart opløftedes som en Helgen, snart fordømtes som en Niding, og om hvem Efterverdenen ikke veed, hvad enten han meest var Sværmer, eller meest Forbryder, skjøndt dog Kroniken ikke frakjender ham Navn af en stor Mand. Det var Oliver Cromwell. Skjøndt af dunkel Herkomst, var han dog, som man vilde paastaae, beslægtet med Thronen. Hans Character var, som hans Liv, fuld af Modsigelser. Udsvævende indtil Liderlighed i sin Ungdom, forglemte han paa engang Drik og Spil, og kastede sig i de strengeste Puritaners Arme. Han blev Landbo, men hans urolige Aand tillod ham ikke at blive det længe. Vedholdende, brændende Bønner førte ham til en Sjelsstemning, som havde Syner og Aabenbarelser til Følge, ved hvilke han troede sig kaldet til, at begrunde Landets Gjenfødelse, som han kaldte det. Han hvervede Soldater for Parlamentet og kæmpede sig op til de høieste Poster. Medens nu den meest udmærkede Klogskab betegnede hans Bane, vare den samme Mands Taler fulde af Usands og Plathed. Efterat han med Møie havde udkastet Planen til et Slag, gav han sig til at skrive Prædikener, som Ingen gad læse, eller han tog Underofficerer, vel ogsaa gemene Soldater med sig i Sengen, for at disputere med dem om dunkle Bibelsteder. De sindigste Handlinger, de meest sværmerske Udtryk, unanstændig Spøg, Rørelse indtil Taarer — som han da altid

havde i sin Magt, afvexlede hos ham paa den besyn-derligste Maade. Denne Mand havde nu besluttet Kongens Død, og han havde for Skik, at udføre sine Beslutninger.

Efter General Ireton's Raad forsamlede Cromwell sit Parties Høvdinger i Windsor, for her, fjernt fra Hovedstadens Larm, at afgjøre Kongens Skjebne. Vel var hans Død forud besluttet, dog var det endnu uafgjort, om man ogsaa skulde vove, for Nationens Øine at udøve Skjændsels-daaden.

Øverst ved det lange Bord sad Kapellanen Hugh Peters, som skulde aabne Conferentsen med Tale og Bøn. Ved hans Side sad Koke, det engelske Folks Advokat; hans Udvortes var ilet forud hans Alder. I hans ubevægelige Ansigt, i de næsten ud-slukte Øine saae man intet Spor af de Lidenskaber, der raste i hans Indre. Med Tigerens Arrighed og List forbandt han Klapperslangens Trægbed, som kun da oploster sit Hoved, naar den er sikker paa, ei at forfeile sit Bytte. Hos ham befandt sig en Mand af høi og stærk Bygning, med faste, næsten steendøde Træk — det var Scott, en streng Republikaner. Ham fulgte Ridder Arthur Hazelrig, en Svær-mer, og Carew, en ivrig Millenarier, som haabe-de, at det tusindaarige Rige snart skulde tage sin Be-gyndelse. Ved deres Side befandt sig den bekjendte Harrison, og hos ham saae man to tomme Plad-ser. Raden sluttedes af General Fairfax, en Mand, hvis Udvortes dannede en mærkelig Contrast mod de Øvriges. Hans Tykhed og Fedme stak stærkt af mod

de Andres Magerhed, men mere endnu hans brede, muntre Ansigt mod de Øvriges skumle Blikke. For ham stod et Kulbækken paa en Metalfod, og han syntes ivrigt sysselsat med, at varme en Kande Kryderviin, der, som han paastod, gjorde ham saa inderligvel paa fastende Hjerte. Ved det aabne Vindue, med Ryggen mod et Bord, stod endnu en Mand, der ikke syntes at høre til Selskabet. Hans Ansigt, hvis Træk ellers ikke vare uædle, viste intet Spor af Farve. Det sorte Haar hang om Hovedet i vilde Lokker; i hans Blik brændte en frygtelig Lidenskabs Flamme, og stundom fæstede han det med et Udtryk af dyb Foragt paa Forsamlingen. Hans Anstand, saavelsom hans smagfulde Paaklædning viste, at han hørte til de høiere Stænder.

„Generalen lader længe vente paa sig! begyndte Scott nu: Det holder jeg ikke af. Det smager efter Stuart's Forgemak."

„Han var, sagde Peters: sysselsat med at høre paa en from Mand fra Emer, som forlangte at tale med ham om en Leverance til Armeen. Samme Mand hedder: „Strid Troens gode Strid, White."

„Død og Helvede! raabte General Fairfax: hvad har den Karl for et langt Navn! Jeg beder Eder, hænger ham, om muligt togange, eengang for Leverancen og eengang for Navnet! Ifandhed, Harrison, I veed selv, hvad der nuomstunder drives for Djævelskab med denne Navne-Forandring. De Karle lade sig ikke nøie med det nye Testaments Navne — de maae have nogle af det gamles med —

Ezechiel, Rehabeam eller deslige. Jager man Corporal Langfinger Fanden i Vold, kan man være vis paa, om otte Dage at finde ham ved et andet Regiment under Navnet Zorobabel."

Manden ved Vinduet kunde ikke undertrykke et stille Smiil. Fairfax bemærkede det. „Ikke sandt! sagde han: I er af min Mening? Det er noget sjeldent nutildags. Nu, derfor skal I ogsaa komme et Bæger Viin med mig, paa en lykkelig Ende!"

„Paa Enden, General! raabte Manden nu, idet han hastigt greb efter Bægeret, og løftede det iveiret: Paa Enden drikker jeg, men kun paa den — hvad derover er, er af det Onde!"

Da klirrede Sporer paa Trappen, og Cromwell traen ind, efter ham General Ireton. Den Første var en Mand af meer end Middelhøide og stærk Legemsbygning. Hans Udvortes var fast og mandigt, men ikke behageligt. Kun de fyrige graae Øine vidnede om en Aand, der ellers ikke var kjendelig i de plumpe Ansigtstræk. Ireton var yngre; hans Ansigts Udtryk var en Blanding af Stolthed og Hyklerie.

„Tilgiver, I Herrer! sagde Cromwell, at jeg kommer saa silde. Jeg har imidlertid ikke været ledig. Siden imorges aarle har jeg kæmpet med Herren i Bønnen, at han dog vilde tage denne Dags Byrde af mine Skuldre, denne Dags, hvorom jeg vilde ønske, at mine Øine aldrig havde seet den. Ærværdige Hugh, begynd Eders Foredrag, at det kan styrke os til det, der bør skee."

Peters begyndte nu en Tale over følgende dengang meget yndede Text: Ps. 149, 5—9.

De Hellige skulle fryde sig med Ære; de skulle sjunge med Fryd paa deres Leir.
De skulle ophøie Gud meget med deres Strube, og der skal være et tvægget Sværd i deres Haand—
Til at gjøre Hævn paa Hedningerne og Straf paa Folkene—
At binde deres Konge med Fjeder og deres ærede Folk med Jernbolte —
At gjøre iblandt dem efter en skreven Ret: denne Herlighed skal høre alle hans Hellige til, Hallelujah!

Man behøver vel ikke at anføre, at denne Tale var en rasende Blanding af Usands og Ondskab, en Opfordring til Kongemord. De Følelser, den vakte hos Tilhørerne, aabenbarede sig i deres Blikke, og medens Harrison's Deeltagelse steg til Begeistring, drak General Fairfax een Skaal Krydervin efter en anden, for at holde Søvnen borte.

„Det gjælder nu, begyndte Cromwell, da Bønnen var tilende: det gjælder nu, at kaste Lodet over Carl Stuart. Fairfax, I er Overgeneral! Hvad stemmer I for?"

„For hans Frihed! sagde Denne fast: Jeg frygter, vi spille et skjændigt Spil."

„Jeg, sagde Scott: Jeg stemmer for hans Død, i hvad der saa følger paa. Min Gravskrift skal engang: Her ligger Scott, som dømte sin Konge fra Livet!"

Ogsaa Hazelrig og Carew stemte for Døden; dog vilde den Sidste, at Rigets Regjering i

saa Fald skulde være den Herre Christus forbeholden.

Harrison stod nu begeistret op. „I siger, Fairfax, begyndte han: I frygter, vi spille et skjændigt Spil. Hvad her skeer, er ingen Handling, som øves i Dølgsmaal; Rygtet derom lyder fra Pol til Pol. Hele Nætter har jeg ligget paa mine Knæe og bedet til Herren om Oplysning, og stedse er jeg standen trøstet op. Nationerne ere i den Høiestes Øine ringere, end en Draabe Vand i en Spand, og deres Dom er Intet, uden Mørke. Ikke Carl Stuart er det, jeg hader; det er Undertrykkelsen i enhver Skikkelse — det er Enevoldsherredømmet, som vil reise sig, og det skal jeg bekæmpe allenstund! Ei Smerte, ei Nødsel, ei Døden selv kan rokke dette mit Forsæt."

Cromwell havde med synlig Misfornøielse hørt paa Harrison's Tale, og ragede, som uden Hensigt, med Ildtangen i Kulbækkenet. Da faldt, som hændelsesviis, to store Kul i Oberstens Støvler; øiensynligt foer han sammen af Smerte.

Der opstod en kort Pause, i hvilken Harrison kastede et stikkende Blik, der omsider gik over i Udtrykket af den dybeste Foragt, paa Cromwell.

„Lad ogsaa, vedblev Harrison i endnu høiere Begeistring: Lad ogsaa en anden Tyran bestige Thronen! Lad ham martre, lad ham sønderrive dette mødige Legeme! Hver Gnist — her foer han med den blotte Haand i det gloende Bækken, og holdt

en Haand fuld af Kul høit iveiret — hver Gnist af den Ild, som forstyrrer Legemet, danner sig til en Stjerne i den Straalekrone, som engang skal omgive de Helliges Hoveder. Jeg stemmer for Døden! —"

„Vi ere altsaa, sagde Koke koldt: vi ere altsaa enige i vor Anskuelse af Sagen, paa een Stemme nær, som da hverken gjør fra eller til. Det forstaaer sig selv, at Forhør, Dom og Henrettelse finde offentligt Sted. Ved Forhørene ere Vidner fornødne. Træd nærmere, Lord Sinclair, og sig frem, hvad I har at andrage!"

Rask treen nu den Fremmede fra Vinduet hen for Bordet. „Jeg tilbyder mig, sagde han med fast Stemme: at skaffe uimodsigelige Beviser for, at Kongen har staaet i hemmelig Brevvexling med Frankrig og Spanien — dog kan dette kun skee, saasnart I har indrømmet mig en Fordring."

„Og denne er?" spurgte Cromwell. — „At I tillader mig, hvis Kongen dømmes fra Livet, at være Den, som bestemmes til at afhugge hans Hoved!"

Alle Blikke, Koke's undtagen, fæstede sig med Forfærdelse paa Manden, og Fairfax kastede Bægret, hvoraf den Fremmede nys havde drukket, tilligemed Kanden og Kulbækkenet udaf Vinduet. Med korslagte Arme og aabenbar Forbittrelse i de ellers muntre Træk traadte han nu nærmere hen for den Fremmede, og sagde: „Nu Mylord Judas, eller bedre: Lord Skorpion, hav dog den Godhed at sige mig, hvad der foranlediger Eder til, at ville handle saaledes mod Eders Herre og Konge?"

„Hvad der bevæger mig, sagde Denne mørkt, idet han med sin Finger berørte Generalens Pande: finder ingen Plads bag denne glatte Pande."

„Jeg indseer ikke, sagde Koke, hvad her er at ivre sig over; kun rinder mig her det Spørgsmaal ihu: Hvad om nu Stuart dømmes til en anden Straf, end fra Livet?"

„Velan, sagde den Fremmede: saa falder Eders Forpligtelse bort; thi mig undgaaer han ikke — jeg skal nok ramme ham endda."

I dette Øieblik lød udenfor Døren en vældig Larm. En hvinende Qvindestemme overdøvede Ordonantsernes Raab. „Lad mig slippe ind! raabte hun: Herren sender mig."

Nu fløi Døren op, og ind sprang en Qvinde, i hvis Blikke Vanvid funklede. I lange graae Lokker hang Haaret om hendes Hoved, og hendes Dragt var, ved hendes Kamp med Vagten, bragt i største Uorden. Raask gik hun hen for Bordet, og saae sig stirrende om i Forsamlingen.

„Da den ædle Strafford's Hoved faldt, begyndte hun nu: da kom Herrens Aand over mig, da lukkedes Fortidens Porte for mig, og Fremtidens aabnede sig. Da jeg nu saae Eder forsamles her idag, kom en Stemme over mig, som sagde: Gaae, og forkynd dem: Efterdi Kongen har samtykket i uskyldigt Blods Udgydelse, har jeg overantvordet ham til hans Fiender; dog skulle Disse ikke fryde sig ved den onde Gjerning — deres Endeligt skal ligne deres Blodskyld. Derfor siger jeg Eder: J, Harrison, Scott og Carew skulle dø paa Blokken,

dog i Eders Overbeviisning. Du, Koke, dør som de, dog ender Du, som Hazelrig og Ireton, i Fortvivlelse. Cromwell, Du Svøbe i den Allerhøiestes Haand, Du skal leve, saalænge Du ei vil være Andet, end et Redskab — men saasnart Du glemmer dette, skal Herren forkaste Dig, og i Din Dødsstund skal Du da høre en Røst, som raaber: Veiet est Du, men funden for let! — Men Dig, Du Uhyre! sagde hun herpaa, idet hun traadte hen mod den Fremmede: Hvad har jeg at sige Dig? Jeg fordømmer Dig til at leve hundrede Aar; snart skal Din Aand være som min — hver Nat skal Du vanke til det Sted, hvor den rædselfulde Daad fuldbragtes, og i Aanden gjentage den endnu engang, hvis ikke Herren forbarmer sig over Dig."

Ved de sidste Ord faldt hun afmægtig til Jorden, og blev baaren ud. Kastellanen paa Slottet, en gammel Mand, bad ydmygt om Tilgivelse for den Forstyrrelse, den Forrykte havde voldet. Efterat hendes Herre, Lord Strafford, var bleven henrettet — fortalte han — havde han taget hende til sig, og først idag var hendes stille Vanvid, som hidtil ikke havde hindret hende i flittigt Arbeid, kommen til et Udbrud af denne Art.

Vi behøve vel neppe at bemærke, at Kongen, efter at have maattet fremstille sig for de rasende Partihøvdinger, blev dømt fra Livet. Skjøndt ikke fri for Svagheder i Lykkens Dage, luttredes han dog i Ulykken, som Guld i Ilden. Med bange For-

ventning vogtede Nationens Øine paa Retten og paa den Anklagede. Den Anklagede var uskyldig; den Uskyldige blev dømt fra Livet; den Dømte var en Konge!

Vi ville vende Øinene fra disse Rædsler til Helten i vor Historie. Vi finde Henrik, i Selskab med sin Ven Milton, paa Veien til Lady Falkland's Landsted. Digteren var dengang en Mand i Middelalder, af behageligt Udvortes, med udtryksfulde Træk, som dog nu savnede de hartad udslukte Øines tidligere Ild. Begge Venner vare i levende Samtale.

„I har ikke nævnet Damerne Eders sande Navn, kjære Henrik? sagde Milton, idet han stod stille: Det vil ikke behage mig ret."

„Kunde jeg da det? svarte Denne: At see og elske Cæcilie, var Eet hos mig. At nævne mit Navn, vilde været det samme, som at fratage mig min Lykke. Den sværmerske Royalistinde vilde have bævet tilbage for et Navn, der ved hendes Partie er vorden en Forbandelse."

„Hun vilde, sagde Digteren: hun vilde ikke have væltet Faderens Brøde paa Sønnen. Efter hvad der idag er skeet, er det vistnok umuligt, at løfte Sløret rask; men saasnart Gemytterne beroliges, forsøm da ei, at give Jer tilkjende, thi et Bedrag sommer sig ei for Eders rene Sjel, om det end udspringer af nok saa reen en Kilde."

De traadte ind i Huset. Cæcilie kom dem imøde. „Min Ven Milton! sagde Henrik, idet han forestillede hende sin Ledsager: Men for Him-

lens Skyld, tilføiede han, i det hans Øie faldt paa Pigens Sørgedragt, og han bemærkede den dybe Smerte, som var udbredt over hendes Ansigt — hvad er forefalden? Eders ædle Moder — —

„Er hedengangen!" svarte Cæcilie vemodig. „Usalige Tjeneste! sagde Henrik: Den tvang mig til, at være borte nogle Dage — gjerne havde jeg seet hende endnu engang. Hvornaar gik hun heden?"

„I Aftes. Hun døde ikke, uden at ihukomme Eder med Kjærlighed."

„Da, sagde Milton: da er dog den Fuldendtes Liig endnu over Jorde — o, jeg beder Eder, Frøken, lad mig skue den Skikkelse, som begeistrede Ynglingen til Sang! — Jeg vilde, tilføiede han: idet han fremtog en visnet Laurbærkrands og en i fint, hvidt Pergament indbunden Bog af sin Barm — jeg vilde lægge den lille Gave for hendes Fødder. Tillader I vel, at begge Dele nu maa følge hende i Graven?"

Pigen nikkede, og førte Vennerne grædende ind i Gemakket, hvor hendes Moder laae Liig.

„Det er hende!" sagde Milton, idet Taarerne styrtede af hans Øine. Stille, med foldede Hænder, stod Henrik ved Ligets Hoved. En lang, smertelig Pause.

Cæcilie brød først Tausheden, idet hun, med Møie tilkæmpende sig Fatning, tilhviskede Henrik: „Forund mig et Par Ord, Oberst White! Jeg har noget Vigtigt at tale med Eder om." Begge traadte udenfor.

„I kjender, begyndte Cæcilie her: I kjender kun min halve Ulykke — en endnu frygteligere stormer ind paa mig, naar ingen Redning findes. Om denne er mulig, skal I afgjøre. I er den eneste Ven paa denne Jord, som jeg kan stole paa. Nu kan jeg ikke raadslaae med Eder. Snart er det Aften. Endnu i denne Nat stæder jeg min Moder til Hvile i Westminsters Kirke. Hvert Minut er kostbart, thi hvert kan bringe Fordærvelse over et ædelt Hoved. Vil I love mig, om to Timer at træffe mig i Westminsters Kirke? I finder mig da i den sydlige Ende af Korsgangen, i Nærheden af Spencers Gravmæle, om dette er Eder bekjendt."

„Gandske nøie! svarte Henrik: Det er det eneste paa høire Haand, tæt ved Ben Johnson's. Jeg skal punctligt vente Eder der."

Hastigt lagde Milton Bogen og Laurbærkrandsen paa den Dødes Bryst, idet han trykte den kolde Haand mod sine Læber.

Det blev Aften. Henrik stod allerede ved den vestlige Indgang til Westminsterkirken. Han ilte ned til Korsets sydlige Arm, hvilken Deel, fortrinsvis de mange Gravminder over engelske Digtere, i Almindelighed kaldes „Poeternes Krog". Ikke langt herfra seer man den ulykkelige Maria Stuart's Monument. Dryden's Gravsteen er den første i Sangernes Rad; ham følge Chaucer's, Drayton's og Ben Johnson's. Mellem Dennes og Spencer's Gravminde var det, Henrik skulde vente.

Endeligen kom Cæcilie. „Jeg har nu, sagde hun med voldsomt tilkæmpet Fatning: Jeg har nu viist min Moder den sidste Ære. Raad mig nu,

Henrik, hvorledes jeg skal redde min Faders hellige Hoved fra Blokken."

„Eders Faders?" sagde Henrik forundret. — „Ja! svarte Cæcilie: Kongen er min Fader! Ikke Cæcilie Falkland, Cæcilie Stuart, Kongens retmæssige Datter af hemmeligt Ægteskab, er det, som beder Eder om Bistand med Raad og Daad."

„Men hvorledes er det muligt?" spurgte Henrik, som ikke var istand til at vorde Herre over sin Forundring.

„Familierne Falkland og Sinclair ere, som I vide, besvogrede ved hyppige Giftermaal. Saaledes blev ogsaa min Moder, i sin tidlige Ungdom, forlovet med Lord William Sinclair. Begge havde imidlertid neppe seet hinanden, da Lorden var ansat ved Gesandtskabet i Paris. De Forhold, hvori Familien stod, førte min Moder til Hoffet. Kongen, dengang endnu Prinds, var ung og elskværdig. Han sluttede sig nærmere til hende, og hans uhyklede Kjærlighed bevægede min Moder til, hemmeligt at ægte ham. Jeg er født i dette Ægteskab. Da Kongen var nødt til at vælge sig en fyrstelig Gemalinde, bragte min Moder gjerne hans Rolighed det Offer, at lade Ægteskabet ophæve. Han var hendes Ven, og blev det til det Yderste. Da Lord William i Paris fik Efterretning om denne Forbindelse, stillede han sig som en Rasende, og svor Kongen den frygteligste Hævn. Nu først har han løst sit Ord. Det var fortrinsviis paa hans Anklage, Kongen blev dømt til Døden."

„Ulykkelige Datter!" raabte Henrik. — „Det er jeg! svarte hun: Men endnu lever han, og saalænge han lever, er Redning mulig."

„Hvilken Redning? spurgte Henrik: Han bevogtes af Utallige."

„Nationen er gjennembævet af Rædsel; i sit Inderste afskyer den Mordet. Et Stød — og den reiser sig i Masse. Grib derfor Leiligheden, Henrik, og gjør Eders Navn udødeligt i Troskabs Annaler. Stil Eder i Spidsen for Eders Regiment, riv Kongen af hans Morderes Vold. Jeg bliver ved Eders Side. Ingen vil finde det ugvindeligt, at Datteren vover sit Liv for sin Faders."

„Kjendte I Hærens Stemning, sagde Henrik: let vilde I da indsee, at Redning paa denne Maade er umulig. Jeg troer at besidde mit Regiments Kjærlighed, men jeg anseer det umuligt, at bringe Saameget som een eneste Mand deraf paa Kongens Side."

„Saa tænk da paa et andet Middel, thi reddes maa det, det ædle Hoved. Ofte har I sagt, at I elsker mig. Red Eders Monark, min Fader, og jeg vil være Eders Hustru, Eders Slavinde, saalænge jeg lever. Men — vedblev hun med forstærket Røst: Reddes min Fader ei, da sværger jeg ved den Korsfæstedes Billed hist, aldrig at række nogen Mand min Haand, før Kongen er hævnet, eller Carl, den anden Stuart, sidder paa sin Faders kongelige Stol."

„Med disse Ord, sagde Henrik, paa det smerteligste bevæget: sammenstyrter min Lykkes Byg-

ning; dog var det vel muligt, paa dens Ruiner endnu at bygge Kongen en Redningsbro. Maaskee fører den til Maalet."

„O Henrik! raabte Pigen: Jeg har kun eet Ønske endnu for dette Liv; men det opfylder ogsaa min hele Sjel — det er min Faders Redning. Vil da Gud nu for første Gang forlade mig i min Angst!"

„Et Middel — sagde Henrik langsomt og bevæget: Et Middel var der maaskee, men den Person, som forsøger det, er ogsaa, hvis det lykkes, redningsløs forloren."

„Saa lad mig være Den, der forsøger det! sagde Cæcilie fyrigt: Jeg vil ikke leve, naar min Fader, min Konge, dør paa Blokken. Elsker I mig, Henrik, da lad mig være Offret!"

„Kongens Død er bestemt til overmorgen aarle! sagde Henrik: Imorgen Nat maa han altsaa reddes, og han kan reddes. Naar Kongen er undkommen af sit Fængsel, maa vi have En, som kan følge ham did, hvor rappe Gangere holdes rede til hans Flugt. Kjender I Nogen, som man saavidt kunde betroe Kongens Sikkerhed?"

„Ingen, uden mig selv! afbrød Cæcilie ham nu: Jeg selv vil følge ham i mandlig Dragt. Mislykkes vor Plan, saa har jeg dog den Trøst, at dø med ham."

„Eders Villie gjør Kongens Redning vanskeligere! sagde Henrik: Men jeg vil ikke modsætte mig den. Endnu idag forbereder jeg Alt, og imorgen Aften Klokken elleve mødes vi udenfor Whitehall's Pallads."

Portneren nærmede sig. Samtalen blev afbrudt, og Begge forlode Kirken.

Den følgende Nat, hiin Nat, hvorpaa en blodig Morgen skulde følge, var indbrudt. Hyllet i en mørk Kappe, med Hatten dybt i Øinene, stod Henrik, stille og taus, udenfor Palladset. Faa Øieblik efter kom Cæcilie, hartad ukjendelig ved sin mandlige Dragt.

„Inden vi, sagde hun: begynde vort Værk, maa jeg endnu gjøre Eder et Spørgsmaal. I vilde, da vi igaar skiltes ad, ikke underrette mig om den Maade, hvorpaa I tænker at redde Kongen. I sagde, at hans Redning kræver et Offer. Berolige mig med den Forsikkring, at hine Ord ikke have den Betydning, som siden igaar har røvet mig al Fred."

„Blandt Midlerne til Kongens Befrielse, svarte Henrik: er der intet Valg. Kun eet er der, som kan redde ham, og det erfarer I i hans Nærværelse. Snart ville vi være hos ham, haaber jeg. Overlad Eder uforstyrret til det Haab, snart at omfavne Kongen i Frihed."

„I er saa vis i Eders Sag?" — „Gandske vis, saasnart Kongen vil betjene sig af Leiligheden — og Fyrster pleie ikke at være skrupuløse ved saadant Valg."

De sidste Ord sagde han ikke uden Bitterhed. „Kom! tilføiede han efter en Pause, idet Pigen saae studsende paa ham: Kom, Cæcilie, kom, mens det endnu er Tid!"

Nu bleve Vagterne muntre. „Sig intet Ord! hviskede Henrik: Om man end skulde nævne mig ved et fremmed Navn — sig intet Ord!"

Fra det andet Hjørne af Palladset drønede raske Hammerslag, afbrudte af forvirrede Stemmer og af Sanges Lyd.

„For Himlens Skyld! sagde Pigen, idet hun frygtsom sluttede sig nær til Henrik: De bygge Skafottet."

„Kongen vil idetmindste ikke bestige det!" sagde Henrik mørk.

„Hvem der?" raabte en Skildvagt nu. — „Den tjenestehavende Oberst." — „Feltskriget?" gjentog Soldaten. — „England og Frihed! svarte Henrik: Hvem kommanderer Vagten?" — „Lieutenant Axtel! svarte en Underofficeer, som var traadt til: Befaler I, at vi skulle kalde ham?"

Obersten nikkede bekræftende, og kort efter udtraadte af sit Værelse en midaldrende Mand, med rødt Haar og et Galgephysiognomi. „Hvor finder jeg Oberst Tomlinson?" spurgte Henrik nu. — „En Trappe høit, den tredie Dør tilvenstre i første Corridor. Tillader I, Hr. Oberst, vil jeg ledsage Eder."

„Gjør Jer ingen Ulelighed! svarte Henrik med tilsyneladende Ligegyldighed: Jeg og Generallieutenantens Secretair her, kjende Begge Veien." — Rask drog han sin Ledsagerinde med sig, og Begge stege op ad den brede Trappe.

„Var det den Skjændige, som kommanderede Vagten, der forhaanede Kongen den Dag, han blev dømt?" spurgte Cæcilie gysende.

„Det var ham! sagde Henrik: Men stille, for Himlens Skyld!"

Begge havde nu naaet den betegnede Dør i første Stokværk, og da denne oplodes, saae man ind i en stor Sal. Den var kun svagt oplyst, og ved dens Ende sad en gammel Mand, som læste ivrigt i en Bibel.

„Sæt Eder ned! sagde Henrik høit til sin Ledsagerinde, idet han pegede paa en Stol i den mørkeste Vraae af Salen: Hvil Eder her, da I, som I siger, befinder Eder ilde efter den raske Gang. Jeg har desuden Noget at tale med Obersten."

„Godt, at I kommer! sagde Tomlinson, idet han betænkelig tog de store Briller af, og lagde dem i Bibelen, for at betegne Stedet, hvor han havde læst: Da jeg nys læste den Ordre, I har tilstillet mig, endnu engang, anfægtedes jeg af allehaande Tvivl, som —"

„— Ere gandske overflødige! afbrød ham Henrik: Som jeg allerede har sagt Eder, vil Geheimeraadet skjænke Kongen Livet, naar han, for sig og sin Stamme, vil frasige sig Kronen. For at skaffe Forslaget Indgang hos ham, har man tøvet til nu, da man allerede har bygget Skafottet udenfor hans Vinduer, og at Forhandlingen i ethvert Tilfælde maa holdes hemmelig, indseer I vel."

„Det forstaaer sig, sagde Tomlinson: men —

„Men?"

„Ordren er kun underskreven af Eders —

„ — Af Generallieutenant Cromwell, og det er vel tilstrækkeligt, da han udentvivl er bemyndiget til at udstæde den."

„Godt! sagde Tomlinson: Dette antaget! Men ofte udøves der, under Politikens Kaabe, saadanne Rædselsgjerninger mod fangne Mænd. Var dette —

„Til en Skurkestreg lader jeg mig ikke bruge! Den ulykkelige Fyrstes Person er mig hellig!"

„Bravo! sagde Commandanten: Hør, ei engang en Skurk kunde gjøre denne Mand Fortræd, troer jeg. Mangengang kommer det mig fore, som man ogsaa gjør ham formeget af det. Du skulde kun see den Resignation, hvormed han bærer sin Ulykke; altid er han saa stille og venlig. Nys havde han skrevet et Digt — det hedder: Majestæten i Ulykke. See, jeg forstaaer mig ikke paa Sligt, men han kalder sig deri: „Det graae, sin Krone berøvede Hoved." Det rørte mig. Hør, unge Mand, forsynd Eder ikke mod den faldne Fyrste!"

Den Gamle gik med disse Ord til Vinduet, som i et Ærinde, men egentligen for at skjule to store Taarer, som rullede over hans Kinder. Fyrig greb nu Henrik den Gamles Haand."

„Skjul ikke disse Taarer! raabte han begeistret: De pryde Eder mere, end en Hæderskjæde af Kongens Haand. Før mig nu til Kongen!"

„Han sover!" sagde Tomlinson. — „Han sover, medens man bygger Skafottet udenfor hans Vinduer! Dog jo — det kan den Retfærdige. Han

betragter Døden kun som en Opvaagnelse af tunge Drømme."

„Skal jeg, sagde Tomlinson: følge Eder til ham?" — „Nei, gode Gamle, svarte Henrik: vi maa tale i Eenrum med Kongen. Jovrigt giver jeg Eder mit Æresord, at det, vi have fore, er Kongens Fordeel, og mod alt Øvrigt dækker Jer Eders Ordre." — „Saa gaae med Gud!" sagde Tomlinson.

„Endnu Eet! sagde Henrik: Geheimeraadet ønsker ikke, at vort Besøg vorder kundbart. Træf derfor Anstalt til, at jeg og min Ledsager uden alt Ophold kunne forlade Huset efter fuldbragt Ærinde."

„Alt godt! svarte den Gamle: Jeg skal drage Omsorg for, at man lader Jer passere, uden at raabe Jer an."

Rask greb Henrik nu sin Ledsagerinde ved Armen og Begge gik henad Corridoren, til en Dør, ved hvilken to Soldater holdt Vagt. Tomlinson, som havde ledsaget dem, bød Soldaterne lade Obersten og hans Ledsager passere tilbage ubehindret. Sagte gik Døren op; de traadte ind i Værelset. Det var et reenligt Gemak, fattigt meubleret. Ved Siden deraf var endnu et, hvortil Døren stod aaben. I dette saae man Kongen, i fuld Paaklædning, sove paa en simpel Feltseng. Hans Udvortes havde forandret sig særdeles. Det mørke Haar var bleven graat, næsten hvidt. Den levende Farve var bortvegen af hans Ansigt — han syntes hartad tyve Aar ældre. Med alt dette havde Udtrykket i hans

Ansigt forandret sig meget. Den deri herskende Melankolie og Strenghed var bleven afløst af en smertelig Mildhed. I sin Arm holdt han sin Søn, Hertugen af Gloucester, som man, paa hans inderlige Begjering, havde ladet komme til ham. Uvis, om han skulde vække Kongen, traadte Henrik i det forreste Gemak til et Bord, hvorpaa stode to næsten udbrændte Lys. Her laae adskillige Papirer, deriblandt et Manuskript, smukt skrevet af Kongen selv. Det var hiin Bog, som, under Titel af: „Kongens Billed," udkom i Tryk efter Kongens Død. Endnu i Graven vandt den ham mange tusinde Hjerter, og banede hans Søn Veien til Thronen. Derhos laae det Digt, Tomlinson omtalte, og hvoraf Historien desværre kun har opbevaret de faa Ord, der syntes Denne saa rørende.

Nu rørte Barnet sig isøvne, og Kongen vaagnede. Rask stod han op, og traadte ud i det forreste Værelse. Høit grædende styrtede Cæcilie for hans Fødder.

„Er det muligt? raabte Kongen, da han gjenkjendte hende: Mit elskede Barn! Og hvem er I, som skjænker mig denne Husvalelse? Dog — tilføiede han — nu kjender jeg Eder igjen. I har redeligt løst det Ord, I gav mig hiin Aften."

„Han gjør endnu mere! raabte Cæcilie: Han har udtænkt et Middel til Eders Redning."

Vantro og smerteligt smilende rystede Kongen paa Hovedet.

„Ja, Sire, sagde Henrik nu: alle Anstalter til Eders Flugt ere allerede trufne. Hurtige Heste brin-

ge Eder til Tydskland, hvor en Baad fører Eder til Frankrig. Det kommer blot an paa, at komme ud af Palladset. Dertil gives der nu et sikkert Middel. Dette bestaaer deri, at I bytter Klæder med mig, og gaaer hastigt bort med Frøkenen. Tomlinson er skuffet ved en Ordre, jeg har vidst som Blanket at forskaffe mig fra Generalens Bureau. Han har sørget for, at Vagterne ikke skulle raabe Eder an. Jeg lader, som jeg sover, saalænge det gaaer an, og skjuler mit Ansigt saa godt jeg kan."

„Og Eders Lod?" sagde Kongen nu. — „Sandsynligviis Døden — dog offrer jeg Eder og Fædrelandet mit Liv med Glæde."

Cæcilies Ansigt blev, ved disse Ord, dødsblegt. „Og dette Barns Skjæbne? Tomlinsons Skjebne?" spurgte Kongen.

„Det er ikke tænkeligt, svarte Henrik: at de ville vove at forgribe sig paa den unge Prinds, og Tomlinson er fuldkommen dækket ved sin Ordre. Desuden vogte hele Europa's Øine paa os."

„Og dog, sagde Kongen: dog seer hele Europa roligt paa, at man slæber en Konge til Blokken! Troer I, det vilde reise sig, om man offrede et Barn og en Gubbe? Nei, unge Mand, for dette modige Hoveds Skyld lader jeg ikke mine Fjender beholde tre elskede Liv, tre dyrebare Gidsler."

„Jeg besværger Eder, Sire! raabte Henrik nu: I maae gjøre det! Cæcilie, hjelp mig at bede!"

„Og om det end kun gjaldt Eders Liv — forsikrede Kongen: jeg gjorde det ikke. Da jeg engang,

overrasket af et ulykkeligt Minut, bragte Folkets Raserie den ædle Strafford til Offer, da lovede jeg mig selv, at dette skulde vorde det sidste, der saaledes gaves til Priis, og at jeg hellere vilde bære mit eget Hoved til Blokken, end tillade, at der endnu skulde falde et for min Skyld."

„Selv i det Tilfælde, at Eders Flugt lykkes, sagde Henrik: er dog min Undergang ikke gandske afgjort endnu. De Grunde, som lade mig troe dette, meddeler jeg Eders Majestæt, hvis I vil forunde mig et Øiebliks Audients under fire Øine."

Begge traadte ind i Sideværelset, og Cæcilie saae Henrik tale til Kongen, ivrigt og længe.

„Nei, unge Mand! sagde Denne lydt, idet han omfavnede ham og traadte ind i det forreste Værelse med ham: Aldrig tillader jeg, at I vorder et Offer! Min Datter, tilføiede han: endnu veed Du ei, hvor stort det Offer var, denne Ædling vilde bringe os. Du kommer til at betale Faderens Gjæld. Kan Du det engang, tilføiede han endnu betydningsfuldere: saa lad hverken Navn eller Forhold afholde Dig derfra! — Men nu ikke et Ord mere om denne Flugt. Min Død er til Baade for Fædrelandet. Kun ved den kan Fred og Ro begrundes. Derfor dør jeg gjerne, om jeg ogsaa kunde frelse mit Liv!"

„Hvorledes gaaer det Din Moder? sagde Kongen, efter en Pause, til Cæcilie: Hvorledes lider den blide Elisabeth?"

„Hendes Aand er i Himlen!" svarte Pigen.

„Endnu idag, sagde Kongen med himmelvendt Blik: endnu idag skal jeg ogsaa være hos hende!"

Henrik og Cæcilie hulkede høit. — „Lader os adskilles! sagde Fyrsten nu: Snart dæmrer Morgenen; inden en Time kommer Biskop Juxon til mig — jeg ønsker, at forsones med min Gud, inden jeg gaaer heden."

Ynglingen og Pigen knælede for den kongelige Martyr, bedende om hans Velsignelse.

Kongen lagde Hænderne paa deres Hoveder, bad stille og kyssede dem paa Panden. Derpaa vaklede de, neppe sig selv bevidste, ud af Fængslet.

Morgenen gryede, og de første Solstraaler faldt paa Retterstedet, som man havde bygget udenfor Palladset, saaledes, at Kongen udaf sit Vindue i første Stokværk kunde betræde det — en Forsigtighed, man anvendte, for at gjøre hans Undvigelse umulig. Talrige Menneskemasser omgave Palladset, og mange Tusinde havde taget Plads i Vinduerne og paa Tagene af de omliggende Huse. Talrige Eskadroner, som vare beordrede til, at bedække Henrettelsen, mylrede frem fra alle Sider under Trompeternes Skrald, og opstillede sig i en vid Firkant trindtom Skafottet. Det indre Rum opfyldtes af nogle Bataillioner Infanterie. Overalt saae man Vaaben blinke, Bannere vaie. Gjennem Troppernes Rækker jog Dagens Kommanderende, Oberst Hacker, paa skumbedækket Hest, truende med Døden Enhver, som vovede, ved Kongens Fremtrædelse, at yttre et Ord til hans Fordeel. Tower fyrede Kanonskud fra Tid til anden; men mangt et Skib, som laae i Themsen, heisede Sørgeflag, trods Pøbelens Trudsler. Af Folkets Midte lød vel af og til Forbandelser over

den ulykkelige Monark, men ogsaa Forbandelser over hans Fjender, Klager og lydelig Hulken. Paa det endnu tomme, med rødt Klæde bedækkede Rettersted stod en Blok, hvorpaa laae en blinkende Øxe med et Solvskaft.

Langt om længe blev det levende bag den Glasdør, som gik ud til Skaffottet; den aabnedes, og Sørgetoget traadte frem. Det aabnedes af fire Constabler med hvide Stave i Hænderne; dem fulgte adskillige Scheriffer og Dommere i lange sorte Kjoler, med store Allongeparykker paa Hovedet. Nu kom Kongen, i simpel sort Dragt, med en kort Kappe over Skuldrene; hans Hoved og Hals vare blottede. Ved hans Side gik Biskop Juxon, en ærværdig, høibedaget Prælat. Toget sluttede Oberst Tomlinson.

Et Øieblik stod Monarken midt paa Skafottet — der var en Stilhed, som næsten tillod at høre hvert Aandedræt. Nu traadte han frem, og vilde tale.

Samme Øieblik opløftede Oberst Hacker sin Kaarde — alle Trommer hvirvlede, alle Trompeter skraldede bedøvende. Nu vendte Kongen sig til Tomlinson, og tiltalte ham med faa, rørende Ord. Han forsikkrede at være uskyldig; dog erklærede han, hvorlunde en uretfærdig Dødsdom, som han havde fældet, nu blev hævnet paa ham selv. Trommerne taug, Kongen nærmede sig Juxon.

„Sire, sagde Denne: I har endnu eet Skridt at gjøre. Vel er det haardt og angstfuldt, men kort."

„Jeg gaaer, sagde Kongen: fra en forgængelig Krone til en uforgængelig."

„I gaaer, svarte Bispen: fra denne Taaredal til Glædens Hjem. Der finder I Herlighedens Krone — et saligt Bytte, min Fyrste!"

Nu kastede Kongen Kappen af, og nærmede sig Blokken. Samme Øieblik styrtede en formummet Mand ud af det aabne Gemak. Han var klædt i Sort. Paa Hovedet bar han en Hat med en enkelt rød Fjer. Ansigtet bedækkedes af en hvid Maske, gjennem hvis Øienhuller der brændte Blikke som dræbende Lyn. Da han betraadte Retterstedet, studsede han ved at see den Vrimmel af Mennesker, ligesom Tigeren træder sky tilbage, naar man aabner dens Buur. Derpaa traadte han til Kongen, hviskede ham to Ord i Øret, og greb efter Øxen.

Synligt foer Kongen sammen; dog fattede han sig snart og sagde: „Ak, jeg tilgiver Eder!"

Nu gav Manden ham et bydende Vink at knæle, og idet Kongen gjorde dette, sagde han: „Naar jeg udbreder mine Arme, saa — —

Derpaa lagde han Hovedet paa Blokken, bad sagte, udbredte Armene, og efter et klingrende Slag rullede Martyrens Hoved til Jorden. Som Hyænen paa sit Bytte, styrtede den Formummede sig derover, og i det han løftede det iveiret ved de graae Haar, raabte han med en Røst, som mere lignede et Rovdyrs, end et Menneskes: „Det er en Forræders Hoved!"

Hele Dagen over stode Parlamentets Tropper under Vaaben, og Henrik befandt sig derfor i Spidsen for sit Regiment. Saasnart Tjenesten tillod det, iilte

han til det bekjendte Landsted, for at berolige Cæcilie og bære Omsorg for hendes Fremtid. Han fandt det tomt. Den gamle Mary overrakte ham med Taarer et Brev, og sagde, at hendes unge Herskab allerede var afreist før Henrettelsen, uden endnu at have meldt hende, hvorhen hun skulde følge efter. I Brevet sagde Cæcilie, at hun ufortovet maatte forlade Rædselsstedet og vilde forskaane sig selv saavelsom ham for Afskedens Smerte. Hun erkjendte, hvilket Ædelmod Henrik havde lagt for Dagen, idet han havde villet opoffre sig selv. Nu smertede det hende desto mere, at han maatte ansee hende for en Utaknemmelig, som nu nægtede ham den eneste Løn, hun var raadig over — sin Haand. Efter lang Kamp med sit Hjerte havde hun hellere villet dette, end drage ham ind i hendes Jammer, allerhelst da hun dog maaskee af Himlen var bestemt til at hævne sin Fader. Iøvrigt forsikkrede hun, at hun aldrig vilde række en anden Mand sin Haand, da der Ingen fandtes, hun kunde agte høiere.

Henrik var dybtrystet. Denne Beslutning havde han ikke ventet, og da han forgjæves stræbte at udforske hendes Opholdsted, faldt han i en dyb Tungsindighed, som snart knækkede alle hans Aands Blomster.

Vi fæste atter vore Blikke paa Engellands Skjebne. Udvortes og indvortes Uroligheder forstyrrede uophørligt Landets Fred. Men al Modstand stranded paa Generallieutenant Cromwell's Fasthed. Han var imidlertid bleven valgt til Rigets Protector. Hans Talent, baade som Feltherre, og som

Regent, gjorde ham baade frygtet og agtet, og det er unægteligt, at Landets Vunder begyndte at læges under hans Herredom. Frakjende ham en vis Sjelsstorhed kunde man ei heller; Mange af hans Modstandere erfarede hans Høimodighed. Hans Higen gik nu ud paa, at holde sig fast paa den tilkæmpede Throne, indtil det lykkedes ham, at sætte den blodstænkte Krone paa sit Hoved. Men saasnart dette Forsæt blev bekjendt, erfarede han en heftig Modstand fra alle Sider, og selv hans Parlament vilde ikke længer være ham underdanigt. Han besluttede, at opløse det.

I hiin Tid forefaldt en Mængde Mordforsøg mod Cromwell, men Alle mislykkedes de. En vis Sindorcome og adskillige Andre bleve grebne og dømte fra Livet, uden at det lykkedes at opdage, fra hvem disse Anslag udgik. Vel skrev man dem paa de til Frankrig flygtede Prindsers Regning; men dog kunde Cromwell ikke dølge for sig selv, at en Mængde af hans forrige, lidt efter lidt frafaldne Tilhængere vel kunde være skikkede til at udkaste slige Planer.

Alt dette bestemte Protectoren til, at haste med Parlamentets Opløsning, og den 20de April 1653 begav han sig, under stærk Bedækning til Westminsterhall, just som det holdt sin Session. Efterat han i Begyndelsen havde taget Plads i al Stilhed, stod han pludseligt hastigt op, holdt en Straffetale til Forsamlingen, blandet med heftige Skjeldsord til enkelte Medlemmer, og da Eskorten, paa et givet Tegn, var trængt ind i Salen, bød han dens Anfører tage

Sceptret bort fra Talerens Bord. Da man nø-lede, gjentog han Befalingen med det Udraab: „Hvor-til det Legetøi? Tager Brixen fra Narren!" Og strax adspredtes Forsamlingen.

Cromwell forlod, efter denne Handling, West-minsterhall. Just steg han ned ad Trappen, som fører fra den store Hal ned til Cancellieretten, da en tættilsløret Dame nærmede sig ham, og overrakte ham et Bønskrift.

Var det hendes Træk, som, da hun slog Slø-ret tilbage, syntes ham paafaldende — eller de hur-tigt vexlende Farver deri — nok er det, Protectoren saae paa hende med et gjennemtrængende Blik. Det var Løvens Blik, fæstet paa et Lam. Pigen bæve-de, hun syntes at tumle, og nu faldt Noget hende af-hænde, som Protectoren strax kjendte at være en Dolk. „Fængsler den taabelige Qvinde! raabte Crom-well med Tordenrøst: Og fører hende til Tower!"

I dette berømte Statsfængsel samledes dengang, næsten hver Dag, en Commission, bestemt til at døm-me de Forbrydelser, som øvedes mod Staten, eller — hvilket var omtrent det samme — mod Protecto-rens Person Den holdt sine Sessioner i et gam-melgothisk Gemak, hvorfra man havde Udsigt til den saakaldte Towerhøi, en Plads, hvor de, som be-fandtes skyldige i Landsforræderie, maatte lægge de-res Hoveder paa Blokken. Her henrettedes engang Anna Boulein og Catharina Howard.

I dette Gemak forsamledes nu Retten, for at forhøre og domme den Ubekjendte. Oberst Harri-son havde Forsædet; Koke var Anklager; Hazel-

rig, Carew og Hacker vare Bisiddere. Den Forsinævnte vilde just give Befaling til, at føre den Anklagede frem, da Lieutenant Axtel traadte ind i Salen.

„En Ordre fra Hs. Høihed, Lord Protectoren! sagde han, idet han overrakte Harrison en Skrivelse: En anden har jeg overbragt hans Søn, Oberst Cromwell."

Harrison læste, og Misfornøielsen lyste ham ud af Øinene. „Hs. Høihed — sagde han omsider, idet han kastede Brevet til Oberst Hacker: Hs. Høihed behager, for idag at suspendere mig fra Forsædet og at beskikke sin Søn til Vicepræsident."

„Det maa skade os, sagde Hazelrig: især i Stuarternes utallige Tilhængeres Øine."

„Jeg seer kun, svarte Harrison: en mig personlig træffende Fornærmelse og en Afvigelse fra Loven. Troer maaskee Protectoren, at et Hensyn — være sig hvilket det vilde — kunde forandre min Dom?"

„Maaskee, sagde Koke: maaskee mener han, at komme en udbredt Sammensværgelse bedre paa Spor, naar han overdrager sin egen Søn Forsædet ved Undersøgelsen. Det vil atter vorde et ypperligt Stykke Arbeid. Maatte jeg raade, da skulde man uden videre afhugge Midianiterindens Hoved — derved sparede man sig mange Omstændigheder."

„Og jeg — svarte Harrison: Jeg lod hende løbe. Hvem kan forbyde hende, at bære en Dolk til sit Forsvar i denne Tid? Er der nogen Lov derimod? Og hvad har hun gjort?"

„Ogsaa det! sagde Koke rolig, idet han gyngede frem og tilbage paa en Stol: Det er kun for de mange Omstændigheders Skyld!"

„Oberst Cromwell kommer!" meldte en Soldat, og kort efter hørte man Sporer klirre paa Trappen og i Sideværelset. Harrison gik ind i dette, efterat have givet Befaling til, at føre Delinquenten frem. Længe hørte man en heftig Samtale derinde. Harrison syntes opbragt, men en anden Stemme søgte at berolige ham.

Nu fremtraadte den Anklagede; det var — Cæcilie. Pigen var bleg og lidende, dog, som det lod, gandske fattet. Ridder Arthur Hazelrig traadte nu i Døren til Sideværelset. „Oberst Henrik Cromwell! raabte han høit: Er det Jer beleiligt? Den Anklagede staaer for Skrankerne!"

Harrison traadte nu ud. Ham fulgte — Henrik. Han var som lynslagen, da hans Øie faldt paa Cæcilie. Pigen var en Afmagt nær.

„Kjender Du denne Pige?" spurgte Harrison, idet han vendte sig mod Henrik. — „Vist kjender jeg hende! svarte Denne, fattende sig: Og derfor kan jeg ikke overtage Forsædet."

„Ingen Personsanseelse, svarte den Første: kan bemyndige en Officeer til at fraside sig et Hverv, hvortil han er beordret. Jeg præsiderer i intet Tilfælde!"

Nu traadte Cæcilie dristigt hen for Skrankerne. „Oberst Henrik Cromwell! sagde hun fast: Jeg maa bede, I ville forvalte Eders Dommerembed. Da jeg blev fangen, besluttede jeg fast, hellere at lide

Døden, end at give en Morderbande mindste Svar. Ingen af disse erkjender jeg for min Dommer. Eders Komme forandrer min Beslutning. Sønnen er vel berøiet til, at æske Svar angaaende en Forbrydelse, stilet mod hans Faders Hoved. Jeg er rede til at tale."

Henriks Øie var fæstet paa Gulvet — en voldsom Beslutning syntes at kæmpe i hans Inderste. Nu kastede han et flygtigt Blik paa den Anklagede, tog derpaa rask Plads i Lænestolen, og raabte høit: „I Herrer, Sessionen er aabnet!"

Koke oplæste nu, med monoton Stemme og under idelig Gaben, en lang Klage, hvori nærværende Cæcilie Falkland beskyldtes for, at have vovet et Mordforsøg mod Lord Protectoren, og androg endeligen paa Dødsstraf.

„Hedder I Cæcilie Falkland? spurgte Henrik nu: Og bekjender I Eder skyldig i Forbrydelsen?"

„Mit Forsæt — sagde Cæcilie fast: vil jeg aldrig nægte; men ligesaalidet mit Navn. Jeg hedder Cæcilie Stuart og er den kongelige Martyrs Datter af hemmeligt, dog retmæssigt Ægteskab."

Forundrede saae Dommerne paa hverandre. „Hvorledes vil I bevise det?" spurgte Hacker nu. — „Ved et Vidnesbyrd fra Præsten i Mary le Bone. Det maa findes iblandt mine Papirer."

„Man maatte altsaa, sagde Koke rolig, idet han greb efter Pennen: forandre Navnet — iøvrigt beholder vel Sagen sin Gænge!"

„Ingenlunde! sagde Henrik, idet han reiste sig: Er I saa ubekjendt med Engellands Love, at I ikke

veed, at en Forbigaaelse af de nødvendige Formaliteter kan bevirke den Anklagedes Frigivelse? Indtil hun nu har beviist sin Ret til hiint Navn, erklærer jeg Forhørene at være ophævede, og skal gjøre Protectoren fornødent Regnskab."

Henrik greb nu efter Acterne, og iilte ud af Værelset. Man førte just den Anklagede over Gaarden. Henrik greb nu hendes Haand, og sagde med svag, dog næsten fast Stemme: „I vilde ikke leve for mig — idetmindste vil I ikke vægre Eder ved, at dø med mig."

I susende Galop stormede Ynglingen nu over Towers dundrende Vindebroer, og iilte til Whitehall. I den store Slotssal gik Protectoren op og ned, ivrigt samtalende med Peters. Paa et Bord laae adskillige Bibler og Bønnebøger, og mellem dem en Bog med rødt Bind, som man kaldte: „Dødsens Bog". Det var Fortegnelsen over alle de Mistænkelige.

Peters vilde just forlade Salen, da Henrik stormede ind. „Herud, fordømte Slange! raabte Denne: Vil Du forgifte mig min Faders Hjerte?" Med det Udraab: „O Du Guds Lam!" sprang Peters ud af Døren.

„Fader, Fader! raabte Henrik, idet han kastede en Rulle af Akter paa Bordet: Hvi gjorde I mig det?"

Cromwell traadte tæt hen for ham, og idet han truende fæstede sit Blik paa Ynglingen, sagde han med stærk Stemme: „For at sondere Vunden i Dit Hjertes Dybde. See, Dreng! tilføiede han, idet han pegede paa et Billed, som fremstille-

de Isaak's Offring: 'See, Forblindede, Du, som har forraadt Dit Huses Ære for en moabitisk Qvindes Skyld — gav Herren mig samme Befaling, som Abraham fordum, da vilde jeg være tvivlraadig, om jeg torde vælge Væderen!"

Henrik svarte: „Langtfra at trodse Faderhaanden, maa jeg bede Eder vælge mig til Offer. Denne Pige har længe været mit Hjerte kjær. — "

„Jeg veed det, Ulykkelige! sagde Cromwell: Hende er det ogsaa, der har gjort Dig fremmed for Dit Huses Roes og Glands. Jeg havde bygget Planer paa Dig, som skulde glimre i Historien. Du skulde afløse mig, fortsætte det store Værk, jeg har begyndt. Kronen fandt jeg blodbesmittet i Støvet; jeg har løftet den op. Tigange kunde jeg sætte den gyldne Cirkel paa min egen Pande — jeg har ikke gjort det, jeg vilde hellere see den paa en stærk Søns Pande. Denne kunde, uden Andeel i den blodige Omvæltning, værdelig sætte sig paa Engellands Kongestol, og vorde Ahnherre for et nyt Dynasti. — Istedetfor alt dette hænger Du Dig ved en Pige, som tilligemed sin Moder staaer øverst paa Rebellernes Liste."

„Een Skyldig fattes endnu i denne Liste! svarte Henrik, idet han hastigt greb Bogen og en Pen: Det er en Officeer af Rang i Hæren. Han saae Kongen paa Flugten, og han greb ham ikke, han fortaug endogsaa hans Undvigelse. Sidenefter udkastede han en Redningsplan, som ogsaa var lykkedes, hvis Kongen ikke havde vægret sig ved, at gaae ind deri. Tillad, at jeg indfører hans Navn!" — Flux skrev

han et Par Ord, og gav derpaa Protectoren Bogen tilbage.

„Menneske! raabte Denne: Er Du rasende? Det er Dit eget Navn." — „Ja! svarte Henrik: Og jeg roser mig af dette Sindelag. O, min Fader! Havde I dog altid havt det samme! Havde I det dog endnu! Krøniken vilde da fortælle: Han var falden, men glorværdig stod han op. Jeg vil Intet være, uden Undersaat. Siden I blev Herre i dette Land, er jeg i Tvedragt med mit eget Hjerte, og er vel vort hele Huus det mindre? Min ældre Søster deler sin Mands, Fleetwordt's, sværmerske Republikanisme, og begge de Yngre ere kongeligsindede. Min Broder Richard har skjult sig i Eensomheden, og Eders ædle, høitbedagede Moder ræddes ved hver Tilvext, Eders Storhed faaer. Jeg selv tænker ikke gjerne paa de Bedrifter, I og Hæren har udmærket mig for."

Mørk svarte Cromwell: „Er Du saaledes sindet, da undrer det mig ikke, at Du har Samfund med mine Mordere."

„Det er min Faders Mund, som siger dette! svarte Henrik: Og derfor bøier jeg mig for Eders Tale. Vær imidlertid paa det høitideligste forsikkret om, at Pigen ikke har kjendt mit Navn. Ligesaalidet kan jeg troe, at hun har næret nogen Tanke om Mord, hvilket hun nu foregiver, for at finde Døden. Men om end saa var, og om end Eders Søn maa fordømme det, saa vilde der dog gives Mennesker, som finde det undskyldeligt, om Cæcilie Stuart søger at hævne sin kongelige Faders Død."

Ved de sidste Ord blev Protectoren opmærksom, greb efter Forhørets Acter, gjennemlæste dem, og gik derpaa stiltiende op og ned i Salen. Han syntes at kæmpe med en Beslutning. Omsider traadte han hen for Sønnen, og sagde: „Vil Du for evigt fratage Dig Pigen, naar jeg skjænker hende Liv og Frihed? Vil Du love mig, aldrig at see hende, aldrig at tænke videre paa hendes Besiddelse?"

„Jeg lover dette ved Gud og ved min Ære!" svarte Ynglingen høitideligt.

„Saa gaae til Irland, Henrik! sagde Cromwell nu: Lev der til Fædrelandets Bedste. Jeg haaber, at naar Du hist regjerer som Lord-Statholder, ville vore Tanker nok mødes engang."

„Jeg beder, I ville ikke forbittre mig Smerteskalken endnu mere! sagde Henrik: Fader, ligesaalidet som jeg kan herske, ligesaalidet er jeg istand til at skuffe Eder. Landede Prætendenten, da vilde min første Handling være, at takke af, eller at proclamere Carl den Anden." — „Ulægelige Sværmer! raabte Protectoren: Gaae Din Vei!"

Adskillige Aar forløb. Cæcilies Ulykke havde truffet Henriks Hjerte for smerteligt, og dette havde for stort et Herredømme over hans Aand, til at den før saa livsglade Yngling ikke skulde vorde bragt til Gravens Rand derved.

Kun med smertelig Deeltagelse kunde man betragte den unge Mand, der før viste sig som en

Krigsgud i Spidsen for sit Regiment. Skjøndt hans Ven Milton trøstede ham paa det kjærligste, og ofte talte til ham om en mulig lykkelig Ende, rystede Ynglingen dog altid paa Hovedet. Ikke med et Ord omtalte han Cæcilie, skjøndt Milton overbeviste sig om, at hun var hans eneste Tanke.

Protectoren mærkede ret vel Sønnens indvortes Tilstand. Fuldt af Kummer hvilte tidt hans Blik paa den Eneste af de to Sønner, paa hvem han kunde bygge et Haab om tilkommende Storhed. Uenighederne i Protectorens Familie toge stedse til. Hans Svigerson, en sværmerisk Republikaner, stod i Spidsen for hans Modstandere, og hans Huustjente de Misfornøiede til Samlingsplads. Adskillige af hans troeste Tilhængere faldt fra ham; han var nødt til at afskedige Harrison, Okai, og Flere af sine bedste Officerer. Derhos forøgedes Mordforsøgene, kun Frygten formaaede at holde Kongens Tilhængere i Tomme. Svimlende paa den Høide, han havde besteget, tabte Protectoren al Sjelefred; han begyndte at tvivle om sin Salighed. Frygten overmandede ham. Han fordoblede Vagterne i Whitehall; ingensteds fandt han Ro. Aldrig sov han to Nætter i Rad i een og samme Seng; ofte skiftede han endogsaa Leie adskillige Gange i een og samme Nat. Hans Værelser havde hemmelige Udgange; overalt troede han at see Mordere. Kun nøie prøvede Venner torde nærme sig ham, og naar Statsforretninger nødte ham til at gaae ud, vendte han aldrig tilbage ad samme Vei. Med Smerte saae Henrik paa sin Faders

Jammer, og hvormegen Møie det end kostede ham, at skjule sin egen Sjæletilstand, søgte han dog, ved fromme Trøstegrunde, at lægge Faderens Vunder.

Det trøstede ham, naar han bemærkede, at ærgjerrige Planer mindre end sædvanligt vare en Gjenstand for Faderens Samtale, og han studsede ikke lidet, da Denne engang spurgte, hvorledes han var bleven bekjendt med Cæcilie. Ogsaa Milton yttrede paa denne Tid, hvorlunde han havde et trøsteligt Haab for Henriks Fremtid. Skjøndt han nu ikke selv kunde overtale sig til, at give Haabet Rum, fik hans Aandskræfter dog en høiere Spænding derved, og han udviklede en fornyet Virksomhed, da Protectoren overdrog ham en Revüe ved Skotlands Grændser. I samme Forhold som nu Sønnens Aands- og Legemskraft fornyedes, svandt Faderens hen. Alskens Kummer — Tvistigheder med Hærens Anførere — Tvivl — maaskee ogsaa Anger og Samvittighedsbid frembragte en saadan Uro i hans Blod, at denne snart yttrede sig ved et heftigt Feberudbrud. For at tilintetgjøre sine Fjenders Haab, fordoblede Cromwell sin legemlige Virksomhed, og trodsede saaledes Sygdommen, som derved naaede en frygtelig Høide. Endeligen sank han paa Sygeleiet.

Det syntes, som om Nemesis selv havde valgt det Sted, hvor hans Dødsseng skulde redes ham. Det var et Værelse, som stødte umiddelbart til hiint, udaf hvis Vinduer den ulykkelige Monark var gangen til sin Død. Om end Feberen sagtnedes om

Morgenen, saa raste den dog om Aftenen i hans Aarer med fornyet Magt. Hans Phantasier bleve stedse mildere; Protectoren stirrede mod Døren, som om han hvert Øieblik ventede, at hans Morder skulde træde ind. Saaledes gjennemvaagede han eensomme Nætter. Kun hans Læger og Kapellaner stode om hans Sygeleie; trætte af de natlige Bønner, forlode ogsaa de Sidste den Syge efterhaands, Een undtagen. Det var en Gubbe, bøiet af Sygdom og Alder. Goodwin havde været Protectorens Ungdomslærer, og havde næsten aldrig forladt ham siden. Ogsaa Milton, som allerede havde mistet sit Syn, lod sig ofte føre til sin Beskytters Leie, og da Lægerne erklærede, at Cromwell ikke kunde leve længer end fireogtyve Timer, forlod han kun faa Øieblikke hans Værelse. Det var den 3die September 1658 om Natten Klokken elleve, da Milton sad ved Hovedgjerdet, Goodwin ved Fødderne af Sengen, hvori Protectoren laae i den heftigste Feber. Uophørligt randt Sveden af den Syges Pande, og Feberheden var endnu stedse i Tiltagende, uden dog at berøve ham Sandsernes frie Brug.

Med Møie vendte han sig til den Side, hvor Milton sad, og idet han sluttede hans Hænder i sine, spurgte han med svag Røst: „Er Eders Bud endnu ikke kommen tilbage?"

„Endnu ikke, Mylord! svarte Digteren: Dog venter jeg det hvert Øieblik, og jeg haaber, at dor Henrik vil følge strax efter."

„Ja, det vil han! sagde den Syge: Hans Vei er lang, men han gjennemflyver den. Det venter jeg af hans Hjerte."

„Og Pigen?" tilføiede Cromwell efter en Pause. — „Hun siger, hun kjender ingen høiere Lykke paa Jorden, end at række Henrik sin Haand. Kongen har ogsaa, Natten før sin Død, paa en vis Maade gjort hende det til Pligt; dog kan hun ikke see dette Ønske gaae i Opfyldelse, før — —

„Udtal det kun — før Kongens Sag triumpherer! Hun behøver altsaa ei at tøve længe med at flette Brudekrandsen i sit Haar. Milton! Hvor dog Tingene vise sig i en heel anden Skikkelse, naar vi staae ved Udgangen af dette Liv! Tilforn kunde jeg ikke tænke, at mit Værk skulde styrte sammen tilligemed mig, og nu seer jeg det, ja, nu ønsker jeg det, thi Retfærdigheds Grundsteen fattes den stolte Bygning. Men gaae nu, hvil Eder lidet, og kom igjen med Pigen, saasnart min Henrik er her."

Milton forlod den Syge, og der opstod en lang Pause — den Syge syntes greben af heftige Sindsbevægelser.

„Goodwin! sagde han omsider: Troer I, at En, der har befundet sig i Naadestanden, kan falde endda?"

„Nei, Mylord! svarte den Gamle: Hvo der engang befandt sig i hiin salige Tilstand, kan aldrig falde. Herren vil aldrig forkaste sin troe Tjener."

„Forkaste! Ja — sagde Cromwell nu, idet hans Blikke bleve mildere: Forkaste! Saa var det, hiin Rædselsstemme sagde! — Dog nei! tilføiede han ro-

ligere: Jeg veed med Vished, at jeg engang var i Naadestanden; derfor vil Herren ogsaa forbarme sig over mig."

„Tvivl ikke derpaa! trøstede Præsten: Herren har større Behag i een Angergiven, end i Ti, som Synden aldrig har fristet."

„Hør, kjære Goodwin! sagde Cromwell nu: Forelæs mig dog noget af Skriften! Den er saa trøstelig."

„Hvor befaler I, svarte Gubben: at jeg skal begynde? Vil I høre Historien om Hiskias, som Herren engang saa synligt forbarmede sig over i hans Sygdom?"

„Nei! svarte den Syge: Jeg pleiede altid at opslaae Bibelen paa Lykke og Fromme, og altid fandt jeg et Sted, som passede vidunderligt paa min Tilstand."

Cromwell slog nu Bibelen op, og pegede med Fingeren paa den Side, hvor den Gamle skulde begynde.

Saa ukjært det end var Oldingen, at overlade Tilfældet, om han, ved en i sig selv overtroisk Handling, skulde bringe Protectorens Sjæl Trøst eller Skræk, begyndte han dog at læse. Stedet var det femte Capitel i Daniel, Fortællingen om Belsazar's Gjæstebud. Det kunde ikke feile, at jo det Grufulde i Historien, forbundet med den stigende Feber, maatte drive den Syges Uro til den høieste Spidse. Den Gamle læste, hvorlunde den store Konge engang havde forsamlet mange tusinde Gjæster i sine Haller — men som de vare allergladest, havde en Skyggehaand skrevet hemmelighedsfulde Ord paa Væggen.

Han var kommen til det sjette Vers, da den Syge reiste sig op, og pegede paa den aabne Dør til Sideværelset. „Goodwin! sagde han sagte: Seer I ikke Noget i Sideværelset?"

„Jeg seer Intet, Mylord!" svarte den Gamle ængsteligt.

„Jo, vedblev Cromwell: jeg saae det grant. Der gik en stille Vandrer, I veed vel hvem, op og ned derinde. Da Klokken nu slog tolv, skred han gjennem den ulykkelige Glasdør."

„Det er Feberphantasier!" trøstede Præsten.

„Nei, nei! sagde Cromwell: Jeg har vel ogsaa før, i søvnløse Nætter, seet ham vandre gjennem disse Værelser. Men bliv kun ved!"

Den Gamle læste nu: „Kongen havde forsamlet Magierne, men Ingen af de vise Seere var viis nok til, at tyde den hemmelighedsfulde Skrift. Omsider havde man fundet en Yngling, En af de Fangne blandt Guds hellige Folk, og for ham havde Ordenes Betydning ligget som en aaben Bog: Mene, Mene, Tekel, Upharsin!"

Goodwin saae nu paa Cromwell; han havde reist sig op. Det undrede ikke Præsten, at han saae med stivt, livløst Blik mod Tapetdøren; han skrev det paa Feberphantasternes Regning. Han besluttede derfor, at ende Capitlet saasnart som muligt, og læste nu Begyndelsesordene af det 26 Vers: „Og disse Ord betyde — —

I dette Øieblik følte han sig voldsomt greben i den venstre Skulder, og en gruelig Stemme raabte: Og disse Ord betyde: Du er veiet, men funden for let!

Som lynslagen, sank den Syge tilbage paa Sengen. Dødsbleghed overtrak hans Ansigt, og han yttrede intet Livstegn. Goodwin sprang op. Bag sig saae han en Mand, gandske klædt i Sort, paa en enkelt rød Fjer nær, som han bar i sin Hat. I den Venstre bar han en sølvstæftet Øxe, hvis Eg var bedækket med store Rustpletter. Mandens Træk vare umiskjendeligt et vanvittigt Menneskes. „Hvo er I, Skrækkelige?" raabte Præsten.

„Kjender Du mig ikke? svarte Manden: Kjender Du mig ikke? Enhver kjender mig jo, naar jeg om Natten gaaer igjen og om Dagen raaber: Bedækker mig, I Høie! I Bjerge, falder over mig! Stod Du ikke selv derhos, da denne Haand engang frivillig førte Øxen til en Gjerning, som jeg nu maa gjentage hver Nat, skjøndt Haanden modstræbende føres af Øxen? I maa vide — tilføiede han hemmelighedsfuld: der er et Liv i Øxen, og dette Liv varer hundrede Aar, og disse hundrede Aar ere dog kun Begyndelsens Begyndelse."

„Berolige Eder, sagde Præsten: og gaae bort, thi som I seer, sover hist en Syg."

„Han sover? svarte den Fremmede med et vanvittigt Smiil: Ja, sove, det er en stor Konst, som jeg nok aldrig lærer. Engang var der dog en Tid, da ogsaa jeg kunde sove."

Nu traadte den vagthavende Officeer ind i Værelset med to Bevæbnede. „For Himlens Skyld! sagde den Første: Skildvagten derude er falden i Søvn — En maa have listet sig herind — jeg fandt Døren aaben."

„Det er en Vanvittig! hviskede Goodwin: Fører ham bort, og skaaner ham!"

Vagten gik med den Fremmede, som modstræbende fulgte. Den Gamle lod derpaa Lægen hente; han erklærede, at den Syge laae i en sød Slummer, og at man ikke maatte vække ham.

Morgenen dæmrede omsider, og Cromwell vaagnede. „Hvor jeg har sovet sødelig, kjære Goodwin! sagde han mildt: Og hvor sælsomt jeg har drømt! Begyndelsen af min Drom var vel skrækkelig, men Enden trøstelig. Tænk kun, jeg saae Menneskekjønnets Fjende staae lyslevende for min Seng. Han udrakte allerede Haanden efter mig, og raabte derpaa noget Skrækkeligt, som jeg dog har glemt. Men i dette Øieblik nærmede sig en Seraph, som dækkede mig med en Palmegreen, og tilraabte Fjenden: Veed Du da ei, at Herren har tilgivet ham?"

Nu aabnedes Døren rask; Henrik styrtede ind i Reisedragt, og bedækkede, maalløs af Smerte, Faderens Haand med sine Taarer.

„Jeg seer Dig endnu engang før min Bortgang! sagde den Syge: Et nyt Tegn, at min Bøn er hørt. Hvor fryder det mig, at det endnu forundes mig, selv at give Dig den Løn, som er Dig kjærest."

Milton var imidlertid indtraadt, ledt af Cæcilie. „Hun er den Løn, jeg mener! sagde Cromwell: Jomfru! vedblev han: Vend ikke Eders Øie bort fra mig! Dom ikke Den, der om faa Øieblikke staaer for sin Dommer. Efterlign i Tilgivelse Eders kongelige Fader. Kan jeg end ei erstatte Eder, hvad I har tabt, saa giver jeg Eder dog derfor det Kjæreste,

jeg har paa Jorden — min elskede Søn, den Eneste, som stod reen blandt de Besmittede. Næk ham, som Trolovet, Eders Haand. Uden at bryde Eders Løfte, vil I snart kunne give ham Eders Haand for Alteret. Thi Aanden siger mig: Om faa Uger vajer Huset Stuart's Banner fra dette Pallads." —

„Inden jeg, sagde Pigen: overeensstemmende med Eders Ønske, der længe var mit Hjertes kjæreste, rækker Eders Søn min Haand, som hans trolovede Brud, er det mig magtpaaliggende, at forvisse Eder om, at denne Haand aldrig har væbnet sig til en Udaad mod Eder. Vel nægter jeg ikke, at jeg engang tænkte paa, at hævne min Faders Død, men denne Tanke forlod mig strax, saasnart jeg læste hiin Bog, hvori Kongen saa inderligt beder, man ville tilgive hans Fjender. Da jeg nærmede mig Eder, var det kun, for at overrække Eder et Bønskrift, hvori jeg bad om Beskyttelse mod nogle Rasende, som forfulgte mig i min Eensomhed, og hiin Dolk bar jeg kun som et nødvendigt Forsvarsvaaben mod Disse. Da jeg ved Forhøret erfarede, at Henrik var Eders Søn, beskyldte jeg mig selv for en Forbrydelse, hvorpaa jeg aldrig har tænkt, thi jeg var kjed af mit Liv."

„Saa lever vel! sagde Protectoren: I maa ikke see mig døe, og jeg føler, at min Time er nær. Knæl derfor, Henrik, og annam Din Faders Velsignelse! Er denne Haand end ikke reen nok til at velsigne, saa er det dog en Faders Haand."

De Trolovede knælte for Protectorens Seng. Han lagde sin Haand paa Henriks Pande, og bad stille. Derpaa vendte han sig til Cæcilie, og sagde

høitideligt: „Jomfru, Eders ædle Hoved maa ei berøres af denne Haand. Paa det laae engang en velsignende Faderhaand, som var renere end min."

Faa Timer efter var Cromwell død. Vel besteeg Richard, hans ældste Søn, den faderløse Throne efter ham; men efter faa Ugers Forløb vajede Huset Stuart's hvide Banner allerede fra Palladsets Tinde, og Carl den Anden holdt sit Indtog. Henrik og Cæcilie levede længe og lykkeligt. Deres Efterslægt blomstrer endnu paa Erins grønne Øe.

(C. von Wachsmann.)

Jørgen Jørgensen, Gouverneur af Island.

Forfatteren af det nylig i Aviserne omtalte engelske Skrift: „Christi Religion er Naturens Religion" Jørgen Jørgensen, saakaldet forhenværende Gouverneur af Island, er en Søn af den fortjente Uhrmager Fr. Jørgensen og en Broder af Dannebrogsridderen Urban Jørgensen, der ei blot driver Faderens Konst, men som Skribent har viist Indsigt deri. Fortale til Skriftet giver af hans Levnet nogle Hovedtræk, som kunne fuldstændiggjøres fra et dansk Tidsskrift.*) Han er født i Kjøbenhavn 1780. I sin Ungdom lagde han sig i Engelland efter Søvæsenet og gjorde i engelsk Tjeneste mange Reiser. I 1806 opholdt han sig, som Styrmand paa et til Hvalfangst bestemt Skib, nogle

*) Dr. J. K. Høst's Politik og Historie.

Maaneder paa Otaheiti. Efter Tilbagekomsten til Engelland drog han til sit Fædreland, hvor han siden, under Krigen, fik en Kaperbaad og tog tre Priser, men blev derpaa selv i Nærheden af Skotland tagen tilfange og ført til London. Her gav han sit Æresord, men brød det snart ved at forlade Riget. Han gik med et engelsk Skib til Island, uagtet den danske Regjerings Forbud imod Samqvemmet. I Ledtog med Mandskabet forsøgte han en Revolution. Stiftamtmand Grev Trampe sendtes til Engelland, og Jørgensen erklærede Island for en uafhængig Stat, og sig selv for dens Gouverneur, indfordrede Penge o. s. v. Men snart kom en engelsk Sloop of War, hvis Fører lod det nye Flag: tre Stokfiske, nedtage, og bragte den nye Gouverneur til London. Her blev han, for at have brudt sit Ord, fængslet, men kom igjen paa fri Fod. Han udgav nu en Bog: „Om Christendommens Tilstand paa Otaheiti, og et Forsvar for Aabenbaringen i rene Forskrifter imod de nymodens Christendomsfjender, tilligemed Grunde for den slette Fremgang, der venter christne Missionairer i deres Bestræbelser for at omvende Hedningerne, ved en fremmed Reisende." Derefter reiste han i Frankrige og Nederlandene, men vendte atter tilbage til Engelland, hvor han 1815 beskrev sin Reise, som en Fjende af Napoleon. I 1820 blev han, for at have fravendt sine Verter Et og Andet, dømt til Transportation paa 7 Aar. Imidlertid løslodes han paany, under Betingelse at forlade Landet. Han opfyldte ikke denne, og dømtes nu fra Livet. Dog

benaadedes han igjen, og fik Tilladelse at blive i Newgate, hvor han fungerede som Assistent, og skrev forsnævnte Bog. Endelig blev han, 1825 — uvist af hvad Aarsag — paa 21 Aar forviist til Ny-Syd-Wales.

Constantin Canaris.

(Brudstykke af en Reisebeskrivelse.)

Ægina's Befolkning udgjør omtrent titusinde Sjæle, hvoriblandt et tusinde Ipsarioter, som have søgt et Fristed her. Qvinderne fra Ipsara ere meget skjønne, og istand til heltemodige Handlinger. Næsten Alle kunne svømme. Capt. Canari's Tante, en Kone paa Tredsindstyve, reddede sit Liv ved at svømme tre Mile. Jeg spurgte efter Constantin Canari's Bolig, da jeg ønskede at gjøre denne dristige Branderførers Bekjendtskab. Jeg fandt ham ved Siden af sin Hustru, legende med sin Søn Miltiades, en Dreng paa 3 Aar. Han modtog mig venlig, og lod mig ved sin ældre Søn Nicolas række en halvudsprungen Rose, hvilket i Østerlandene er et Venskabstegn. Canaris er omtrent 34 Aar, aaben, munter og beskeden. Denne uforfærdede Mands hele Rigdom er hans Vaaben og hans Heltebedrifter. Medens vi samtalede, holdt hans Hustru et andet Barn paa tre Maaneder til Brystet. Hun er fra Ipsara, en sand Minerva.

Postduen.

(Søslaget i Bugten ved Navarino.)

Lyt, Græker, lyt! Det er Din Friheds Torden!
Hug nu Din Fjende ned paa Fædregrav!
Uskyldigt Blod har overstrømmet Jorden,
Men Frihed spirer af det røde Hav;
Lad høit mod Sky Din Jubelhymne bruse!
Jag Tvedragt ud; den røver Dig Din Skat!
Ved Enighed Du Maanens Glands skal knuse,
Den daler alt i Gravens Nædselsnat.

O see, det Gode boer endnu paa Jorden!
Retfærdighed, du blinker høit i Sky;
En hellig Straale brød fra gamle Norden
Og tændte Hjerterne i Morgengry!
Fra Bretlands Kyster drog de stolte Snekker
Og Frankrigs Lillier smiled' over Søe,
See, Græker! tro Dig Alle Haanden rækker,
Som Christne vil de kæmpe, seire, døe.

Frisk op til Kamp! Den rette Time kommer;
Alt Modets Blomster i Dit Aasyn staaer.
Paa Dødens Vinter følger Seirens Sommer,
Og mellem begge ligger Kampens Vaar;
Den er for Døren — trolig nu Du stride
For Korsets Sag, og Seiren er Din Ven,
Korsridder est Du! — Trofast ved Din Side
Staae nu i Kamp Europa's bedste Mænd.

O Mahom, Mahom! Hævnen Himlen sender!
I Kampens Rasen glemte Du dens Bud;
Uskyldigt Blod hedt paa Dit Hjerte brænder,
Thi blegner Maanen nu i Storm og Slud.
Det Aften er, mod Natten alt det hælder;
Nu kommer Hævnen med sin blege Kind,
Din Bloddaad frygteligt hun Dig gjengjælder
Hist svæver Frihed over Templets Tind.

Du græske Frihedsson! I Nordens Dale
Slaae mange Hjerter for Dit høie Maal,

Høit over Bølgen lyder deres Tale:
„Reis nu Dit Altar op bag Sværdets Staal!"
Om Dine Kæmpers Navne skal Du hegne,
Blandt Codrington og Rigny i Dit Qvad!
Du Seiren faae, og Tyranniet blegne! —
— Flyv, Due! med min Broderhilsen glad!

(J. Garbrecht.)

Sonnet

i samme Anledning.

I hellig Trefold-Enheds evighøie Navn
Tredobbelt Banner blodigt under Palmer kneiser;
Thi Britters — Frankers Konger, Kæmperigets Keiser,
— Hvis Jid var Kjærlighed, hvis Meed er Verdens Gavn —
Bød herligen, at fyldestgjøre Tidens Savn. —
Langmodigheden krænkes; i hver Barm en Geiser
Høit kaager. Retfærds Stemme lød: Blodslaget heiser!
Og tusind Krat'ere brøle Hævn i Pylos's Havn.

Held dem, som Nemesis til Kamp og Forsvar kaarer
Mod Troløshed, mod Niddingsdaad at hæve Sværd!
En Codrington, Rigny og Heiden var' det værd!
Og Verden, som Heloters Qval saalænge saarer,
Sin Jubel tolker i en Strøm af Glædestaarer,
Mens Engle selv deeltage i dens høie Færd.

Anmærkning: Pylos, saaledes heed fordum det nuværende Navarino, som netop var Stedet, hvor de spartanske Tyranner, i sidste Messener-Krig (der fuldkommen lignede Nutids Tyrkekrig) lede Nederlag. Heloter vare spartanske Trælle, hvis Skjæbne aldeles lignede Nutids Grækeres.

Søstrene.

Epilog,

fremsagt efter en dramatisk Forestilling.

To huldе Søstre over Jorden gaae,
Med lette Trin, med Blus paa Ungdomskinder,
Saa vide fast, som Himmelen er blaae.

Den Første er et Barn, fortroligt, frit —
I Hjertets Lødom sit Organ hun finder,
Om det forlorne Paradiis hun minder,
Og om det Dunkleste hun taler tidt,
Forunden Omsvøb, kraftigt, sandt og rigtigt.
Hun har et Klædebon, som Sneen hvidt,
Og som den klare Æther gjennemsigtigt.
Frit bølger hendes Haar i Luftens Kast,
Naar glad hun soler sig i Morgenstraalen;
Som Guld er hendes Sjæl, saa tro og fast,
Og hendes Blik som Stjernen og Violen.

Den Anden sig bevæger regelret
I Lovens milde Baand; bly hun tilhyller
Sin ranke Skikkelse med Sløret tæt.
Al Verden hun behersker og fortryller
Ved Tonerigets dunkle Trolddomsmagt,
Ved Meislens Styrke, Farvens Himmelpragt,
Og hele Jorden hendes Værk opfylder
Fra Slægt til Slægt, i stedse større Glands.
Hun dyrker tro, hvad Ædelt, Skjønt og Sandt er,
Og knytter det i mangefarvet Krands,
En Demant selv, med sindrigt slebne Kanter!

I gjætte vel min dunkle Tales Mening:
Natur og **Konst**! Henrive kan Enhver
Af disse huldе Søstre, men især
Henrive de i smeltende Forening.

Min Afstand, ak, fra Maalet er mig klar —
Paa Bjerge-Pynt udspringer Livets Kilde.
For denne Aften meer end nok det var,
Om, ædle Cimbrer, kun I sige vilde,
At jeg har stræbt, i Mangel af det Hele,
At være Eder Lidt af begge Dele!

(A. F. Almquist.)